

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ISSN 2286-8860

ACADEMIC JOURNAL OF NORTH BANGKOK UNIVERSITY

▶ ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – มิถุนายน 2564

▶ Vol.10 No.1 January – June 2021

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ACADEMIC JOURNAL OF NORTH BANGKOK UNIVERSITY

ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – มิถุนายน 2564

Vol.10 No.1 January – June 2021

ISSN 2286-8860

วัตถุประสงค์

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

- เพื่อเป็นเวทีเผยแพร่งานวิจัย และบทความทางวิชาการของนักศึกษา คณาจารย์ และนักวิจัย
- เพื่อกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน ให้นักศึกษา อาจารย์ และนักวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ในสาขาต่างๆ
- เพื่อเป็นสื่อกลางในการศึกษา ค้นคว้า และเป็นแหล่งวิทยาการความรู้ด้านต่างๆ

เจ้าของ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ที่ปรึกษาบรรณาธิการ

ผศ.ดร.สิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง

รองอธิการบดีอาวุโส มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บรรณาธิการ

รศ.ดร.เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

กองบรรณาธิการ

ศ.ดร.จรรยา สุวรรณทัต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เกษียณอายุราชการ)

ศ.ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เกษียณอายุราชการ)

ศ.ดร.สายหยุด จำปาทอง

กระทรวงศึกษาธิการ (เกษียณอายุราชการ)

รศ.ดร.ชลวิทย์ เจียรจิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รศ.ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รศ.ดร.ภารดี อนันต์นาวิ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

รศ.ดร.วันชัย ปานจันทร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

รศ.ดร.วิชัย แหวนเพชร

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (เกษียณอายุราชการ)

ผศ.ดร.เฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผศ.ดร.ปัญญา ชีระวิทย์เลิศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ผศ.ดร.ฤทธิชัย อ่อนมี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผศ.ดร.สิทธิชัย ธรรมเสนห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผศ.สุรเดช บุญลือ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

กำหนดตีพิมพ์เผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม

ผลงานที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์เฉพาะส่วนบุคคลของผู้เขียน
ซึ่งต้องรับผิดชอบต่อผลทางกฎหมายที่อาจเกิดขึ้นได้
และไม่มีผลต่อบรรณาธิการและกองบรรณาธิการ

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ACADEMIC JOURNAL OF NORTH BANGKOK UNIVERSITY

ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – มิถุนายน 2564

Vol.10 No.1 January – June 2021

ISSN 2286-8860

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ (Peer Review) ประจำฉบับ

ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เกษียณอายุราชการ)
ศ.ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เกษียณอายุราชการ)
รศ.ดร.คมเพชร ฉัตรสุภากุล	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
รศ.ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รศ.ดร.ทิวดี มณีโชติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
รศ.ดร.ธัญญา ปลื้มสำราญ	มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
รศ.ดร.นิตยา สุขเสรีทรัพย์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รศ.ดร.มนสิข สิริสมบุญ	มหาวิทยาลัยนเรศวร
รศ.ดร.รัตน์ชนก พรหมศิริ	มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
รศ.ดร.รัตนา วงศ์รัศมีเดือน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
รศ.ดร.ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
รศ.ดร.วิไล ตั้งจิตสมคิด	วิทยาลัยนครราชสีมา
รศ.ดร.วิภาส ทองสุทธิ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รศ.ดร.สมเกียรติ วรรณปัญญานันต์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง	มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
รศ.ดร.สุรัชย์ ลิกขาบัณฑิต	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
รศ.ดร.สุพล บุญลือ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ผศ.ดร.ณกมล บุญเขตต์ทิกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ผศ.ดร.ปัญญา วีระวิทยเลิศ	วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
ผศ.ดร.รวมพร ทองรัตน์ โอเนส	วิทยาลัยนครราชสีมา
ผศ.ดร.รุ่งเกียรติ สิริวงษ์สุวรรณ	วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา
ผศ.ดร.วิเชียร พันธุ์ศรีบุตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผศ.ดร.สิทธิชัย ธรรมเสนห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ผศ.ดร.อัศเดช มณีภาค	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผศ.ดร.อัจฉรา ประเสริฐสิน	วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา
ผศ.น.ต.ดร.พงศ์เทพ จิระโร	

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ฉบับนี้ เป็นวารสารปีที่ 10 ฉบับที่ 1 ยังคงมุ่งเน้นการเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยของอาจารย์ นักการศึกษา นักวิจัย นักวิชาการ นิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และผู้สนใจทั่วไป ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ในรูปแบบของบทความวิจัย บทความวิชาการ และบทปริทัศน์หนังสือ ซึ่งนับว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย แนวคิด ข้อมูล ข้อคิดเห็นทางวิชาการ องค์ความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ อันจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น นับเป็นแหล่งการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมที่สำคัญแหล่งหนึ่ง

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อท่านผู้อ่าน อีกทั้งยังสามารถเป็นสื่อทางความคิดระหว่างท่านกับสังคมได้อีกทางหนึ่งด้วย

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต)

บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิชาการ

- 1 วิธีวิทยาการวิจัยขั้นสูงกับการทำคุณนึ่งนิพนธ์สาขานบริหารการศึกษา ปัญญา ชีระวิทยเลิศ
มีนาคม พรณป้า

บทความวิจัย

9	Global Leadership Competency and Personality Traits:
A Study in Thai Context	Sarit Petcharat
Sucharat Rimkeeratikul
25	อิทธิพลของคุณภาพการให้บริการและส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มี
ผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่ง เจ แอนด์ ที
เอ็กซ์เพรส จำกัด ของผู้บริโภคในจังหวัดปทุมธานี	กมลชนก หมีปาน
กนกพร ชัยประสิทธิ์
34	ผลการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่องการบวก ลบ คูณ หาร พหุนาม
ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	จันทร์ ดิยะวงศ์
46	ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
ในจังหวัดนครราชสีมา	ชวฤทธิ์ โยศรีคุณ
55	การศึกษาเพื่อสืบทอดเพลงพื้นเมืองฉินอาน เขตฉินอาน ประเทศสาธารณรัฐ
ประชาชนจีน	ชู หลิน
ปัญญา รุ่งเรือง
67	การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนว
ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	ทิวาวรรณ สุวานิโซ
77	การรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีผลต่อบทบาทการดำเนินงาน
ควบคุมโรคฯ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
ในอำเภอฟรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี	ณัฐวัฒน์ สิริพรวุฒิ
88	การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก	นันทนา ชมชื่น
แอนจิรา ศิริภิรมย์
สปีสสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา

สารบัญ (ต่อ)

100	ปัจจัยจิตลักษณะและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3	นิษรา พรสุริวงษ์ นิตยา สุขเสรีทรัพย์
110	ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความเข้มแข็งของชุมชนบ้านนาสะอู้งตามเป้าหมาย การพัฒนาอย่างยั่งยืน	ปัญญาวัฒน์ จุฑามาศ
120	ความเหมาะสมของมาตรการการลงโทษในความผิดฐานขับขี่ยานยนต์ เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด	พลศักดิ์ ศรีวิลัย วรรณวิภา เมืองถ้ำ
135	คุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ที่มีผลต่อการพิจารณาคัดเลือกรับนักบัญชี ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	พิชญุตม์ ภาศักดิ์ กฤษมา ดำพิทักษ์
145	ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพทีมงาน กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง	ยุติธรรม มีสามเสน กนกพร ชัยประสิทธิ์
155	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษาโรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา	วิภาส ทองสุทธิ วิวัฒน์ ตูจ้านงค์
165	มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบตามสัญญาในความเสียหาย ต่อเนื่องอันเกิดจากความชำรุดบกพร่องของผู้ประกอบธุรกิจอาคารชุด	ศิริเพ็ญ จันทร์นิยม
174	การสร้างการตระหนักรู้ของผู้มีปัญหาความรักโดยการให้คำปรึกษา แบบเกสตัลท์	สัทกร วงศ์สงคราม
183	ทัศนคติ ความไว้วางใจ และส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่ส่งผลต่อ การตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟสบุ๊คของบุคคลกลุ่มเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์ ในเขตกรุงเทพมหานคร	สุภารัตน์ ศรีสว่าง ถนอมพงษ์ พานิช
193	แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา	อภิขยา นิเวศน์

วิธีวิทยาการวิจัยขั้นสูงกับการทำคุณนิตินิพนธ์สาขาบริหารการศึกษา Advanced Research Methodology of Educational Management Dissertation

ปัญญา ธีระวิทยเลิศ (Panya Thirawitthayalet) ¹ มีนมาส พรานป่า (Meenmas Phanpa) ²

Received: June 17, 2021

Revised: June 20, 2021

Accepted: June 23, 2021

บทคัดย่อ

การศึกษาระดับปริญญาเอกมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยที่ได้มาตรฐานเพื่อสร้างองค์ความรู้และเพื่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาปริญญาเอกสาขาการบริหารการศึกษา ในหลักสูตรจึงกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนต้องทำการศึกษาวิจัยที่เป็นคุณนิตินิพนธ์พร้อมทั้งเผยแพร่อย่างกว้างขวางในวารสารวิชาการที่ได้มาตรฐานก่อนจบการศึกษา

การทำวิจัยในระดับปริญญาเอกสาขาการบริหารการศึกษามีตัวแปรทางสังคมเกี่ยวข้องมากมายจึงต้องมีการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนที่เกิดขึ้น จึงต้องเลือกแบบการวิจัยที่มีความเข้มข้นและความลุ่มลึกกว่าการทำวิจัยในระดับปริญญาโท ผู้วิจัยจะต้องออกแบบการวิจัยให้ถูกต้อง ชัดเจน สามารถตอบโจทย์วิจัยได้อย่างเที่ยงตรงสูง มีโอกาสเกิดความคลาดเคลื่อนได้น้อย และมีความน่าเชื่อถือ ทั้งด้านวิธีการเลือกตัวอย่างได้อย่างเหมาะสมเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร การสร้างเครื่องมือวิจัยให้มีความเที่ยงตรงสูง การเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเหมาะสมถูกต้อง ถ้าเลือกโจทย์วิจัยที่สร้างทฤษฎีหรือองค์ความรู้ใหม่การวิเคราะห์จะใช้สถิติขั้นสูงที่เป็นสถิติเชิงพหุเพื่อจัดความแปรปรวนจากความคลาดเคลื่อนตามแหล่งต่าง ๆ หรือถ้าโจทย์วิจัยที่ต้องการพัฒนานวัตกรรมที่เป็นรูปแบบ หลักสูตร กลยุทธ์ หรือ

สิ่งประดิษฐ์ จะต้องออกแบบที่มีความหลากหลายขั้นตอน แบบผสมวิธี เพื่อให้ได้นวัตกรรมที่มีคุณภาพ มีคุณค่าทางวิชาการหรือพัฒนาองค์กร

คำสำคัญ: วิธีวิทยาการวิจัยขั้นสูง, คุณนิตินิพนธ์สาขาการบริหารการศึกษา

Abstract

The purpose of doctoral degree is to provide the learners as expertise: doing the standardized research, to construct the body of knowledge, also to develop the society and nation for better. Especially, curriculum of educational management on doctoral program has to do research as dissertation and publish articles on scholarly peer-reviewed journals.

The research of educational management on doctoral program has various social variables which control extraneous variables, also design intensively research methodology than master program. The researcher has clearly research design that could answer the high validate of research question, minimize of error variance, also reliability on both of sampling strategies and determining an adequate sample size as representative of population. The validation of research tools is to approve its validity, reliability and could be applied for collecting the data. To choose research problems that could construct the theories or new body of knowledge is analyzed by analytic advance statistic to minimize

¹ข้าราชการบำนาญ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์, กศ.ด.การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร)

Pensioner, Curriculum Research and Development

²อาจารย์ประจำวิทยาลัยการฝึกหัดครู (ค.ด.การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Lecturer, Phranakhon Rajabhat University

error variances and control extraneous variables, otherwise, research problems that develop the innovative models, curriculum, strategies, or inventions will be designed multi-process as mixed method to produce the quality innovations and high valuable academic, and to be the organizational development.

Keywords: Advanced research methodology, educational management dissertation

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานวัฒนธรรม ความมุ่งหมาย การศึกษาเพื่อพัฒนาคนในชาติให้มีความเจริญทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และวิญญาณ การจัดการศึกษาของชาติจัดได้เป็นสองระดับใหญ่ ๆ คือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education) ประกอบด้วย การศึกษาก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สร้างความรู้พื้นฐาน อันจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียน และการศึกษา ระดับอุดมศึกษา (Higher Education) ครอบคลุม การศึกษาระดับอนุปริญญาและระดับปริญญา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาส่งเสริมความเป็นมนุษย์ ความก้าวหน้า การแสวงหาความคิดใหม่เพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการอันจะนำไปสู่เป้าหมายที่สูงยิ่งของสังคม

ภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิต การค้นคว้าวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยสามารถจัดการศึกษาในระดับปริญญาได้เป็นสองระดับคือ การศึกษาระดับปริญญาตรี (Bachelor of Arts- B.A.) มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถเฉพาะสาขาโดยบุคคลที่เข้ารับการศึกษาระดับนี้เริ่มเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ มีวุฒิภาวะสูง มีความรับผิดชอบ สามารถประกอบอาชีพในสาขานั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติได้

การศึกษาระดับปริญญาโท (Master of Arts- M.A.) เพื่อให้ผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญในสาขาที่เรียนมากยิ่งขึ้น สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในสาขาที่เรียนเพื่อนำความรู้ไปแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม งานวิจัยนี้ เรียกว่าวิทยานิพนธ์หรือปริญญานิพนธ์ (Thesis) ผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาโทจะได้รับปริญญามหาบัณฑิต

การศึกษาระดับปริญญาเอก (Doctoral of Philosophy – Ph.D.) ที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยที่มีความลึกซึ้งในเฉพาะศาสตร์ เป็นงานวิจัยที่มีมาตรฐานสูงสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาหรือสร้างทฤษฎีใหม่ได้ และเป็นการสร้างนักวิจัยที่มีคุณภาพสูง ผู้ที่จะจบการศึกษาระดับปริญญาเอกจะต้องจัดทำผลงานวิจัยที่เรียกว่าเป็นดุษฎีนิพนธ์ (Dissertation) และได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิต และสามารถใช้นำหน้าว่า ดร. (Dr.) ซึ่งหมายถึงผู้จบการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต (Doctoral Degree)

ในการศึกษาระดับปริญญาเอกที่มีเป้าหมายสร้างนักวิจัยที่มีคุณภาพสูงนั้นคือผู้ที่เรียนในระดับนี้ต้องสามารถผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพสูงและสูงกว่างานวิจัยระดับปริญญาโท สถาบันการศึกษาจึงกำหนดให้การทำวิจัยระดับปริญญาเอกใช้วิธีวิทยาการวิจัยขั้นสูงเพื่อให้ผลงานวิจัยมีความเที่ยงตรงสูงและมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด ทำให้ผลงานวิจัยมีความน่าเชื่อถือสำหรับการอ้างอิงหรือการนำไปประยุกต์ใช้

สาระเนื้อหา

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอแนวคิดในการดำเนินการวิจัยที่เป็นดุษฎีนิพนธ์ของผู้เรียนในระดับปริญญาเอกได้ดำเนินการได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาในระดับนี้

ความหมายและขอบเขตการวิจัยสาขาการบริหารการศึกษา

การศึกษา เป็นกระบวนการทางสังคมที่ร่วมมือกันดำเนินงานเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมเพื่อให้เป็นกำลังคนที่มีประสิทธิภาพของสังคม

การบริหารหรือการบริหารจัดการ เป็นกิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน

มีกฎเกณฑ์ มีระบบระเบียบ โดยใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกในสังคมในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านความรู้ความสามารถ พฤติกรรม คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมให้ตรงกับความต้องการของสังคม

การบริหารการศึกษาของสถานศึกษาครอบคลุม ด้านงานบริหารวิชาการ งานบริหารงานบุคคล งานบริหารงานธุรการ งานบริหารอาคารสถานที่ งานบริหารกิจการนักเรียน และงานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน

การวิจัยทางการบริหารการศึกษา หมายถึง การวิจัยที่เกี่ยวกับองค์กร ผู้บริหาร ครู นักเรียน นักศึกษา การเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อม โดยมีจุดเน้นที่ภารกิจและกระบวนการทำงานร่วมกันเพื่อจะ ทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ (วิจิตร ศรีสะอ้าน และ ทองอินทร์ วงศ์โสธร, 2540)

การวิจัยทางการบริหารการศึกษাজัดแบ่งได้เป็น 7 ประเภท ดังนี้ (จตุรงค์ ธนะสีลังกูร, 2561, หน้า 17)

1) การวิจัยเกี่ยวกับผู้บริหาร ประกอบด้วย การวิจัยเกี่ยวกับสถานะผู้นำ การวิจัยเกี่ยวกับการตัดสินใจ และการวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสาร 2) การวิจัยเกี่ยวกับองค์กร ประกอบด้วย การวิจัยเกี่ยวกับบรรยากาศขององค์กร การวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร การวิจัยเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร 3) การวิจัยเกี่ยวกับนโยบายและการวางแผน ประกอบด้วย การวิจัยเกี่ยวกับนโยบาย การวิจัยเกี่ยวกับการวางแผน 4) การวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจ 5) การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารนวัตกรรมและสารสนเทศ และการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารเวลา 6) การวิจัยเกี่ยวกับการสร้างทีมงาน 7) การวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

วิธีวิทยาวิจัยหรือระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดปัญหาการวิจัย การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การกำหนดสมมติฐานการวิจัย การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ประชากร และการเลือกตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือการวิจัย การรวบรวมข้อมูล การนำเสนอผล การวิเคราะห์ และการแปลความหมายข้อมูล (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2538)

วิธีวิทยาการวิจัยขั้นพื้นฐาน เหมาะสำหรับการศึกษาระดับมหัพัตถิหรือระดับปริญญาโท ที่มีรูปแบบการวิจัยที่ไม่สลับซับซ้อน เช่น ใช้วิธีวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงบรรยาย การวิจัยเชิงทดลอง/กึ่งทดลอง

ตัวอย่างงานวิจัยด้านการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท

1. สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา นนทบุรี เขต 2
2. สภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุพรรณบุรี
3. การระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่ประสบภัยพิบัติ (สินามิ)
4. การนิเทศภายในเพื่อพัฒนาครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนท่าแฉะรัชดาภิเษก
5. คุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพตามทัศนะของครูและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

ตัวอย่างงานวิจัยด้านการบริหารการศึกษาระดับปริญญาเอก

1. คุณลักษณะของผู้บริหารที่มีผลต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
2. กลยุทธ์การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดมหาสารคาม

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: โมเดลสมการโครงสร้าง

4. การพัฒนารูปแบบการจัดการความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยมอันดามัน

5. รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี

ข้อสังเกตจากตัวอย่างงานวิจัยบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทมีลักษณะที่ไม่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่ซับซ้อนหลากหลายวิธีการ คงใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยายอย่างเดียว เช่น วิจัยเชิงสำรวจหรือเชิงความสัมพันธ์ที่มีตัวแปรสองสามตัวแปร ตัวอย่างและประชากรไม่ใหญ่หรือกว้างมาก และสถิติเชิงบรรยายหรือสถิติอนุมานขั้นพื้นฐานเพื่อพิสูจน์สมมติฐาน เช่น สถิติ t-test, F-test, Z -test

แต่งงานวิจัยในระดับปริญญาเอกมีลักษณะที่แตกต่างกัน คือ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่ซับซ้อนกว่าหรือใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่มีหลายอย่าง เพื่อให้ได้คำตอบเชิงลึกและควบคุมหรือขจัดความคลาดเคลื่อนต่าง ๆ ได้มาก มีการผสมผสานวิธีหรือมีวิธีหาคำตอบที่หลากหลายขั้นตอนหรือมีการใช้สถิติอนุมานที่เป็นสถิติเชิงพหุวิธีที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวแปรหลายตัวซึ่งถือว่าเป็นสถิติขั้นสูง เช่น Multiple Regression Analysis, Path Analysis, Factor Analysis, Discriminant Analysis

วิธีวิทยาการวิจัยขั้นสูง

(Advance Research Methodology)

วิธีวิทยาการวิจัยเป็นกระบวนการหาคำตอบ โจทย์วิจัยที่เป็นระบบ เป็นขั้นเป็นตอน ตั้งแต่มีการเลือกปัญหาการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม และกำหนดกรอบแนวความคิดการวิจัย การเลือกประชากรและตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล และการสรุปผลการวิจัย แต่วิธีวิทยาการวิจัยขั้นสูงมีความแตกต่าง

จากวิธีวิทยาการวิจัยขั้นพื้นฐานในด้านความลุ่มลึกของการทำวิจัย โดยมีการวางแผนและออกแบบการวิจัยที่มีความซับซ้อนและมีการใช้เทคนิคการวิจัยที่จะช่วยให้ได้คำตอบการวิจัยมีความเที่ยงตรงสูงและความคลาดเคลื่อนน้อย เช่น เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) การวิพากษ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship)

การออกแบบการวิจัย (Research Design)

การออกแบบการวิจัยเป็นการกำหนดแผนงาน โครงสร้าง และกลยุทธ์การค้นหาคำตอบในปัญหาการวิจัย ให้ได้คำตอบที่มีความถูกต้อง เที่ยงตรง น่าเชื่อถือได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2538)

แผนงาน ในการดำเนินการวิจัยจะเริ่มตั้งแต่การเลือกปัญหาการวิจัย การตั้งสมมติฐานการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

โครงสร้าง คือ แบบจำลองความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษาที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม และนำมาเขียนกรอบแนวความคิดการวิจัยในรูปแบบผังหรือภาพที่แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ

กลยุทธ์ หมายถึง ยุทธวิธีที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย วิธีการเลือกตัวอย่างการวิจัยที่เป็นตัวแทนที่ดี วิธีการรวบรวมข้อมูลการวิจัย และวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสมมติฐานการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการออกแบบการวิจัย

เพื่อหาคำตอบของปัญหาการวิจัยได้อย่างเที่ยงตรง ถูกต้อง และประหยัด โดยควบคุมความแปรปรวน ความคลาดเคลื่อน และความแปรปรวนภายนอกที่มีผลต่อปัญหาการวิจัย เช่น ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการสุ่ม ตัวแปรแทรกซ้อน และเทคนิควิธีการต่าง ๆ

ความคลาดเคลื่อนในการวิจัย

การทำวิจัยย่อมมีความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นซึ่งจำแนกได้เป็นสองชนิด คือ ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่ม (sampling error) และความคลาดเคลื่อนไม่ได้เกิดจากการสุ่ม (non-sampling error) ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างเป็นความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้น

สำหรับงานวิจัยที่มีการสุ่มตัวอย่างเพื่อประมาณค่าประชากร โดยเฉพาะการวิจัยเชิงบรรยายที่มุ่งบรรยายลักษณะของประชากรแต่ไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรได้ทั้งหมด จึงต้องมีการสุ่มตัวอย่างเพื่อการประหยัดเวลา แรงงาน งบประมาณ โดยในการสุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรจะมีความคลาดเคลื่อนต่ำ แต่ในความเป็นจริงมีข้อจำกัดมาก ทำให้ไม่สามารถสุ่มตัวอย่างได้อย่างเหมาะสมตามหลักการทางทฤษฎี จึงมีความคลาดเคลื่อนมาก ขนาดความคลาดเคลื่อนสามารถวัดเป็นตัวเลขได้โดยประมาณความแตกต่างระหว่างค่าสถิติกับค่าพารามิเตอร์ ถ้าทั้งสองค่ามีความแตกต่างกันมากแสดงว่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มมีมาก แต่ในความเป็นจริงไม่สามารถหาค่าพารามิเตอร์ได้ นักวิจัยจะต้องพยายามควบคุมความคลาดเคลื่อนให้มีความน้อยที่สุดโดยการวางแผนการเลือกตัวอย่างให้เหมาะสมทั้งขนาดและวิธีการเลือกตัวอย่าง การกำหนดขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมมีสูตรการคำนวณที่ต่างกันไปตามธรรมชาติของข้อมูล และวิธีการเลือกตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยที่มีการสุ่มตัวอย่างเพื่อความเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร นั่นคือ การเลือกตัวอย่างที่ใช้การสุ่มจึงจะขจัดความคลาดเคลื่อนได้ เช่น การเลือกแบบสุ่มอย่างง่าย การเลือกแบบการสุ่มแบบเป็นระบบ การเลือกการสุ่มแบบชั้นภูมิ การเลือกแบบสุ่มกลุ่มหรือสุ่มพื้นที่ หรือการเลือกแบบสุ่มหลายขั้นตอน ส่วนวิธีการเลือกตัวอย่างที่ได้ตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ไม่ดีทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนสูง เช่น การเลือกแบบเจาะจง การเลือกแบบบังเอิญ การเลือกแบบกำหนดโควตา (ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ, 2545, หน้า 11)

ความคลาดเคลื่อนที่ไม่ได้เกิดจากการสุ่มตัวอย่าง แต่เกิดจากการปฏิบัติการวิจัยจริง เช่น ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการสร้างเครื่องมือการวิจัย การสร้างเครื่องมือวิจัยไม่ได้คุณภาพดีพอที่จะวัดค่าตัวแปรได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะเครื่องมือวิจัยขาดความเที่ยงตรง (Validity) การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ข้อมูลไม่ครบถ้วนตามแผนการเก็บข้อมูล ข้อมูลที่ได้ไม่ได้คำตอบทุกข้อ ทั้งนี้ถ้าผู้วิจัยกำหนดตัวอย่างจำนวนมากเพื่อให้ลดความคลาดเคลื่อนจากการสุ่ม แต่มีผลกระทบทำให้การเก็บข้อมูลไม่มีประสิทธิภาพดีพอทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนจากการไม่สุ่ม และการวิเคราะห์ข้อมูล

ที่ใช้ค่าสถิติไม่เหมาะสมกับข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้ค่าสถิติต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ว่าระดับการวัดค่าตัวแปรและวิธีการสุ่มจะมีผลต่อการเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม

ลักษณะการออกแบบการวิจัยที่ดี

1. ปราศจากอคติ ทั้งการได้มาซึ่งข้อมูลและการใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล
2. ปราศจากตัวแปรแทรกซ้อน
3. สามารถควบคุมตัวแปรภายนอกได้เพื่อให้ผลที่ได้เกิดจากตัวแปรอิสระหรือตัวแปรตาม
4. มีความชัดเจนในการใช้สถิติในการทดสอบสมมติฐาน คือเลือกใช้สถิติให้เหมาะสมกับธรรมชาติของข้อมูลและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการทำวิจัยต้องออกแบบการวิจัยให้มีความคลาดเคลื่อนต่ำ โดยเฉพาะการศึกษาวิจัยในระดับปริญญาเอกที่ใช้วิธีวิทยาการวิจัยขั้นสูงจึงต้องออกแบบการวิจัยให้กระชับน่าเชื่อถือและลดควบคุมความคลาดเคลื่อนให้เหลือน้อยที่สุด

ความเที่ยงตรงของแบบการวิจัย (Validity)

1. ความเที่ยงตรงภายใน (Internal Validity) หมายถึง การที่ตัวแปรอิสระส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามหรือค่าตัวแปรตามที่เปลี่ยนไปเนื่องจากตัวแปรอิสระ แต่ถ้ามีปัจจัยอื่นทำให้ค่าตัวแปรตามเปลี่ยนไปโดยไม่ได้เกิดจากตัวแปรอิสระ ผลการวิจัยครั้งนี้ถือว่าขาดความเที่ยงตรงภายใน

2. ความเที่ยงตรงภายนอก (External Validity) หมายถึง การที่เลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ทำให้การอนุมานค่าประชากรได้อย่างเชื่อมั่น ถ้าการเลือกตัวอย่างเป็นตัวแทนที่ไม่ดี เช่น วิธีการเลือกไม่ดี หรือขนาดตัวอย่างมากหรือน้อยไป ทำให้มีความคลาดเคลื่อน ไม่สามารถอนุมานค่าประชากรได้อย่างน่าเชื่อถือ แสดงว่าขาดความเที่ยงตรงภายนอก และความคลาดเคลื่อนภายนอกที่เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรภายนอกต่าง ๆ การควบคุมตัวแปรภายนอกต่าง ๆ สามารถทำได้โดยการเลือกตัวอย่างแบบกระจายหรือการเลือกจากวิธีการสุ่มถ้าการเลือกแบบไม่มีการสุ่มจะได้ตัวอย่างไม่กระจายไม่เป็นตัวแทนที่ดีทำให้เกิดความคลาดเคลื่อน หรือใช้วิธีการควบคุมทางสถิติ โดยการ

วิเคราะห์ทางสถิติ สามารถควบคุมการแปรผันของตัวแปรได้ เช่น ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุหรือเทคนิคการใช้สถิติขั้นสูงอื่นๆ โดยเฉพาะการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารต่าง ๆ ที่นิยมใช้วิธีการประเมินผลการพัฒนาโดยเลือกโรงเรียนเข้ากลุ่มทดลองเพียง 1 โรงเรียน และเลือกโรงเรียนที่ผู้วิจัยสังกัดอยู่เพื่อความสะดวกในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างครบถ้วน ทำให้ความเที่ยงตรงภายในสูง แต่อาจส่งผลต่อความเที่ยงตรงภายนอกเนื่องจากการไม่สุ่มและเลือกตัวอย่างที่ไม่เป็นตัวแทน คือ เจาะจงโรงเรียนที่อาจมีความพร้อมสมบูรณ์แบบ ผลการวิจัยอาจไม่สามารถนำไปใช้กับโรงเรียนอื่นที่ไม่มีความพร้อม อาจกล่าวสรุปได้ว่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่ม (sampling error) เป็นความคลาดเคลื่อนที่มีผลต่อความเที่ยงตรงภายนอก ส่วนความคลาดเคลื่อนไม่ได้เกิดจากการสุ่ม (non sampling error) นั้นทำให้เกิดความเที่ยงตรงภายใน

ตัวอย่างงานคุณวุฒิวิชาชีพสาขาการบริหารการศึกษาที่ใช้วิธีวิทยาการวิจัยขั้นสูง คือ การออกแบบการวิจัยให้สามารถตอบโจทย์วิจัยได้เที่ยงตรงสูง จัดความคลาดเคลื่อนจากแหล่งต่าง ๆ ได้มาก ดังตัวอย่างงานต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 คุณวุฒิวิชาชีพ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน: โมเดลสมการโครงสร้าง โดย กันยมาส ชูจิน (2559)

วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมและปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) นำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้ ขั้นตอนที่ 1 ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้มีจริยธรรมสูง จำนวน 9 คน ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์

องค์ประกอบเชิงยืนยัน เป็นขั้นที่ใช้การวิจัยสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลครูสุุดีระหว่างปี 2553-2557 จำนวน 738 คน กลุ่มตัวอย่างสุ่มมาจำนวน 215 คน โดยใช้หลักการคำนวณตัวอย่าง 5 เท่าของตัวพารามิเตอร์หรือตัวแปรในโมเดลสมการโครงสร้าง และเพื่อป้องกันความลำเอียงในการตอบเข้าข้างตัวเองจึงเก็บข้อมูลจากรองผู้อำนวยการหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการเป็นผู้ตอบแบบสอบถามสะท้อนความมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร ขั้นตอนที่ 3 จัดการนำเสนอเชิงนโยบาย โดยการตรวจสอบข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมด้วยการจัดสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship)

ข้อสังเกต ในงานวิจัยนี้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยขั้นสูง คือ ใช้วิธีการวิจัยที่หลากหลายวิธีทั้งเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ และการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้สถิติขั้นสูงคือการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน มีการสุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนขนาดตัวอย่างจำนวนมากพอและวิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลที่เหมาะสม การวิจัยนี้ถือว่ามีกรอบแบบที่ควบคุมความคลาดเคลื่อนภายในและความคลาดเคลื่อนภายนอกได้ครบถ้วน ผลการวิจัยจึงมีความเที่ยงตรงภายในและความเที่ยงตรงภายนอกสูง เหมาะสมการเป็นคุณวุฒิวิชาชีพเพราะใช้วิธีวิทยาการวิจัยขั้นสูง

ตัวอย่างที่ 2 การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดย อธิยา สารสันติกุล (2560)

วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบภาวะผู้นำวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยได้ออกแบบการวิจัยไว้หลายขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบภาวะผู้นำวิสัยทัศน์โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คนตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และใช้การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (CVI) ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำวิสัยทัศน์ โดย

ใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน เพื่อหาความถูกต้องของรูปแบบภาวะผู้นำวิสัยทัศน์ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำวิสัยทัศน์โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหารการศึกษาจำนวน 30 คน อย่างเจาะจง และใช้สถิติบรรยายในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อสังเกต ดุษฎีนิพนธ์นี้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยขั้นสูง คือ ใช้กระบวนการวิจัยที่หลากหลายขั้นตอน ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ใช้เทคนิคการเก็บข้อมูลหลากหลายวิธีเพื่อจัดความคลาดเคลื่อนจากอคติ ซึ่งในการวิจัยเชิงพัฒนาตามหลักการจะมีการทดลองและตรวจสอบนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นมาว่ามีความน่าเชื่อถือเพียงใด สำหรับการวิจัยทางด้านการบริหารมักจะทดลองในสถานศึกษาหนึ่งแห่งหรือสองแห่ง ซึ่งอาจมีความเที่ยงตรงภายนอกต่ำเพราะถ้าเลือกสถานศึกษาที่ไม่เป็นตัวแทนที่แท้จริงในสภาพจริง ผู้วิจัยไม่อาจเลือกทดลองในโรงเรียนที่ห่างไกลหรือโรงเรียนที่ไม่รู้จักเพราะอาจไม่ได้รับความร่วมมือและส่งผลต่อความเที่ยงตรงภายในต่ำเพราะความผิดพลาดจากการทดลอง การเลือกโรงเรียนที่มีความพร้อมแต่ไม่เป็นตัวแทนตามสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนทั้งหมดจะมีความคลาดเคลื่อนในการเก็บข้อมูลน้อย แต่ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มสูง นั่นคือ ความเที่ยงตรงภายนอกจะต่ำด้วย ผู้วิจัยจึงเลือกรูปแบบการวิจัยที่ไม่มีการทดลองใช้รูปแบบ แต่ใช้การประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญแทน โดยยึดตามข้อเสนอแนะของนักวิชาการหลายท่านที่ได้เสนอแนวคิดในเรื่องนี้ไว้ว่าในกรณีที่มีข้อจำกัดในบางเรื่อง บางสภาพการณ์ไม่สามารถทดลองรูปแบบเพื่อการประเมินรูปแบบได้ก็ให้ใช้ผู้เชี่ยวชาญโดยยึดหลักว่าผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่คัดเลือกมาเป็นผู้ประเมินตัดสินนี้มีประสบการณ์และมีความชำนาญสูง และมีความเที่ยงธรรมที่จะใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาอย่างเที่ยงธรรม และในการวิจัยนี้ได้เลือกสรรผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญสูงเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป จึงถือว่าขั้นตอนการตรวจสอบรูปแบบมีความน่าเชื่อถือ

สรุป

การวิจัยด้านการบริหารการศึกษามุ่งศึกษาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในองค์กร ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบุคคลเป็นส่วนใหญ่ การวิจัยทางด้านการบริหารการศึกษาคือเป็นการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องมากมาย ในการศึกษาปัญหาด้านการบริหารการศึกษาถ้าใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทอาจศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องไม่มาก แต่ถ้าเป็นการทำการวิจัยในระดับปริญญาเอกที่เป็นดุษฎีนิพนธ์ ซึ่งการศึกษาระดับปริญญาเอกมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพการวิจัยขั้นสูงเพื่อการพัฒนาที่แท้จริง การเลือกปัญหาการวิจัยจึงต้องเลือกปัญหาที่สลับซับซ้อนมากขึ้น มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ทำให้การออกแบบการวิจัยต้องวางแผนที่สลับซับซ้อนมากขึ้นเพื่อจัดความคลาดเคลื่อนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมีการออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผสมทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีการควบคุมตัวแปรเกินโดยใช้สถิติที่มีความสลับซับซ้อนขึ้นเป็นสถิติขั้นสูง เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์จำแนกประเภท การวิเคราะห์เส้นทาง ที่ต้องใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เช่น LISREL

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). *แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวง พ.ศ.2539 – 2550*. การสอนตามแนวการสอนของกรมวิชาการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กันยมาส ชูจีน. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน: โมเดลสมการโครงสร้าง*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม (2538). *การออกแบบการวิจัย: ชุมติวิชาการวิจัยทางการศึกษานอกโรงเรียน เล่มที่ 9*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ประชาชน.
- จตุรงค์ ธนะสีลังกูร. (2561). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. วารสาร

- ชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 12(2), 177-191.
- นางลักษณ์ วิรัชชัย. (2538). วิธีวิทยาการวิจัยขั้นสูงด้านการวิจัย สถิติ การวัดและประเมินผลการศึกษา. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย, 7(2), 2538.
- ปัญญา ธีระวิทยเลิศ. (2545). Nonsampling Error: ประสพการณ์จากงานวิจัยสนาม. วารสารสมาคมนักวิจัยทางสังคมศาสตร์, 7(1), 2545.
- วิจิตร ศรีสะอาด และ ทองอินทร์ วงศ์โสธร. (2540). แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยทางการบริหาร การศึกษา ประมวลสาระ ชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 8-9 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาราช.
- อิชยา สารสันติกุล. (2560). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

Global Leadership Competency and Personality Traits: A Study in Thai Context

Sarit Petcharat¹, Sucharat Rimkeeratikul²

Received: February 12, 2021

Revised: March 27, 2021

Accepted: April 7, 2021

Abstract

This study aims to investigate the trait components of global leadership competency (GLC) as additional guidelines for a self-assessment of Thai foreign relations officers (FRO). Participants in the study were 54 FRO from 16 ministries and two independent organizations in Thailand. The study employed a quantitative method using a self-report questionnaire to collect data on the leadership traits and intercultural competence traits which are considered key components of GLC. Pearson's correlation revealed that leadership traits and intercultural competence traits are interdependent and can be used as variables for investigating GLC. Exploratory factor analysis was used to combine and regroup the leadership traits and intercultural competence traits to explore the trait components of GLC in the Thai context. Findings revealed that there were eight trait components, as follows: goal-oriented, mind-oriented, team-oriented, sociability-oriented, progress-oriented, exploration-oriented, self/other-oriented, and global-oriented.

Keywords: foreign relations officers, global leadership, global involvement, global leadership competency, intercultural competence

Introduction

Today, the numbers of people who work in a multi-national setting are steadily increasing. They have more responsibilities and play important roles in the modern world. In Thailand, key government organizations assign foreign relations officers (FROs) to promote, support and facilitate international cooperation between Thailand and world communities in such fields as trade, Science, technology, defense, health, and education; and in such sectors as public, private, individual, and international organizations. Therefore, FROs' performance is very important because it affects many stakeholders both inside and outside the country. Since the counterparts of FROs are from around the world, it is necessary that FROs be equipped equally with knowledge and skills in the field, and competencies for working in a cross-cultural environment so that they can perform their work effectively. In spite of taking such a crucial role, FROs have been annually evaluated in terms of their performance only by using a one-size-fits-all government assessment form which ignore aspects of cross-cultural competency which are vital for the successful performance of their duties. Global

¹ Faculty of Liberal Arts, Thammasat University, Bangkok, Thailand

² Language Institute, Thammasat University, Bangkok, Thailand

leadership competency (GLC), which is widely accepted as a crucial competency for those working in a cross-cultural environment, should be applied as an additional self-assessment guideline to take account of this missing aspect of an FRO's official performance assessment.

For this reason, the objective of this study was to determine what aspects of GLC would be necessary for FROs in the use of an additional self-assessment guideline. Since GLC is mainly comprised of intercultural competence and leadership dimensions (Caligiuri & Tarique, 2012), the data acquired from FROs in this current study regarding intercultural competence and leadership personality traits (Goldsmith et al., 2003; Bird et al., 2010) were combined and regrouped, with the help of statistics, to establish the trait components of global leadership competency (GLC) in the Thai context. These components can be used as additional self-assessment guidelines that would be beneficial for individual FROs, also for other possible domestic usage.

Literature Review

Leadership

In Thai government organizations, it seems that leadership is restricted to senior officers and executives, while it is not considered relevant to young or low-ranking officers. When talking about leadership, people tend to think about the old idea of great personalities or the preferred attributes of their superiors. These out-dated perspectives might limit some important qualities of leadership. In fact, the meaning of leadership varies depending on the dynamics of time, value or culture (Daft, 2015). In academic field, many studies have focused on investigating leadership aspects among people at management level or in high-ranking positions; however, leadership is not

limited to people in high-level positions (Dubrin, 2007).

In a broader perspective, anyone can possess leadership qualities. Leadership is a way of thinking and acting, in a sense that is not about greatness or public visibility which has little to do with a title or a formal position in an organization (Daft, 2015). In other words, leadership is a way of thinking and acting of individuals regardless of their positions or titles, which influence both themselves and others, and yield positive outcomes to an organization or community. Leadership is desirable for every organization at all levels because it is a special asset and, ultimately, it improves the performance and success of organizations (Northouse, 2010). Besides, leadership can be learned, practiced and developed to some extent as it is similar to other professional skills (Daft, 2015). To conclude, this study adheres to the notion that the qualities of leadership can apply to anyone because they are beneficial to a wider range of individuals which fits the modern concept of an organization where an individual is empowered to utilize their full potential, accomplishing both personal and organizational goals.

Global Leadership

Although the benefits of leadership for everyone are considerable, they do not only cover domestic setting. In the age of globalization, the idea of traditional domestic leadership seems to be inadequate for today's organizations where success involves international cooperation. When coworkers, customers, partners and competitors do not share the same or similar cultural mindsets, extra attributes, especially cross-cultural ones, are required to cope with intercultural challenges, transforming domestic leadership into global leadership. (Mendenhall et al., 2008).

As to what global leadership is, Turner et al. (2019) reviewed the existing literature on global leadership and collected more than ten definitions of it. Like traditional leadership, there is no agreed-upon definition of global leadership (Mendenhall et al., 2008). The term is defined in a similar scope to traditional leadership; the difference is that global leadership is viewed in an international and cross-cultural environment, which is considered as a vital factor affecting the leadership process or activities (Mendenhall et al., 2013; Conger, 2014; Reiche et al., 2017).

Individuals who are global leaders can be differentiated from domestic leaders by their involvement at a global level. Mendenhall et al. (2012) explained that many researchers wrongly assume that all managers could become global leaders. More scrutiny is necessary as to whether such managers can be considered to qualify as global leaders or how global they are; merely job titles, or even job descriptions, when applied beyond the domestic context cannot guarantee the qualifications of a global leader. Therefore, Mendenhall et al. (2012) suggested that the involvement of leaders at a global level should be examined and presented to ensure the validity of the study. To measure global involvement level, Mendenhall et al. (2012) contended that each global leader has experiences at different levels based on their exposure to complexity (multiplicity: more and different challenges, Interdependence: sticking to interconnectedness, ambiguity: managing and interpreting complex information, and flux: continuous changes of things), flow (frequency of reciprocal information flow, volume of information flow, and scope of information flow) and presence (frequency of working abroad, and number of foreign destinations) in a global environment.

To conclude, global leadership in this study is defined as a way of thinking and acting for positive changes and more effective performance under international and cross-cultural circumstances, while global leaders are regarded as individuals who influence others as well as themselves by a way of thinking and acting for positive changes and more effective performance under international and cross-cultural circumstances. At this point, it comes close to what Jokinen (2005) and Yoon & Han (2018) posited that global leadership competency includes personal attributes which facilitate individuals to influence others and themselves by a way of thinking and acting for positive changes and more effective performance under international and cross-cultural circumstances.

Intercultural Competence

Although the term cross-cultural competence is quite new, its use and importance have been recognized, admitted and applied widely in society. It is considered a must-have skill for the 21st century (Hammer, 2011), and was named and defined differently. However, intercultural competence is widespread and has been introduced and applied in many fields such as human resources, business, government and non-government organizations, education, social work, religious organizations, health care (Deardorff, 2009; Hammer, 2011; Elo, Benjowsky & Nummela, 2015; Dianetti, 2015), and certainly in leadership (Bird et al., 2010). Also, it has been broadly used in evaluating the potential of those who live and work in a cross-cultural environment (Deardorff, 2006; Almarza, Martinez & Llavador, 2015; Dimitrov et al., 2014; Stasys, Simanskiene, & Rauzuoliene, 2017; Ichimura, 2018).

Intercultural competence is a key component of global leadership (Caligiuri & Tarique, 2012),

which is widely accepted as a crucial competency for those working in a cross-cultural environment. Intercultural competence and leadership are interdependent and fulfilling each other. In this globalization era, without intercultural competence, leadership is unlikely to be achieved (Moodian, 2009; Neves & Tomie, 2017). However, no balance of intercultural competence and leadership has been observed in the existing global leadership studies. They tend to have either few or no cross-cultural dimensions. (Turner et al., 2019).

As to the meaning of intercultural competence, many researchers have tried to understand and explain it by conceptualizing it. Spitzberg & Changnon (2009) collected many existing related intercultural competence models which collectively comprised more than 300 components. However, Pusch (2009) argued that Dearthoff (2006)'s pyramid model is one of the most accepted models of intercultural competence. The pyramid model begins with the requisite "attitudes" including respect, openness and curiosity as a base of the pyramid. These attitudes then lead toward acquirement of knowledge (e.g. cultural self-awareness and sociolinguistic awareness) and skills (e.g. listening, analyzing and relating), yielding desired internal outcomes (adaptability and flexibility) before finally reaching the desired external outcomes (behaving and communicating effectively and appropriately in an intercultural context) at the top of the pyramid.

Nevertheless, research on intercultural competence is ongoing and at present there are no agreed definitions, components, or models for intercultural competence. Researchers are still trying to apply or adapt existing models as well as to identify new components/models to fit the backgrounds and requirements of their studies.

Based on the existing literature and the research objectives that guide this study, intercultural competence is defined as an individual's attributes required for working and living in an international and cross-cultural environment.

Global Leadership Trait

Leadership can be studied through many approaches and each approach is beneficial in different ways. It is clear that there is no one best approach, and approaches that best suit the needs and circumstances can be opted for in an integrative approach (Mendenhall et al., 2008; Amiri et al., 2010). Since the traits of global leadership provide a straightforward approach to individuals and provides information that is beneficial to training or development programs, this study focused only on the trait approach to global leadership. Global leadership can be divided into two inter-related domains: leadership, and intercultural competence (Cumberland et al., 2016 and Bird et al., 2010). Furthermore, Turner et al. (2019) reviewed the traits of global leadership in the literature and revealed that the existing global leadership studies still lack some dimensions relating to cross-cultural competency. Since both dimensions are equally important (Moodian, 2009; Neves & Tomie, 2017), this study focused on both leadership and intercultural competence traits to establish a balanced construction of GLC with regard to FROs.

In terms of leadership, existing studies have identified numerous possible traits and along the way new ones continue to appear endlessly depending on researchers' views, experiences and subjectivities as well as contexts and eras (Northouse, 2010). Consequently, the authors decided to take 15 leadership traits from the study of Goldsmith et al. (2003) as research variables. Those traits are demonstrating integrity,

encouraging constructive dialogue, creating a shared vision, developing people, building partnerships, sharing leaderships, empowering people, thinking globally, appreciating diversity, developing technological savvy, ensuring customer satisfaction, maintaining a competitive advantage, leading change, achieving personal mastery, and anticipating opportunities.

As to intercultural competence, its traits were revealed by various researchers. The authors decided to take intercultural competence traits from the study of Bird et al. (2010) as research variables. Bird et al. (2010) reviewed the existing global leadership and related literature and identified 17 intercultural competence traits from the three domains: perception management, relationship management, and self-management. All of These 17 traits are nonjudgmentalness, inquisitiveness, tolerance of ambiguity, cosmopolitanism, category inclusiveness, relationship interest, interpersonal engagement, emotional sensitivity, self-awareness, social flexibility, optimism, self-confidence, self-identity, emotional resilience, non-stress tendency, stress management, and interest flexibility.

Methodology

This current study employed a quantitative method using a self-report questionnaire adapted from the studies of Mendenhall et al. (2012), Goldsmith et al. (2003), and Bird et al. (2010) as a research tool. Pearson's correlation and exploratory factor analysis were used to investigate the trait components of GLC among Thai FROs.

Instrument

A self-report questionnaire was employed as the main research tool to elicit the necessary data for proposing the trait components of GLC. The

content validity of the questionnaire was checked by five experts in related fields using the item-objective congruence (IOC) index. The questionnaire is composed of three parts to collect different types of data, as follows:

Demographic Data

The first part of the questionnaire was designed to investigate participants' backgrounds including gender, age, education level, periods of related job experience, and position ranking.

Global Involvement Level

The second part of the questionnaire was designed to investigate the characteristics of the participants' duties in terms of global involvement. The questionnaire in this section was based on Mendenhall et al. (2012)'s framework of global, comprising three dimensions, namely, complexity: multiplicity, interdependence, ambiguity, and flux; flow: richness, and quantity; and presence: frequency of working abroad, and number of foreign destinations. However, two sub-variables: ambiguity, and flux were omitted to suit the nature of FROs' duties, and to make the questionnaire more comprehensible. The questionnaire based on this framework theory comprised eight questions, and all of the eight items were scored on a 5-point Likert-type scale ranging from strongly disagree to strongly agree. The items were totaled whereby a higher score denoted a greater level of the participants' global involvement.

Global Leadership Competency

In this section, the questionnaire which was divided into two domains: personality traits of leadership adapted from the study of Goldsmith et al. (2003), and personality traits of intercultural competence adapted from the study of Bird et al. (2010) was used to collect the data on

participants' personality traits. Each trait was measured by two questions: straightforward and reverse worded. Each question was scored on a 5-point Likert-type scale ranging from strongly disagree to strongly agree.

Participants

The participants of this study were 54 Thai foreign relations officers (FRO) working in government organizations. To make sure that the participants were from various fields, a stratified sampling method was employed. Self-report questionnaires were distributed to three FROs from each of the 16 ministries and two selected independent departments covering a wide range of job responsibilities, totaling 54 FROs. A coordinator of each organization facilitated the distribution and collection of the questionnaires both by hand and electronic channels. The participants were given one week to complete the questionnaire and were clearly informed that the retrieved data would be kept confidential, and personal and organizational information would not be revealed or mentioned in the study report.

Data Analysis

Inferential statistics were used to investigate global leadership in this study. First, Pearson's correlation was applied to explore the relationship between intercultural competence and leadership traits to confirm that the two variables were suitable for this study. Next, exploratory factor analysis was applied to combine and regroup the intercultural competence and leadership traits to explore the trait components of GLC among the FROs.

Results

Demographic Data

Table 1 show the participants' demographic data. The participants covered a wide range of FROs. Most of them were female (61.1%). As to position rankings, they are mostly in practitioner level (31.5%), and professional level (46.3%). The majority of them were well-educated and had a master's degree (61.1%). They were mostly aged 31-40 years (37%) and 41-50 years (37%). Almost half (44%) of them had 1 – 5 years of experience in a cross-cultural environment while the other half had a longer experience.

Table 1 Demographic Data

Demographic Data	Frequency	Percent
Gender		
Male	20	37.0
Female	33	61.1
Age		
21 - 30 Yr	11	20.4
31 - 40 Yr	20	37.0
41 - 50 Yr	20	37.0
51 - 60 Yr	2	3.7

Demographic Data	Frequency	Percent
Education		
Bachelor's degree	15	27.8
Master's degree	33	61.1
Ph.D.	1	1.9
Work Experience		
1 - 5 Yr	24	44.4
6 - 10 Yr	11	20.4
11 - 15 Yr	9	16.7
16 - 20 Yr	7	13.0
21 - 25 Yr	2	3.7
Position Ranking		
Practitioner	17	31.5
Professional	25	46.3
Senior professional	7	13.0
Director	3	5.6

Global Involvement Level

The global involvement level of the participants' duty was analyzed by descriptive statistics to see whether the participants of this study are suitable for global leadership studies which require those who are working in a cross-cultural environment to some extent. Global involvement score was divided into five classes, namely very low (1.0-2.0), low (2.1-3.0), high (3.1-4.0), and very high (4.1-5.0). The overall global involvement level of the participants was anticipated to be at a "high level" to validate the participants as a proper resource.

Stage 1: Mean scores of all items in the global involvement scale were totaled to reveal the global involvement level of FRO's duty. Table 2 shows the mean score of global involvement at 3.51 out of 5.0 (S.D. = .646). The participants have a high level of global involvement and their scores cluster closely around the mean score, meaning that their global involvement levels are

not much different from each other. In detail, the participants are having the best scores on dimensions of "multiplicity" (M=4.70) and "interdependence" (M=4.15), while having the least scores on the dimensions of "frequency of working abroad" (M=1.75) and "number of foreign destinations" (M=2.17).

Stage 2: Additional details of the global involvement level were analyzed. The participants were classified by their global involvement score ranges (very low, low, high, and very high) to reveal the number of participants in each group, showing a clearer picture of the participants' global involvement level. Table 3 shows that most of the participants (51%) have a high level of global involvement while only 1.9% of them are in the very low global involvement class.

Stage 3: To sum up, mosts of the participants had a high level of global involvement. They worked and exchanged information with many foreign organizations through various

channels for mutual prosperity. Although their cooperation activities seemed to regularly take place in Thailand rather than abroad, the satisfying scores on other global involvement dimensions were adequate to suggest that the

participants were qualified and suitable for a global leadership study. The data gained from them was valuable and made the results of this study more reliable.

Table 2 Global Involvement Level in each Dimension

Item	n	$\bar{X}$	S.D.
Global Involvement Level	54	3.51	0.646
Multiplicity	54	4.70	0.537
Interdependence	54	4.15	0.684
Frequency (of reciprocal information flow)	54	4.04	0.846
Volume	54	3.46	1.041
Scope	54	3.69	1.113
Quantity	54	4.09	0.957
Frequency (of working abroad)	53	1.75	1.285
Number (of foreign destinations)	54	2.17	1.489

Table 3 Global Involvement Level (Classified by Participants' Scores)

Class	(No. of participants)	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Very low	1	1.9	1.9	1.9
Low	14	25.9	25.9	27.8
High	28	51.9	51.9	79.6
Very high	11	20.4	20.4	100
Total	54	100	100	

Global Leadership Competency

To explore the trait components of GLC among FROs, a procedure was devised and divided into five stages. In the first stage, the reliability of the research tool was verified while the variables and sample size were examined in the second and third stages, respectively. The main analysis was in the fourth stage, and the last stage was the interpretation and explanation of the analysis. Details of each stage are as follows.

Stage 1: The global leadership scales were verified by descriptive and inferential statistics. On the leadership trait scale as shown in Table 4, the scores of each participant were not very different ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = .44) and the scale was reliable with an alpha coefficient of .857. As to the intercultural competence trait scale, the scores of each participant clustered closely around the mean score of 3.77 (S.D. = .41) as shown in Table 5, and the scale was reliable with an alpha coefficient of .873.

Table 4 Leadership Trait Scale

Trait		N	Min	Max	X $\bar{}$	S.D.
Overall		54	2.17	4.43	3.89	.43573
Demonstrating integrity	Item1	53	1	5	4.53	.799
	Item2	53	1	5	3.43	1.366
Encouraging constructive dialogue	Item3	53	2	5	4.38	.740
	Item4	53	1	5	2.98	.971
Creating a shared vision	Item5	53	2	5	3.94	.745
	Item6	53	1	5	3.81	1.161
Developing people	Item7	53	2	5	4.45	.748
	Item8	53	1	5	3.74	1.179
Building partnership	Item9	53	2	5	4.62	.596
	Item10	53	1	5	4.17	1.087
Sharing leadership	Item11	53	1	5	4.26	.944
	Item12	53	2	5	4.21	1.026
Empowering people	Item13	53	2	5	4.21	.840
	Item14	53	1	5	2.81	1.075
Thinking globally	Item15	53	2	5	4.26	.763
	Item16	52	1	5	4.10	1.107
Appreciating diversity	Item17	53	2	5	4.17	.802
	Item18	53	1	5	3.21	1.230
Developing technology savvy	Item19	53	2	5	4.40	.768
	Item20	53	1	5	3.62	1.244
Ensuring customer satisfaction	Item21	53	1	5	4.21	.863
	Item22	53	1	5	3.83	1.205
Maintaining a competitive advantage	Item23	53	2	5	4.26	.684
	Item24	54	1	5	4.24	1.008
Leading change	Item25	54	1	5	3.72	.940
	Item26	54	1	5	2.37	.958
Achieving personal mastery	Item27	53	3	5	4.23	.542
	Item28	54	1	5	3.91	.896
Anticipating opportunities	Item29	54	2	5	4.04	.726
	Item30	54	1	5	3.09	.830

Table 5 Intercultural Competence Trait Scale

		N	Min	Max	X_̄	SD
Overall		54	3.03	4.62	3.77	.40944
Nonjudgmentalness	Item1	54	2	5	3.94	.763
	Item2	54	1	5	3.48	.986
Inquisitiveness	Item3	54	4	5	4.37	.487
	Item4	54	1	5	4.15	1.053
Tolerance of ambiguity	Item5	54	1	5	3.81	.892
	Item6	54	2	5	3.65	1.084
Cosmopolitanism	Item7	54	2	5	3.98	.765
	Item8	54	1	5	3.19	1.245
Category inclusiveness	Item9	54	2	5	4.00	.673
	Item10	54	2	5	3.98	1.019
Relationship interest	Item11	54	2	5	4.13	.728
	Item12	54	1	5	3.48	1.285
Interpersonal engagement	Item13	54	2	5	4.07	.749
	Item14	54	1	5	4.06	.960
Emotional sensitivity	Item15	54	2	5	4.04	.823
	Item16	54	1	5	3.02	1.090
Self-awareness	Item17	54	2	5	3.65	.781
	Item18	54	1	5	2.89	1.093
Behavioral flexibility	Item19	54	3	5	4.20	.595
	Item20	54	2	5	3.76	.950
Optimism	Item21	54	2	5	3.78	.816
	Item22	54	2	5	4.19	.803
Self-confidence	Item23	54	2	5	3.65	.756
	Item24	54	2	5	3.56	.945
Self-identity	Item25	54	2	5	4.07	.749
	Item26	54	2	5	3.59	.836
Emotional resilience	Item27	54	2	5	4.00	.752
	Item28	54	1	5	3.76	1.098
Non-stress tendency	Item29	54	1	5	3.72	.878
	Item30	54	1	5	3.13	1.100
Stress management	Item31	54	2	5	3.81	.848
	Item32	54	1	5	4.15	1.123
Interest flexibility	Item33	54	1	5	3.83	1.042
	Item34	54	1	5	3.19	1.290

Stage 2: The relationship between the traits of intercultural competence and leadership was analyzed by Pearson's correlation to investigate whether the two variables were suitable for this

study. In Table 6, Pearson's correlation reveals a moderately positive relationship between the leadership and the intercultural competence score, $r=0.552$, $n=54$, $p=.000$.

Table 6 Pearson's Correlation between Leadership and Intercultural Competence (IC) Scores

		Leadership score	IC score
Leadership score	Pearson Correlation	1	.552**
	Sig. (2-tailed)		.000
	n	54	54
IC score	Pearson Correlation	.552**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	
	n	54	54

** . Correlation is significant at .01 level (2-tailed).

Stage 3: Inferential statistics was employed to verify a proper sample size and data for a running factor analysis in the next stage. Table 7 shows the results of the Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) and Bartlett's test. It reveals that although

the sample size of this study was not large, the KMO test showed an adequate sampling size score at .537, while Bartlett's test of sphericity ($p=.000$) also confirmed that the data is fit for running factor analysis (IBM, n.d.)

Table 7 KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.537
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1038.296
	df	496
	Sig.	.000

Stage 4: Exploratory factor analysis was applied to combine and regroup the leadership and intercultural competence traits together as trait components of GLC among FROs. Table 8 indicates that all variables (traits) possess Communality between .650 to .843 and Factor Loadings over .30 which are at satisfactory levels (Costello & Osborne, 2005). The factor analysis revealed nine components with Eigen values over 1. To have the proper number of traits in each

component, the authors selected only eight new components (Eigenvalues between 9.127 – 1.132). Correlated variables were grouped and separated from other variables with low or no correlation. In addition, the content of each variable was also considered in the grouping process. However, two variables, namely, achieving personal mastery and emotional sensitivity were not statistically grouped properly,

so the authors assigned them to suitable components on the basis of their content.

According to the content and meaning of the variables (traits) in each component, the authors named these new eight components as goal-oriented: creating a shared vision, demonstrating integrity, maintaining a competitive advantage, ensuring customer satisfaction, and sharing leadership; mind-oriented: emotional resilience, optimism, stress management, and non-stress tendency; team-oriented: empowering people, building partnership, developing people, and encouraging constructive dialogue; sociability-

oriented: interest flexibility, interpersonal engagement, and relationship interest; progress-oriented: cosmopolitanism, leading change, anticipating opportunities, developing technology savvy, and achieving personal mastery; exploration-oriented: inquisitiveness, self-identity, behavioral flexibility, and self-confidence; self/other-oriented: nonjudgmentalness, self-awareness, category inclusiveness, and emotional sensitivity; and global-oriented: appreciating diversity, tolerance of ambiguity, and thinking globally.

Table 8 Global Leadership Competency (in Terms of Personality Traits)

New component	Eigenvalues	Communality	Item	Factor loading
1 Goal-oriented	9.127	.676	Creating a shared vision	.768
		.650	Demonstrating integrity	.706
		.668	Maintaining a competitive advantage	.687
		.691	Ensuring customer satisfaction	.572
		.842	Sharing leadership	.481
2 Mind-oriented	3.209	.759	Emotional resilience	.748
		.772	Optimism	.745
		.728	Stress management	.553
		.805	Non-stress tendency	.403
3 Team-oriented	2.313	.723	Empowering people	-.781
		.843	Building partnership	-.701
		.679	Developing people	-.603
		.720	Encouraging constructive dialogue	-.411
4 Sociability-oriented	2.095	.832	Interest flexibility	.779
		.807	Interpersonal engagement	.772
		.828	Relationship interest	.695
5 Progress-oriented	1.708	.722	Cosmopolitanism	.787
		.702	Leading change	.446
		.736	Anticipating opportunities	.408
		.722	Developing technology savvy	.342
		.618	Achieving personal mastery	-

New component	Eigenvalues	Communality	Item	Factor loading
6 Exploration-oriented	1.553	.717	Inquisitiveness	.787
		.763	Self-identity	.627
		.756	Behavioral flexibility	.355
		.514	Self-confidence	.346
7 Self/other-oriented	1.272	.676	Nonjudgmentalness	-.630
		.715	Self-awareness	-.592
		.761	Category inclusiveness	-.527
		.683	Emotional sensitivity	-
8 Global-oriented	1.132	.796	Appreciating diversity	.892
		.712	Tolerance of ambiguity	.397
		.804	Thinking globally	.302

Stage 5: The components of the new GLC combination were given conclusive definitions based on their encompassing variables (traits) to make the components more comprehensible and convenient for further usage as follows.

1. Goal-oriented refers to the degree to which individuals are committed to achieving the organization's goals, public interest, and competitive advantage honestly and ethically by sharing favorable vision and useful resources with both colleagues and business partners.

2. Mind-oriented refers to the degree to which individuals can be optimistic and manage their emotions even in unpleasant circumstances.

3. Team-oriented refers to the degree to which individuals properly treat and communicate with colleagues and are willing to work as a team for mutual benefits.

4. Sociability-oriented refers to the degree to which individuals can make friends and socialize gladly with people from in/out-groups.

5. Progress-oriented refers to the degree to which individuals follow the world's trends and new technology, and can improve themselves

according to opportunities and make positive changes.

6. Exploration-oriented refers to the degree to which individuals are keen to face and learn new challenges flexibly and confidently, but still be able to maintain their identity.

7. Self/other-oriented refers to the degree to which individuals are aware of themselves and sensitive to others' feelings and actions, not judging or generalizing, but trying to understand the way others really are.

8. Global-oriented refers to the degree to which individuals embrace the value of globalization, appreciating diversity and being tolerant of uncertainty and ambiguity.

Discussions

The current study reveals that intercultural competence traits and leadership traits in this study are positively and moderately correlated. This coincides with previous research in the literature emphasizing a strong relationship between leadership and intercultural competence as core components of global leadership (Moodian, 2009; Neves & Tomie, 2017). However,

the study of Turner et al., (2019) showed that existing global leadership studies still lack an intercultural dimension which is crucial for today's globalization era. To form a balanced combination, exploratory factor analysis was employed to combine and regroup the 15 leadership and 17 intercultural competence traits as trait components of GLC where leadership and intercultural aspects are blended smoothly. The new eight components were identified based on factor loadings and the content of those traits covering many important aspects of global leadership. These trait components of GLC, other than the existing competency evaluations, can be used as an additional self-assessment guideline for FROs as well as other individuals working in a cross-cultural environment. Along with other traditional capacities, the guidelines can help individuals understand and improve themselves as global workers, leading to more efficiency in both individuals and their organizations. Furthermore, in terms of research, the new trait components fulfill the aspect of intercultural competence in global leadership, especially in the Thai context.

Conclusion

Measuring the global involvement level of participants in global leadership research is beneficial as it helps verify the sources of data and makes the results of studies more reliable. In addition, the global involvement level could be analyzed and presented in other aspects such as its relationships with GLC or other relevant variables which are expected to widen the understanding of global involvement. Also, understanding the global involvement characteristics of jobs in various related international organizations, e.g. private companies, hospitals, educational institutes, and intergovernmental organizations will be beneficial to many parties. People already in

the field will be able to better understand the nature of their jobs, leading to improved management and performance. Besides, those interested in the related fields, such as new graduates, can prepare themselves adequately for the future. As to intercultural competence, it has been proved advantageous in various fields. This study emphasizes how crucial intercultural competence is in the field of global leadership. The results show that intercultural competence can be integrated with leadership attributes to form a well-blended global leadership combination. However, this study focused only on personality traits (using a quantitative method), so other approaches (e.g. skills and behavior) and research methods (e.g. interviews, observation and behavioral simulation) of the intercultural dimension in the field of global leadership can be further conducted to obtain a more comprehensive understanding of global leadership.

References

- Almarza, G. G., Martinez, R. D., & Llavador, F. B. (2015). *Identifying students' intercultural communicative competence at the beginning of their placement; towards the enhancement of study abroad programmes. Intercultural education*. 26(1), 73-85. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.1080/14675986.2015.997004>
- Amiri, Mojtaba P., Amiri, Morteza P., & Amiri, A. P. (2010). *A dynamic model of contingency leadership effectiveness. Clinical Leadership & Management Review*, 24(2), 1-10.
- Bird, A., Mendenhall, M., Stevens, M. J. & Oddou, G. (2010). Defining the content domain of intercultural competence for global leaders. *Journal of Managerial Psychology*, 25(8), 810-828. Retrieved from <https://doi.org/10.1108/02683941011089107>

- Caligiuri, P., & Tarique, I. (2012). Dynamic cross-cultural competencies and global leadership effectiveness. *Journal of World Business*, 47(4), 612-622. Retrieved from <https://doi.org/10.1016/j.jwb.2012.01.014>
- Conger, J. A. (2014). *Addressing the organizational barriers to developing global leadership talent. Organizational Dynamics*, (43)3, 198-204. Retrieved from <http://doi.org/10.1016/j.orgdyn.2014.08.006>
- Costello, A. B. & Osborne, J. (2005). *Best practices in exploratory factor analysis: four recommendations for getting the most from your analysis. Practical Assessment, Research, and Evaluation*. 10(7), 1-9. Retrieved from <https://doi.org/10.7275/yjy1-4868>
- Cumberland, D. M., Herd, A., Alagaraja, M. & Kerrick, S. A. (2016). *Assessment and development of global leadership competencies in the workplace: A Review of Literature. Advances in Developing Human Resources*. 18(3), 301 – 317.
- Daft, R. L. (2015). *The leadership experience (6th ed.)*. Stamford, CT: Cengage Learning.
- Deardorff, D. (2006). Identification and assessment of intercultural competence as a student outcome of internationalization. *Journal of studies in international education*. 10(3), 241-266. <https://doi.org/10.1177/1028315306287002>
- Deardorff, D. K. (Eds.). (2009). *The sage handbook of intercultural competence*. Thousand Oaks, Calif.: Sage Publication.
- Dianetti, A. (2015). *France and the United States: How intercultural competence can make or break a business in a global world. Senior Honors theses*, 93. Retrieved from <http://digitalcommons.brockport.edu/honors/93>
- Dimitrov, N., Dawson, D. L., Olsen, K. C., & Meadows, K. N. (2014). Developing the intercultural competence of graduate students. *Canadian Journal of Higher Education*. 44(3), 86-103.
- Dubrin, A. J. (2007). *Leadership: research findings, practice, and skills (5th ed.)*. Boston, MA: Houghton Mifflin Company.
- Elo, M., Benjowsky, C., & Nummela, N. (2015). *Intercultural competences and interaction schemes – four forces regulating dyadic encounters in international business. Industrial Marketing Management*. 48, 38-49. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.1108/13527590410556827>.
- Goldsmith, M., Greenberg, C. L., Robertson, A. & Hu-Chan, M. (2003). *Global leadership: the next generation*. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education, Ltd.
- Hammer, M R. (2011). *Additional cross-cultural validity testing of the Intercultural Development Inventory. International Journal of Intercultural Relations*. 35, 474-487. Retrieved from <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2011.02.014>
- IBM. (n.d.). KMO and Bartlett's test. Retrieved October 1, 2020, Retrieved from https://www.ibm.com/support/knowledgecenter/en/SSLVMB_subs/statistics_casestudies_project_ddita/spss/tutorials/fac_telco_kmo_01.html
- Ichimura, M. (2018). *The structure of intercultural competence factors for Japanese business persons. Global Human Resource Development Education and Research*, 2, (1-12). Retrieved from <http://hdl.handle.net/10131/00011727>
- Jackson, J., & Sorensen, G. (2016). *Introduction to international relations: Theories and approaches (6th ed.)*. Oxford University Press.

- Jokinen, T. (2005). Global leadership competencies: a review and discussion. *Journal of European Industrial*. (29)3, 199 – 216. DOI: 10.1108/03090590510591085
- Lucia, A. D. & Lepsinger R. (1999). *The art and science of competency model*. San Francisco: Jossey-Bass/Pfeiffer.
- Mendenhall, M. E., Osland, J. S., Bird, A., Oddou, G. R. & Maznevski, M.L. (2008). *Global leadership: research, practice, and development*. Abingdon, Oxon: Routledge.
- Mendenhall, M. E., Osland, J. S., Bird, A., Oddou, G. R., Maznevski, M. L., Stevens, M. J., & Stahl, G. K. (2013). *Global leadership: Research, practice, and development* (2nd ed, New York, NY: Routledge.
- Mendenhall, M. E., Reiche, B. S., Bird, A. & Osland, J. S. (2012). Defining the “global” in global leadership. *Journal of world business*, 47, 493 – 503.
- Moodian, M. A. (2009). *Journeys through the ecological niche: An introduction to and overview of the textbook*. In M. A. Moodian (Eds.), *Contemporary leadership and intercultural competence* (pp. 3-6). Sage Publications, Inc.
- Neuliep, J. W. (2014). *Intercultural communication: A conceptual approach* (6th ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications Ltd.
- Neves, V. M. L., & Tomei, P. A. (2017). The effect of global mindset on leadership behavior: An analysis of a diversified sample of countries. *The International Journal of Knowledge, Culture & Change in Organizations: Annual Review*, 17(1), 19-37. Retrieved from <http://doi.org/10.18848/1447-9524/CGP/v17i01/19-37>
- Northouse, P. G. (2010). *Leadership: theory and practice*. (5th ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, Inc.
- Pusch, M. D. (2009). The intercultural competent global leader. In D. K. Deardorff (Eds.), *The Sage handbook of intercultural competence* (pp. 69). Thousand Oaks, CA: Sage Publication.
- Reiche, S. B., Bird, A., Mendenhall, M. E., & Osland, J. S. (2017). Contextualizing leadership: A typology of global leadership roles. *Journal of International Business Studies*. (48)5, 552-572. Retrieved from <http://doi.org/10.1057/s41267-016-0030-3>
- Spitzberg, B. H. & Changnon, G. (2009). *The sage handbook of intercultural competence*. D. K. Deardorff. (Ed.). Thousand Oaks, Calif.: Sage Publication.
- Stasys, R., Simanskiene, L., & Pauzoliene, J. (2017). *Assessment of staff intercultural competences in health care organizations*. *Scientific annuals of economics and business*. 64(3), 379-394, Retrieved from <https://doi.org/10.1515/saeb-2017-0024>
- Turner, J. R., Baker, R., Schroeder, J., Johnson K. R., & Chung, C. H. (2019). The global leadership capacity wheel: Comparing HRD leadership literature with research from global and indigenous leadership. European. *Journal of Training and Development*, 43(1/2), 105-131. Retrieved from <https://doi.org/10.1108/EJTD-07-2018-0061>
- Yoon, D. Y., & Han, S. H. (2018). *Global leadership competencies and knowledge transfer in Korean multinational corporations: Self-efficacy as a moderator*. *Social Behavior and Personality*. 46(7), 1143-1156. Retrieved from <https://doi.org/10.2224/sbp.6753>

อิทธิพลของคุณภาพการให้บริการและส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อ
การตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่ง เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด
ของผู้บริโภคในจังหวัดปทุมธานี

Influence on Quality of Service and Marketing Mix (7Ps) Effecting the Service
Usage Behavior of Carrier Companies J&T Express in Pathum thani Province

กมลชนก หมี่ปาน (Kamolchanok Meepan)¹ กนกพร ชัยประสิทธิ์ (Kanokporn Chaiprasit)²

Received: April 22, 2021

Revised: June 24, 2021

Accepted: June 26, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของคุณภาพการให้บริการและส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่ง เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ของผู้บริโภคในจังหวัดปทุมธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ที่ใช้บริการบริษัทขนส่ง เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าที่แบบ Independent การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านบุคลากร และด้านกระบวนการให้บริการส่งผลต่อการเลือกใช้บริการบริษัทขนส่ง เจ แอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ของผู้บริโภคในจังหวัดปทุมธานี

ในส่วนของคุณภาพการให้บริการบริษัทขนส่ง ความน่าเชื่อถือ การตอบสนองลูกค้า การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า และการรู้จักและเข้าใจลูกค้า และการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่ง เจ แอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ของผู้บริโภคในจังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: คุณภาพการให้บริการขนส่ง ส่วนประสมการตลาด การตัดสินใจเลือกใช้บริการ

Abstract

The purpose of this study was to study the influence of service quality and marketing mix on consumers' decision to use the service of J&T Express Co., Ltd. in Pathum Thani Province.

The sample group used in this study was 400 people who used the service of J&T Express Co., Ltd. in Pathum Thani Province. The questionnaire was used as a data collection tool. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, and standard deviation. Independent t-value analysis, one-way analysis of variance, and multiple regression analysis.

The results of the study found that the marketing mix factor (7Ps) in terms of products, distribution channels, personnel, and service processes. Affects the selection of J & T Express

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโลจิสติกส์

MBA. Student, Master of Business Administration Program, Logistics Management.

² อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
Advisor, Independent Study Rajamangqala University of Technology Thanyaburi.

Co., Ltd. of consumers in Pathum Thani province. In terms of the quality of service delivery companies' credibility customer response customer trust and knowing and understanding customers and the decision to choose the service of J & T Express Co., Ltd. of consumers in Pathum Thani province statistically significant at the .05 level

Keywords: quality of transport services, marketing mix, service decision

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันในโลกออนไลน์มีบทบาทต่อการดำรงชีวิตมากยิ่งขึ้น ผู้คนส่วนใหญ่ต่างใช้โซเชียลมีเดียในการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์กันมากขึ้น จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบัน โดยเฉพาะเทคโนโลยีการสื่อสารออนไลน์และเทคโนโลยีการสื่อสารแบบพกพาหรือโทรศัพท์มือถือ ที่มีการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังเข้ามามีปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตให้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีการสื่อสารที่ง่ายมากขึ้น การใช้ชีวิตสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น เทคโนโลยีต่าง ๆ เหล่านี้จะเข้ามาช่วยเหลือและแก้ปัญหา สามารถใช้ชีวิตได้ง่ายมากยิ่งขึ้น จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้คนปัจจุบันหันมาเลือกใช้บริโภคสินค้าและบริการทางออนไลน์มากยิ่งขึ้น โดยธุรกิจออนไลน์ต่าง ๆ ภายในประเทศนั้นมีการปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีที่ทันสมัย และเลือกใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ในการเป็นตัวขับเคลื่อนดำเนินธุรกิจในรูปแบบธุรกิจออนไลน์ (เปรมกมล หงส์ยนต์, 2561)

ด้วยเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนทั่วไปในปัจจุบันมากยิ่งขึ้นจึงส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคและพฤติกรรมในการซื้อสินค้าที่เปลี่ยนไปจากเดิม จึงส่งผลต่อธุรกิจที่จะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับการตลาดออนไลน์มากยิ่งขึ้น หรือที่เรียกว่า ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-Commerce ธุรกิจที่จะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับการตลาดออนไลน์มากขึ้น หรือที่เรียกว่า ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-Commerce ดังนั้น จึงจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ต่าง ๆ การนำเสนอขายสินค้าและ

บริการการสื่อสารให้แก่ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินค้าได้มากขึ้น

การตลาดออนไลน์มีจุดเด่นหลัก ๆ ก็คือ ความรวดเร็วในการซื้อสินค้า ความสะดวกสบายในการใช้บริการ และการทำธุรกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ตอบโจทย์ในการดำรงชีวิตของคนในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น เพียงแค่มีเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันก็สามารถที่จะเข้าถึงข้อมูลหรือสินค้าต่าง ๆ ได้อย่างง่ายดาย รวมถึงรูปแบบการใช้งานที่สามารถซื้อขายกันได้แบบ 24 ชั่วโมง โดยไม่มีขีดจำกัดในเรื่องของเวลา อยู่ที่ไหนก็สามารถเข้าถึงสินค้าและข้อมูลได้ ในปัจจุบันถ้าหากกล่าวถึงเรื่องเว็บไซต์หรือตลาดออนไลน์ในประเทศไทยเป็นเว็บไซต์แรก ๆ จะมีเว็บไซต์ลาซาด้าที่เราเคยได้ยิน มักจะถูกพูดถึงอยู่บ่อย ๆ ถ้าหากพูดถึงธุรกิจที่ขายสินค้าออนไลน์ในประเทศไทย และลาซาด้านั้นกำลังขยายตัวทางการตลาดออนไลน์ ประกอบกับการที่ลาซาด้ามีการจัดโปรโมชั่นต่าง ๆ พร้อมทั้งมีการส่วนลดออกมามากมายให้กับผู้บริโภคออนไลน์ โดยการตลาดออนไลน์ ได้เริ่มเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินธุรกิจในประเทศไทย จากการขยายตัวของการตลาดออนไลน์ หรือ E-Commerce ส่งผลให้ธุรกิจโลจิสติกส์การขนส่งหรือธุรกิจขนส่งพัสดุมีความสำคัญต่อการซื้อขายออนไลน์เป็นอย่างมาก ในปัจจุบันจึงมีผู้ประกอบการหลายรายดำเนินธุรกิจให้บริการขนส่งพัสดุภายในประเทศ ดังนั้น จึงเกิดบริษัทขนส่งพัสดุภายในประเทศมีมากขึ้น มีการแข่งขันกันในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านราคา ความรวดเร็ว และคุณภาพการให้บริการ เพื่อแย่งชิงส่วนแบ่งการตลาด โดยบริษัทขนส่งแต่ละแห่งจะมีการออกกลยุทธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นจุดขายและนำเสนอต่อลูกค้าออนไลน์ มูลค่าตลาดของธุรกิจขนส่งพัสดุของไทยในปี พ.ศ. 2563 มีแนวโน้มเติบโตถึง 35% จากปี พ.ศ. 2562 (กมลมาลย์ แจ้งล้อม, 2563) ธุรกิจขนส่งพัสดุด่วน สารพัดแบรนด์ทั้งสี่ล้อ เหลือง แดง ที่ตั้งมากกว่า 1 สาขาในทำเลที่ใกล้ ๆ กัน หรือห่างกันไม่มาก คงเป็นที่คุ้นตาของใครหลายคนอย่างแน่นอน สถานการณ์เช่นนี้เป็นผลมาจากการขยายตัวของ 'ตลาดอีคอมเมิร์ซ' มูลค่ามหาศาลกว่า 3.22 ล้านบาท ซึ่งเติบโตอย่างไม่หยุดยั้งเฉลี่ยปีละกว่า 8-10% ธุรกิจขนส่งพัสดุ เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด จึงตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว เพราะเนื่องจากมีจุดแข็งในด้านราคา ถ้า

เปรียบเทียบกับแบรนด์อื่น ๆ เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีการชิงสมรภูมิตลาดขนส่ง ลงทุนเฟสแรก 2.5 พันล้าน รับ E-Commerce ชูจุดเด่นส่ง 365 วันไม่มีหยุดส่งพื้นที่ห่างไกล ราคาเริ่ม 35 บาท ตั้งเป้าว่าจะขยายสาขาให้ถึง 1,000 สาขา ทั่วประเทศ เฉลี่ย 1 อำเภอต่อสาขา ศูนย์กระจายสินค้า 15 แห่ง พนักงานมากกว่า 10,000 คน การเติบโตของธุรกิจขนส่งมาจากตลาดอีคอมเมิร์ซและมาร์เก็ตเพลสบนแพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่เติบโตขึ้น บริษัทจึงมองว่าลูกค้าส่วนใหญ่ของ เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด จะเป็นลูกค้าที่ขายของออนไลน์ ลูกค้าที่เป็นผู้ชายจากข้อปี และลูกค้าชาวทั่วไป

จากเหตุผลที่ได้กล่าวไว้นั้น เนื่องจากบริษัท J&T มียอดการขนส่งเป็นอันดับ 2 รองจากไปรษณีย์ไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของคุณภาพการให้บริการขนส่งและส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการขนส่ง เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ของผู้บริโภคในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเลือกใช้บริการขนส่งและเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงหรือวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาด และเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการให้บริการขนส่ง เพื่อตอบสนองความต้องการสูงสุดของผู้บริโภค

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่งของ เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ของผู้บริโภคในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านคุณภาพการให้บริการขนส่งที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่งของ เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ของผู้บริโภคในจังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการบริษัทขนส่งของ เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ของผู้บริโภคในจังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาจากประชาชนที่ใช้บริการขนส่ง เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส

จำกัด ในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนโดยประมาณ 400 ราย คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้จากสูตรของ Cochran (1977)

2. เป็นการศึกษาปัจจัยทางด้านคุณภาพการให้บริการและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการขนส่งของ เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ของผู้บริโภคในจังหวัดปทุมธานี ระหว่างเดือน สิงหาคม - ตุลาคม พ.ศ. 2563 เป็นเวลา 3 เดือน

3. สถานที่เก็บข้อมูล คือ ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

สมมติฐานของการวิจัย (Hypothesis)

1. ผู้ใช้บริการบริษัทขนส่งของ เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจใช้บริการบริษัทขนส่งแตกต่างกัน
2. ปัจจัยทางด้านคุณภาพการให้บริการขนส่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้บริการบริษัทขนส่ง เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด
3. ปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาดบริการ (7Ps) ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่ง เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด

วิธีการดำเนินการวิจัย (Methodology)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมี 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพ และอาชีพ ลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Closed ended question) มีตัวเลือกให้เลือกตอบ (Multiple choice)

ส่วนที่ 2 คุณภาพการให้บริการขนส่งที่มีผลต่อการใช้บริการบริษัทขนส่ง ได้แก่ ด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ ด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้ ด้านการตอบสนองต่อลูกค้า และด้านการรู้จักและเข้าใจลูกค้า มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ และกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็นระดับ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ (7 Ps) ของบริษัทขนส่งที่เลือกใช้บริการ ได้แก่ ด้าน

ผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการให้บริการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ และกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็นระดับ

ส่วนที่ 4 การตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่ง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ และกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็นระดับ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร บทความ ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ และรายงานผลการวิจัย เพื่อมาใช้เป็นแนวทางในการทำแบบสอบถามและเก็บข้อมูล

2. สร้างแบบสอบถาม คุณภาพการให้บริการ และส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่ง เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ของผู้บริโภคในจังหวัดปทุมธานี

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงมากขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการในช่วงเดือน สิงหาคม ถึงเดือน ตุลาคม 2563 โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่ใช้บริการบริษัท เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 400 ชุด ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้ที่มาใช้บริการ เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ด้วยตนเอง ในแต่ละเขตอำเภอในจังหวัดปทุมธานี จำนวนทั้งสิ้น 7 อำเภอ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในจำนวนที่เท่า ๆ กันในแต่ละอำเภอ

ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญหรือตามความสะดวก (Convenience sampling) เพื่อแจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสาขา โดยผู้วิจัยทำการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากสาขาที่ได้สุ่มตัวอย่างไว้ ทั้งนี้เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ถูกต้องและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยและสามารถตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถามผู้วิจัยจึงใช้คำถามเพื่อคัดเลือก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

1. การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ของสิ่งที่เลือกใช้บริการ ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยคุณภาพการให้บริการขนส่งที่เลือกใช้บริการ ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ (7Ps) ของบริษัทขนส่งที่เลือกใช้บริการ ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. การวิเคราะห์เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกใช้บริการของบริษัทขนส่งที่เลือกใช้บริการ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน

1. เป็นการวิเคราะห์ เพื่อทำการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับข้อมูลที่จำแนกเป็น 2 กลุ่ม และวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) สำหรับข้อมูลที่จำแนกมากกว่า 2 กลุ่ม ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

2. วิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ (7 Ps) ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่ง เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด โดยใช้วิธีทดสอบถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression)

แบบปกติ (Enter) ที่ระดับความเชื่อมั่น (Confidence Interval) ร้อยละ 95

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ ได้ดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 313 คน คิดเป็นร้อยละ 78.2 ที่เหลือเป็นเพศชาย จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 ตามลำดับ

จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อายุ 21 – 30 ปี จำนวน 325 คน คิดเป็นร้อยละ 81.3 รองลงมา คือ อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 มีต่ำกว่าหรือเทียบเท่า 20 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุดมีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 และมีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีจำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0 ตามลำดับ

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 69.0 รองลงมา คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 มีระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุดมีระดับการศึกษา สูงกว่าปริญญาโท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ 15,000 – 25,000 บาท จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 รองลงมา คือ มีรายได้ ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 มีรายได้ 25,000 – 35,000 บาท จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 และมีรายได้ 45,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 ผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด มีรายได้ 43,001 - 45,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ

จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมา คือ ประกอบ

ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 ผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ อาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 ตามลำดับ

ข้อมูลเกี่ยวกับด้านคุณภาพการให้บริการ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ จำแนกตามด้านต่างๆ โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

จำแนกตามด้านความเป็นรูปธรรม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัท เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีระดับความเห็นต่อคุณภาพการให้บริการขนส่ง ด้านความเป็นรูปธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 4.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีความเห็นว่าบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แบบครบวงจรเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.694 รองลงมาคือบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีความพร้อมในเรื่องของอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการให้บริการ มีค่าเฉลี่ย 4.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.684

จำแนกตามความน่าเชื่อถือ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีระดับความเห็นต่อคุณภาพการให้บริการขนส่ง ด้านความน่าเชื่อถือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 4.19 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการ เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีความเห็นว่าบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีพนักงานให้บริการได้อย่างถูกต้องแม่นยำสามารถตรวจสอบสถานะได้ เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.764 รองลงมาคือบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีการบริการน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ มีค่าเฉลี่ย 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.805

จำแนกตามด้านการตอบสนองลูกค้า พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีระดับความเห็นต่อคุณภาพการให้บริการขนส่ง ด้านการตอบสนองลูกค้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 4.14 เมื่อพิจารณาเป็น

รายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจ แอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีความเห็นว่าบริษัทเจ แอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีขั้นตอนการบริการที่ไม่ยุ่งยาก และได้รับความสะดวกสบายจากการขนส่งเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.778 และค่าเฉลี่ย 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.830 รองลงมา คือบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีความพร้อมในการให้บริการของพนักงาน มีค่าเฉลี่ย 4.12 และ 0.818

ด้านให้การเชื่อมั่นต่อลูกค้า พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีระดับความเห็นต่อคุณภาพการให้บริการขนส่งด้านการให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 4.18 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีความเห็นว่าบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีพนักงานมีมารยาทและปฏิบัติต่อลูกค้าดีในการให้บริการ เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.22 และ 0.759 รองลงมา คือบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีพนักงานมีการตอบสนองทางด้านความต้องการของลูกค้าด้วยความเต็มใจ มีค่าเฉลี่ย 4.20 และ 0.724 ตามลำดับ

จำแนกตามด้านรู้จักและเข้าใจลูกค้า พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการ เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีระดับความเห็นต่อคุณภาพการให้บริการขนส่งด้านการรู้จักและเข้าใจลูกค้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 4.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีความเห็นว่าบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีพนักงานเข้าใจความต้องการที่แตกต่างกันของลูกค้า และพนักงานให้บริการด้วยความเต็มใจ เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.745 และค่าเฉลี่ย 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.715 รองลงมา คือบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีพนักงานมีใจรักในงานบริการและเข้าใจลูกค้า และมีพนักงานดูแลเอาใจใส่เมื่อมาเข้ารับบริการในแต่ละสาขา มีค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.747 และค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.697

ข้อมูลเกี่ยวกับด้านส่วนประสมทางการตลาดบริการ (7Ps)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับด้านส่วนประสมทางการตลาดบริการ (7Ps) จำแนกตามด้านต่างๆ โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

จำแนกตามด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีระดับความเห็นต่อด้านส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) ด้านผลิตภัณฑ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 4.1160 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีความเห็นว่าบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีการจัดจำหน่ายของและกล่องใส่พัสดุหลากหลายขนาด เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.637 รองลงมาคือบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีพัสดุส่งถึงมือลูกค้าได้ในเวลาที่รวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.949

จำแนกตามด้านราคา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีระดับความเห็นต่อด้านส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) ด้านราคา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 4.15 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีความเห็นว่า เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีราคาค่าบริการที่หลากหลายตามความต้องการ เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.755 รองลงมาคือบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีราคาคู่มือค่าบริการที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.759

จำแนกตามด้านช่องทางการจัดจำหน่าย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีระดับความเห็นต่อด้านส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 3.97 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีความเห็นว่าบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีทำเลที่ตั้งสะดวกสบายในการเดินทาง เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.821 รองลงมาคือ

บริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีช่องทางการติดต่อพัสดุได้หลากหลายช่องทาง เช่น เว็บไซต์ หรือ แอปพลิเคชัน มีค่าเฉลี่ย 4.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.790

จำแนกตามด้านการส่งเสริมการตลาด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีระดับความเห็นต่อด้านส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) ด้านการส่งเสริมการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 3.98 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีความเห็นว่าบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีช่องทางการติดต่อสื่อสารที่เข้าถึงได้ง่าย เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.05 และ 0.779 รองลงมาคือบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีการโฆษณาผ่านสื่อหลากหลายช่องทาง มีค่าเฉลี่ย 4.00 และ 0.830 ตามลำดับ

จำแนกตามด้านบุคลากร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีระดับความเห็นต่อด้านส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 4.1395 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีความเห็นว่าบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีพนักงานให้บริการด้วยถ้อยคำสุภาพและพูดจาไพเราะ เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.756 รองลงมา คือบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีพนักงานมีใจรักในงานบริการ มีค่าเฉลี่ย 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.686

จำแนกตามด้านลักษณะทางกายภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีระดับความเห็นต่อด้านส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) ด้านลักษณะทางกายภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากมีค่าเฉลี่ย 4.09 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีความเห็นว่าบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีการติดตั้งตอนการใช้บริการให้ลูกค้าเข้าใจ เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.718 รองลงมา คือ เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีอุปกรณ์ต่างๆ มีเพียงพอ เช่นปากกา สก๊อตเทป เชือกกาว มีค่าเฉลี่ย 4.10 และ 0.723

จำแนกตามด้านกระบวนการให้บริการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีระดับความเห็นต่อด้านส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) ด้านกระบวนการให้บริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีความเห็นว่าบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีขั้นตอนการติดตามพัสดุได้ที่เว็บไซต์ บริษัทขนส่ง เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.797 รองลงมา คือบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีขั้นตอนให้บริการที่สะดวกรวดเร็ว และมีขั้นตอนรองรับการแก้ไขปัญหาพัสดุดกหลง มีค่าเฉลี่ย 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.818 และ 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.780

ข้อมูลเกี่ยวกับด้านการตัดสินใจเลือกใช้ บริการ

จำแนกตามการตัดสินใจเลือกใช้บริการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีระดับความเห็นต่อด้านการตัดสินใจเลือกใช้ บริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากมีค่าเฉลี่ย 4.0890 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีความเห็นว่าบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ท่านคิดว่า บริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด มีบริการสามารถตอบสนองความต้องการอย่างครบถ้วน ตรงตามความต้องการของท่าน เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.13 และ 0.789 รองลงมา คือ ท่านมีความเห็นอย่างไรในอนาคต ที่จะกลับมาใช้บริการของบริษัท เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด และแนะนำผู้อื่นมาใช้บริการ มีค่าเฉลี่ย 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.756

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน One-Way Anova ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล และด้านการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่ง

ลักษณะส่วนบุคคลทางด้านเพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ มีอิทธิพลต่อด้านการตัดสินใจเลือกใช้ บริการบริษัทเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ของผู้บริโภคใน จังหวัดปทุมธานี และลักษณะส่วนบุคคลทางด้านระดับการศึกษา ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ บริการ บริษัทขนส่ง เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ของผู้บริโภคใน จังหวัดปทุมธานี

การวิเคราะห์อิทธิพลของด้านคุณภาพการให้บริการขนส่ง ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่งของ เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด โดยใช้วิธีทดสอบพหุระดับถดถอยพหุคูณ (Regression Analysis) แบบปกติ (Enter) ที่ระดับความเชื่อมั่น (Confidence Interval) ร้อยละ 95

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของด้านคุณภาพการให้บริการขนส่ง กับ การตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่งของ เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ในจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ ความน่าเชื่อถือ (Sig. = .009) การตอบสนองลูกค้า (Sig. = .000) การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า (Sig. = .000) และการรู้จักและเข้าใจลูกค้า (Sig. = .000) ร้อยละ 69.8 ($R^2 = 0.698$) ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 30.2 เกิดจากอิทธิพลตัวแปรอื่นๆ ได้แก่ ด้านความเป็นรูปธรรม (Sig. = .633) โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ 0.37399 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .398 โดยสามารถแบ่งเป็นรูปแบบสมการได้ สรุปได้ว่าด้านคุณภาพการให้บริการขนส่งในด้านความน่าเชื่อถือ การตอบสนองลูกค้า การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า และการรู้จักและเข้าใจลูกค้ามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่งของ เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ของผู้บริโภคในจังหวัดปทุมธานี

การวิเคราะห์อิทธิพลของด้านส่วนประสมทางการตลาดบริการ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่งของ บริษัท เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด โดยใช้วิธีทดสอบพหุระดับถดถอยพหุคูณ (Regression Analysis) แบบปกติ (Enter) ที่ระดับความเชื่อมั่น (Confidence Interval) ร้อยละ 95

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของด้านส่วนประสมทางการตลาด กับ การตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่งของ เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ในจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ (Sig. = .000) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Sig. = .000) ด้านบุคลากร (Sig. = .023) และด้านกระบวนการให้บริการ (Sig. = .003) ร้อยละ 81.5 ($R^2 = 0.815$) ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 18.5 เกิดจากอิทธิพลตัวแปรอื่นๆ แต่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านราคา (Sig. = .337) ด้านการส่งเสริมการตลาด (Sig. = .943) และด้านลักษณะทางกายภาพ โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานใน

การพยากรณ์ เท่ากับ 0.29308 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .522 โดยสามารถแบ่งเป็นรูปแบบสมการได้ สรุปได้ว่าด้านส่วนประสมทางการตลาดบริการในด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านบุคลากร และด้านกระบวนการให้บริการมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่งของ เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ของผู้บริโภคในจังหวัดปทุมธานี

อภิปรายผล

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้บริโภค ที่เลือกใช้บริการบริษัทขนส่ง เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงสมร เนียมมันต์ (2555) ที่ศึกษาเรื่องเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการของสถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (จตุจักร) และสถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (ถนนบรมราชชนนี) พบว่า ผู้ที่ใช้บริการสถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (จตุจักร) และสถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (ถนนบรมราชชนนี) เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 21-30 ปี มีสถานภาพโสด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล พันธุ์เตี้ย (2558) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมของผู้ใช้บริการบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สาขาสำเหร่ พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 20 - 30 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีสถานภาพโสด มีอาชีพทำงานบริษัทเอกชน

ผลการศึกษาด้านคุณภาพการให้บริการขนส่งของบริโภคที่เลือกใช้บริการบริษัทขนส่ง เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้ให้บริการมีความพึงพอใจต่อด้านเจ้าหน้าที่รับฝาก เป็นค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทิต อินทร (2553) ซึ่งศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้บริการของผู้ใช้บริการของท่าอากาศยานในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้บริการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการใช้บริการ พบว่า พฤติกรรมการใช้บริการบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ส่วนใหญ่ใช้บริการที่สาขาไปรษณีย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้บริการฝากส่งไปรษณียภัณฑ์ที่สุด และ

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุรินทร์ แพรกสงฆ์ (2554)

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Kotler (2004) ได้กล่าวไว้ว่า แนวคิดของส่วนประสมทางการตลาดนั้น เป็นแนวคิดที่เกี่ยวกับธุรกิจการให้บริการ และเป็นเครื่องมือทางการตลาดที่สามารถควบคุมได้ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อหรือการตัดสินใจเลือกใช้บริการของผู้บริโภค จะประกอบไปด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านบุคคล และด้านลักษณะทางกายภาพ และดังที่ สุดาตวง เรืองรุจิระ (2543) ได้กล่าวไว้ว่า ส่วนประสมทางการตลาดนั้นเราสามารถควบคุมได้ เพราะเราใช้ส่วนประสมทางการตลาดมากำหนดกลยุทธ์ต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ปัจจัยคุณภาพการให้บริการขนส่ง ด้านความเป็นรูปธรรม ความน่าเชื่อถือ การตอบสนองลูกค้า การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า และการรู้จักและเข้าใจลูกค้า ตลอดจนมีการเพิ่มคุณภาพการทำงานในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการในทุก ๆ ด้านของการบริการทางด้านขนส่งได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น และช่วยให้กระบวนการทำงานของพนักงานที่ให้บริการมีความเป็นระบบ

2. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการให้บริการ ทุกด้านส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่ง เพื่อให้การตัดสินใจเลือกใช้บริการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ถ้าทุกด้านสอดคล้องกัน จึงเป็นผลดีกับกระบวนการให้บริการที่ช่วยให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกใช้บริการได้ง่ายขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กมลมาลย์ แจ้งล้อม. (2563). *TRANSPORT & LOGISTICS 2020: อีไอซีวิเคราะห์ธุรกิจขนส่งพัสดุในปี 2020 มีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่องท่ามกลางการแข่งขันที่เข้มข้นจากแรงกดดันด้านราคา*. จาก <https://www.scbeic.com/th/detail/file/product/6563>.

ดวงสมร เนียมนัตน์. (2556). *พฤติกรรมการใช้บริการและเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการของสถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพ (จตุจักร) และสถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพ (ถนนบรมราชชนนี)*. คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

นฤมล พันธุ์เตี้ย. (2558). *“พฤติกรรมของผู้ใช้บริการบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สาขาสำหรับ”* สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสยาม.

บุรินทร์ แพรกสงฆ์. (2554). *คุณภาพบริการที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ของประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี* วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เปรมกมล หงษ์ยนต์. (2561). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ (ลาชาต้า) ของผู้บริโภคยุคดิจิทัลในกรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสยาม.

วิจิต อินทร. (2553). *พฤติกรรมการใช้บริการและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อบริการของที่ทำกาไปรษณีย์ ในจังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

สุดาตวง เรืองรุจิระ. (2543). *หลักการตลาด*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ยงพลเทรดดิ้ง.

เอกสิทธิ์ สันติภาพ และคณะ. (2558). *การวัดคุณภาพการบริการโลจิสติกส์โดยวิธี P-TRANSQUAL กรณีศึกษา: รถโดยสารระหว่างประเทศไทย-หลวงพระบาง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

Kotler, P. (1997). *Marketing management: analysis, planning implementation and control*. (9th edition). New Jersey: Asimmon & Schuster.

Kotler, P 2004. *Marketing Management*. Eleven Edition. NY: Pearson Education, Inc.

Cochran, W.G. (1977). *Sampling Techniques*. (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons, Inc.

ผลการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่องการบวก ลบ คูณ หาร พหุนาม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

The Effects of Using STAD Cooperative Learning Technique in the Topics of the Operations on Polynomial towards Learning Achievement and Satisfaction of Junior High School Students

จันทร์ ดิยะวงศ์ (Jun Tiya Wong)¹

Received: May 16, 2020

Revised: June 5, 2021

Accepted: June 16, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) กำหนดเกณฑ์ 75/75 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนและหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบ้านมะขามเฒ่า อำเภอมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 41 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบฝึกคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนาม แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบร่วมมือเทคนิค STAD แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 30 ข้อ ที่มีค่าความสอดคล้องของข้อสอบและจุดประสงค์ (IOC) ตั้งแต่ 0.60 – 1 มีค่าความยาก (p) ตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.76 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.95 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่า 0.80 และแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้วิธีของแอลฟาครอนบัคมีค่า 0.75 ใช้รูปแบบการวิจัย One Group Pretest-Posttest Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย

ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้ค่าสถิติที่

ผลการวิจัย พบว่า 1) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.00:75.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ ที่ตั้งไว้คือ 75:75 มีชั้นการสอนทั้งหมด 8 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 การนำเสนอบทเรียน ชั้นที่ 2 การแบ่งกลุ่มความสามารถ ชั้นที่ 3 การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ชั้นที่ 4 การทดสอบย่อย ชั้นที่ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สรุปความรู้ในกลุ่ม ชั้นที่ 6 การนำเสนอหน้าชั้นเรียน ชั้นที่ 7 การทดสอบหลังเรียน และชั้นที่ 8 การสรุปคะแนนก้าวหน้าและประกาศรางวัล 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD โดยรวมทั้งฉบับมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the STAD cooperative learning technique of Junior high school students with the efficiency

¹ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Lecturer at Faculty of Education, Nakhon Ratchasima College

criterion of 75:75. 2) to compare pretest scores with posttest scores and compare posttest scores with 75% criterion. 3) to study the satisfaction of students. The sample group was 41 Makhamthao Junior high school students of Nakhonratchasima province was randomized by simple random sampling. The research instruments included: Mathematics skill practices in the topics of polynomial addition, subtraction, multiplication and division, STAD cooperative learning technique plan, the achievement test with 30 items which had IOC =0.60-1, difficulty value =0.29 - 0.76, discriminant value =0.21 - 0.95 a reliability value =0.80, the satisfaction questionnaire with 20 items had Alpha Cronbach reliability =0.75. One Group Pretest-Posttest Design was the research design. The statistics used for data analysis were mean, percentage, standard deviation, and t-test.

The research results were as follows 1) the STAD cooperative learning technique had an efficiency value of 83.00:75.00 with 8 steps of learning: Step 1 Lesson Presenting, Step 2 Heterogeneous Group, Step 3 Group Working, Step 4 Formative Test, Step 5 Group Helping and haring, Step 6 Group Presenting, Step 7 Posttest, and Step 8 Progressive Scores and Reward. 2) Posttest was statistically higher than pretest at .01 level of significance and posttest score mean was statistically higher than 75 percent criterion at .01 level. 3) The students were very satisfied with STAD cooperative learning technique ($\bar{X}$ =4.63).

Keywords: STAD cooperative learning techniques, Learning achievement, Satisfaction

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวทางในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 4 มาตรา 24 ครู ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดการเรียนรู้ที่เป็นการบูรณาการผสมผสานสาระ

ความรู้ด้านต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดี งาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ฝึกการปฏิบัติให้ทำ ได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่าง ต่อเนื่อง ครูจัดเนื้อหาให้สอดคล้องความถนัด ความ สนใจของนักเรียน และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล ครูต้องได้รับการสนับสนุนจากสถานศึกษาให้ สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการสอนและ อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ มาตรา 42 ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด การ เรียนรู้เป็นการส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้โดยการสร้างองค์ ความรู้ เน้นการปฏิบัติจริง สามารถทำงานเป็นกลุ่มได้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ วิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียน ให้เกิด คุณลักษณะต่าง ทั้งด้านความรู้ กระบวนการและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับ ความสามารถและความต้องการของตนเองและได้พัฒนา ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งแนวคิดการจัดการ การศึกษานี้ เป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากปรัชญา การศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้พัฒนามา อย่างต่อเนื่องยาวนานและเป็นแนวทางที่ได้รับการ พิสูจน์ว่า สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตาม ต้องการอย่างได้ผล (วัฒนาพร ระบุว่าทุกข์, 2542) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียน ทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความ สมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกใน ความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการ ปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและ การศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบน พื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ในด้านการจัดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จใน การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากคณิตศาสตร์ช่วยให้ มนุษย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็น ระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือ สถานการณ์ได้อย่างรอบคอบและถี่ถ้วน ช่วยให้ คำนวณการวางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่น ๆ อันเป็นรากฐานในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีคุณภาพและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ทัดเทียมกับนานาชาติ การศึกษาคณิตศาสตร์จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยคำนึงถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นสำคัญ นั่นคือ การเตรียมผู้เรียนให้มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างปลอดภัย ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม สามารถแข่งขันและอยู่ร่วมกับประชาคมโลกได้ ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่ประสบความสำเร็จนั้น จะต้องเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ พร้อมที่จะประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษาหรือสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน

ผลการศึกษาริบทโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการของวิทยาลัยนครราชสีมา สังกัดพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต1 จังหวัดนครราชสีมา เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการและสอนคณิตศาสตร์ให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยนครราชสีมา ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอน ในเขตตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่เน้นครูเป็นศูนย์กลางถึงร้อยละ 70 มีความรู้คณิตศาสตร์ไม่ลึก ไม่สามารถที่จะบรรลุจุดประสงค์ได้ และไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จึงส่งผลต่อระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับไม่เพียงพอ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O - NET) ปีการศึกษา 2561 - 2562 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมี

คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 30.04 และ 26.73 ที่อยู่ในระดับต่ำ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่ไม่เพียงพอยังขาดทักษะการแก้ปัญหา โดยเฉพาะในเรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนาม ที่นักเรียนนำไปประยุกต์ใช้ในระดับไม่สูงพอ

จากการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้เกิดทักษะ 8C ได้แก่ Critical Thinking and Problem Solving: มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแก้ไขปัญหาได้ Creativity and Innovation : คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดเชิงนวัตกรรม Collaboration Teamwork and Leadership: ความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ Communication Information and Media Literacy ทักษะในการสื่อสารและการรู้เท่าทันสื่อ Cross-cultural Understanding: ความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม กระบวนการคิดข้ามวัฒนธรรม Computing and ICT Literacy: ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และการรู้เท่าทันเทคโนโลยี ซึ่งเยาวชนในยุคปัจจุบันมีความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีอย่างมากหรือเป็น Native Digital ส่วนคนรุ่นเก่าหรือผู้สูงอายุเปรียบเสมือนเป็น Immigrant Digital แต่เราต้องไม่อายุที่จะเรียนรู้แม้ว่าจะสูงอายุแล้วก็ตาม Career and Learning Skills: ทักษะทางอาชีพ และการเรียนรู้ Compassion: มีคุณธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย ซึ่งเป็นคุณลักษณะพื้นฐานสำคัญของทักษะขั้นต้นทั้งหมด และเป็นคุณลักษณะที่เด็กไทยจำเป็นต้องมี ที่เป็นลักษณะที่ต้องเกิดสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 คือการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ (Cooperative Learning) โดยมีหลากหลายวิธี เช่น STAD, JIGSAW2, TGT, TAI, LT, THINK PAIR SHARE ที่มีลักษณะเด่นเฉพาะของตนเองในแต่ละแบบการจัดการเรียนรู้ จะเห็นที่โดดเด่นคือการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD (Student Team Achievement Division) (Slavin, 1990) ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่อยู่ในกลุ่มจะความสามารถด้วยกัน ในการทำกิจกรรมที่ครูกำหนด หลังผ่านการทบทวนความรู้เดิมและการสอนจากครู ซึ่งเป็นการเรียนแบบเพื่อช่วยเพื่อนที่มีเป้าหมายเป็นรางวัลที่ต้องมีคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผ่านเกณฑ์ที่ครูกำหนด นักเรียนในกลุ่มจึงต้องทำทุกวิถีทางให้สมาชิกแต่ละคนมี

ความรู้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ช่วยกันอธิบายต่อกัน การเรียนแบบนี้จะเกิด 1) การพึ่งพาทางบวก 2) การหันหน้าปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด 3) การมีความรับผิดชอบรายบุคคล 4) ทักษะทางสังคม 5) กระบวนการกลุ่ม (Johnson & Johnson, 1987) ทำให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทจริงได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ พบว่ามีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ในรายวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่ จุฬามาศ หงส์คำ (2557) พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน ร้อยละ 77.78 ของ 27 คน โรงเรียนบ้านนาคานหักประชานุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไปที่เรียนในเรื่องทฤษฎีบทพีทาโกรัส จากการทำกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เทคนิค STAD ที่เน้นการแก้ปัญหาแบบ SSCS โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการ 8 ขั้นตอนการสอน 1) นำเข้าสู่บทเรียน 2) นำเสนอบทเรียน 3) สรุปองค์ความรู้ร่วมกัน 4) ศึกษากลุ่มย่อย 5) ฝึกทักษะเป็นรายบุคคล 6) ทดสอบย่อย 7) คิดคะแนนความก้าวหน้า และ 8) ยกย่องกลุ่มนักเรียน ปรากฏว่าทักษะการแก้โจทย์ปัญหาของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 69.85 ($\bar{X}=13.97$, S.D.=1.06) จากการแก้โจทย์ปัญหาในเรื่องอัตราส่วนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 39 คน โรงเรียนกมลาลัย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWDL หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ปิยะดา ลิ่นกลาง, 2561) และยังมีผลการใช้บทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบร่วมมือเทคนิค STAD ที่มีค่าประสิทธิภาพ 71.57:76.77 ที่ใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนทวารวดี อำเภอมือง 33 คนในเรื่องลำดับและอนุกรมอนันต์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยดังกล่าวมานั้นแสดงว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือก็เป็นวิธีการแก้ปัญหาการสอนวิชาคณิตศาสตร์อีกทางหนึ่งที่น่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ที่กำหนดวิสัยทัศน์ให้มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และตรงตาม

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนหลายประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด และความสามารถในการแก้ปัญหา จากความสำคัญของปัญหาและแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนรายวิชาคณิตศาสตร์ ระดับปริญญาตรี วิทยาลัยนครราชสีมา และเป็นวิทยากรการบริการวิชาการให้กับโรงเรียนเครือข่ายของวิทยาลัยนครราชสีมา จะนำการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มาใช้จริง และพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ในเขตตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ที่มีวิทยาลัยนครราชสีมาเป็นสถาบันอุดมศึกษาพี่เลี้ยง โดยเน้นไปที่โรงเรียนขยายโอกาสที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้มีองค์ความรู้ที่จะทำให้มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงขึ้น และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ มีความรักในคณิตศาสตร์มากขึ้นและเกิดนิสัยการค้นคว้าแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) กำหนดเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนและหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนาม

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนขยายโอกาส 2

โรงเรียน ในเขตตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 38 คน โรงเรียนบ้านภูเขาลาด และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 41 คน โรงเรียนบ้านมะขามเฒ่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 จังหวัดนครราชสีมา ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2563 มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 79 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 41 คน โรงเรียนบ้านมะขามเฒ่า ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

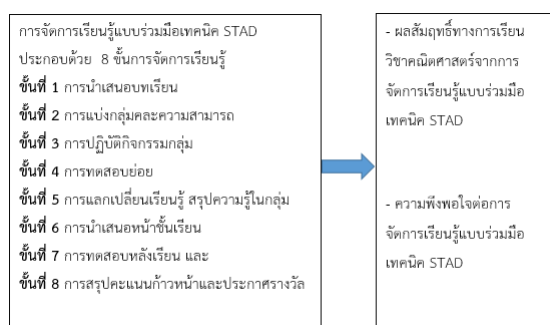
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเรื่องการบวก ลบ คูณ หาร พหุนาม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ มีดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด

สมมติฐานการวิจัย

1. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสูงกว่าก่อนเรียน

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย One Group Pretest-Posttest Design (Campbell & Stanley, 1969)

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

2. แบบฝึกคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนาม จำนวน 5 ชุด โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1 มีค่าความยาก (p) ตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.76 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.95 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีของโลเวท 0.80

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามแบบประเมิน 5 ระดับ (Rating Scales) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีของแอลฟาครอนบาค 0.75 (Cronbach, 1990)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการทดลอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านมะขามเฒ่า ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมาจำนวน 41 คน ใช้เวลาในการวิจัย 14 ชั่วโมง ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากวิทยาลัยนครราชสีมา ถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านภูเขาลาด ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมืองนครราชสีมา

จังหวัดนครราชสีมา เพื่อทดลอง (Try-out) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 38 คนในช่วงต้นภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 และถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านมะขามเฒ่า ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา เพื่อลงภาคสนาม (Field Study) ปฏิบัติการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 41 คน ในช่วงปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนาม โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ตอนต้นภาคเรียนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 38 คนของโรงเรียนบ้านภูเขาลาด ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา และช่วงปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ดังนี้

2.1 ปฐมนิเทศชี้แจงข้อตกลงเบื้องต้นในการเรียนการสอน

2.2 ทำข้อสอบวัดคะแนนฐานที่เป็นความรู้เดิมเรื่องการบวก ลบ คูณ หาร เอกนามทดสอบก่อนเรียน (Pre – test) เรื่องการบวก ลบ คูณ หาร พหุนาม

2.3 แบ่งกลุ่มนักเรียนโดยความสามารถ โดยพิจารณาจากคะแนนฐานที่ได้จากการทำข้อสอบเรื่องการบวก ลบ คูณ หาร เอกนาม มี 11 กลุ่ม กลุ่มที่ 1-9 มีสมาชิกกลุ่มละ 4 คน ส่วนกลุ่มที่ 10 มีสมาชิกกลุ่ม 5 คน ใช้ชื่อกลุ่มเป็นหลักกรรมและคุณความดีดังนี้ กลุ่มที่ 1 เมตตา กลุ่มที่ 2 กรุณา กลุ่มที่ 3 มุทิตา กลุ่มที่ 4 อุเบกขา กลุ่มที่ 5 ฉันทะ กลุ่มที่ 6 วิริยะ กลุ่มที่ 7 จิตตะ กลุ่มที่ 8 วิมังสา กลุ่มที่ 9 ซื่อสัตย์ และกลุ่มที่ 10 สุจริต ให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มกำหนดหน้าที่ในกลุ่ม เช่นเป็นประธาน รองประธาน เลขานุการ ผู้ประสานงานและกรรมการ

2.4 ครูทบทวนความรู้เดิม เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร เอกนาม

2.5 ครูสอน เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนาม

2.6 นักเรียนปฏิบัติงานกลุ่มทำแบบฝึกทักษะ

2.7 นักเรียนทำแบบสอบย่อย

2.8 นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อภิปราย สรุป สร้างโจทย์และเฉลยกลุ่มละ 5 ข้อ ประกอบบนแผ่นฟิวเจอร์บอร์ด

2.9 นำเสนอหน้าชั้นเรียน ถึงแนวทางแก้ปัญหาของแต่ละข้อที่กลุ่มช่วยกันสร้างขึ้น

2.10 ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียนแต่สลับข้อ

2.11 ครูคำนวณคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความก้าวหน้าแต่ละกลุ่ม แล้วเทียบกับเกณฑ์รางวัล

2.12 นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนาม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) กำหนดเกณฑ์ 75/75

2. วิเคราะห์คะแนนความก้าวหน้าและกำหนดรางวัล ตามเกณฑ์ดังนี้

คะแนนจากการทดสอบหลังสอน	คะแนนความก้าวหน้า
ต่ำกว่าคะแนนฐาน 10 คะแนนลงไป	0
ต่ำกว่าคะแนนฐาน 1-10 คะแนน	10
เท่ากับคะแนนฐานหรือสูงกว่าถึง 10 คะแนน	20
สูงกว่าคะแนนฐาน 10 คะแนนขึ้นไป	30
ได้คะแนนเต็ม	30
คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม	ระดับยกย่อง (Award)
15 – 19	Good team (เก่ง)
20 – 24	Great team (เก่งมาก)
สูงกว่า 25 คะแนนขึ้นไป	Super team (ยอดเยี่ยม)

ภาพประกอบ 2 เกณฑ์วิเคราะห์คะแนนความก้าวหน้า และกำหนดรางวัล

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้ t-test

4. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โดยใช้การ

จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามหลังเรียนกับเกณฑ์คะแนนร้อยละ 75

5. วิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD แสดงดังตาราง 1 ต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงค่าประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนาม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนดเกณฑ์ 75 : 75

คะแนน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย
ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1)	100	83.00	3.26	83.00
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	30	24.00	2.98	75.00

จากตาราง 1 พบว่าประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) คิดเป็นร้อยละ 83.00 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 75.00 จึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนาม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75 : 75

2. ด้านคะแนนความก้าวหน้าและรางวัล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD แสดงดังตาราง 2 ต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงคะแนนความก้าวหน้าและรางวัล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

กลุ่มที่	ชื่อกลุ่ม	คะแนนฐาน (100)	คะแนนหลังเรียน (100)	คะแนนหลังเรียนลบด้วยคะแนนฐาน	คะแนนก้าวหน้า	ค่าเฉลี่ย	รางวัล
1	เมตตา	96.67	93.33	-3.33	10	17.50	กลุ่มดี (Good Team)
		76.67	73.33	-3.33	10		
		76.67	75.00	3.33	20		
		43.33	76.67	33.33	30		
2	กรุณา	93.33	83.33	-10.00	10	22.50	กลุ่มดีมาก (Great Team)
		76.67	90.00	13.33	30		
		73.33	83.33	10.00	20		
		46.67	66.67	20.00	30		
3	มูทิตา	90.00	90.00	0.00	10	22.50	กลุ่มดีมาก (Great Team)
		76.67	83.33	6.67	20		
		73.33	93.33	20.00	30		
		56.67	70.00	13.33	30		
4	อุเบกขา	90.00	96.67	6.67	20	22.50	กลุ่มดีมาก (Great Team)
		75.00	86.67	6.67	20		
		73.33	76.67	3.33	20		
		56.67	83.33	26.67	30		
5	ฉันทะ	86.67	90.00	3.33	20	15.00	กลุ่มดี (Good Team)
		75.00	63.33	-16.67	0		
		70.00	70.00	0.00	10		
		56.67	73.33	16.67	30		
6	วิริยะ	86.67	75.00	-6.67	10	15.00	กลุ่มดี (Good Team)
		75.00	75.00	0.00	10		
		66.67	60.00	-6.67	10		
		60.00	75.00	20.00	30		
7	จิตตะ	86.67	96.67	10.00	20	25.00	กลุ่มดีเยี่ยม (Super Team)
		83.33	86.67	3.33	20		
		63.33	75.00	16.67	30		
		60.00	75.00	20.00	30		
8	วิมังสา	86.67	100.00	13.33	30	25.00	กลุ่มดีเยี่ยม (Super Team)
		83.33	93.33	10.00	20		
		63.33	76.67	13.33	30		
		60.00	63.33	3.33	20		
9	ข้อสัตย์	86.67	75.00	-6.67	10	17.50	กลุ่มดี (Good Team)
		83.33	70.00	-13.33	0		
		63.33	75.00	16.67	30		
		63.33	76.67	13.33	30		
10	สุจิต	83.33	73.33	-10.00	10	15.33	กลุ่มดี (Good Team)
		83.33	75.00	-3.33	10		
		63.33	76.67	13.33	30		
		63.33	83.33	20.00	30		
		36.67	60.00	23.33	30		

จากตาราง 2 พบว่า คะแนนความก้าวหน้าที่เป็นค่าคะแนนคิดจากความแตกต่างของคะแนนหลังเรียนกับคะแนนฐานที่มีคะแนนเต็มอย่างละ 100 คะแนน จากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนาม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ย 15.00 (2 กลุ่ม ได้รางวัลกลุ่มดี), 15.53 (1 กลุ่ม ได้รางวัลกลุ่มดี), 17.50 (2 กลุ่ม ได้รางวัลกลุ่มดี), 22.50 (3 กลุ่ม ได้รางวัลกลุ่มดีมาก), 25.00 (2 กลุ่ม ได้รางวัลกลุ่มดีเยี่ยม)

3. แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD แสดงดังตาราง 3 ต่อไปนี้

ตาราง 3 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนาม ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน

คะแนนทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	T	df
ก่อนเรียน	41	9.10	2.10	24.81**	40
หลังเรียน	41	24.00	2.98		

** $t_{.01,40}=2.42$

จากตาราง 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามของหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD แสดงดังตาราง 4 ต่อไปนี้

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามระหว่าง หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75

คะแนนการสอบ	N	คะแนนเต็ม	คะแนนเกณฑ์	$\bar{X}$	S.D.	t
หลังเรียน	41	30	22.5	24.00	2.98	3.22**

** $t_{.01,40}=2.42$

จากตาราง 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้

ใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับชุดกิจกรรมเรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร แสดงดังตารางที่ 5 ต่อไปนี้

ตาราง 5 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับชุดกิจกรรมเรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. วิธีการเรียนแบบร่วมมือเป็นกลุ่มกับเพื่อน	4.95	0.22	มากที่สุด
2. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น จากการได้ปรึกษากับเพื่อน	4.78	0.42	มากที่สุด
3. ความสนุกสนานจากการเรียนเป็นกลุ่มร่วมกับเพื่อน	4.68	0.57	มากที่สุด
4. การเรียนรู้กับกลุ่มเพื่อนแล้วได้ความรู้มากกว่าเรียนคนเดียว	4.32	0.88	มาก
5. การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ได้เพื่อนใหม่เกิดความสัมพันธ์และช่วยกันในการเรียน	4.59	0.74	มากที่สุด
6. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ที่ทำให้เกิดความสุขในการเรียน	4.54	0.50	มากที่สุด
7. การมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและลงมือปฏิบัติจริงในกิจกรรมต่างๆ กับกลุ่ม	4.37	0.66	มากที่สุด
8. การยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม	4.73	0.52	มากที่สุด
9. สามารถปรึกษากับเพื่อนแล้วทำให้เข้าใจยิ่งขึ้น	4.51	0.55	มากที่สุด
10. การเกิดความรู้สึกร่วมกันจากการเรียนและเกิดวิธีแก้ปัญหาอย่างหลากหลาย	4.51	0.60	มากที่สุด
11. การเกิดความรู้สึกร่วมกันในการเรียนคณิตศาสตร์มากขึ้น	4.56	0.59	มากที่สุด
12. การช่วยกันในกลุ่มที่สามารถทำให้ทำคะแนนความก้าวหน้าได้สูง	4.46	0.67	มาก
13. ความภาคภูมิใจที่มีส่วนช่วยให้กลุ่มประสบความสำเร็จ	4.49	0.64	มาก
14. ความภาคภูมิใจเมื่อสมาชิกในกลุ่มทำคะแนนได้ดีและได้รับรางวัลร่วมกัน	4.44	0.63	มาก
15. การช่วยเหลือกันในการสรุปความรู้ สร้างใจใหม่หาวิธีแก้ปัญหา ร่วมกัน	4.68	0.71	มาก
16. การทำแบบทดสอบย่อยหลังจากเพื่อนสอนเพื่อน	4.73	0.55	มากที่สุด
17. การมีส่วนร่วมวางแผนการทำงานกับเพื่อนในกลุ่ม	4.51	0.75	มากที่สุด
18. การอธิบายจากเพื่อนๆทำให้เข้าใจบทเรียนวิชาคณิตศาสตร์ได้มากขึ้น	4.78	0.57	มากที่สุด
19. การเรียนเป็นกลุ่ม ช่วยกันอธิบายข้อสรุป ทำให้ทำข้อสอบได้ดีขึ้น	4.78	0.61	มากที่สุด
20. เนื้อหาคณิตศาสตร์ไม่ยากหากได้เรียนรู้เป็นกลุ่มกับเพื่อน	4.59	0.50	มากที่สุด
รวม	4.63	0.62	มากที่สุด

จากตาราง 5 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับชุดกิจกรรมเรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามโดยรวมทุกด้าน คือด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 ซึ่งมีผลค่าระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.00/75.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 75/75 ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ STAD ที่ใช้เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่มีขั้นตอนการสอนทั้งหมด 8 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การนำเสนอบทเรียน ขั้นที่ 2 การแบ่งกลุ่มลดความสามารถใช้ชื่อกลุ่มเป็นหลักกรรม และคุณความดีดังนี้ กลุ่มที่ 1 เมตตา กลุ่มที่ 2 กรุณา กลุ่มที่ 3 มุทิตา กลุ่มที่ 4 อุเบกขา กลุ่มที่ 5 ฉันทะ กลุ่มที่ 6 วิริยะ กลุ่มที่ 7 จิตตะ กลุ่มที่ 8 วิมังสา กลุ่มที่ 9 ซื่อสัตย์ และกลุ่มที่ 10 สุจริต ขั้นที่ 3 การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ขั้นที่ 4 การทดสอบย่อย ขั้นที่ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สรุปความรู้ในกลุ่ม ขั้นที่ 6 การนำเสนอหน้าชั้นเรียน ขั้นที่ 7 การทดสอบหลังเรียน และขั้นที่ 8 การสรุปคะแนนก้าวหน้าและประกาศรางวัล ที่แบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกัน กลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้แล้ว โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ศึกษา เรียนรู้ด้วยตนเอง ในเรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามเมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายงาน ทุกคนภายในกลุ่มจะร่วมมือกันทำงานและให้สมาชิกในกลุ่มช่วยสอน ทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนรู้จากครูผู้สอนหรือจากการทำแบบฝึกหัดมีการทำรายบุคคลและรายกลุ่ม นักเรียนแต่ละกลุ่มจะมีเป้าหมายที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปทำแบบสอบย่อยและสร้างโจทย์เองและเฉลยเอง นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มสร้างชิ้นงานเพื่อนำเสนอต่อหน้าชั้นเรียนที่จะมีเพื่อนและครูในห้องช่วยกันนิพากษ์ จะทำให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้นมาก และมาทบทวนความรู้ร่วมกันในกลุ่มเพื่อเป้าหมายให้ทำข้อสอบหลังเรียนได้สูงที่สุดที่จะทำได้ที่จะส่งผลให้คะแนนความก้าวหน้าสูงขึ้นไปด้วยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุธ เปล่งชัย (2556) ที่วิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมเรื่อง เศษส่วน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า 1) ชุดกิจกรรมเรื่อง เศษส่วน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 79.36/79.17 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75

และสอดคล้องกับ สุกัญญา แยมกลีบ (2559) ที่วิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับกลวิธีเมตาคอกนิชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพ 78.24/76.25

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากได้เรียนรู้ในเรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ทำให้นักเรียนได้ฝึกการคิด การค้นคว้า ทั้งรายเดี่ยวแล้วนำเสนอในรายกลุ่ม ทำให้นักเรียนได้แสดงความสามารถอย่างเต็มตามศักยภาพของตนเอง นักเรียนได้เรียนรู้จากทั้งครู ตนเอง และเพื่อน ได้ฝึกการทำความเข้าใจปัญหาจนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา สามารถทำการการบวก ลบ คูณ หาร พหุนามได้อย่างคล่องแคล่วและถูกต้อง โดยใช้เทคนิค STAD ทำให้ผู้เรียนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะช่วยให้กลุ่มของตนเองมีคะแนนความก้าวหน้าที่สูงขึ้น กลุ่มใดได้คะแนนความก้าวหน้าของกลุ่มสูงสุดกลุ่มนั้นจะได้รางวัล เพื่อรับรองและยกย่องชมเชยในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ใบเกียรติบัตร การปรบมือ เครื่องเขียน การลงจดหมายข่าว ประกาศชมเชยกย่อง ซึ่งเป็นการเสริมแรงทางบวกให้นักเรียนเกิดความรู้สึกดีหรือรักในการเรียน จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้น มีคะแนนการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด นอกจากนี้มีผลจากการทำวิจัยที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ดังนี้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ พบว่ามีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ในรายวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่จุฑามาศ หงส์คำ (2557) ทำการวิจัยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

2/1 จำนวน ร้อยละ 77.78 ของ 27 คน โรงเรียนบ้านนา คานหักประชานุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 ขึ้นไปที่เรียนในเรื่องทฤษฎีบทพีทาโกรัส จากการทำ กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ เทคนิค STAD ที่เน้นการแก้ปัญหาแบบ SSCS โดยใช้ การวิจัยปฏิบัติการ 8 ขั้นตอนการสอน 1) นำเข้าสู่บทเรียน 2) นำเสนอบทเรียน 3) สรุปองค์ความรู้ร่วมกัน 4) ศึกษา กลุ่มย่อย 5) ฝึกทักษะเป็นรายบุคคล 6) ทดสอบย่อย 7) คิดคะแนนความก้าวหน้า และ 8) ยกย่องกลุ่มนักเรียน ประภาศิริ ปราโมทย์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การ พัฒนาแบบฝึกคณิตศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับเกม เพื่อส่งเสริม ผลการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัย พบว่า ผลการเรียนรู้ เรื่อง การบวก การลบ และการคูณ ทศนิยม โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับเกมนั้น ด้านความเข้าใจ ด้านการ วิเคราะห์ และด้านทักษะกระบวนการมีคะแนนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ ปิยะดา สีนกลาง (2561) ศึกษาการแก้โจทย์ปัญหา ในเรื่องอัตราส่วนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 จำนวน 39 คน โรงเรียนกมลลาไสย อำเภอกมลลา ไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWDL พบว่าหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังมี ผลการใช้บทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบ ร่วมมือเทคนิค STAD ที่มีค่าประสิทธิภาพ 71.57 : 76.77 ที่ใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนทวารว ดี อำเภอมือง 33 คนในเรื่องลำดับและอนุกรมอนันต์ ใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

3 นักเรียนมีคะแนนความพึงพอใจต่อการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับชุด กิจกรรมเรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนามโดยรวมทั้ง ฉบับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ซึ่งมีอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจาก การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียน

ได้แสดงออกตามบทบาทหน้าที่ที่นักเรียนได้รับในแต่ละ ครั้ง สร้างความมั่นใจในตนเองเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพ ฝึกทักษะกระบวนการทางสังคม ทักษะในการทำงาน และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนที่เรียนเก่ง ปาน กลางและอ่อน สมาชิกในกลุ่มให้ความช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน นักเรียนได้รับความตื่นตัวจากการทำคะแนนให้ สูง สนุกสนานกับการเรียนรู้ ผู้เรียนได้ศึกษาและปฏิบัติ กิจกรรมด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่ม เกิด การเรียนรู้ด้วยตนเองและจากกลุ่ม โดยครูเป็นผู้ให้ คำแนะนำช่วยเหลือและมีการนำหลักการทางจิตวิทยา มาใช้ประกอบในการเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับ ความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณ เสาร์คำเมืองดี (2562) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์เรื่อง บทประยุกต์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบ ร่วมมือเทคนิค STAD หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่าเกณฑ์ที่ กำหนดร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบ ร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง บทประยุกต์โดยรวมอยู่ใน ระดับพึงพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร พหุนาม ก่อนจะนำไปใช้ ต้องศึกษาให้ละเอียดในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 ขั้นตอน ถึงบทบาทครูและนักเรียน และการทำชิ้นงาน
2. ครูจะนำการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ที่มีขั้นตอนการสอน 8 ขั้นตอน ไปประยุกต์ใช้ใน บริบทของตนเอง
3. ควรเน้นให้นักเรียนแบ่งปันความรู้ มีการเอื้อ ออาทรซึ่งกันและกัน ใช้ความสามารถในการเป็นผู้นำและ ผู้ตามที่ดี ใช้วิธีการเพื่อนสอนเพื่อน ไม่เห็นแก่ตัวถือ ความสำเร็จของกลุ่มเป็นเป้าหมายเมื่อใช้การจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรทำการวิจัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ที่มีชั้นการสอน 8 ชั้น ในเนื้อหาอื่นที่นอกจากคณิตศาสตร์ และในระดับอื่นๆเช่นระดับประถมศึกษาหรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. น่าจะศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ที่มีชั้นการสอน 8 ชั้น ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

3. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD น่าจะเปรียบเทียบกับรูปแบบการสอนแบบอื่นๆในด้านส่งเสริมทั้งความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จุฑามาศ หงส์คำ. (2557). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค STAD ที่เน้นการแก้ปัญหาแบบ SSCS เรื่อง ทฤษฎีบทพีทาโกรัส ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปิยะดา ลีนกลาง. (2561). การพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหา เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWDL. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาคณิตศาสตร์, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- ปาริชาติ จันทะรัง. (2557). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้รูปแบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค STAD ที่เน้นการแก้ปัญหาแบบ SSCS เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- พรพรรณ เสาร์คำเมือง. (2562). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มปน. (2560). มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
- มนีรัตน์ บุญท้วม. (2554). การศึกษาผลการใช้บทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มผลสัมฤทธิ์เทคนิค STADวิชาคณิตศาสตร์เรื่องลำดับและอนุกรมอนันต์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัฒนพร ระงับทุกข์. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: เลิฟแลนด์ เลิฟเพรส.
- ศราวุธ เปล่งชัย. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมเรื่องเศษส่วน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ STAD. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). ชุดฝึกอบรมวิทยากรหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมศักดิ์ เต็มเดชา. (2543). ทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุกัญญา แยมกลีบ. (2559). การพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับกลวิธีเมตา

- คอกนิจันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้
โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและ
ร้อยละสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่2.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Campbell, D. T. & Stanley. J. C. (1969). *Experimental
and quasi-experimental designs for research*.
Chicago: Rand McNally & Company.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological
testing* (5th ed.). New York: Harper Collins
Publishers. (pp.202-204)
- Johnson, D. W. & Johnson, R. T. (1987). *Learning
Together and Alone: Cooperative,
Competitive and Individualistic Learning*.
(2nd ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Slavin, Robert E. (1990). *Cooperative Learning:
Theory, Research and Practice*. New Jersey:
Prentice - Hall. Retrieved April 1, 2000 From
[https://sites.google.com/site/khrurwi/kar-
cadkar-reiy-ni-stwrrs-thi-21/3r-8c](https://sites.google.com/site/khrurwi/kar-cadkar-reiy-ni-stwrrs-thi-21/3r-8c),
- _____. (1995). *Cooperative Learning Theory,
Research and Practice*. Massachusetts: A
Simon and Schuster Company.

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในจังหวัดนครราชสีมา

Factors that Affect Hotel Selection in the Natural Tourism Area of Nakhon Ratchasima

ชวฤทธิ์ โยศรีคุณ (Chawarit Yosrikun) *

Received: May 22, 2021

Revised: June 5, 2021

Accepted: June 13, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้าพักอย่างน้อย 1 คืน ณ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 จำนวน 400 คน และใช้สถิติวิเคราะห์ผลเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติวิเคราะห์ผลเชิงอนุมาน ทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติแบบ t-test, F test และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมของนักท่องเที่ยว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านทำเลที่ตั้ง ด้านกระบวนการบริการ ด้านราคา ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านบุคลากร ตามลำดับ

2. นักท่องเที่ยวที่เพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรม ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางในการพัฒนาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญ การเลือกทำเลที่ตั้งของโรงแรมควรมีทัศนียภาพที่สวยงาม การข้อมูลที่พิกัดผ่านช่องทางที่หลากหลาย การกำหนดราคาให้มีความเหมาะสมกับคุณภาพและบริการ ควรจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการตลาดอย่างสม่ำเสมอ การให้ความสำคัญในเรื่องความสะดวกสบาย มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลางอย่างเพียงพอ การให้บริการด้วยความยิ้มแย้ม แจ่มใส สุภาพและเป็นมิตร

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรม, พื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

Abstract

The research objectives were to study to the factors that affect hotel selection in the natural tourism area of Nakhon Ratchasima, to compare the factors that affect hotel selection in the natural tourism area of Nakhon Ratchasima classified by personal factors, and to propose development guidelines of the factors that affect hotel selection in the natural tourism area of Nakhon Ratchasima. The population included Thai tourists staying at

* อาจารย์ประจำ วิทยาลัยนครราชสีมา

Instructor , Nakhonratchasima College

least one night at the natural tourism area of Nakhon Ratchasima, January 2020. The sample size was 400 Thai tourists, the research tool was the estimate rating-scale questionnaire. The statistics used in data analysis were the percentage, mean, standard deviation, t-test (independent samples) and F test (One-way ANOVA). The research findings were:

1. The factors that affect hotel selection in the natural tourism area of Nakhon Ratchasima, the overall were the high level. For each aspect when sort the average from highest to lowest were the place (location) aspect, the service processes aspect, the price aspect, the promotion aspect, the product aspect, the physical evidence aspect, and the people aspect, respectively.

2. The Thai tourists with difference of gender and monthly average income had the opinions of the factors that affect hotel selection in the natural tourism area of Nakhon Ratchasima, were not different.

3. The guidelines of the factors that affect hotel selection in the natural tourism area of Nakhon Ratchasima. attention to choosing the location of the hotel, with beautiful scenery, the entrepreneurs should pay attention to the hotel information through various channels, the entrepreneurs should set prices that are appropriate for the quality and service, the entrepreneurs should provide regular marketing promotion activities, the entrepreneurs should pay attention to the cleanliness of the room and accommodation, the entrepreneurs should arrange the atmosphere and choose a location with good and quiet atmosphere, the entrepreneurs should direct and take care of the staff with a cheerful, polite and friendly service.

Keywords: Factors that Affect Hotel Selection, the Natural Tourism Area

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์การท่องเที่ยวของโลกในภาพรวม ในระยะที่ผ่านมาภูมิภาคยุโรปยังคงเป็นภูมิภาคที่นักท่องเที่ยวยังคงให้ความสนใจมากที่สุดอยู่ แต่หากพิจารณาในช่วงหลายปีที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าภูมิภาคยุโรปได้รับความนิยมน้อยลง ในขณะที่ภูมิภาคอื่นๆ โดยเฉพาะเอเชีย กลับได้รับความนิยมมากขึ้น โดยมีอัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด สาเหตุส่วนหนึ่งอาจเกิดมาจากปัจจัยในเรื่องของเศรษฐกิจ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวในภูมิภาคต่างๆ เริ่มมองหาสถานที่ที่มีความคุ้มค่าเพิ่มมากขึ้น ส่วนหนึ่งอาจสะท้อนได้จากสัดส่วนของการเดินทางข้ามภูมิภาคที่เพิ่มสูงขึ้น ข้อมูลรายได้จากการท่องเที่ยว ที่แสดงให้เห็นว่ามีรายได้ต่อหัวในภูมิภาคเอเชียที่สูงที่สุดอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลากว่าหลายปีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นถึงความน่าสนใจของการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียที่ทำให้นักท่องเที่ยวในการเดินทางเข้ามายังภูมิภาคเอเชีย ยินดีที่จะจ่าย จากข้อมูลของจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวในภูมิภาค สามารถกล่าวได้ว่าภูมิภาคเอเชียถือว่าเป็นภูมิภาคที่มีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของโลกเป็นอย่างมากในปัจจุบัน และในอนาคตอันใกล้

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนี้สามารถทำรายได้ให้กับประเทศในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ มีทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรม รวมไปถึงความมีมิตรไมตรีของคนไทยล้วนเป็นสิ่งจูงใจแก่ผู้มาเยือน จากผลดังกล่าวส่งผลให้ธุรกิจโรงแรมมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นและมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ดังนั้นธุรกิจโรงแรมจึงต้องจัดพร้อมในด้านต่างๆ เพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวที่ได้มาเยือนให้มีความต้องการอยากกลับมาใช้บริการอีก ซึ่งหนทางในการสร้างความประทับใจประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลายประการ เช่น อัตราค่าที่พัก สถานที่ตั้ง ขนาดของโรงแรม สิ่งอำนวยความสะดวกสบายหรือแหล่งผ่อนคลายต่างๆ รวมไปถึงการบริการของพนักงานทุกฝ่ายจะต้องมี

คุณภาพได้มาตรฐานตอบสนองลูกค้าหรือผู้มารับบริการให้เกิดความพึงพอใจได้สูงสุด จากความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยทำการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา

สมมติฐานการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน
2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา ตามแนวคิดปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการ 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผลิตภัณฑ์ 2) ด้านราคา 3) ด้านทำเลที่ตั้ง 4) ด้านการส่งเสริมการตลาด 5) ด้านบุคลากร 6) ด้านลักษณะทางกายภาพ และ 7) ด้านกระบวนการบริการ

ขอบเขตด้านระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างครอบคลุม

ขอบเขตด้านพื้นที่

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา ในเขตอำเภอปากช่อง และอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ระยะเวลาในการศึกษา

ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 วันที่ 31 มีนาคม 2563 รวม 5 เดือน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ศึกษาคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้าพักอย่างน้อย 1 คืน ณ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบตารางของ Yamane (1973) กำหนดความเชื่อมั่นนี้ 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน
2. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ
3. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
4. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จากสถานที่ท่องเที่ยวและกระจายแบบสอบถามตามโรงแรมที่พักแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา ในเขตอำเภอปากช่อง และอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา
5. ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของการตอบ และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
7. เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติค่า t-test และ F test (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

8. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ตาราง 1 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรม	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านผลิตภัณฑ์	3.65	0.42	มาก
2. ด้านราคา	3.72	0.47	มาก
3. ด้านทำเลที่ตั้ง	3.84	0.51	มาก
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.71	0.54	มาก
5. ด้านบุคลากร	3.62	0.47	มาก
6. ด้านลักษณะทางกายภาพ	3.64	0.46	มาก
7. ด้านกระบวนการบริการ	3.79	0.41	มาก
รวม	3.71	0.44	มาก

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านทำเลที่ตั้ง ด้านกระบวนการบริการ ด้านราคา ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านบุคลากร ตามลำดับ

2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางในการพัฒนาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา

3.1 ด้านทำเลที่ตั้ง ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญการเลือกทำเลที่ตั้งของโรงแรมควรมีทัศนียภาพที่สวยงาม อยู่ใกล้สถานที่ท่องเที่ยว และไม่ห่างไกลจากชุมชนหรือสถานที่ให้บริการมากนัก และนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปที่พักได้อย่างสะดวกสบาย

3.2 ด้านกระบวนการบริการ ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญในการข้อมูลที่พักผ่านช่องทางที่หลากหลาย รวมทั้งจัดการบริการต่างๆ โดยคำนึงถึงความสะดวก สบายเป็นสำคัญ

3.3 ด้านราคา ผู้ประกอบการควรกำหนดราคาให้มีความเหมาะสมกับคุณภาพและบริการ และมีการสื่อสารหรือแจ้งราคาแก่ลูกค้าหรือผู้มาใช้บริการอย่างชัดเจน ถูกต้องและเป็นธรรม

3.4 ด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้ประกอบการควรจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการตลาดอย่างสม่ำเสมอและมีการสื่อสารให้ลูกค้าได้รับทราบผ่านทางช่องทางที่หลากหลาย

3.5 ด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญในเรื่องความสะดวกสบายเรียบร้อยของห้องพัก และบริเวณที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพัก เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น เครื่องทำน้ำอุ่น เป็นต้น

3.6 ด้านลักษณะทางกายภาพ ผู้ประกอบการควรจัดบรรยากาศและเลือกทำเลที่มีอากาศดี เงียบสงบ มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลางอย่างเพียงพอ เช่น สัญญาณ wi-fi สระว่ายน้ำ ห้องออกกำลังกาย เป็นต้น

3.7 ด้านบุคลากร ผู้ประกอบการควรกำกับดูแลพนักงานให้บริการด้วยความยิ้มแย้ม แจ่มใส สุภาพและเป็นมิตร

อภิปรายผล

1. นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ อรอนงค์ ทองแท้ (2552: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษารองปัจจัยทางการตลาดในการเลือกเข้าพักโรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในเขตตำบลป่าตอง อำเภอเกาะภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า ชาวต่างประเทศให้ความสำคัญต่อปัจจัยทางการตลาดในการเลือกเข้าพักโรงแรม ทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านคุณภาพ ด้านกระบวนการ ด้านพนักงานโรงแรม ด้านสิ่งนำเสนอทางกายภาพ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านราคา และด้านการส่งเสริมการตลาด ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ มาลิน เมธิยานนท์ (2554 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษารองปัจจัยทางการตลาด

ที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้บริการโรงแรมธุรกิจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้บริการโรงแรมธุรกิจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพัฒนา ผู้บริโภคเห็นด้วยอย่างยิ่งในด้านผลิตภัณฑ์ ด้านบริการ ด้านราคา ด้านสถานที่ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านพนักงาน ด้านกายภาพและด้านกระบวนการ สอดคล้องกับการศึกษาของ วาสิตา คลองตาล (2554: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการโรงแรมในเขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ผลจากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนผสมการตลาดบริการในระดับสำคัญมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ พชรินทร์ เรือนแก้ว (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเลือกใช้บริการโรงแรมบูติคในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเลือกใช้บริการโรงแรมบูติคในจังหวัดเชียงใหม่ ในระดับมาก และผู้วิจัยอภิปรายผลแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านผลิตภัณฑ์ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ อรอนงค์ ทองแท้ (2552: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยทางการตลาดในการเลือกเข้าพักโรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในเขตตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า ชาวต่างประเทศให้ความสำคัญต่อปัจจัยทางการตลาดในการเลือกเข้าพักโรงแรม ด้านผลิตภัณฑ์ ในระดับมาก และการศึกษาในครั้งนี้พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าพัก คือ ความสะอาดเรียบร้อยของห้องพัก/ที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพัก/ที่พัก เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น เครื่องทำน้ำอุ่น และอื่นๆ สภาพของห้องพัก/ที่พัก มีการตกแต่งสวยงาม ที่พักรมมีชื่อเสียงมีประเภห้องพักให้เลือก และ ขนาดของห้องพัก/ที่พักที่กว้างขวาง ดังนั้นผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญในเรื่องความสะอาดเรียบร้อยของห้องพักและบริเวณที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพัก เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น เครื่องทำน้ำอุ่น เป็นต้น

1.2 ด้านราคา นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธาสินี คำสำราญ (2551: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักโรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ กรณีศึกษา โรงแรม รีสอร์ทและบังกะโลในอำเภอเกาะสมุย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านราคา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักโรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ อรอนงค์ ทองแท้ (2552: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยทางการตลาดในการเลือกเข้าพักโรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในเขตตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า ชาวต่างประเทศให้ความสำคัญต่อปัจจัยทางการตลาดในการเลือกเข้าพักโรงแรม ด้านราคาในระดับมาก และการศึกษาในครั้งนี้พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าด้านราคา มีผลต่อการตัดสินใจเข้าพัก คือ การที่มีการกำหนดราคาห้องพัก/ที่พัก และบริการต่าง ๆ อย่างชัดเจน ห้องพัก/ที่พักมีความเหมาะสมกับราคา ราคาห้องพัก/ที่พักมีความเหมาะสมเมื่อเทียบกับที่พักแห่งอื่น ราคาห้องพัก/ที่พักมีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่เข้าพัก และห้องพัก/ที่พักมีราคาให้เลือกหลายระดับ ดังนั้นผู้ประกอบการควรกำหนดราคาให้มีความเหมาะสมกับคุณภาพและบริการ และมีการสื่อสารหรือแจ้งราคาแก่ลูกค้าหรือผู้มาใช้บริการอย่างชัดเจน ถูกต้องและเป็นธรรม

1.3 ด้านทำเลที่ตั้ง นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธาสินี คำสำราญ (2551: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักโรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ กรณีศึกษา โรงแรม รีสอร์ทและบังกะโลในอำเภอเกาะสมุย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักโรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ อรอนงค์ ทองแท้ (2552: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยทางการตลาดในการเลือกเข้าพักโรงแรมของนักท่องเที่ยวชาว

ต่างประเทศในเขตตำบลป่าตอง อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า ชาวต่างประเทศให้ความสำคัญต่อบัณฑิตจบใหม่ในการเลือกเข้าพักโรงแรม ด้านทำเลที่ตั้งในระดับมาก และการศึกษาในครั้งนี้พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเข้าพักโรงแรมที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม เช่น มีทะเลหมอกใกล้ภูเขา เป็นต้น รองลงมา ทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้สถานที่ท่องเที่ยว ทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชน เช่น ตลาด ร้านอาหาร โรงพยาบาล สถานีขนส่ง เป็นต้น และการเดินทางไปที่พักมีความสะดวกสบาย ดังนั้นผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญการเลือกทำเลที่ตั้งของโรงแรมควรมีทัศนียภาพที่สวยงาม อยู่ใกล้สถานที่ท่องเที่ยว และไม่ห่างไกลจากชุมชนหรือสถานที่ให้บริการมากนัก และนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปที่พักได้อย่างสะดวก สบาย

1.4 ด้านการส่งเสริมการตลาด นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อบัณฑิตจบใหม่ต่อการเลือกพักโรงแรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ อรอนงค์ ทองแท้ (2552: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยทางการตลาดในการเลือกเข้าพักโรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในเขตตำบลป่าตอง อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า ชาวต่างประเทศให้ความสำคัญต่อบัณฑิตจบใหม่ในการเลือกเข้าพักโรงแรม ด้านการส่งเสริมการตลาดในระดับมาก และการศึกษาในครั้งนี้พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด มีผลต่อการตัดสินใจเข้าพักคือ การที่โรงแรมให้ส่วนลดสำหรับลูกค้าที่มาใช้บริการประจำ การที่โรงแรมโปรโมชั่นในราคาที่เหมาะสม เช่น รวมอาหารเช้า โรงแรมมีการแจ้งกิจกรรมส่งเสริมการตลาดผ่านช่องทางต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และ โรงแรมมีรายการส่งเสริมการขายตามฤดูกาลอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นผู้ประกอบการควรจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการตลาดอย่างสม่ำเสมอและมีการสื่อสารให้ลูกค้าได้รับทราบผ่านทางช่องทางที่หลากหลาย

1.5 ด้านบุคลากร นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อบัณฑิตจบใหม่ต่อการเลือกพักโรงแรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ สุราสินี คำสำราญ (2551: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักของนักท่องเที่ยวชาว

ต่างประเทศ กรณีศึกษา โรงแรม รีสอร์ทและบังกะโลในอำเภอเกาะสมุย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านบุคลากร เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ อรอนงค์ ทองแท้ (2552: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยทางการตลาดในการเลือกเข้าพักโรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในเขตตำบลป่าตอง อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า ชาวต่างประเทศให้ความสำคัญต่อบัณฑิตจบใหม่ในการเลือกเข้าพักโรงแรม ด้านบุคลากรในระดับมาก และการศึกษาในครั้งนี้พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าด้านบุคลากร มีผลต่อการตัดสินใจเข้าพักคือ พนักงานให้บริการด้วยความยิ้มแย้ม แจ่มใส สุภาพและเป็นมิตร พนักงานให้บริการด้วยความรวดเร็ว พนักงานมีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า พนักงานมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการให้บริการ พนักงานให้บริการลูกค้าอย่างเท่าเทียมกัน และพนักงานมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เป็นต้น ดังนั้นผู้ประกอบการควรกำกับ ดูแลพนักงานให้บริการด้วยความยิ้มแย้ม แจ่มใส สุภาพและเป็นมิตร

1.6 ด้านลักษณะทางกายภาพ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อบัณฑิตจบใหม่ต่อการเลือกพักโรงแรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ สุราสินี คำสำราญ (2551: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ กรณีศึกษาโรงแรมรีสอร์ทและบังกะโลในอำเภอเกาะสมุย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ อรอนงค์ ทองแท้ (2552: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยทางการตลาดในการเลือกเข้าพักโรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในเขตตำบลป่าตอง อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า ชาวต่างประเทศให้ความสำคัญต่อบัณฑิตจบใหม่ในการเลือกเข้าพักโรงแรม ด้านลักษณะทางกายภาพในระดับมาก และการศึกษาในครั้งนี้พบว่านักท่องเที่ยว

มีความคิดเห็นว่าด้านลักษณะทางกายภาพ มีผลต่อการตัดสินใจเข้าพักคือ บรรยากาศรอบบริเวณที่พักมีความเหมาะสม เช่น อากาศดี เงียบสงบ มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลางอย่างเพียงพอ เช่น สัญญาณ wi-fi สระว่ายน้ำ การจัดแบ่งการให้บริการอย่างเป็นสัดส่วน เช่น การจัดเตรียมที่จอดรถ สวนพักผ่อน ห้องอาหาร สภาพแวดล้อมของที่พักมีความปลอดภัยสูง เช่น ทางเดินเข้า-ออก มีรั้วกัน มีไฟฟ้าสว่าง และมีระบบรักษาความปลอดภัยอย่างเหมาะสม เช่น กล้องวงจรปิด ระบบป้องกันอัคคีภัย ดังนั้นผู้ประกอบการควรจัดบรรยากาศและเลือกทำเลที่มีอากาศดี เงียบสงบ มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลางอย่างเพียงพอ เช่น สัญญาณ wi-fi สระว่ายน้ำ เป็นต้น

1.7 ด้านกระบวนการบริการ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธาสินี คำสำราญ (2551: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ กรณีศึกษา โรงแรมรีสอร์ทและบังกะโลในอำเภอเกาะสมุย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการบริการเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ อรอนงค์ ทองแท้ (2552: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษารื่องปัจจัยทางการตลาดในการเลือกเข้าพักโรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในเขตตำบลป่าตอง อำเภอเกาะภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า ชาวต่างประเทศให้ความสำคัญต่อปัจจัยทางการตลาดในการเลือกเข้าพักโรงแรมด้านกระบวนการบริการในระดับมาก และการศึกษาในครั้งนี้พบว่านักท่องเที่ยวให้ความสนใจเข้าพักโรงแรมที่มีความสะดวกในการหาข้อมูลที่พัก รองลงมา ระบบการสำรองที่พักได้หลายวิธี เช่น ทางโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต และอื่นๆ มีจำนวนพนักงานเพียงพอต่อการให้บริการ มีระบบการจองห้องพักที่แม่นยำ มีความสะดวกสบายในการ Check in/ Check Out และมีระบบการชำระค่าที่พัก ค่าบริการต่างๆ ได้หลายวิธี เช่น เงินสด บัตรเครดิต โอนเงินผ่านธนาคาร และอื่นๆ ดังนั้นผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญใน

การข้อมูลที่พักผ่านช่องทางที่หลากหลาย รวมทั้งจัดการบริการต่างๆ โดยคำนึงถึงความสะดวก สบาย เป็นสำคัญ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีเพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นว่าง่ายต่อการเลือกพักโรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมาไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาค้นคว้านี้แสดงให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวด้านเพศและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการเลือกพักโรงแรมของนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านทำเลที่ตั้ง นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเข้าพักโรงแรมที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม เช่น มีทะเลหมอก ไกลภูเขา เป็นต้น รองลงมา ทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้สถานที่ท่องเที่ยว ทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชน เช่น ตลาด ร้านอาหาร โรงพยาบาล สถานีขนส่ง เป็นต้น และการเดินทางไปที่พักมีความสะดวกสบาย ดังนั้นผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญการเลือกทำเลที่ตั้งของโรงแรมควรมีทัศนียภาพที่สวยงาม อยู่ใกล้สถานที่ท่องเที่ยว และไม่ห่างไกลจากชุมชนหรือสถานที่ให้บริการมากนัก และนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปที่พักได้อย่างสะดวกสบาย

2. ด้านกระบวนการบริการ นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเข้าพักโรงแรมที่มีความสะดวกในการหาข้อมูลที่พัก รองลงมา ระบบการสำรองที่พักได้หลายวิธี เช่น ทางโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต และอื่นๆ มีจำนวนพนักงานเพียงพอต่อการให้บริการ มีระบบการจองห้องพักที่แม่นยำ มีความสะดวกสบายในการ Check in/ Check Out และมีระบบการชำระค่าที่พัก ค่าบริการต่างๆ ได้หลายวิธี เช่น เงินสด บัตรเครดิต โอนเงินผ่านธนาคาร และอื่นๆ ดังนั้นผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญในการข้อมูลที่พักผ่านช่องทางที่หลากหลาย รวมทั้งจัดการบริการต่างๆ โดยคำนึงถึงความสะดวกสบายเป็นสำคัญ

3. ด้านราคา นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าง่ายต่อการตัดสินใจเข้าพักคือการที่กำหนดราคาห้องพัก/ที่พัก และบริการต่างๆ อย่างชัดเจน ห้องพัก/ที่พักมีความเหมาะสมกับราคา ราคา

ห้องพัก/ที่พักมีความเหมาะสมเมื่อเทียบกับที่พักแห่งอื่น ราคาห้องพัก/ที่พักมีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่เข้าพัก และห้องพัก/ที่พักมีราคาให้เลือกหลายระดับ ดังนั้นผู้ประกอบการควรกำหนดราคาให้มีความเหมาะสมกับคุณภาพและบริการ และมีการสื่อสารหรือแจ้งราคาแก่ลูกค้าหรือผู้มาใช้บริการอย่างชัดเจน ถูกต้องและเป็นธรรม

4. ด้านการส่งเสริมการตลาด นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าการส่งเสริมการตลาด มีผลต่อการตัดสินใจเข้าพักคือ การที่โรงแรมให้ส่วนลดสำหรับลูกค้าที่มาใช้บริการประจำ การที่โรงแรมโปรโมชันในราคาที่เหมาะสม เช่น รวมอาหารเช้า โรงแรมมีการแจ้งกิจกรรมส่งเสริมการตลาดผ่านช่องทางต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ และ โรงแรมมีรายการส่งเสริมการขายตามฤดูกาลอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นผู้ประกอบการควรจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการตลาดอย่างสม่ำเสมอและมีการสื่อสารให้ลูกค้าได้รับทราบผ่านทางช่องทางที่หลากหลาย

5. ด้านผลิตภัณฑ์ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าการตัดสินใจเข้าพัก มีผลต่อการตัดสินใจเข้าพักคือ ความสะอาดเรียบร้อยของห้องพัก/ที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพัก/ที่พัก เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น เครื่องทำน้ำอุ่น และอื่นๆ สภาพของห้องพัก/ที่พัก มีการตกแต่งสวยงาม ที่พักมีชื่อเสียงมีประเภทห้องพักให้เลือกหลากหลาย และ ขนาดของห้องพัก/ที่พักที่กว้างขวาง ดังนั้นผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญในเรื่องความสะอาดเรียบร้อยของห้องพักและบริเวณที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพัก เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น เครื่องทำน้ำอุ่น เป็นต้น

6. ด้านลักษณะทางกายภาพ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าการตัดสินใจเข้าพักมีผลต่อการตัดสินใจเข้าพักคือ บรรยากาศรอบบริเวณที่พักมีความเหมาะสม เช่น อากาศดี เงียบสงบ มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลางอย่างเพียงพอ เช่น สัญญาณ wi-fi สระว่ายน้ำ การจัดแบ่งการให้บริการอย่างเป็นสัดส่วน เช่น การจัดเตรียมที่จอดรถสวนพักผ่อน ห้องอาหาร สภาพแวดล้อมของที่พักมีความปลอดภัยสูง เช่น ทางเดินเข้า-ออก มีรั้วกัน มีไฟฟ้าสว่าง และมีระบบรักษาความปลอดภัยอย่างเหมาะสมเช่น กล้องวงจรปิด ระบบป้องกันอัคคีภัย

ดังนั้นผู้ประกอบการควรจัดบรรยากาศและเลือกทำเลที่มีอากาศดี เงียบสงบ มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลางอย่างเพียงพอ เช่น สัญญาณ wi-fi สระว่ายน้ำ เป็นต้น

7. ด้านบุคลากร นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าการตัดสินใจเข้าพัก มีผลต่อการตัดสินใจเข้าพักคือ พนักงานให้บริการด้วยความยิ้มแย้ม แจ่มใส สุภาพและเป็นมิตร พนักงานให้บริการด้วยความรวดเร็ว พนักงานมีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า พนักงานมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการให้บริการ พนักงานให้บริการลูกค้าอย่างเท่าเทียมกัน และพนักงานมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เป็นต้น ดังนั้นผู้ประกอบการควรกำกับ ดูแล พนักงานให้บริการด้วยความยิ้มแย้ม แจ่มใส สุภาพ และเป็นมิตร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2559). *ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558-2560*. อุดล้าเนา. พัชรินทร์ เรือนแก้ว. (2553). *พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเลือกใช้บริการโรงแรมบูติกในจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มาลิน เมธิยานนท์. (2554). *ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้บริการโรงแรมธุรกิจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตวัฒนา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วาสิตา คลองตาล. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการโรงแรมในเขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.
- สุธาสิณี คำสำราญ. (2551). *พฤติกรรมผู้บริโภคและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักแรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศกรณีศึกษาโรงแรมรีสอร์ทและบังกะโลในอำเภอเกาะสมุย*.

นิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อรอนงค์ ทองแท้. (2552). *ปัจจัยทางการตลาดในการ
เลือกเข้าพักโรงแรมของนักท่องเที่ยวชาว
ต่างประเทศในเขตตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้
จังหวัดภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
วลัยลักษณ์.

Yamane, Taro. (1973). *Statistics: an introductory
analysis*. New York: Harper and Row.

การศึกษาเพื่อสืบทอดเพลงพื้นเมืองฉินอัน เขตฉินอัน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

Studying for Transmission of Chin' an Folksongs, Chin' an County, China

ซู หลิน (Xu Lin)¹ ปัญญา รุ่งเรือง (Panya Roongruang)²

Received: February 9, 2021

Revised: June 5, 2021

Accepted: June 20, 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของเพลงพื้นเมืองฉินอัน เขตฉินอัน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน 2) เพื่อนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษามาเขียนหนังสือเพลงพื้นเมืองฉินอันสำหรับเด็ก 3) เพื่อทดสอบการสอนโดยใช้หนังสือเพลงฉินอันสำหรับเด็กและประเมินผลการสอน วิธีวิจัยเป็นแบบประสมระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพกับการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการดำเนินการวิจัยตามหลักมานุษยวิทยาโดยการศึกษาภาคสนาม สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวนห้าคน เพื่อนำความรู้เรื่องบทเพลงพื้นเมืองที่ได้มาเขียนหนังสือ “ดนตรีพื้นเมืองฉินอันสำหรับเด็ก” ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณเป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการสอนระยะเวลาเก้าชั่วโมง เพื่อทดลองสอนเด็กในกลุ่มทดลองจำนวนห้าคน ผลการวิจัยพบว่าผลการเรียนของเด็กคนที่หนึ่ง = 3.33/3.63, เด็กคนที่สอง = 3.55/3.81, เด็กคนที่สาม = 3.32/3.53, เด็กคนที่สี่ = 3.23/3.44 และเด็กคนที่ห้า = 3.26/4.04 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า “ดนตรีพื้นเมืองฉินอันสำหรับเด็ก” มีประสิทธิภาพในการใช้สอนเป็นไปตามสมมติฐาน

คำสำคัญ: เพลงพื้นเมืองฉินอัน หนังสือเพลงฉินอัน
การสอนเพลงฉินอัน

Abstract

The purposes of this study are: 1) To study the music traits of Qin'an folk songs. 2) To construct the Qin'an Song Book for teaching children, and 3) To experiment teaching by using the Qin'an Songs Book and knows the result of teaching. The research methodology was Ethnomusicological research mixed with experimental research, gathering data at Qin'an County, China. The research results found that: Qin'an folk songs were in a single form, variety lyrical structures in Qin'an language and usually sung in pentatonic. The Qin'an Folk Songs Book for Children contained 22 songs with using description. After learning Qin'an songs for nine weeks, all five students have passed the formative test/summative test at good level as following: student 1 = 3.33/3.63, student 2 = 3.55 / 3.81, student 3 = 3.32/3.53, student 4 = 3.23/3.44 student 5 = 3.26/4.04 and the result of teaching Qin'an Songs to student by using the Qin'an Songs Book for Children was met with hypothesis.

Keywords: Qin'an folk songs, Qin'an Song Book, Teaching Qin'an Songs

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เขตฉินอันตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของ “มณฑลกันซู” ซึ่งอยู่ทางตะวันตกของที่ราบสูง “ลอง

¹ นักศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี
Student, Bangkokthonburi University

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยธนบุรี
Advisor, Bangkokthonburi University

ของเลส” ทิศใต้จรดแม่น้ำ “ฮูลู” ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำ “เว่ยเหอ” ที่อยู่ในเขต “เทียนฉุย” ด้านทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงเหนือของเขตเป็นที่ราบสูงค่อยๆ ลาดลงสู่ด้านตะวันออกเฉียงใต้

แผนที่เขตฉินอาน จังหวัดกานซู ภาพจาก Google map

ภูมิอากาศของฉินอานเป็นแบบเขตอบอุ่นภาคพื้นทวีป เขตฉินอานอยู่ห่างจากในจังหวัดเทียนฉุยราว 50 กิโลเมตร ประเพณีวัฒนธรรมของเทียนฉุยกับฉินอานมีความคล้าย คลึงกัน

เพลงพื้นเมืองฉินอานมีประวัติความเป็นมาอย่างยาวนาน เช่นเดียวกับวัฒนธรรมด้านอื่น จากบันทึกของ หู ซาน ซอง (Hu Zanzong) นักออกแบบทำร้ายรำสมัยราชวงศ์หมิง ระบุว่าตัวท่านเองเป็นผู้นำเอาเพลงฉินอานจากแหล่งอื่นเข้ามา จากหลักฐานการบอกเล่าเรื่องนิทานปรัมปราของศิลปินในท้องที่ ระบุว่าขณะที่ หู ซาน ซอง ศึกษาเล่าเรียนอยู่ที่วัด “เคกวาน” (ปัจจุบันอยู่ในหมู่บ้าน ซิงกวน, ตำบลกวนเซียง ในอำเภอฉินอาน) ท่านได้เห็นหญิงสาวผู้หนึ่งยืนอยู่บนต้นไม้ มือหนึ่งเหนี่ยวกิ่งไม้ไว้ และร้องเพลงประกอบการทำท่าทางในเพลงชื่อ “กำไลหยก (Jade Wrist Top Bai)” จึงได้นำเข้ามาเผยแพร่ในฉินอาน ภายหลังมีการปรับปรุงดัดแปลงให้ดีขึ้นโดยการผสมผสานกับเรื่องเล่าดังกล่าวข้างต้น และเป็นที่นิยมกันจนถึงปัจจุบันวิธีการดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดบทเพลงใหม่ขึ้นอีกจำนวนมาก ศิลปินและนักวิชาการได้ปรับปรุงเพลงเหล่านั้นให้มีการพัฒนาขึ้นทีละน้อยๆทั้งเนื้อร้อง โครงสร้างของบทเพลงและทำทางประกอบโดยยึดแนวคิดและการร้องเพลงของ หู ซานซอง เป็นต้นแบบ (Yu Yang; Liu

Weiqi, 2017) บทเพลงของฉินอาน แพร่เข้าไปสู่พระราชวังเย็นและเป็นที่นิยมกันในหมู่นางห้ามที่ปลดระวางแล้วนั้นด้วย

ตั้งแต่ปี ค.ศ.1980 เป็นต้นมา ด้วยอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเติบโตของสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และเครือข่ายโลกสมัยใหม่ ทำให้เพลงพื้นเมืองฉินอานเสื่อมความนิยมลง รวมทั้งบริเวณพื้นที่ที่มีการขับร้องก็ลดลงจาก จำนวน 280 หมู่บ้าน ใน 6 ตำบล ในปี ค.ศ. 1950 เหลือเพียง 10 หมู่บ้าน ในสองตำบล ในปี ค.ศ. 1980 (Wang, 2009) ในกรณีนี้หมายรวมถึงศิลปินพื้นบ้านที่นำบทเพลงฉินอานไปขับร้องตามแหล่งสาธารณะ ในตัวเมืองก็ลดน้อยลงด้วย ทำให้ขาดการสืบทอดบทเพลงสู่เยาวชนรุ่นหลัง

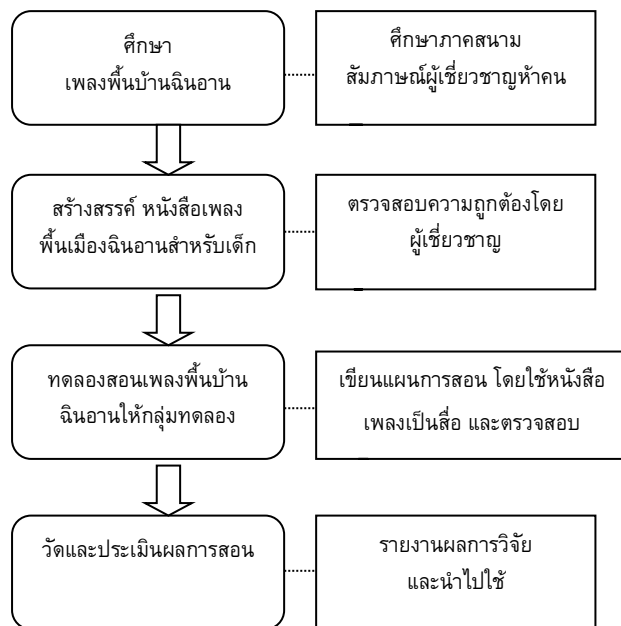
ถึงแม้ว่าจะยังมีประชากรจำนวนหนึ่งที่รักและสามารถร้องเพลงพื้นเมืองฉินอานได้ก็ตาม แต่เขาเหล่านั้นยังไม่สามารถอนุรักษ์เพลงเหล่านั้นไว้ได้และยังไม่อาจเรียนได้ว่าเป็นนักอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านฉินอานด้วยเหตุว่ายังขาดปัจจัยเกื้อหนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากรัฐบาลกลางที่ให้เงินทุนในการทำงานอย่างจำกัด ซึ่งนักอนุรักษ์เหล่านั้นและครอบครัวไม่สามารถดำรงชีพอยู่ได้ด้วยเงินจำนวนนั้น จึงต้องหยุดดำเนินการสืบทอดเพลงฉินอานแต่หันกลับไปประกอบอาชีพอื่นเพื่อความอยู่รอด

ผู้วิจัยเป็นครูสอนร้องเพลง มีถิ่นฐานอยู่ที่เมือง “เทียนฉุย” ซึ่งห่างจากเขตฉินอานเพียง 50 กิโลเมตร และสามารถเข้าใจ “ภาษาถิ่นฉินอาน” ซึ่งเป็นภาษาเก่า มีเพียงภาษาพูด ไม่มีภาษาเขียน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทเพลงพื้นบ้านฉินอาน เพื่อการอนุรักษ์และสืบทอดต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้แบ่งออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนการวิจัยและสร้างสรรค์ กับส่วนการอนุรักษ์และสืบทอด ส่วนแรกเป็นการศึกษาเพลงพื้นบ้านฉินอานโดยการศึกษาศาสนา เพื่อนำความรู้เรื่องเพลงพื้นบ้านฉินอานมาสร้างสรรค์เป็นหนังสือเพลงพื้นบ้านฉินอานสำหรับเด็ก ส่วนหลังเป็นการสอนเด็ก ๆ วิชาฉินอานให้ร้องเพลงเพลงพื้นบ้านโดยใช้หนังสือเพลงพื้นบ้านฉินอานเป็นสื่อการสอน ตามกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดวิจัย

ส่วนการวิจัยและการสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้ลงนามศึกษาเพลงพื้นเมืองจีนอาณ โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม สัมภาษณ์ และฝึกร้องเพลงพื้นเมืองจีนอาณกับผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่น ในการศึกษาได้ให้ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) จำนวน 4 คน ได้แก่

1. Mr.Zhang Kun เป็นครูสอนร้องเพลงในระดับเสียงเทเนอร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประสพการณ์ 10 ปี
2. Mrs.Cai AiQin เป็นครูผู้เชี่ยวชาญการขับร้องเพลงจีนอาณ และเป็นนักแสดง ประสพการณ์ 12 ปี
3. Mr.Yao Changde เป็นนักบรรเลงดนตรีประกอบการขับร้องเพลงพื้นเมืองจีนอาณ และ
4. Miss Zhang Li เป็นอาจารย์สอนขับร้องในมหาวิทยาลัยจีนอาณ

Mr.Zhang Kun

Mrs.Cai AiQin

Mr.Yao Changde

ผู้วิจัยกับ Miss Zhang Li

ผู้วิจัยได้ศึกษาคุณลักษณะทางดนตรี ประวัติความเป็นมา บันทึกเสียง บันทึกภาพเคลื่อนไหว ฝึกร้องเพลงพื้นเมืองจีนอาณ จำนวน 22 เพลง และได้ถอดเสียงลงเป็นโน้ตสากลทุกเพลง สรุปได้ว่า เพลงพื้นเมืองจีนอาณส่วนมากมีรูปแบบเป็นเพลงท่อนเดียว (Single form) ใช้กลุ่มเสียงห้าเสียง (Pentatonic mode) ท่วงทำนองเป็นแบบขึ้นๆ ลงๆ (undulating) จำแนกออกได้สามกลุ่มตามความยาวและความยากง่ายของบทเพลงคือ บทเพลงขนาดสั้น (ระดับเบื้องต้น) บทเพลงขนาดปานกลาง (ระดับกลาง) และ บทเพลงขนาดยาว (ระดับสูง)

ในการขับร้องนิยมใช้เครื่องดนตรีบรรเลงประกอบ เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการขับร้อง ได้แก่ ซานเจียน (san-sian, พิณสามสาย), เอ้อหู (er-hu ซอสองสาย, กาลาจี (Galaji ไม้ครูด – scraper) และฉิ่ง

(Finger cymbals) บางคราวมีขลุ่ยผิว (Di-si) และ/หรือ พิณปิปะ (Pipa) ร่วมด้วย แล้วแต่กรณี

Er-hu และ san-xian

cymbal

Scrapers

วงดนตรีประกอบการขับร้อง

นอกจากนั้น ผู้ร้องเพลงต้องทำท่าทางประกอบ ให้เข้ากับความหมายของเนื้อร้องและอารมณ์ของบท

เพลงด้วย ผู้วิจัยได้เรียนรู้และฝึกฝนท่าทางประกอบการ ขับร้องกับ Mrs. Cai Aiqin ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญการขับร้อง และการแสดงเพลงพื้นบ้านฉินอัน จนชำนาญ สามารถ นำมาถ่ายทอดได้

Mrs. Cai Aiqin ขณะแสดงบนเวที

ในการสร้างสรรค์หนังสือเพลงฉินอันสำหรับเด็ก ผู้วิจัยคัดเลือกเพลงออกเป็นสามระดับตามความ ยากง่ายของบทเพลง โดยได้รับคำแนะนำจาก ผู้เชี่ยวชาญเพื่อใช้สอนตามความเหมาะสมกับบุคลิกภาวะ ของเด็ก หนังสือเพลงประกอบด้วยบทเพลง จำนวน 22 เพลง จำแนกเป็นระดับต้น 8 เพลง ระดับกลาง 8 เพลง และระดับสูง 6 เพลง บรรจุเนื้อหาที่ผู้เรียนควรรู้ ได้แก่ ประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของเพลง พื้นเมืองฉินอัน การบรรเลงดนตรีประกอบ พื้น ฐานความรู้ในการขับร้อง ได้แก่ การยืน การหายใจ การเปล่งเสียง การแสดงอารมณ์ และการขับร้อง ก่อน การเรียนบทเพลงทุกครั้งต้องมีการฝึกออกเสียง ได้แก่ การฝึกออกเสียงในลำคอ (Humming) ดังตัวอย่างโน้ต สำหรับฝึกต่อไปนี้

$$1 = F \quad \frac{2}{4}$$

$$\underline{3 \quad 2 \quad | \quad 1 - \quad ||}$$

m

$$1 = C \quad \frac{2}{4}$$

$$\underline{5 \quad 4 \quad | \quad 3 \quad 2 \quad | \quad 1 - \quad ||}$$

m

การฝึกการหายใจ (Breathing) ดังตัวอย่าง
โน้ตสำหรับฝึกต่อไปนี้

$$1 = C \frac{4}{4}$$

1 2 3 4 5 6 7 1̣ | 7 6 5 4 3 2 1

lu

การฝึกสร้างพลังเสียง (Voice power) ดัง
ตัวอย่างโน้ตสำหรับฝึกต่อไปนี้

$$1 = C \frac{2}{4}$$

1̣ 3̣. 3̣ 5̣. | 5̣ 1̣. 1̣ 5̣. | 5̣ 3̣. 3̣ 1̣. | 1 - ||
la le li lia a a a

$$1 = C \frac{2}{4}$$

1̣ 2̣ 3̣ 4̣ | 5̣ 0̣ 4̣ 0̣ | 3̣ 0̣ 2̣ 0̣ | 1̣ 2̣ 3̣ 4̣ | 5̣ 0̣ 4̣ 0̣ | 3̣ 0̣ 2̣ | 1̣ 0̣ 0̣ ||

ตัวอย่างบทเพลงระดับเบื้องต้น

Yue diao tou , Da jian chai

越 调 头
yue diao tou

(大 捡 柴)
(da jian chai)

秦安小曲
qin an xiao qu

$\frac{2}{4} \frac{4}{4}$
Allegretto Anderato

(3 2 3 3 | 2 3 3 2 1 | 6̣ 5̣ 2 2 3 | 1 5̣ 1 3 |

2 3 2 1 6̣ | 5̣. 5̣ 5̣ 6̣ | 1 5̣ | 1 5̣ 2 3 2 | 1 5̣) |

$\frac{4}{4}$ 5̣ ị ị 2̣ 3̣ 2̣ | ị 2̣ 2̣ ị. 2̣ ị 7̣ 6̣ ị | 5̣ - (5̣. 5̣ 5̣ 6̣ |

ji mu bu ren,

5̣ 5̣) ị - | ị. 6̣. 6̣ 5̣ 3̣ 5̣ | 5̣. ị 6̣ 5̣ 3̣. 5̣ |

qiu lian (de) lei fen fen.

1̣. 5̣ 2̣ 2̣ 3̣ 1̣ 6̣ | $\frac{2}{4}$ 5̣ - | (2̣. 3̣ 5̣. 6̣ | 6̣ 5̣ 3̣ 5̣ | 2̣ 3̣ 2̣ 1̣ 6̣ |

(yao)

5̣. 5̣ 5̣ 6̣ | 1 5̣) | $\frac{4}{4}$ 5̣ ị. 2̣ ị 6̣ 5̣ | ị - ị 6̣ |

shou na shang lian dao

5̣ 3̣. 2̣ 1̣ 2̣ 3̣ 2̣ 5̣ | 5̣ 5̣. ị 6̣. ị 3̣ | 2̣ $\frac{5}{4}$ 3̣ 2̣ 1̣. (1̣ 1̣ 3̣ |

he ma sheng,

$\frac{2}{4}$ 2̣ 3̣ 2̣ 1̣ 6̣ | 5̣. 5̣ 5̣ 6̣ | 1 5̣) | $\frac{4}{4}$ 3̣ - 3̣ 2̣ ị 6̣ |

xiu da da

5̣ 5̣. ị 6̣ 5̣ | 3̣ 2̣ 1̣ (1̣ 6̣) 3̣ | 5̣. 6̣ $\frac{5}{4}$ 3̣. 5̣ 2̣ 1̣ | 5̣. 6̣ |

(ai) di tou chu le chai men. (yao)

1̣. 3̣ 5̣ 2̣ 2̣ 3̣ 1̣ 6̣ | 5̣ - - - ||

Recorder: Xu Lin

ตัวอย่างเพลงระดับชั้นสูง (เฉพาะหน้าแรก)

Dan bei gong, Lao san guo

单 背 宫
dan bei gon

(老 三 国)
(lao san guo)

秦安小曲
qin an xiao qu

$\frac{2}{4} \frac{4}{4}$
♩=88

(3 2 3 3 | 2 3 3 2 1 | 6̣ 5̣ 2 2 3 | 1. 1 1 2 |
3 3 2 1 6̣ | 5̣. 5̣ 5̣ 6̣ | 1 5̣ | 1 1 2 3 2 | 1 5̣) |
 $\frac{4}{4}$ 5̣ 1̣ 7̣ 1̣ 2̣ 6̣ 5̣ 4̣ 2̣ | 5̣ (5̣ 5̣ 5̣ 5̣ 6̣ | 4̣ 5̣ 4̣ 2̣ 4̣ 5̣ 5̣) | 5̣ 4̣ 5̣ 1̣. 2̣ 1̣ 6̣ |
san guo (ai) shou li
5̣ 1̣ 6̣ 5̣ 4̣ 5̣ 2̣ | 1̣. 2̣ 1̣ 6̣ 5̣ 2̣ 5̣ | 1̣. 2̣ 7̣ 5̣ 1̣ - | 2̣ 5̣ 1̣ 2̣ 4̣ 5̣ 1̣ 6̣ 1̣ |
(ya a) ying xio (ya a
5̣ 1̣ 2̣ 5̣ 4̣ 5̣ | 5̣ 2̣ 1̣ 6̣ 5̣ - | 6̣. 1̣ 6̣ 5̣ 4̣ 5̣ 1̣ 2̣ | 1̣ 6̣ 5̣. 1̣ 4̣ 2̣ |
yao ai) jiang (ya), wei ming tian xia yang.
5̣. (5̣ 5̣ 6̣ 1̣ 5̣) | 2̣ 5̣. 1̣ 6̣ 5̣ 4̣ 5̣ | 1̣. 2̣ 7̣ 5̣ 1̣ | 2̣ 5̣ 4̣ 5̣ 1̣ 2̣ 4̣ 5̣ |
tao yuan (de) jie
2̣ 1̣ 2̣ 6̣ 5̣ 4̣ - | 1̣ 6̣ 5̣ 2̣ 5̣ 1̣ 2̣ | 5̣. 1̣ 5̣ - | 2̣ 5̣ 1̣ - 2̣ 4̣ |
yi liu (ya a)
1̣ 2̣ 7̣ 5̣ 1̣ - | 2̣ 5̣ 1̣ 2̣ 5̣ 1̣ 5̣ 4̣ 5̣ | 1̣ - 2̣ 5̣ 1̣ 2̣ | 5̣ 5̣ 1̣ 6̣ 5̣ 4̣ 5̣ |
guan (ya a yao an) zhang
1̣ 2̣ 4̣ 4̣ 5̣ 2̣ 1̣ 2̣ | 2̣ 1̣ 7̣ (7̣ 5̣) 2̣ 5̣ | 5̣ 7̣ 6̣ 5̣ 4̣ 5̣ 1̣ 2̣ | 5̣. 6̣ 5̣ - |
(a) jin (ya) lu yi zhu xiang
1̣ 2̣ 7̣ 1̣ 2̣ 1̣ 2̣ | 1̣ 6̣ 5̣. 1̣ 4̣ 2̣ | 5̣. (5̣ 5̣ 6̣ 1̣ 5̣) ||: 2̣ 6̣ 5̣ - 1̣ 6̣ |
(ai yao). ta zhang
1̣. 2̣ 6̣ 5̣ 4̣ 5̣ 2̣ | 5̣ 5̣ 1̣ 6̣ 5̣ 4̣ 5̣ | 1̣ 2̣ (2̣ 5̣) 5̣ | $\frac{2}{4}$ 5̣. 6̣ 1̣ | $\frac{4}{4}$ 2̣. 3̣ 1̣ 2̣ 3̣ 5̣ |
san ren(ya ai yao ai)
yi de (ya ai yao ai)
2̣. (2̣ 2̣ 3̣ 2̣ 5̣) | 5̣ 1̣. 2̣ 6̣ 5̣ 4̣ 2̣ | 5̣. (5̣ 5̣ 6̣ 5̣ 5̣ 2̣) | 5̣ 4̣ 5̣ 1̣. 2̣ 1̣ 6̣ |
ton qing xian sheng
san san sheng he sheng
5̣ 6̣ 5̣ 4̣ 5̣ 2̣ | 1̣. 2̣ 7̣ 1̣ 6̣ 5̣ 4̣ 5̣ | 1̣. 2̣ 7̣ 5̣ 1̣ | 2̣ 5̣ 1̣ 2̣ 4̣ 5̣ 6̣ |
(ai) zhu (ya) ge (ya ai
(ai) dang (ya) yang(ya ai

ภาพหน้าปกหนังสือเพลงพื้นเมืองฉินอันสำหรับเด็ก

QIN'AN FOLK SONGS BOOK FOR CHILDREN

XU LIN
Faculty of Music,
Bangkokthonburi
University

ส่วนการอนุรักษ์และสืบทอด

ส่วนนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยคัดเลือกบทเพลงที่นำมาสอนตามระดับความยากง่ายโดยคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญได้จำนวนห้าเพลง กลุ่มทดลองประกอบด้วยเด็กหญิงชายชาวฉินอันจำนวนห้าคน ได้มาด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเลือก (Purposive sampling) ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ (ขอสงวนนาม)

1. นักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่สอง จากโรงเรียนประถมศึกษาชิงเกา (Xingguo) ยังอ่านเขียนไม่คล่อง
2. นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่สอง จากโรงเรียนประถมศึกษาชิงเกาไม่มีประสบการณ์ทางการขับร้อง

3. นักเรียนหญิงชั้นประถมปีที่สาม จากโรงเรียนประถมศึกษาชิงเกา มีประสบการณ์ทางการขับร้องและการเล่นเปียโน

4. นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า จากโรงเรียนประถมศึกษาชิงเกา มีความสามารถในการร้องเพลงและรู้จักคำในภาษาถิ่นฉินอันจำนวนมาก

5. นักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่สอง จากโรงเรียนมัธยมเกาฉวน (Guochuan) และได้เรียนร้องเพลงด้วยตนเองมาก่อนบ้างแล้ว มีความรู้ในภาษาถิ่นดี

ในการสอนผู้วิจัยได้สร้าง “แผนการเรียนรู้” ของแต่ละระดับ ระดับละเก้าบทเรียน รวม 32 บทเรียน ใช้เวลาเรียนบทเรียนละ 60 นาที แต่ละบทเรียน

ประกอบด้วยความรู้เรื่องวัฒนธรรมนิถอน วัดอุปประสงค์
ทั่วไป วัดอุปประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาที่เรียน สื่อ
การสอน วิธีสอนและกระบวนการขั้นตอนการสอน การ
ประเมินผลระหว่างเรียน (Formative test) และ
การบ้าน แผนการสอนดังกล่าวนี้ผ่านการตรวจสอบ
ของผู้เชี่ยวชาญแล้ว

เมื่อสอนครบถ้วนทุกบทเรียนแล้ว ได้จัดให้มีการ
ทดสอบหลังเรียน (Summative test) เกณฑ์ผ่านการ

ทดสอบคือเด็ก ๆ กลุ่มทดลองทุกคนต้องผ่านการ
ทดสอบ ที่อัตราส่วนระหว่างผลการประเมินระหว่าง
เรียนกับผลการประเมินหลังเรียน (Formative test /
summative test) โดยเฉลี่ย อยู่ในระดับดี คือ 3.00 /
3.00 ในมาตรา 1 – 5 โดยมีการตีความตัวเลขไว้ดังนี้
1.00 - 2.00 = ไม่ผ่าน, 2.10 - 3.00 = ผ่าน. 3.10 –
4.00 = ดี, 4.10 ขึ้นไป = ดีมาก ผลการประเมินมีดังนี้

ตาราง 1 เปรียบเทียบผลการทดสอบระหว่างเรียนกับหลังเรียน

ผู้เรียน ลำดับที่	บทเรียนที่	ผลการประเมิน			หมายเหตุ
		ทดสอบระหว่างเรียน	การทดสอบหลังเรียน	ระดับผลทดสอบ	
1	1	3.2	4.4	ดีมาก	
	2	3.0	3.3	ดี	
	3	3.1	3.7	ดี	
	4	3.1	3.6	ดี	
	5	3.1	3.4	ดี	
	6	2.9	2.9	ผ่าน	ต่ำกว่าเกณฑ์
	7	3.5	3.8	ดี	
	8	3.5	3.7	ดี	
	9	3.7	3.9	ดี	
เฉลี่ย		3.23	3.63	ดี	
2	1	3.2	4.7	ดีมาก	
	2	3.8	4.0	ดีมาก	
	3	3.6	3.7	ดี	
	4	3.4	3.4	ดี	
	5	3.5	3.6	ดี	
	6	2.8	2.9	ผ่าน	ต่ำกว่าเกณฑ์
	7	3.8	4.0	ดีมาก	
	8	3.9	4.0	ดีมาก	
	9	4.0	4.0	ดีมาก	
เฉลี่ย		3.55	38.11	ดี	

ผู้เรียน ลำดับที่	บทเรียนที่	ผลการประเมิน			หมายเหตุ
		ทดสอบระหว่างเรียน	ทดสอบหลังเรียน	ระดับผลทดสอบ	
3	1	3.3	4.2	ดีมาก	
	2	3.3	3.4	ดี	
	3	3.2	3.3	ดี	
	4	3.3	3.4	ดี	
	5	2.8	3.0	ดี	
	6	3.3	3.4	ดี	
	7	3.4	3.5	ดี	
	8	3.4	3.6	ดี	
	9	3.9	4.0	ดีมาก	
เฉลี่ย		3.32	3.53	Good	
4	1	3.2	3.4	ดี	
	2	3.1	3.2	ดี	
	3	2.7	3.0	ดี	
	4	3.1	3.4	ดี	
	5	3.4	3.5	ดี	
	6	3.2	3.3	ดี	
	7	3.4	3.5	ดี	
	8	3.3	3.5	ดี	
	9	3.7	4.2	ดีมาก	
เฉลี่ย		3.23	3.44	Good	
5	1	3.6	3.7	ดี	
	2	3.8	4.0	ดีมาก	
	3	3.7	4.0	ดีมาก	
	4	3.8	4.0	ดีมาก	
	5	4.0	4.3	ดีมาก	
	6	3.5	3.8	ดี	
	7	3.5	4.0	ดีมาก	
	8	3.5	4.3	ดีมาก	
	9	3.8	4.3	ดีมาก	
เฉลี่ย		3.26	4.04	ดีมาก	

สรุปผลการทดลอง การสอนเพลงพื้นเมืองฉิน
อานโดยใช้หนังสือเพลงพื้นบ้านฉินสำหรับเด็กเป็น
สื่อการสอน มีผลการทดลองดังนี้

ผู้เรียนลำดับที่ 1 ผลการทดสอบระหว่างเรียน
/ ผลการทดสอบหลังเรียน = 3.33/3.63 อยู่ในระดับดี

ผู้เรียนลำดับที่ 2 ผลการทดสอบระหว่างเรียน
/ ผลการทดสอบหลังเรียน = 3.55/3.81 อยู่ในระดับดี

ผู้เรียนลำดับที่ 3 ผลการทดสอบระหว่างเรียน
/ ผลการทดสอบหลังเรียน = 3.32/3.53 อยู่ในระดับดี

ผู้เรียนลำดับที่ 4 ผลการทดสอบระหว่างเรียน
/ ผลการทดสอบหลังเรียน = 3.23/3.44 อยู่ในระดับดี

ผู้เรียนลำดับที่ 5 ผลการทดสอบระหว่างเรียน
/ ผลการทดสอบหลังเรียน = 3.26/4.04 อยู่ในระดับดี

สรุปผลการทดลอง การสอนเพลงพื้นเมืองฉินอานโดยใช้หนังสือเพลงฉินอานสำหรับเด็ก ประสบผลสำเร็จในระดับดี เป็นไปตามสมมติฐาน สามารถนำหนังสือเพลงฉินอานสำหรับเด็กไปใช้สอนให้แก่เด็กฉินอานคนอื่น ๆ ได้

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทความวิจัยนี้ เป็นการรายงานผลการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเพื่อสืบทอดเพลงพื้นเมืองฉินอาน เขตฉินอาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน” ซึ่งเป็นการวิจัยประสมประสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพกับการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาในเชิงมานุษยวิทยาการศึกษาโดยการศึกษาดนตรีฉินอานภาคสนาม ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณเป็นการวิจัยเชิงทดลอง ดังกล่าวมาแล้ว ดูเผิน ๆ เหมือนหนึ่งมีกระบวนการทำงานสองขั้นตอน คือขั้นการศึกษาเพลงพื้นบ้านฉินอานกับการทดลองการสอนโดยใช้หนังสือเพลงพื้นเมืองฉินอาน แต่ตามความเป็นจริงมีสามขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาเพลงพื้นบ้านฉินอาน 2) การสร้างสรรค์หนังสือเพลงพื้นเมืองฉินอานสำหรับเด็ก และ 3) การทดลองนำหนังสือเพลงพื้นเมืองฉินอานสำหรับเด็กไปใช้สอน ขั้นตอนแรกเป็นการศึกษาขั้นตอนที่สองเป็นการสร้างสรรค์ และขั้นตอนที่สามเป็นการทดลอง จึงเป็นการประสมประสานกิจกรรมสามประเภทเข้าด้วยกัน

โดยทั่วไปการวิจัยทางมานุษยวิทยามักเป็นกรณีศึกษา กล่าวคือศึกษาดนตรีท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง หรือดนตรีในวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่งแล้ว รายงานผล ก็เป็นการเพียงพอแล้ว แต่การวิจัยในระดับปริญญาเอกของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี กำหนดแนวทางให้นักศึกษาทำงานวิจัยและสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้อย่างเป็นรูปธรรมด้วย

อนึ่ง งานวิจัยนี้ยังเป็นการประสมประสานศาสตร์สองชนิดเข้าไว้ด้วยกัน คือ ศาสตร์ทางมานุษยวิทยาศาสตร์ (Ethnomusicology) และศาสตร์ทางการศึกษา (Education) เนื่องจากผู้วิจัยเป็นทั้งนักร้อง (western opera style) นักดนตรี และเป็นครูผู้สอนในสถาบันการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถทั้งด้านดนตรีและด้านการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอน

งานวิจัยนี้จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย ซึ่งนักวิจัยอื่นๆสามารถนำไปเป็นตัวอย่างการทำงานได้เป็นอย่างดี

ในแง่ของการอนุรักษ์เพลงพื้นเมืองฉินอาน ผู้วิจัยตระหนักดีว่าการอนุรักษ์เพลงพื้นเมืองที่ได้ผลดีที่สุดก็คือการทำให้เพลงเหล่านั้นได้มีบทบาทหน้าที่ในสังคม กล่าวคือผู้คนในสังคมยังใช้ ยังขับร้อง ยังบรรเลง ยังมีการเล่นอันเกี่ยวกับเพลงเหล่านั้นเมื่อมีกิจกรรมทางสังคม เช่น ในงานเทศกาลต่างๆ การที่จะทำให้ผู้คนซึ่งได้สัมผัสเพลงพื้นเมืองที่สืบทอดมาจากรบรรพบุรุษหมดสิ้นแล้วกลับมามีความรู้ มีความสามารถขับร้อง เล่น เพลงเหล่านั้นได้อีกก็คือการให้การศึกษาดูโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้การศึกษากับเด็ก บทเรียนเพลงพื้นเมืองฉินอานที่สอนให้เด็ก ๆ จำนวนห้าคน ไม่เพียงแต่เกิดผลแก่เด็กในกลุ่มทดลองเท่านั้นแต่ยังส่งผลถึงผู้ปกครอง และเพื่อนๆของเด็กเหล่านั้นด้วย เพราะในบทเรียนได้กำหนดให้ผู้เรียนนำความรู้ไปถ่ายทอดให้ผู้ปกครองและเพื่อนๆด้วย โดยหวังว่าจะเป็น การเผยแพร่ความรู้ให้กว้างขวางออกไป

ในการทดลองการสอนครั้งนี้เป็นการสอนแบบใช้วัฒนธรรมลายลักษณ์ (Written tradition) คือใช้หนังสือเพลงที่มีโน้ตและตัวอักษร ซึ่งเหมาะสำหรับเด็กที่อ่านออกเขียนได้ และอ่านโน้ตเพลงได้ จะเห็นได้ว่าเด็กในกลุ่มทดลองที่อ่านออกเขียนได้ อ่านโน้ตได้ และมีวุฒิภาวะสูงมีผลการสอบสูงกว่าเด็กที่มีปัญหาเรื่องอ่านออกเขียนได้และอ่านโน้ตเพลงไม่ได้ ดังนั้นในการสอนเด็กที่หย่อนความสามารถด้านการอ่านหนังสือและโน้ตเพลง ควรควรใช้การสอนแบบมุขปาฐะ (Oral tradition) ซึ่งเป็นวิถีธรรมชาติ โดยสอนแบบปากต่อปาก ให้ร้องตามครู เดินตามครู จึงจะได้ผลดี

นอกจากนั้นยังสรุปได้ดีกว่าเด็กที่มีพื้นฐานทางดนตรี การขับร้อง มีผลการทดสอบในระดับดี ครูสามารถใช้หนังสือเพลงเพื่อการสอนได้โดยตรง และควรเพิ่มบทเรียนให้ยากขึ้น และมากขึ้นด้วย

เอกสารอ้างอิง

- Daozheng, Zhang. (2011). Qin'an song urgently needs future audiences. *China Cultural Daily*. 2011, 12.
- Jianqiang, Hu. 2008. A Preliminary Study of Qin'an song. *Journal of Hetian Normal Jing*.
- Wang, J. (2009). An Investigation of the Historical Origin and Present Situation of Qin'an song. 2008. *Cultural and Educational Materials*. 2009, 04.
- Yang, Yi. (2003). The origin, current situation and related problems of the concept of intangible cultural heritage. *Cultural Relics World*. 2003, 02.
- Yu, Yang & Liu, Weiqi. (2017). *An overview of the inheritance of traditional folk songs in Northeast Agricultural University*.

การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

A Study on Problems and Solution of Guidelines on Guidance Administration in School Bangkok Metropolis

ทิวาวรรณ สุวานิช (Tiawan Suwanicho) *

Received: January 24, 2021

Revised: March 30, 2021

Accepted: June 20, 2021

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 3) ศึกษาผลการดำเนินงานตามแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารการจัดบริการแนะแนว 5 บริการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามผลและวิจัยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 204 คน 2) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน และ 3) แบบสอบถาม สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสำเร็จที่เกิดจากการปฏิบัติหลังจากที่โรงเรียนได้นำแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานครไปใช้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารหรือครูในเครือข่ายโรงเรียนที่ 52 จำนวน 125 คน

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการศึกษา พบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 1.12) โดยบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 1.12) ส่วนบริการสนเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 1.22) 2. การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวมมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ 3) การศึกษาผลสำเร็จที่เกิดจากการปฏิบัติตามแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.65) โดยบริการติดตามผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.62) ส่วนบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.71)

คำหลัก: ปัญหาการบริหารงานแนะแนว, บริการแนะแนว 5 บริการ

Abstract

The purposes of this research were to study the problems of guidance administration in schools under Bangkok Metropolis, to explore the suitability and possibility of the solution guidelines, and to investigate the effectiveness of the

¹ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดเวฬุวนารามสังกัด กรุงเทพมหานคร
Director, Wat Weluwanaram School

guidelines in guidance administration. The instruments of the study consisted of a questionnaire surveying problems on guidance administration in 5 services offering in schools under Bangkok Metropolis: data collection of individual students, data information, student guidance, student placement, and follow-up and appraisal. The questionnaire was also used to explore the opinion of the sample groups in regard to the effectiveness of the solution guidelines of guidance administration. The first sample group of the study consisted of 204 people including both administrators and teachers who were responsible for giving guidance in schools under Bangkok Metropolis. The second sample group comprised 12 experts participating in focus group discussion. The third sample group consisted of 125 administrators or teachers in the school cluster No. 52. Statistics used for data analysis were average, standard deviation, and content analysis. Results of the study showed the following: 1) Problems on guidance administration in schools under Bangkok Metropolis were at a high level ($\bar{X} = 3.53$, S.D.= 1.12), with data collection of individual students service rating the highest ($\bar{X} = 3.74$, S.D. =1.12), while data information service rating the lowest ($\bar{X} = 3.26$, S.D.=1.22). 2) The suitability and possibility of the solution guidelines are positive and feasible. 3) The achievement of the solution guidelines on guidance administration in schools under Bangkok Metropolis was at a high level ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.65). The service of follow-up and appraisal rated the highest ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.62) while data collection of individual students rated the lowest ($\bar{X} = 4.14$, S.D. =0.71).

Keywords: Problems on guidance administration, Guidance service

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กและเยาวชนนับว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าอย่างยิ่งของประเทศชาติเนื่องจากเด็กและเยาวชนจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยมีการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการพัฒนาเด็กและเยาวชน แต่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ภายใต้สภาพปัญหาสังคมในปัจจุบันพบว่าแนวโน้มสถานการณ์และปัญหาที่เกี่ยวกับเด็ก และเยาวชนมีข้อน่าห่วงใยหลายประการ บทสรุปหนึ่งที่นำเสนอและมีการหยิบยกขึ้นมาพิจารณา คือ ปัญหาครอบครัวแตกแยก หย่าร้าง ทะเลาะวิวาทในครอบครัว การขาดสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวทำให้บ้านเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาและเป็นปรากฏการณ์แรกที่เกิดขึ้นกับเด็กที่มีปัญหาออกจากบ้านไปยังโรงเรียนแน่นอนว่าเด็กเหล่านี้มักมีผลการเรียนไม่ดีนัก หากโรงเรียนมุ่งแต่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนโดยมีเด็กดีเป็นตัวชี้วัดและละเลยเด็กที่มีปัญหานี้ โรงเรียนก็จะเป็นแหล่งที่ซ้ำเติมให้เด็กพวกนี้ไม่มีที่ยืนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนเท่ากับว่าโรงเรียนเป็นปรากฏการณ์ที่สองที่ผลักดันเขาออกไปหาที่ยืนนอกโรงเรียนการโดดเรียนไปจับกลุ่มมั่วสุมตามบ้านเพื่อน ร้านเกม เสพยาเสพติด ฐัฐสาวและก่อเหตุรุนแรง หากโรงเรียนหาที่ยืนให้กับเด็กเหล่านี้ได้ การออกไปกระทำผิดเพื่อสร้างความสำคัญให้กับตัวเองย่อมน้อยลงหรือหมดไปได้ (มดิชน, 2558)

วิธีการที่จะช่วยสถาบันการศึกษาให้ได้แสดงบทบาทหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยการแนะแนวเข้ามาเป็นหลักในการดำเนินการเพราะการแนะแนวนับว่ามีความสำคัญต่อการช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนเป็นอย่างยิ่งดังที่ สกล วรเจริญศรี (2556, หน้า 22-25) ได้กล่าวว่า บริการแนะแนวมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากการบริการแนะแนวจะจัดขึ้นเพื่อการป้องกัน แก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาบุคคลให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาตลอดจนการปลูกฝังค่านิยมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนแล้ว สาเหตุสำคัญที่ทำให้ต้องมีบริการแนะแนวขึ้นในโรงเรียนเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในสังคมหลาย ๆ ด้าน การขาดแคลนครูแนะแนวทำให้ครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนต้องมีความรู้ความ

เข้าใจงานแนะแนวเพื่อช่วยดูแลนักเรียน ประกอบกับหลักสูตรที่มีความหลากหลายมากขึ้น นักเรียนจำเป็นต้องได้รับการแนะแนวจากครู รวมทั้งความซับซ้อนของสังคม (Complex society) ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความยุ่งยากและมีอุปสรรคต่าง ๆ เพิ่มขึ้นจึงจำเป็นต้องมีทักษะต่าง ๆ ในการปรับตัวเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่ซับซ้อนได้อย่างมีความสุข และสถานการณ์ของครอบครัว (Family situation) ที่พ่อแม่ผู้ปกครองขาดความใกล้ชิด และขาดการดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างเต็มที่ ทำให้นักเรียนอาจประสบปัญหาต่าง ๆ ขึ้นได้ งานแนะแนวเป็นบริการที่ช่วยสนับสนุนและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม (Social vaccine) ให้กับนักเรียนได้บรรเทาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานระดับท้องถิ่นที่มีความรับผิดชอบต่อการสร้างเสริมพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน โดยมีสำนักงานการศึกษาที่มีหน้าที่ในการดูแลรับผิดชอบโดยตรงต่อการพัฒนาเด็กที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร สภาพเด็กนักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครซึ่งส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ต่างจากเด็กที่อยู่ในสถานศึกษาเอกชนและของกระทรวงศึกษาธิการ เพราะเด็กเหล่านี้มาจากครอบครัวฐานะตั้งแต่ปานกลางจนถึงยากจนหาเข้ากินค่าขาดการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร ครอบครัวแตกแยก ยากจน พ่อแม่ขาดการศึกษา และเป็นสิ่งที่ฝังใจในการที่ลูกระบายความในใจไม่ได้ โดยเฉพาะมีบางครอบครัวมีสภาพที่พ่อแม่ทะเลาะตบตีกันทุกวัน สาเหตุรองลงมาก็คือ ตัวเด็กเองโดยการเลียนแบบจากทีวี เด็กอยากเรียนอยากรู้เลียนแบบโดยได้ประสบการณ์จากรุ่นพี่และเพื่อน รวมทั้งการมีความผิดปกติของร่างกาย สติปัญญา การตัดสินใจต่ำทำให้เกิดปมด้อยหรือถูกเพื่อนล้อเลียน นอกจากนี้ยังมาจากสภาพแวดล้อมบ้านชุมชนที่เสื่อมโทรม เต็มไปด้วยอบายมุข และโรงเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนทำให้เด็กเบื่อครู เบื่อโรงเรียน และกฎระเบียบของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารทุกระดับควรเห็นความสำคัญของเด็กในเรื่องนี้ และให้โอกาสที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานทั้งงบประมาณบุคคล โดยเฉพาะบุคลากรในระดับโรงเรียนควรได้รับการส่งเสริมให้มีทักษะและวิสัยทัศน์ต่อเรื่องนี้ให้มาก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556, ออนไลน์)

จากสภาพปัญหาต่าง ๆ ดังได้กล่าวข้างต้นจะเห็นว่าการบริหารงานแนะแนวมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2554, หน้า 53-54) กล่าวว่าการทำงานแนะแนวมีขอบข่าย 5 บริการ ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่อง การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนที่ได้ผลต้องจัดให้มีงานบริการต่าง ๆ ครบถ้วนทั้ง 5 บริการ คือ บริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการวิจัยและติดตามผล และจากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนพบว่ามีปัญหาหลายประการ สมพร วงศ์ฐริน (2555, หน้า 46-51) ได้สรุปปัญหาที่พบในการบริหารงานแนะแนวไว้ เช่น ไม่มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียนของสถานศึกษาที่เป็นข้อมูลการจัดทำแผนงานและโครงการแนะแนว ครูทุกคนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานแนะแนวแต่ต้องทำหน้าที่แนะแนวและให้คำปรึกษา ครูขาดทักษะความรู้ ขาดงบประมาณ ขาดความร่วมมือ ขาดการสรุปและประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว ฯลฯ สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนว ปทุม มหาปราบ (2557, หน้า 65-67) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการศึกษาพบแนวทางแก้ไขปัญหาที่สำคัญ เช่น กำหนดจัดให้มีการประชุมสรุปปัญหาและอุปสรรคร่วมกัน สรุป รายงานผล การจัดบริการสารสนเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานโดยผู้บังคับบัญชา เป็นต้น

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยจะสามารถสะท้อนปัญหาให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบและนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อไป เพื่อให้นักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทุกคนจะได้รับการดูแล

ช่วยเหลือ ให้ดำรงตนอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร แยกตามขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

1. ชั้นศึกษาปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารหรือครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 438 คน
2. ชั้นศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน
3. ชั้นศึกษาผลการดำเนินงานตามแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในเครือข่ายโรงเรียนที่ 52 จำนวน 183 คน

กลุ่มตัวอย่าง แยกตามขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

1. ชั้นศึกษาปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนว ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 204 คนได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)
2. ชั้นศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูล มีคุณสมบัติเป็นผู้ชำนาญการสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานโรงเรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีความสนใจในการบริหารงานแนะแนวมีผลงานด้านการบริหารงานแนะแนว จำนวน 12 คน

3. ชั้นศึกษาผลการดำเนินงานตามแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารและครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 52 จำนวน 125 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย

วิธีการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ครูแนะแนวของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน
2. การตรวจสอบความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของแนวทางแก้ไขปัญหการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน
3. การศึกษาผลการดำเนินงานตามแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างเป็นประเด็นคำถาม แบ่งตามเนื้อหาของการจัดบริการแนะแนว 5 บริการ รวมจำนวน 74 ข้อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม แล้วนำไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารหรือครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนวที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out) จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)ของครอ

นบาค (Conbach's Coefficient) ผลการวิเคราะห์
ทดลองใช้แบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ =
.9211

2. การตรวจสอบความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแ
แนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครผู้วิจัยวิเคราะห์
ปัญหาการบริหารงานแแนวจากแบบสอบถาม
ปัญหาการบริหารงานแแนวในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร นำข้อที่มีปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 ของ
แต่ละบริการมากำหนดแนวทางแก้ไขปัญหโดย
ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในจัดทำแนวทาง
แก้ปัญหา ได้แนวทางในการแก้ไขปัญหจำนวน 33
รายการ ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ของแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแแนว
ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้วยวิธีการสนทนา
กลุ่ม (Fogus Group Discution)จากผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 12 คน นำข้อมูลที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไข
และจัดทำเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงาน
แแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

3. การศึกษาผลการดำเนินงานตามแนวทาง
แก้ไขปัญหาการบริหารงานแแนวในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำประเด็นแนวทางแก้ไข
ปัญหาการบริหารงานแแนวของโรงเรียนในสังกัด
กรุงเทพมหานคร มาวิเคราะห์ผลสำเร็จที่เกิดจากการ
ปฏิบัติตามแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยได้
ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำราและงานวิจัยต่าง ๆ
มาประกอบ และนำมาตั้งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ
ผลสำเร็จที่เกิดจากการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแ
แนวในบริการต่าง ๆ จำนวน 36 ข้อ ตรวจสอบความ
เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม
โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ผลการตรวจสอบค่า IOC
มีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไข
แบบสอบถามตามข้อแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำ
ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้
กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out)
จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา(Alpha
Coefficient) ของ Cronbach (Conbach's Coefficient)
ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
ความเหมาะสมแบบสอบถามทั้งฉบับ = .9525

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม
ของขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือใน
การเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน
ในสังกัดกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและ
ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา
หรือครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานแแนวใน 2 ทาง คือ จัดส่ง
ทางไปรษณีย์และจัดส่งด้วยตนเอง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัย
ออกหนังสือ ขอความอนุเคราะห์ในการเข้าร่วมสนทนา
กลุ่ม เพื่อตรวจสอบแนวทางการแก้ไขปัญหาการ
บริหารงานแแนวของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group
Discution) ด้วยตนเอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัย
ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถาน
ศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 52 ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 125 คน และ
ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D.) และ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานแแนวในโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาบริการ 5 บริการ พบว่า บริการรวบรวม
ข้อมูลนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.74, S.D. =$
 1.12) อยู่ในระดับมาก ส่วนบริการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ
บริการสนเทศ ($\bar{X} = 3.26, S.D. = 1.22$) อยู่ในระดับ
ปานกลาง โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 5 บริการ
พบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานแแนวด้านบริการ
รวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล พบว่าข้อที่มีปัญหา
มากที่สุดคือ การเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนครอบคลุม
และมีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์ตามแผนที่กำหนด
($\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.82$) รองลงมาคือ การวิเคราะห์
และวินิจฉัยข้อมูลที่เกิดขึ้นเพื่อช่วยให้ครูรู้จัก
นักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.86$) 2)

ปัญหาการบริหารงานแนะแนวด้านบริการสนเทศ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุดคือ การจัดบริการสนเทศ มีความหลากหลายและน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.18, S.D. = 0.86$) รองลงมา คือ การให้ความรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น จัดนิทรรศการ จัดป้ายนิเทศ จุลสาร แผ่นพับ วิดีทัศน์ ฯลฯ ($\bar{X} = 4.09, S.D. = 0.95$) 3) ปัญหาการบริหารงานแนะแนวด้านบริการให้คำปรึกษา พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ การให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่ม ($\bar{X} = 4.16, S.D. = 0.92$) รองลงมา คือ การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนมาร่วมกันพิจารณาเพื่อให้คำปรึกษา ($\bar{X} = 4.08, S.D. = 0.95$) 4) ปัญหาการบริหารงานแนะแนวด้านบริการจัดวางตัวบุคคล พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ การให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการเลือกวิชาเรียน /ชมรมตามความสนใจ ความสามารถหรือความถนัด ($\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.98$) รองลงมา คือ การประเมินผลการดำเนินงานตามกิจกรรมด้านการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล ($\bar{X} = 4.07, S.D. = 1.02$) 5) ปัญหาการบริหารงานแนะแนวด้านบริการติดตามผลและวิจัย พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ การติดตามผลการแก้ปัญหาช่วยเหลือหรือพัฒนานักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่หลังจากได้รับบริการ ($\bar{X} = 4.13, S.D. = 0.88$) รองลงมา คือ การรายงานปัญหา และผลการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่หลังจากได้รับบริการ ($\bar{X} = 4.11, S.D. = 0.89$)

2. การตรวจสอบแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 37 รายการ

3. การศึกษาผลสำเร็จของการดำเนินงานตามแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รายด้านทั้ง 5 บริการ พบว่า มีปัญหาดังนี้

3.1 บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ประเด็นปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนครอบคลุมและมีรายละเอียดครบถ้วน สมบูรณ์ตามแผนที่กำหนด แนวทางการแก้ไขปัญหามี

ดังนี้ 1) ผู้บริหารประชุมสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้ครบถ้วน 2) แต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลของแต่ละสายชั้น 3) คณะกรรมการประชุมเพื่อร่วมกันจัดทำ/สร้างเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่หลากหลายเพื่อให้ครอบคลุมสารสนเทศของนักเรียนครบทุกด้าน 4) คณะกรรมการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนให้ชัดเจน 5) คณะกรรมการชี้แจงแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนให้ครูเข้าใจ 6) ผู้บริหารนิเทศ กำกับกับการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 7) ประเมินผลการดำเนินงานและพัฒนาปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

3.2 บริการสนเทศ ประเด็นปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การจัดบริการด้านสนเทศมีความหลากหลายและน่าสนใจ แนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้ 1) ผู้บริหารพัฒนาครูเพื่อให้ครูเห็นความสำคัญและมีความรู้ความสามารถในการจัดบริการสนเทศ 2) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจัดบริการสนเทศ 3) คณะกรรมการประชุมร่วมวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานเพื่อจัดบริการสนเทศให้มีความหลากหลายและน่าสนใจ 4) คณะกรรมการจัดทำโครงการ กิจกรรม ปฏิทินปฏิบัติงานด้านบริการสนเทศ 5) ประชุมครูเพื่อร่วมดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรม ตามกำหนดการในปฏิทินปฏิบัติงาน 6) ผู้บริหารอำนวยความสะดวกทั้งด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ การประสานงาน การจัดสรรเวลา ฯลฯ 7) ผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 8) การประเมินผลและปรับปรุงการดำเนินงานตามผลการประเมิน

3.3 บริการให้คำปรึกษา ประเด็นปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การจัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม แนวทางการแก้ไขปัญหามีดังนี้ 1) ผู้บริหารประชุมครูสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน 2) ผู้บริหารพัฒนาครู เช่น การเชิญวิทยากร การให้ศึกษาเอกสาร ฯลฯ เพื่อให้ครูทุกคนมีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเบื้องต้น 3) การส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาที่ครูประจำชั้นคัดกรองแล้วมาให้ครูแนะแนวเพื่อให้คำปรึกษา 4) การจัดหาห้อง/สถานที่สำหรับให้คำปรึกษาอย่างเป็นสัดส่วน

จัดทำตารางการใช้ห้องและประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทราบ 5) การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน 6) สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนโดยเฉพาะครูแนะแนว 7) ผู้บริหารนิเทศการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 8) ประชุมเพื่อประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการให้คำปรึกษาต่อไป

3.4 บริการจัดวางตัวบุคคล ประเด็นปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการเลือกเรียนวิชาเรียน/ชมรมตามความสนใจ ความสามารถหรือความถนัด แนวทางแก้ไขปัญหามีดังนี้ 1) ผู้บริหารประชุมครูเพื่อให้ครูเห็นความสำคัญของการให้การช่วยเหลือนักเรียนในการเลือกเรียนวิชาเรียน / ชมรมตามความสนใจ ความสามารถหรือ ความถนัดของนักเรียน 2) ครูประชุมนักเรียนเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียน / ชมรมตามความสนใจ ความถนัดความสามารถของตนเอง 3) ครูให้คำแนะนำนักเรียนในการเลือกวิชาเรียน / ชมรม 4) ครูสำรวจความต้องการในการเลือกวิชาเรียน / ชมรมของนักเรียน 5) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สนองต่อความต้องการของนักเรียน เช่น การเปิดเรียนวิชาเลือกเสรี หรือ ชมรม 6) ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ผู้ปกครองภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นที่ปรึกษาชมรมหรือเป็นวิทยากรให้นักเรียน 7) ประเมินผลการดำเนินงานและพัฒนาการดำเนินงาน

3.5 บริการติดตามผลบุคคล ประเด็นปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การติดตามผลการแก้ปัญหาช่วยเหลือหรือพัฒนานักเรียนที่ออกกลางคันหรือนักเรียนที่จบการศึกษาหลังจากได้รับบริการ แนวทางการแก้ไขปัญหามีดังนี้ 1) พัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนให้มีความครอบคลุมข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนเพื่อให้สามารถนำมาใช้ได้ทันทั้งนี้ในการติดตามนักเรียน 2) ครูประจำชั้นเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไว้ให้ครบทุกคน เพื่อใช้ในการติดตามนักเรียนในกรณีที่นักเรียนมีปัญหา 3) ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียนเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนและร่วมกันให้ความช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่นักเรียนมีปัญหา 4) ประสานความร่วมมือจากเพื่อนนักเรียนในการให้ข้อมูลติดตาม 5) ครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน 6) ครูประจำชั้นจัดทำข้อมูล

นักเรียนให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน จัดเก็บเป็นระบบสามารถนำมาใช้ได้รวดเร็วทันเหตุการณ์ 7) จัดทำสารสนเทศบริการติดตามผลอย่างเป็นระบบ สามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและมีข้อมูลที่สำคัญของนักเรียน

4. ผลสำเร็จของการดำเนินงานตามแนวทางการแก้ไขปัญหการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บริการติดตามผลและวิจัยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.62) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.71)

อภิปรายผล

การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำสาระที่สำคัญมาอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาเรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล 2) บริการจัดวางตัวบุคคล 3) บริการติดตามผลและวิจัย ส่วนบริการให้คำปรึกษาและบริการสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานแนะแนวขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักจิตวิทยาการแนะแนว ดังที่เพสลีย์ และบอร์เดอร์ส (Paisley; & Borders, 1995, pp.150-153) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการแนะแนวในโรงเรียน โดยทำการศึกษา 1) การพัฒนารูปแบบของการพัฒนาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน 2) มาตรฐานของการฝึกอบรมและการให้รางวัล 3) ใบประกาศ 4) แนวโน้มในอนาคต และ 5) ปัญหาของการแนะแนวในโรงเรียน สามารถสรุปได้ว่างานแนะแนวเป็นความท้าทายหลักของครูแนะแนวของโรงเรียน ซึ่งต้องใช้ความรู้ทักษะที่มีอยู่เพื่อแก้ไขปัญหาและความท้าทายในแต่ละวัน จึงทำให้ขาดประสิทธิภาพในการวางแผนการดำเนินงานอย่างสร้างสรรค์ในวันถัดไป

สอดคล้องกับงานวิจัยของนิพัทธ์ วงษ์ปัน และอุบล เลี้ยววาริณ (2558: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มกรุงเทพมหานคร- สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า สภาพการบริหารงานแนะแนวมีการ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนวที่ไม่ชัดเจน บุคลากร มีส่วนร่วมค่อนข้างน้อยในการกำหนด วัตถุประสงค์ การวางตัวบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ไม่ เหมาะสม การจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในงานแนะ แนวน้อยเกินไป ขาดการประสานงานและประชุมชี้แจง ถึงความสำคัญ ทุกฝ่ายไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนด รูปแบบ วิธีการและเครื่องมือสำหรับการประเมินผล งาน การประชาสัมพันธ์กิจกรรมแนะแนวให้บุคลากร เห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือน้อย ไม่ต่อเนื่อง การให้กำลังใจครูแนะแนวในการปฏิบัติงานน้อยไป ไม่ เปิดโอกาสให้ครูแนะแนวได้แสดงความคิดเห็นและไม่ ส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

2. ผลการดำเนินงานตามแนวทางการแก้ไข ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีผลสำเร็จที่เกิดจากการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก - มากที่สุด ดังนี้ 1) บริการ ติดตามผลและวิจัย มีผลสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด 2) บริการจัดวางตัวบุคคล 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการสนเทศ และ 5) บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน รายบุคคล มีผลสำเร็จอยู่ในระดับมาก การที่ผลการวิจัย ปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในการดำเนินงานแก้ไข ปัญหาการบริหารงานแนะแนวนั้น ผู้วิจัยได้ใช้หลักการ บริหารจัดการแนะแนวและการบริหารงานแนะแนวใน สถานศึกษามาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และ ระบบการบริหารของหน่วยงานต้นสังกัดที่ต้องให้ โรงเรียนต้องรายงานผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นปี การศึกษา ทำให้บริการติดตามผลและวิจัยเป็นงาน บังคับที่โรงเรียนต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลในการ รายงานเมื่อสิ้นปีการศึกษา ส่วนบริการรวบรวมข้อมูล ที่อยู่ในลำดับสุดท้ายนั้นอาจเป็นเพราะครูมีการทำ เอกสารประจำห้องเรียนซึ่งมีข้อมูลนักเรียนที่สามารถ นำมาใช้ในการวัดผลประเมินผลได้แล้ว ทำให้ขาด ความตระหนักในการจัดทำบริการรวบรวมข้อมูล รายบุคคล ซึ่งแท้จริงเป็นบริการที่มีความสำคัญมากที่ ครูจำเป็นต้องวิเคราะห์ให้ผู้เรียนรายบุคคลเพื่อวาง

แผนการสอน หรือพัฒนาผู้เรียนให้ตรงตามศักยภาพ ของผู้เรียนแต่ละคน จึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องตระหนักและแก้ไขในประเด็นนี้ สอดคล้องกับนิรันดร์ จุลทรัพย์ (2554, หน้า 281-282) ที่กล่าวว่า การบริหารจัดการแนะแนวในสถานศึกษา นอกจากจะต้องมีการจัดระบบอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว จำเป็นต้องศึกษาหลักเกณฑ์เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการ บริหารจัดการแนะแนวด้วยคือ 1) ผู้บริหารจะต้องมี ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและขอบข่ายของบริการ แนะแนวอย่างดี โดยจะต้องเป็นผู้นำการดำเนินงาน และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนทั้งในด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ กำลังบุคลากร และเวลาสำหรับจัด กิจกรรม และรับผิดชอบที่จะช่วยพัฒนาการดำเนินงาน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 2) ความมุ่งหมาย และ นโยบายของงานแนะแนวจะต้องสอดคล้องกับนโยบาย และปณิธานของสถานศึกษา 3) บุคลากรทุก ๆ ฝ่ายใน สถานศึกษาต้องตระหนักถึงความสำคัญของบริการ แนะแนวและบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่องานแนะแนว พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือตลอดเวลา ดังนั้นการริเริ่ม โครงการแนะแนวจะต้องให้บุคลากรในสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานด้วย 4) บริการแนะ แนวจะต้องจัดขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียน นิสิต นักศึกษาได้ทุกคนและทุกระดับชั้น 5) บริการแนะแนว จะต้องสามารถเชื่อมโยงและให้การสนับสนุนงาน บริการด้านอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น บริการ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านหอพักและงานทะเบียน เป็นต้น 6) การคัดเลือกบุคลากรที่จะมาช่วยรับผิดชอบ งานแนะแนวจะต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วน เช่น ด้านความรู้ คุณสมบัติพื้นฐาน ส่วนตัวและประสบการณ์ในการทำงาน เป็นต้น 7) มี การกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของ บุคลากรที่มาร่วมรับผิดชอบงานแนะแนวไว้ชัดเจน 8) แต่ละสถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างสายการ บริหารงานแนะแนวของตนเองเพื่อให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา 9) มีการติดต่อ ประสานงานกับบุคลากรหน่วยงานและสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อขอความร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือ นักเรียนนิสิตนักศึกษาต่อไป 10) จะต้องมีการ ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรนักเรียน นิสิตนักศึกษาใน สถานศึกษาผู้ปกครองและบุคคลภายนอกได้รู้จัก

เข้าใจ และทราบความเคลื่อนไหวของงานบริการแนะแนว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก 3 ด้านคือ 1) ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน 2) ด้านการจัดวางตัวบุคคลและด้านบริการติดตามผล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารระดับสูงขึ้นไปของกรุงเทพมหานคร ควรให้ความสำคัญและจริงจังต่อการแก้ปัญหาเรื่องการจัดการแนะแนวในสถานศึกษาให้มากขึ้น เนื่องจากการแนะแนวมีความสำคัญอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบันที่นักเรียนต้องได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่นำแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครไปทดลองใช้มีผลสำเร็จที่เกิดจากการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้ 1) สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรนำแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ไปให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปปฏิบัติในโรงเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์ที่แท้จริงกับนักเรียนต่อไป 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้มีการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครให้เข้าใจและนำแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวไปทดลองใช้ในสถานศึกษา เพื่อจะได้นำผลมาปรับปรุงแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น 3) ครูแนะแนวหรือครูประจำชั้นทุกคนควรตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนและควรนำแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลของการนำแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวไปใช้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในโรงเรียนอื่น ๆ เพิ่มเติม

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารงานด้านบริการรวบรวมข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- นิพิฐพนธ์ วงษ์ปัน และอุบล เลี้ยววาริณ. (2558). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานครบุรีเห นือ สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2554). การแนะแนวเบื้องต้น. สงขลา: บริษัทนำคิดปโมษณา จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- ปทุม มหาปราบ. (2557). การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พักรบ อำนวยผล. (2552). การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงราย วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- มดิชนรายวัน. (2558). “กระทาะปัญหานักเรียนนักลอง”.
- สกล วรเจริญศรี. (2556). การแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณค่าแห่งตน. กรุงเทพฯ: Rayprint.
- สมพร วงศ์ฐริน. (2555). การบริหารงานแนะแนวโดยใช้วงจรเดมมิง (PDCA) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2556). *สถานการณ์
ปัญหาเด็กและเยาวชนไทย*, สืบค้นเมื่อ 15 มี.ค.60,
จาก [https://www.thaiedresearch.org/index.
php?./](https://www.thaiedresearch.org/index.php?/)

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological
testing* (5th ed.). New York: Harper Collins
Publishers. (pp.202-204)

Paisley, P. O.; & Borders, L. D. (1995, November-
December.) School Counseling: An Evolving
Specialty. *Journal of Counseling &
Development*, 74(2), 150-153.

การรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีผลต่อบทบาทการดำเนินงาน
ควบคุมโรค ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
ในอำเภอฟรอมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

Perception on the Coronavirus Disease COVID-19 into the Role in Disease
Control of Village Health Volunteers in Phrom Buri District, Sing Buri
Province

ณัฐวัฒน์ สิริพรวุฒิ (Nuttawat Siripornwut)¹

Received: January 24, 2021

Revised: June 20, 2021

Accepted: June 22, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอฟรอมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี 2) บทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอฟรอมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับบทบาทการดำเนินงาน ควบคุมโรค ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอฟรอมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอฟรอมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 225 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) การรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ

หมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอฟรอมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) บทบาทการดำเนินงานควบคุมโรค ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอฟรอมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า อสม. มีบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรค อยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ของการรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอฟรอมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี กับบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรค ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอฟรอมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($r=0.213$)

คำสำคัญ: การรับรู้, บทบาทการดำเนินงาน, อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

Abstract

This research aimed to study (1) perception on the Coronavirus Disease COVID-19 of village health volunteers in Phrom Buri District, Sing Buri Province, (2) role in disease control of village health volunteers of disease in Phrom Buri District, Sing Buri Province, (3) relationship between the perception on COVID-19 virus

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Political Science Staff, Bangkokthonburi University

disease and the role in disease control of village health volunteers of disease in Phrom Buri District, Sing Buri Province.

This research is a quantitative research. Samples used in this study were 225 village health volunteers of in Phom Buri District, Sing Buri Province. The research instrument was a 5-rating scale questionnaire. The data were analyzed through frequency, percentage, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The results of the study could be concluded as follows: (1) Perception of the Coronavirus Disease COVID-19 of village health volunteers in Phrom Buri District, Sing Buri Province in an overall was at a high level. (2) The role in disease control of village health volunteers of disease in Phrom Buri District, Sing Buri Province in an overall was at a high level. (3) Overall, the relationship between perception on COVID-19 virus disease and the role in disease control of village health volunteers of disease in Phrom Buri District, Sing Buri Province was positive correlation at .01 level of significance with a low correlation level ($r=0.213$).

Keywords: Perception, Role in disease control, Village health volunteers

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ประกาศเมื่อปี พ.ศ. 2520 ให้ประเทศที่เป็นสมาชิกพัฒนางานสาธารณสุขสู่เป้าหมาย คือ การบรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้าของประชาชนภายในปี พ.ศ.2543 (Health for all by the year 2000) โดย ใช้ การสาธารณสุขมูลฐานเป็นกลวิธีหลักในการพัฒนางานสาธารณสุข (สิริญา ไผ่ป้อง และสมเดช พินิจสุนทร, 2559) ประเทศไทยได้ลงนามในกฎบัตรขององค์การอนามัยโลก เพื่อการพัฒนาสุขภาพ เมื่อ พ.ศ.2523 ได้นำกลวิธีการสาธารณสุขมูลฐาน (Primary health care) มาเป็นนโยบายหลักในการพัฒนางานด้านสุขภาพ โดย

กระทรวงสาธารณสุข ผ่านกระบวนการที่มีภาคประชาชนมาร่วมดูแลสุขภาพ เริ่มตั้งแต่แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 4-6 (พ.ศ.2520-2534) มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และผู้สื่อข่าวสาธารณสุข (ผสส.) ต่อมาแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) ปรับเปลี่ยน ผสส. เป็น อสม. ปรับเปลี่ยนงานสาธารณสุขมูลฐานเดิมเป็นระบบสุขภาพภาคประชาชน กระทรวงสาธารณสุขได้คิดค้นเทคโนโลยีสถานที่ปฏิบัติงานของ อสม. คือ ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) ต่อมาแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ได้มุ่งเน้นให้ประชาชนสามารถดูแลตนเองได้ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน มีการกระจายอำนาจลงสู่ประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ จนมาถึงแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ระบบสุขภาพภาคประชาชนมีบทบาทชัดเจนในการผลักดันด้านสุขภาพ ปัจจุบันแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ยังคงเน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มียุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคีสุขภาพ ตลอดจนการพึ่งพาตนเองด้านสุขภาพ (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข, 2555)

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีบทบาทที่สำคัญในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านพฤติกรรมสุขภาพอนามัย (Change agent) ของประชาชน และเป็นผู้ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกับประชาชน (กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน, 2556) อสม. 1 คน ดูแลรับผิดชอบประชาชนใน 8-15 หลังคาเรือน ในปี พ.ศ.2562 ประเทศไทยมีเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวนกว่า 1,040,000 คน (Primary Health Care Division, 2020) ซึ่งเป็นตัวแทนประชาชนผู้ที่มีจิตอาสาเสียสละเข้ามามีส่วนร่วมดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัวและชุมชน จนได้รับการยอมรับจากสังคม และจะยกฐานะเป็น อสม.หมอบ้าน โดยมียุทธศาสตร์สำคัญในการดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมไม่ให้เกิดโรคในพื้นที่ดำเนินการส่งเสริมสุขภาพทั้งโรคเรื้อรัง และโรคที่เกิดจากพฤติกรรมใช้เทคโนโลยี การสื่อสารทางการแพทย์ โทรเวชกรรม (Telemedicine) และแอปพลิเคชัน ด้านสุขภาพ ประเมินสุขภาพ เป็นแกนนำเครือข่ายในการ

ดูแลสุขภาพ (อสม. อสค.) และจัดการปัญหาสุขภาพทั้งในระดับครอบครัว และชุมชน รวมทั้งการส่งต่อผู้ป่วยไปยังระบบบริการสุขภาพที่รัฐจัดให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสุขภาพในพื้นที่ เป็นต้น (Department of Health Service Support, 2019)

ปัจจุบัน อสม. ได้กลายเป็นทุนทางสังคม (Social Capital) ที่สำคัญของระบบสุขภาพ (Health Systems Research Institute, 2020) อสม. เป็นบุคลากรสาธารณสุขด้านหน้า และมีที่สำคัญต่อการดำเนินการเฝ้าระวังและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชน การดำเนินงานเฝ้าระวังและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ อสม. ภายใต้แนวทางการจัดระบบ อสม. มีกิจกรรมที่สำคัญเช่น กิจกรรมการเยี่ยมบ้านโดยเคาะประตู การสำรวจสุขภาพตนเอง การให้สอนและความรู้ประชาชน การวัดอุณหภูมิและสังเกตอาการเบื้องต้น การบันทึก ข้อมูลกลุ่มเสี่ยง และรายงานผลการประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเป็นแบบอย่างที่ดีในการป้องกันตนเอง เป็นต้น (Department of Health Service Support, 2020)

ที่มา: กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (2563)

การดำเนินงานอย่างเข้มแข็ง เคร่งครัดด้วยศักยภาพเต็มเปี่ยมและความเป็นจิตอาสา ส่งผลให้จำนวนผู้ติดเชื้อในประเทศไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้หลายประเทศให้การยอมรับและชื่นชมประเทศไทยว่า

เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ (The Bangkok insight, 2020) ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากการกองทัพ อสม. ที่มีคุณภาพ จะเห็นได้ว่าบทบาท การดำเนินงานควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนของ อสม. มีความสำคัญอย่างยิ่งในการหยุดหรือยับยั้งการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การรับรู้ความรุนแรงของโรคดังกล่าวทำให้ อสม. เกิดความตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบที่กำลังเกิดขึ้นภายในภาคหน้า หากไม่มีการดำเนินการอย่างจริงจัง (สิริญา ใฝ่ป้อง และ สมเดช พินิจสุนทร, 2559)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าการรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีผลต่อบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคฯ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี หรือไม่ อย่างไร อันจะเกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคดังกล่าว หรือโรคอุบัติใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย (Objectives)

1. การรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี
2. บทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคฯ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคฯ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ขอบเขตของการวิจัย (Scope of research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 515 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีคำนวณจากสูตรของ Yamane (1973) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% หรือค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับ

(Precision) ร้อยละ 5 (.05) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 225 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

2. เวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจะใช้เวลาตั้งแต่เดือนกันยายน 2563- ธันวาคม 2563 โดยระยะเวลาในการศึกษารวมทั้งสิ้น 4 เดือน

3. สถานที่เก็บข้อมูล คือ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

วิธีการดำเนินการวิจัย (Methodology)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed-ended Questionnaire) โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และอายุการทำงานเป็น อสม. รวม 6 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 10 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นข้อคำถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคฯ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 20 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นข้อคำถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

โดยการแปลผลใช้เกณฑ์ของ มัลลิกา บุญนาค (2537) มี 5 ระดับ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
4.21-5.00	อยู่ในระดับมากที่สุด
3.41-4.20	อยู่ในระดับมาก
2.61-3.40	อยู่ในระดับปานกลาง
1.81-2.60	อยู่ในระดับน้อย
1.00-1.80	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Questionnaire)

ให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้อย่างอิสระในการแสดงความคิดเห็น

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจในรายละเอียดในด้านเนื้อหาเพื่อที่จะนำมาสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามออนไลน์ จาก Google form

3. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67-1 ได้เท่ากับ 0.952 และนำแบบสอบถามมาทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.734

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามออนไลน์ (Google form) แก่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นเก็บข้อมูลแบบ Online Survey โดยการส่งแบบสอบถามออนไลน์ไปยังตัวแทนในแต่ละตำบล เพื่อดำเนินการส่งต่อโดยใช้ Application Line เพื่อส่งต่อไปยังกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ภายหลังจากส่งแบบสอบถามออนไลน์ ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วเสนอแบบความเรียง

2. วิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์ข้อมูลบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคฯ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี กับบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคฯ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้เกณฑ์การกำหนดค่าระดับความสัมพันธ์ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2555) ดังนี้

ค่าสหสัมพันธ์ 0.00-0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำมาก

ค่าสหสัมพันธ์ 0.21-0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ

ค่าสหสัมพันธ์ 0.41-0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าสหสัมพันธ์ 0.61-0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

ค่าสหสัมพันธ์ 0.81-1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงมาก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

ผลการวิจัย (Result)

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 41.80 มีระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 71.10 มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 30.70

และระยะเวลาที่เป็น อสม. 4-6 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 43.10 ตามลำดับ

ตาราง 1 ผลวิเคราะห์การรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

การรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นโรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ที่เพิ่งค้นพบ	4.19	0.90	มาก
2. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นโรคติดต่ออันตราย	4.13	0.91	มาก
3. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ปอดติดเชื้อรุนแรง	3.84	0.94	มาก
4. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019(COVID-19) อันตรายร้ายแรงถึงขั้นเสียชีวิต	4.07	0.92	มาก
5. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019(COVID-19) อาการเหมือนไข้หวัดธรรมดา	3.88	0.95	มาก
6. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อาจเพิ่มความรุนแรง หากผู้ป่วยมีโรคประจำตัว	3.92	0.81	มาก
7. ผู้สูงอายุมีโอกาสเสียชีวิตสูงหากติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	3.79	0.94	มาก
8. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ติดเชื้อได้จากการหายใจเอาไวรัสเข้าสู่ร่างกายเมื่ออยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยโควิด-19 หรือโดยการสัมผัสพื้นผิว	3.77	0.91	มาก

การรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัส โควิด 2019				บทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคฯ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ที่มีเชื้อไวรัสแล้วสัมผัสตา จมูก หรือปากของตนเอง				กันโรค COVID-19 ในชุมชน			
9. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นโรคติดต่อได้ง่ายเพียงแค่สัมผัสละออง น้ำลาย น้ำมูก จากการไอและจามของผู้ที่มีเชื้อ	3.76	0.91	มาก	4. อสม. มีการให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับการป้องกันโรค COVID-19	3.69	0.89	มาก
10. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จะแพร่กระจายผ่านฝอยละอองเป็นหลัก ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อผู้ติดเชื้อไอ จาม หรือหายใจออก ฝอยละอองเหล่านี้มีน้ำหนักมากเกินกว่าจะลอยอยู่ในอากาศ และจะตกลงบนพื้นหรือพื้นผิวอย่างรวดเร็ว	3.32	0.47	ปานกลาง	5. อสม. มีการสอนวิธีสังเกตอาการของโรค COVID-19 ในชุมชน	3.76	0.93	มาก
โดยภาพรวม	3.87	0.28	มาก	6. อสม. มีการชักอากาศเบื้องต้นของโรค COVID-19 ในชุมชน	3.61	0.80	มาก
ตาราง 2 ผลวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคฯ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี				7. อสม. มีการวัดไข้ด้วยเครื่องวัดอุณหภูมิร่างกาย ตามหลักการป้องกันการติดเชื้อ	3.67	0.80	มาก
บทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคฯ				8. อสม. มีข้อมูลการเข้าออกพื้นที่ หรือการกลับจากต่างประเทศของคนในบ้านที่รับผิดชอบ อย่างเป็นปัจจุบันทุกวัน	3.43	0.72	มาก
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	9. อสม. มีการบันทึกและรายงานผลการดำเนินงานโรค COVID-19 ในชุมชนแก่หน่วยงานของรัฐเป็นประจำทุกวัน	3.96	0.87	มาก
1. อสม. มีการให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับโรค COVID-19	3.86	0.89	มาก	10. อสม. มีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือ ทีมทำงานทันที เมื่อเกิดปัญหาในการดำเนินงานโรค COVID-19 ในชุมชน	3.60	0.78	มาก
2. อสม. มีการเยี่ยมบ้านโดยการเคาะประตูบ้านเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรค COVID-19 ในบ้านที่รับผิดชอบ	3.62	0.84	มาก	11. อสม. มีการแนะนำกิจกรรมคลายเครียด เช่น การออกกำลังกาย งานอดิเรกแก่ประชาชน	3.71	0.82	มาก
3. อสม. มีการสำรวจสุขภาพตนเองก่อนเข้าไปปฏิบัติงานการควบคุมและป้อง	4.00	0.91	มาก				

บทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคฯ				$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	บทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคฯ				$\bar{X}$	S.D.	แปลผล								
12. อสม. มีการเข้มงวดเรื่องการสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าของประชาชนในชุมชน	3.80	0.92	มาก	19. อสม. มีการแสวงหาและใช้ข้อมูลทางวิชาการเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในพื้นที่อยู่ตลอดเวลา	3.82	0.93	มาก														
13. อสม. มีการเข้มงวดเรื่องการทำความสะอาดสาดร่างกาย โดยเฉพาะการล้างมือ และการใช้เจลแอลกอฮอล์ของประชาชนในชุมชน	3.77	0.86	มาก	20. อสม. มีการสำรวจค้นหาปัจจัยเสี่ยง และวิเคราะห์สถานการณ์ตามหลักระบาดวิทยาชุมชน	3.72	0.86	มาก														
14. อสม. มีการเข้มงวดเรื่องการปฏิบัติตามประกาศจังหวัด เช่น การเข้าออกพื้นที่การงดจำหน่ายสุรา การงดการรวมกลุ่มของประชาชนในชุมชน เป็นต้น	3.93	0.95	มาก	โดยภาพรวม				3.75	0.32	มาก											
15. อสม. มีการเข้มงวดเรื่องการปฏิบัติตามมาตรการห้ามออกนอกเคหสถาน (เคอร์ฟิว) ของประชาชนในชุมชน	3.90	0.84	มาก	ตาราง 3 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี กับบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคฯ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี <table><tr><th colspan="3">การดำเนินงานควบคุมโรคฯ</th></tr><tr><td rowspan="3">การรับรู้ถึงโรคฯ</td><td>ค่าสหสัมพันธ์</td><td>0.213**</td></tr><tr><td>P</td><td>.001</td></tr><tr><td>ระดับความสัมพันธ์</td><td>ต่ำ</td></tr></table> **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การอภิปรายผล (Discussion) จากการวิจัยเรื่องการรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีผลต่อบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคฯ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี อภิปรายการวิจัยได้ ดังนี้ 1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41-								การดำเนินงานควบคุมโรคฯ			การรับรู้ถึงโรคฯ	ค่าสหสัมพันธ์	0.213**	P	.001	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำ
การดำเนินงานควบคุมโรคฯ																					
การรับรู้ถึงโรคฯ	ค่าสหสัมพันธ์	0.213**																			
	P	.001																			
	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำ																			
16. อสม. มีการแจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อเกิดสิ่งผิดปกติที่อาจเสี่ยงต่อการเกิดโรค COVID-19 ในชุมชน	3.67	0.85	มาก																		
17. อสม. พร้อมปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตลอดเวลา	3.88	0.91	มาก																		
18. อสม. มีการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและค้นหาโรค ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการควบคุมโรคได้ดีที่สุด	3.59	0.85	มาก																		

2. การรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อสม. รับรู้ว่าโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นโรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ที่เพิ่งค้นพบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อีกทั้งโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นโรคติดต่ออันตราย ทำให้ปอดติดเชื้อรุนแรง อันตรายร้ายแรงถึงขั้นเสียชีวิต ซึ่งอาการเหมือนไข้หวัดธรรมดา อาจเพิ่มความรุนแรง หากผู้ป่วยมีโรคประจำตัว ผู้สูงอายุมีโอกาเสียชีวิตสูงหากติดเชื้อ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ติดเชื้อได้จากการหายใจเอาไวรัสเข้าสู่ร่างกายเมื่ออยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยโควิด-19 หรือโดยการสัมผัสพื้นผิวที่มีเชื้อไวรัสแล้วสัมผัสตา จมูก หรือปากของตนเอง เป็นโรคติดต่อได้ง่ายเพียงแค่สัมผัสละออง น้ำลาย น้ำมูกจากการไอและจามของผู้ที่มีเชื้อ อสม. มีการรับรู้ในระดับมาก และโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จะแพร่กระจายผ่านฝอยละอองเป็นหลัก ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อผู้ติดเชื้อไอ จาม หรือหายใจออก ฝอยละอองเหล่านี้มีน้ำหนักมากเกินกว่าจะลอยอยู่ในอากาศ และจะตกลงบนพื้นหรือพื้นผิวอย่างรวดเร็ว อสม. มีการรับรู้ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kin On Kwok, Kin-Kit Li, Henry Ho Hin Chan, Yuan Yuan Yi, Arthur Tang, Wan In Wei, Samuel Yeung Shan Wong (2020) ที่ศึกษาเรื่องการตอบสนองของชุมชนในช่วงเริ่มต้นของการแพร่ระบาดของ COVID-19 ในฮ่องกง: การรับรู้ความเสี่ยงการเปิดรับข้อมูลและมาตรการป้องกัน พบว่า การรับรู้ความเสี่ยงต่อ COVID-19 ในชุมชนอยู่ในระดับสูง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตื่นตัวต่อการดำเนินโรคและใช้มาตรการป้องกันตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพร เนาว์สุวรรณ, นกษา สิงห์วีรธรรม และนภาพร ดำแสงสวัสดิ์ (2563) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความรุนแรงของโรคต่อบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในประเทศไทย พบว่า การรับรู้ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ อสม. อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ding

Y, Du X, Li Q, Zhang M, Zhang Q, Tan X, et al. (2020) พบว่าในประเทศจีนมีความเสี่ยงสูงเกี่ยวกับ COVID-19 นักศึกษาวิทยาลัยที่โรงเรียนตั้งอยู่ในหูเป่ย์ และนักศึกษาวิทยาลัยที่มีระดับความรู้สูงกว่า มีการรับรู้ความเสี่ยงสูงกว่า เนื่องจากการติดเชื้อที่รุนแรง และลักษณะลึกลับของ COVID-19 จึงจำเป็นต้องปรับปรุงการรับรู้ความเสี่ยงของนักศึกษาผ่านการให้ความรู้ด้านสุขภาพในรูปแบบต่างๆ

3. บทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคฯ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า อสม. มีบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคฯ อยู่ในระดับมาก ซึ่งพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับมากไปน้อย ดังนี้ อสม. มีการให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับโรค COVID-19 มีการเยี่ยมบ้าน โดยการเคาะประตูบ้านเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรค COVID-19 ในบ้านที่รับผิดชอบ มีการสำรวจสุขภาพตนเองก่อนเข้าไปปฏิบัติงานการควบคุมและป้องกันโรค COVID-19 ในชุมชน มีการให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับการป้องกันโรค COVID-19 มีการสอนวิธีสังเกตอาการของโรค COVID-19 ในชุมชนมีการชักจูงการเบี่ยงเบนของโรค COVID-19 ในชุมชนมีการวัดไข้ด้วยเครื่องวัดอุณหภูมิร่างกายตามหลักการป้องกันการติดเชื้อ มีข้อมูลการเข้าออกพื้นที่ หรือการกลับจากต่างประเทศของคนในบ้านที่รับผิดชอบอย่างเป็นปัจจุบันทุกวันมีการบันทึกและรายงานผลการดำเนินงานโรค COVID-19 ในชุมชนแก่หน่วยงานของรัฐเป็นประจำทุกวัน มีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือ ทีมทำงานทันที เมื่อเกิดปัญหาในการดำเนินงานโรค COVID-19 ในชุมชนมีการแนะนำกิจกรรมคลายเครียด เช่น การออกกำลังกาย งานอดิเรกแก่ประชาชน มีการเข้มงวดเรื่องการสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าของประชาชนในชุมชน มีการเข้มงวดเรื่องการทำความสะอาดร่างกายโดยเฉพาะการล้างมือ และการใช้เจลแอลกอฮอล์ของประชาชนในชุมชน มีการเข้มงวดเรื่องปฏิบัติตามประกาศจังหวัด เช่น การเข้าออกพื้นที่ การงดจำหน่ายสุรา การงดการรวมกลุ่มของประชาชนในชุมชน เป็นต้น มีการเข้มงวดเรื่อง การปฏิบัติตามมาตรการห้ามออกนอกเคหสถาน (เคอร์ฟิว) ของประชาชนในชุมชน

มีการแจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อเกิดสิ่งผิดปกติที่อาจเสี่ยงต่อการเกิดโรค COVID-19 ในชุมชน อสม. พร้อมปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตลอดเวลา มีการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและค้นหาโรค ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของ การควบคุมโรคได้ดีที่สุด มีการแสวงหาและใช้ข้อมูลทางวิชาการเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในพื้นที่อยู่ตลอดเวลา และมีการสำรวจ ค้นหาปัจจัยเสี่ยงและวิเคราะห์สถานการณ์ตามหลักระบาดวิทยาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Abolfotouh, Almutairi, BaniMustafa & Hussein (2020) ที่ศึกษาเรื่องการรับรู้และเจตคติของบุคลากรทางการแพทย์ในซาอุดีอาระเบียเกี่ยวกับการระบาดของโรคโควิด-19 พบว่า รัฐบาลมีบทบาทในการดำเนินการป้องกันโรค ในระหว่างการเกิดโรคระบาดจำเป็นต้องมีมาตรการเพื่อเพิ่ม การป้องกันและเพื่อลดความเสี่ยงของการติดเชื้อ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kin On Kwok, Kin-Kit Li, Henry Ho Hin Chan, Yuan Yuan Yi, Arthur Tang, Wan In Wei, Samuel Yeung Shan Wong (2020) ได้ศึกษาเรื่องการตอบสนองของชุมชนในช่วงเริ่มต้นของการแพร่ระบาดของ COVID-19 ในฮ่องกง: การรับรู้ความเสี่ยงการเปิดรับข้อมูลและมาตรการป้องกัน พบว่า คนในชุมชนมีการแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับโรค อีกทั้งยังตื่นตัวต่อการดำเนินโรคและใช้มาตรการป้องกันตนเองอีกด้วย และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพร เนาว์สุวรรณ, นกษา สิงห์วีระธรรม และนพพร ดำแสงสวัสดิ์ (2563) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความรุนแรงของโรคต่อบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในประเทศไทย พบว่า บทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนของ อสม. อยู่ในระดับมาก

4. ความสัมพันธ์ของการรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี กับบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($r=0.213$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพร เนาว์สุวรรณ, นกษา สิงห์วีระธรรม และนพพร ดำแสงสวัสดิ์ (2563) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้

ความรุนแรงของโรคต่อบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในประเทศไทย พบว่า การรับรู้ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนของ อสม.

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1.1 ควรมีการส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อย่างทั่วถึง และควรมีการประเมินความรู้ของ อสม. อย่างต่อเนื่อง เพราะโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นโรคติดต่อที่จะแพร่กระจายผ่านฝอยละอองเป็นหลัก ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อผู้ติดเชื้อไอ จาม หรือหายใจออก ฝอยละอองเหล่านี้มีน้ำหนักมากเกินกว่าจะลอยอยู่ในอากาศ และจะตกลงบนพื้นหรือพื้นผิวอย่างรวดเร็ว ถ้า อสม. มีความรู้ในด้านนี้มากยิ่งขึ้นจะทำให้ การดำเนินงานของ อสม. มีประสิทธิภาพน้อยลงไปด้วย

1.2 บทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า อสม. มีบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรค อสม. ควรเพิ่มบทบาทในการแสวงหาและใช้ข้อมูลทางวิชาการเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในพื้นที่อยู่ตลอดเวลา โดยมีการสำรวจ ค้นหาปัจจัยเสี่ยงและวิเคราะห์สถานการณ์ตามหลักระบาดวิทยาชุมชน เพื่อเป็นการป้องกันและลดความเสี่ยงในการเกิดโรคได้อย่างดี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อทราบถึงการรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีผลต่อบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และทำให้ทราบถึงการรับรู้และบทบาทของ อสม. ในเชิงลึก

2. ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาตัวชี้วัดในการสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานควบคุมโรคของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

เอกสารอ้างอิง

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2563). *อสม. เผื่อไว้โควิด*
19. จาก <https://moph.go.th/index.php/news/read/1689>.

กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุน
บริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข. (2556).
คู่มือ อสม. ยุคใหม่. จาก http://phc.moph.go.th/www_hss/frontend/theme/index.php.

_____. (2563). *ฐานข้อมูล ฅมกส-อสม จังหวัดสิงห์บุรี*.
จาก <http://www.thaiphc.net/new2020/cremation/district?year=2562&province=17>

กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2555). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. (พิมพ์ครั้งที่ 20).
กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กิตติพร เนาว์สุวรรณ, นภชา สิงห์วีระธรรม
และนพพร ต้าแสงสวัสดิ์. (2563). ความสัมพันธ์
ระหว่างการรับรู้ความรุนแรงของโรคต่อบทบาท
การดำเนินงานควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
2019 ในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ
หมู่บ้าน (อสม.) ในประเทศไทย. *วารสารสถาบัน
บำราศนราดูร*, 14(2), 92-103.

มัลลิกา บุณนาถ. (2537). *สถิติเพื่อการตัดสินใจ*. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข.
(2555). *แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ:
สำนักฯ.

สิริญา ไผ่ป้อง และ สมเดช พินิจสุนทร. (2559). ความรู้และ
บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน.
*วารสารการพัฒนาสุขภาพชุมชนมหาวิทยาลัย
ขอนแก่น*. 4(2), 291-305.

Abolfotouh, Mostafa A., Almutairi, Adel F.
BaniMustafa, Ala'a A., & Hussein,
Mohamed A. (2020). Perception and
attitude of healthcare workers in Saudi
Arabia with regard to Covid-19 pandemic
and potential associated predictors. *BMC
Infectious Diseases*, 20(719), 1-10.

Cronbach, Lee Joseph. (1970). *Essentials of
Psychological Testing*. Now York: Harper
and Row.

Department of Health Service Support, Ministry of
Public Health. (2019). *Manual for staff at
for raising the village health volunteers to
be the village health doctor*.
Nonthaburi: Department of Health Service
Support.

_____. (2020). *Organization of health volunteers
and public sector for local quarantine and
home quarantine*. Retrieved from https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/g_km/km08_120363.pdf (in Thai)

Ding Y, Du X, Li Q, Zhang M, Zhang Q, Tan X, et
al. (2020) Risk perception of coronavirus
disease 2019 (COVID-19) and its related
factors among college students in China
during quarantine. *PLoS ONE*, 15(8).

Health Systems Research Institute. (2020).
*4th decade of Thai Primary Health Care and
the future*. Retrieved from <https://www.hsri.or.th/researcher/media/issue/detail/4614>.

Kin On Kwok, Kin-Kit Li, Henry Ho Hin Chan,
Yuan Yuan Yi, Arthur Tang, Wan In Wei,
Samuel Yeung Shan Wong (2020).
*Community responses during the early
phase of the COVID-19 epidemic in Hong
Kong: risk perception, information
exposure and preventive measures*.
Retrieved from: <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2020.02.26.20028217v1.full.pdf+html>.

Primary Health Care Division. (2020). *Ministry of
Public Health*. Health volunteers. Retrieved
from <http://www.thaiphc.net/new2020/content/1>.

The Bangkok insight. (2020) . Retrieved from
[https://www.bangkokbiznews.com/
news/detail/ 876118.](https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/876118)

Yamane, Taro. (1973). *Statistics: an introductory
analysis*. New York: Harper and Row.

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก

A Study of Current and Desirable States of Academic Management for Secondary Schools Based on Global Citizenship Concept

นันทนา ชมชื่น (Nanthana Chomchuen)¹ แอนจิรา ศิริภิรมย์ (Anjira Siripirom)²

และสืบสกุล นรินทร์รางกูร ณ ออยุธยา (Suebsakul Narintarangkul Na Ayudhaya)³

Received: February 6, 2021

Revised: March 31, 2021

Accepted: June 20, 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก ประชากรในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,358 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 339 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก มีค่าความเชื่อมั่น .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก จำแนกตามการบริหารวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 3.28$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงสุด ($\bar{X} = 3.35$) รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 3.33$) การ

พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.22$) และการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 3.21$) ตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก จำแนกตามการบริหารวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.47$) พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.46$) การจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.46$) และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.44$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ, ความเป็นพลเมืองโลก

Abstract

The purpose of this study was to study the current and the desirable states of academic management for secondary schools based on global citizenship concept. The population were 2,358 secondary schools in Thailand under the Office of the Basic Education Commission. The study involved a sample of 339 secondary schools. The informants were selected using multi-stage random sampling. The instrument used in this study was a questionnaire to ask about the current and the desirable states of the academic management for secondary schools

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Ph.D. Student, Chulalongkorn University

^{2,3} อาจารย์ที่ปรึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Advisor, Chulalongkorn University

based on global citizenship concept. The reliability value is 0.92. The data were analyzed using Arithmetic mean, percentage, and standard deviation.

The results of this research were as follows: The current states for academic management of secondary schools based on global citizenship concept was overall at a moderate level ($\bar{X} = 3.28$). Considering each aspect, the instructional management had the highest average ($\bar{X} = 3.35$), following with curriculum development ($\bar{X} = 3.33$), multimedia and educational technology development ($\bar{X} = 3.22$), and measurement and evaluation ($\bar{X} = 3.21$), respectively. The overall desirable state of the academic management of secondary schools based on global citizenship concept was at a high level ($\bar{X} = 4.47$). Considering each aspect, the measurement and evaluation showed the highest average of desirable state ($\bar{X} = 4.50$), following with curriculum development ($\bar{X} = 4.46$), instructional management ($\bar{X} = 4.46$), and multimedia and educational technology development ($\bar{X} = 4.44$), respectively.

Keywords: Academic management, Global citizenship

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยูเนสโกได้กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาและการฝึกอบรมเยาวชนและผู้ใหญ่โดยเน้นทักษะในการทำงาน ความสำคัญของการศึกษาด้านพลเมืองในโลกพหุวัฒนธรรมและโลกที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางเพศและมุ่งเน้นไปที่คุณภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต (UNESCO, 2018) และ Rome (2018) ได้ให้ความหมายของความเป็

พลเมืองโลก จากงานวิจัยในหัวข้อ “Global Citizenship: A Moral Imperative” ประกอบด้วย 1) การรับรู้ (Awareness) คือ การรับความแตกต่างของคนอื่นๆ ยอมรับว่าความต่างนั้นมีอยู่ทุกที่ 2) การรู้คุณค่า (Appreciation) คือ การเห็นค่าในความต่างและไม่เห็นว่าการมีความต่างระหว่างคนจะเป็นอุปสรรคในการอยู่ร่วมกัน 3) ความเข้าใจ (Understanding) คือ ความพร้อมที่จะยอมรับมุมมองและวิถีชีวิตของคนอื่น และพร้อมที่จะใช้มุมมองที่ต่างออกไป และ 4) ความรับผิดชอบ (Responsibility) คือ การย้าเตือนพลเมืองโลกให้รับรู้ รู้ค่า และเข้าใจคนอื่นๆ บนโลก พร้อมที่จะเรียนรู้จากคนอื่นๆ เพื่อให้ตัวเองเป็นพลเมืองโลกที่ดีขึ้น การสร้างเยาวชนให้เป็นพลเมือง จึงมุ่งเน้นให้เยาวชนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยการมีทักษะการคิดเรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสาร และร่วมมือทำงาน เกิดจากการสร้างจิตใน 2 ลักษณะคือ สร้างให้รู้จักคิด และสร้างให้เป็นมนุษย์ที่มีความเข้าใจในวิถีชีวิตของแต่ละปัจเจกและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ซึ่งจะทำให้มีการปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยใจเป็นธรรม มีเมตตาและรู้จักการให้ การศึกษาจึงต้องปรับกระบวนการเพื่อเตรียมเยาวชนให้ออกไปดำรงชีวิตในโลกนอกโรงเรียนได้ โดยกระบวนการเรียนรู้ใหม่ ครูจะไม่ใช้แต่เพียงผู้มอบความรู้ให้แก่ นักเรียน แต่ต้องเป็นผู้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่จะทำให้ นักเรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนจึงต้องรู้จักคิดอย่างเป็นระบบ ทักษะนี้เกิดจากการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องโดยการเฝ้ามองอย่างพินิจ พิเคราะห์ สืบหาสิ่งรอบตัว ค้นคว้าหาเหตุผล แยกแยะ และจัดประเภทข้อมูลที่มีและสามารถนำมาผสมผสานกัน อย่างมีเหตุผลสำหรับตนเองและผู้อื่น จนในที่สุด กลายเป็นความสามารถในการสังเคราะห์และนำไปสู่ การเรียนรู้ที่มีรูปแบบซับซ้อนขึ้นเรื่อยๆ ตลอดชีวิต แต่ ยังหมายรวมถึงการอยู่ร่วมกันในแง่ความสัมพันธ์ หรือ อาจในแง่ความขัดแย้งอีกด้วย นอกจากนี้ยังต้องตระหนักถึงข้อเท็จจริงข้อหนึ่งว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในโลก นั้นนับวันมีแต่ทวีขึ้นเรื่อยๆ และปัญหาเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อผู้คนที่อยู่นอกเหนือพื้นที่นั้นๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แนวคิดเรื่องการอยู่บนโลกนี้ด้วยการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่นำไปสู่ความพยายามที่จะเรียนรู้และเข้าใจบุคคลในอื่นๆ รวมทั้งการเป็นพลเมืองดีที่มีประสิทธิภาพเพื่อโลกที่เราอาศัยอยู่ด้วยกัน (Knip, 1986, p.5)

แม้ภาครัฐจะให้ความสำคัญกับการเป็นพลเมืองโลก แต่ปัจจุบันคนไทยคนส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมและไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ

กระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยในสังคมที่เป็นยุคดิจิทัล ส่งผลให้ค่านิยมในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คนไทยบางส่วนไม่สามารถเลือกรับมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่งผลให้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เป็นรากเหง้าของคนไทยถูกกลืนโดยวิถีชีวิตแบบใหม่ มีค่านิยมยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม รักสนุกและความสบาย เชื่อข่าวลือ ขาดความอดทน ขาดวินัย วัตถุนิยม ยอมรับคนที่ฐานะมากกว่าคนอื่น มีคุณธรรม มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหลายประการที่ลอกเลียนแบบวัฒนธรรมจากต่างประเทศ ซึ่งให้เห็นว่าคนไทยยังขาดทักษะในการคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีจากต่างประเทศมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน จึงควรมีการดำเนินการเพื่อสร้างความมั่นคงและยั่งยืนมากขึ้น ความเป็นพลเมืองโลก จึงต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในประเทศและต่อโลก เพื่อสร้างความเข้าใจในความต้องการที่จะจัดการกับความอยุติธรรมและความไม่เสมอภาค และมีความปรารถนาและความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่การเป็นพลเมืองโลกเป็นวิสัยทัศน์และพฤติกรรม เป็นวิถีชีวิตความเชื่อที่เราสามารถสร้างความแตกต่าง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 58)

สภาพการจัดการศึกษาของประเทศพบว่า การศึกษาที่ไม่มีคุณภาพก่อให้เกิดปัญหาร้ายแรงต่อประเทศ และได้ชี้ให้เห็นว่าใจกลางของปัญหาคุณภาพการศึกษาไทย ไม่ใช่การขาดทรัพยากร แต่เป็นการขาดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร อันเนื่องมาจากการขาดความรับผิดชอบ และ ชาญณรงค์ พรุ่งรุ่งโรจน์. (2553) กล่าวว่า จากการประเมินสถานศึกษาทุกระดับกว่า 60,000 แห่งทั่วประเทศ พบว่าระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 20,376 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 62.04 ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานจำนวน 12,468 หรือคิดเป็นร้อยละ 37.96 จากการรายงานพบว่า มีรายวิชาสำคัญถูกกลืนหายไป เช่น ศิลธรรม ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง ส่งผลให้ตัวบ่อนเข้าสู่อุดมศึกษาขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ก่อให้เกิดผลกระทบในระยะยาว การขาดการกำกับเชิงปริมาณ ก่อให้เกิดปัญหาการเปิดหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน (Supply Side) มากกว่าความจำเป็นและความต้องการของสังคม

(Demand Side) ซึ่งจากการศึกษาความเป็นพลเมืองของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการพบว่า ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษามีความเป็นพลเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาความเป็นพลเมืองในแต่ละด้านพบว่าความเป็นพลเมืองด้านความเคารพผู้อื่น อยู่ในระดับปานกลาง (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ทำให้เห็นว่าการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานยังต้องปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ตามวิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษา พ.ศ.2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักคิด รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิต

การสร้างเยาวชนให้เป็นพลเมืองโลก ต้องมุ่งเน้นให้เป็นพลเมืองที่มีจิตสำนึกของความรับผิดชอบที่ตนเองพึงมีต่อสังคมโลก โดยเน้นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน เน้นความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมของพลเมืองในภูมิภาคอื่น การเคารพซึ่งกันและกัน Hoy & Miskel (2007) กล่าวถึงงานวิชาการว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาคควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกและถือเป็นเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน ซึ่ง รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้สรุปขอบข่ายการบริหารวิชาการของสถานศึกษาตามกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ มี 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับทัศนีย วงศ์เย็น (2553) กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน องค์ประกอบหลักของการบริหารวิชาการซึ่งเป็นงานหลักที่สำคัญของสถานศึกษา ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน และการจัดประเมินผลการเรียนการสอน ดังนั้นการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนจึงต้องเตรียมพลเมืองที่พร้อมจะอาศัยอยู่ในโลกท่ามกลางกระแส

โลกาภิวัตน์ที่มีความหลากหลาย มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกในระดับชั้นมัธยมศึกษาจึงจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะนักเรียนอยู่ในช่วงวัยรุ่นที่จะก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงานจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและสำนึกเพื่อความเป็นพลเมืองโลก

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลกเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพเป็นพลเมืองโลกที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยเอกสาร การวิจัยเชิงสำรวจ และการสนทนากลุ่ม ซึ่งออกแบบเป็นแบบขั้นตอนเชิงอธิบาย (Explanatory Sequential Design) โดยใช้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและการเก็บข้อมูลคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากรในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,358 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคำนวณจากสูตรขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % (Confidence Interval) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 339 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารประกอบด้วยผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ

ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนละ 1 คน และ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ โรงเรียนละ 1 คน และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนละ 1 คน และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ โรงเรียนละ 1 คน รวมโรงเรียนละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 1,695 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยคำถาม 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ส่วนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก จำนวน 24 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดค่าดัชนี คือ IOC (Item Objective Congruence) ซึ่งพิจารณาเลือกค่า IOC มากกว่า 0.5 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552) หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลได้แก่ผู้บริหารประกอบด้วยผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ รวมทั้งสิ้น 30 คน และนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Co-efficient) ของ Cronbach (1990, p. 202 – 204) ได้ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 1,695 ฉบับ ภายหลังจากได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาผู้วิจัยทำการตรวจสอบความครบถ้วนของการตอบแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามที่มีการตอบอย่างสมบูรณ์จำนวน 1,406 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.95 ซึ่งถือว่าเป็นอัตราการตอบกลับที่อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก (Berdie Anderson & Niebuhr, 1986)

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก โดยใช้วิธี Priority Needs Index (PNI_{modified}) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550, หน้า 279) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลกจากค่าดัชนี PNI_{modified} แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยภาพรวม

ตาราง 1 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก ในภาพรวม

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.33	1.12	ปานกลาง	2
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.35	1.09	ปานกลาง	1
3. ด้านการวัดและประเมินผล	3.21	1.10	ปานกลาง	4
4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.22	1.10	ปานกลาง	3
รวม	3.28	1.10	ปานกลาง	-

จากตาราง 1 พบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยภาพรวม จำแนกตามการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.28$, S.D.=1.10) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=3.35$, S.D.=1.09) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X}=3.33$, S.D.= 1.12) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=3.22$, S.D.= 1.10) ตามลำดับ และด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=3.21$, S.D.= 1.10) และมีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุด

ตาราง 2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็น
พลเมืองโลก ในภาพรวม

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการพัฒนา หลักสูตร	4.46	0.98	มาก	2
2. ด้านการจัดการเรียน การสอน	4.46	0.74	มาก	2
3. ด้านการวัดและ ประเมินผล	4.50	0.87	มาก	1
4. ด้านการพัฒนาและใช้ สื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	4.44	0.84	มาก	4
รวม	4.47	0.86	มาก	-

จากตาราง 2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยภาพรวม จำแนกตามการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.86) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.50$, S.D.= 0.87) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X}=4.46$, S.D.= 0.98) และด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.46$, S.D.= 0.74) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์เท่ากัน และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.44$, S.D.= 0.84) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ต่ำสุด

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยภาพรวม จำแนกตามการบริหารวิชาการและแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก

ตาราง 3 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยภาพรวม จำแนกตามการบริหารวิชาการและแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการพัฒนา หลักสูตร	3.33	1.12	ปานกลาง	2
1.1 ด้านความรู้ความ เข้าใจ	3.30	1.09	ปานกลาง	3
1.2 ด้านอารมณ์ – สังคม	3.37	1.21	ปานกลาง	1
1.3 ด้านพฤติกรรม	3.33	1.08	ปานกลาง	2
2. ด้านการจัดการเรียน การสอน	3.35	1.09	ปานกลาง	1
2.1 ด้านความรู้ความ เข้าใจ	3.35	1.11	ปานกลาง	2
2.2 ด้านอารมณ์ – สังคม	3.36	1.09	ปานกลาง	1
2.3 ด้านพฤติกรรม	3.34	1.08	ปานกลาง	3
3. ด้านการวัดและ ประเมินผล	3.21	1.10	ปานกลาง	4
3.1 ด้านความรู้ความ เข้าใจ	3.20	1.07	ปานกลาง	3
3.2 ด้านอารมณ์ – สังคม	3.23	1.09	ปานกลาง	1
3.3 ด้านพฤติกรรม	3.23	1.13	ปานกลาง	1
4. ด้านการพัฒนาและใช้ สื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	3.22	1.10	ปานกลาง	3
4.1 ด้านความรู้ความ เข้าใจ	3.22	1.10	ปานกลาง	2
4.2 ด้านอารมณ์ – สังคม	3.23	1.10	ปานกลาง	1
4.3 ด้านพฤติกรรม	3.21	1.09	ปานกลาง	3
รวม	3.28	1.10	ปานกลาง	-

จากตาราง 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยภาพรวม จำแนกตามการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.28$, S.D.=1.10) เมื่อพิจารณาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลกพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ด้านอารมณ์-สังคม ($\bar{X}=3.37$, S.D.= 1.21) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านพฤติกรรม ($\bar{X}=3.33$, S.D.= 1.08) และด้านความรู้ความเข้าใจ ($\bar{X}=3.30$, S.D.= 1.09) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุด 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ด้านอารมณ์-สังคม ($\bar{X}=3.36$, S.D.= 1.09) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ($\bar{X}=3.35$, S.D.= 1.11) และด้านพฤติกรรม ($\bar{X}=3.34$, S.D.= 1.08) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุด 3) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ด้านอารมณ์-สังคม ($\bar{X}=3.23$, S.D.= 1.09) และพฤติกรรม ($\bar{X}=3.23$, S.D.= 1.13) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจ ($\bar{X}=3.20$, S.D.= 1.07) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุด 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า ด้านอารมณ์-สังคม ($\bar{X}=3.23$, S.D.= 1.10) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ($\bar{X}=3.22$, S.D.= 1.10) และด้านพฤติกรรม ($\bar{X}=3.21$, S.D.= 1.09) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุด

ตาราง 4 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยภาพรวม จำแนกตามการบริหารวิชาการและแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก

การบริหารงาน วิชาการ	สภาพที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.46	0.98	มาก	2
1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ	4.41	0.76	มาก	3
1.2 ด้านอารมณ์ – สังคม	4.46	0.96	มาก	2

การบริหารงาน วิชาการ	สภาพที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.3 ด้านพฤติกรรม	4.51	1.39	มากที่สุด	1
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.46	0.74	มาก	2
2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ	4.42	0.76	มาก	3
2.2 ด้านอารมณ์ – สังคม	4.47	0.73	มาก	2
2.3 ด้านพฤติกรรม	4.51	0.73	มากที่สุด	1
3. ด้านการวัดและประเมินผล	4.50	0.87	มาก	1
3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ	4.49	1.26	มาก	2
3.2 ด้านอารมณ์ – สังคม	4.48	0.73	มาก	3
3.3 ด้านพฤติกรรม	4.51	0.69	มากที่สุด	1
4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.44	0.84	มาก	3
4.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ	4.39	0.75	มาก	3
4.2 ด้านอารมณ์ – สังคม	4.47	1.10	มาก	1
4.3 ด้านพฤติกรรม	4.45	0.72	มาก	2
รวม	4.47	0.86	มาก	-

จากตาราง 4 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยภาพรวม จำแนกตามการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$ S.D.=0.86) เมื่อพิจารณาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลกพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ด้านพฤติกรรม ($\bar{X}=4.51$, S.D.=1.39) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านอารมณ์-สังคม ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.96) และด้านความรู้ความเข้าใจ ($\bar{X}=4.41$, S.D.= 0.76) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ต่ำที่สุด 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ด้านพฤติกรรม ($\bar{X}=4.51$, S.D.=

0.73) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด รองลงมา คือ ด้านอารมณ์-สังคม ($\bar{X}=4.47$, S.D.= 0.73) และ ด้านความรู้ความเข้าใจ ($\bar{X}=4.42$, S.D.= 0.76) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ต่ำที่สุด 3) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ด้านด้านพฤติกรรม ($\bar{X}=4.51$, S.D.= 0.69) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด รองลงมาคือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ($\bar{X}=4.49$, S.D.=1.26) และด้านอารมณ์-สังคม ($\bar{X}=4.48$, S.D.= 0.73) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ต่ำที่สุด 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า ด้านอารมณ์-สังคม ($\bar{X}=4.47$, S.D.=1.10) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด รองลงมาคือ ด้านพฤติกรรม ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.72) และด้านความรู้ความเข้าใจ ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.75) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ต่ำที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพนักเรียนของแต่ละสถานศึกษา การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ชัดเจนจะทำให้การบริหารวิชาการสู่ความเป็นพลเมืองโลกประสบความสำเร็จ โดยเนื้อหาในหลักสูตรต้องครอบคลุมทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ การรู้เท่าทัน ทักษะ เจตคติ และค่านิยมการจัดหลักสูตรสู่ความเป็นพลเมืองโลกต้องขยายประสบการณ์จากตนเองไประดับโลก ต้องศึกษาเนื้อหาอย่างลุ่มลึกเป็นไปตามวุฒิภาวะและระดับชั้นของผู้เรียน และการจัดหลักสูตรบูรณาการทั้งในการจัดบูรณาการสหวิทยาการ ใช้เนื้อหาสาระจากรายวิชาที่หลากหลาย โดยผ่านรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นหลัก โดยเชื่อมโยงบูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่ว่าการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการอย่างต่อเนื่องเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเป็นเมืองชาติและพลเมืองโลกแบบรอบด้าน และ

เน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง กรอบโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นจึงควรมีโครงสร้างหลักสูตรแบบบูรณาการและสหวิทยาการ ภายใต้การพัฒนาผู้เรียนแบบรอบด้านและการสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเสริมสร้างความเป็นพลเมืองโลกใช้การรวมเข้าไว้ในรายวิชาหรือกิจกรรมรูปแบบต่างๆ โดยมีกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักที่เน้นการเสริมสร้างความเป็นพลเมือง ได้แก่ การพัฒนาบุคคล สังคมและมนุษย์ จริยธรรม และความเป็นพลเมือง การศึกษาเพื่อความเป็นชาติ มีการสอดแทรกการเรียนรู้ความเป็นพลเมืองโลกให้หลักสูตรรายวิชาอื่นๆ เช่น วิชาประวัติศาสตร์บูรณาการในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายมีการเรียนรู้ความเป็นพลเมืองโลกในรายวิชาเลือกเสรี และประสบการณ์การเรียนรู้อื่น นอกจากนี้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานยังมีการกำหนดให้มี “การเรียนรู้ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้” เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสบูรณาการความรู้ ทักษะ ค่านิยมและเจตคติ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก นอกจากนี้ พิณสุดา สิริธรรค์ (2560) ศึกษาการพัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองโลก พบว่า ประเทศไทยมีการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองโลกตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 มีหลักสูตรการศึกษาด้านความเป็นพลเมืองโลกเป็นการเฉพาะในทุกระดับการศึกษา แต่ยังไม่สามารถทำให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ได้จริงเท่าที่ควร สำหรับต่างประเทศ มีการจัดหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองโลกผ่านกระบวนการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการของสิงคโปร์ (Ministry of Education, 2014) ให้ความสำคัญกับการจัดหลักสูตร ความเป็นพลเมืองให้เป็นแกนกลางของกรอบหลักสูตรสำหรับสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 และผลลัพธ์ของผู้เรียนที่มีค่านิยมหลัก (Core Values) ในด้านความตระหนักรู้ในตนเอง การจัดการตนเอง ความตระหนักรู้ทางสังคม การจัดการสัมพันธภาพ ความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจที่เชื่อมโยงกับความรอบรู้ความเป็นพลเมือง ตระหนักเรื่องของโลกและทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความเชื่อมั่นในตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง และตระหนักถึงความเป็นพลเมืองการสน

วิชาพลเมืองจึงเป็นทั้งรายวิชาเฉพาะและเป็นวิชาแกน ที่บูรณาการการเรียนรู้เข้ากับวิชาอื่นๆ

การจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนานักเรียนให้มีความเป็นพลเมืองโลก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลกจะช่วยพัฒนานักเรียนด้านพฤติกรรม ความรับผิดชอบต่อสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์โรคระบาดที่ทั่วโลกประสบ การให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนแบบเน้นการปฏิบัติและประสบการณ์จริง การเสริมสร้างให้ผู้เรียนคิดถึงตนเองในฐานะพลเมืองโลก ตระหนักในบทบาทของตนเอง สิทธิ และความรับผิดชอบต่อพลเมืองโลก ให้ความสำคัญเคารพวัฒนธรรมที่หลากหลาย แสดงความสนใจต่อประเด็นปัญหาโลก ความยุติธรรมการพึ่งพาซึ่งกันและกัน การพัฒนาอย่างยั่งยืน เน้นการสร้างความรู้ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะทั่วไปและเจตคติที่จำเป็น สร้างผู้เรียนให้มีค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการเน้นการเรียนการสอนแบบโครงการ (Project Learning) ในการศึกษาประเด็นปัญหาโลกและสร้างมุมมองโลก ความเชื่อมโยงระหว่างการเรียนในห้องเรียนกับประสบการณ์จริงในสังคม การจัดการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์ (Experiential Learning) การเรียนในบริบท (Contextual Learning) การสนับสนุนให้ผู้เรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนไปใช้กิจกรรมอาสาสมัครและการเรียนรู้แบบให้บริการ (Service Learning) นอกจากนี้ Democratic Citizenship Education-DCE working group หรือ คณะทำงานการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาความเป็นพลเมืองคุณภาพไว้ว่า ความเป็นพลเมืองคุณภาพมีความสำคัญและมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ดังนี้ 1) ความคิดรวบยอด 2) ค่านิยมและแนวทางการปฏิบัติ 3) ทักษะความสามารถ 4) ความรู้และความเข้าใจ โดยการบูรณาการเรียนรู้เพื่อความเป็นพลเมืองคุณภาพ ควรมีทักษะทางสังคม เพราะการเรียนรู้นั้นเป็นทักษะทางสังคม หรือความสารถเชิงสังคม กล่าวคือ การเรียนรู้มีผลต่อตนเองและผู้อื่นเป็นทักษะภายในที่ช่วยในการให้บุคคลเผชิญสถานการณ์ต่างๆ

ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักปรับตัว เรียนรู้การตัดสินใจ รวมทั้งรู้จักยับยั้งชั่งใจ บุคคลที่มีทักษะชีวิตจะเป็นคนที่มีเหตุผล รู้จักเลือกการดำรงชีวิตที่เหมาะสม ช่วยให้การงานเกิดความรอบคอบ และเกิดนิสัยทำงานเพื่อสังคม การฝึกฝนเป็นการเปิดโอกาสให้คนเกิดความพร้อมในตนเองในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจรัตน์ ราชฉวาง (2562) ที่ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความต้องการในการพัฒนาตนเองให้มีความคิดสร้างสรรค์และใช้นวัตกรรมทางการสอน มีหลักการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา สามารถสื่อสาร และใช้สื่อเทคโนโลยี รวมถึงมีความรับผิดชอบต่อการทำงาน เนื่องจากคุณลักษณะดังกล่าวนี้จะทำให้ครูผู้สอนเป็นทั้งผู้สร้างและผู้ผลิตได้อย่างมีคุณภาพ

การวัดและประเมินผลการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพสามารถวัดและประเมินได้จริง การประเมินเพื่อเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสร้างเครื่องมือที่ใช้ประเมินความเป็นพลเมืองโลกและพลเมืองไทยสำหรับนักเรียน เพื่อประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองโลก การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประเมินกระบวนการ ตลอดจนการวัดเจตคติและค่านิยมซึ่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเน้นการประเมินผลย้อนกลับและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้สะท้อนและพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับการวิจัยของ ศาลินา บุญเกื้อ (2551) ที่วิจัยเรื่องการวิเคราะห์ภาวะผู้นำในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่าจุดเริ่มต้นของการจัดการเรียนการสอนเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาหลักสูตรจะประสบความสำเร็จได้ ต้องมีการจัดการบริหารที่ดี มีการวางแผน และการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องมีการส่งเสริมในทุกด้าน นอกจากนี้ ยังพบว่าการวัดและประเมินผลเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงานวิชาการที่ผู้บริหารควรมีกฤตยุทธ์การจัดการเรียนรู้ การวัดและ

ประเมินผลอย่างหลากหลายและยุติธรรมให้เกิดประสิทธิภาพและนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนมีความเป็นพลเมืองคุณภาพตามมาตรฐาน และบรรลุเป้าหมายก่อให้เกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ พูนภักตรา พูลผล (2554) ที่วิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก ผลการวิจัยด้านการวัดและประเมินผล พบว่า การวัดและประเมินผล ควรส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้ครูมีระบบเกณฑ์การวัดประเมินความรู้และพฤติกรรมต่าง ๆ หรือใช้เครื่องมือวัดให้ได้ตัวเลขแทนคุณลักษณะต่าง ๆ โดยนำเอาข้อต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดรวมกับการใช้จิตวิญญาณของผู้ประเมินมาใช้ในการตัดสินใจ โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ วัดความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่หลากหลาย

การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับนักเรียน นักเรียนสามารถเข้าถึงสื่อต่างๆ ที่ครูผลิตได้ง่าย และการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่เกินไปในทางที่ก่อให้เกิดการให้ร้ายบุคคลอื่นทั้งที่เจตนาหรือไม่เจตนา หรือเป็นการใช้ช่องทางสื่อออนไลน์เพื่อทำให้บุคคลอื่นเสื่อมเสียชื่อเสียง หรือการส่งต่อข้อความอันเป็นเท็จหรือหลอกลวงให้หลงเชื่อโดยไม่ปรากฏข้อมูลที่แท้จริงเลย ศาลินา บุญเกื้อ (2551) ยังได้เสนอกิจกรรมการพัฒนาสื่อและสารสนเทศทางการศึกษามีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพราะสื่อ เทคโนโลยีทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจและสามารถเพิ่มพูนทักษะความสามารถและประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้ ตลอดจนการแสวงหาความรู้เกิดการค้นคว้าข้อมูลที่มากมายเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้และการพัฒนาตนเองของผู้เรียน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับพูนภักตรา พูลผล (2554) ที่ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก ผลการวิจัยด้านการวัดและประเมินผล พบว่า การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ด้วยการนำสื่อเทคโนโลยีมาช่วยอำนวยความสะดวกให้เป็นแหล่งเชื่อมโยงความรู้ที่มีอยู่ทั่วทุกมุมโลกมารวมเป็นแหล่งเรียนรู้ร่วมกัน โดยการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการ

จัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความเป็นพลเมืองคุณภาพและพร้อมเป็นพลเมืองโลก นอกจากนี้ตามที่ เบญจรัตน์ ราชฉวาง (2562) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า เพื่อส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตามรูปแบบและขั้นตอนของทักษะการคิดที่เป็นระบบ มีเครื่องมือวัดและประเมินผล ประเด็นทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี มีแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 และความเป็นพลเมืองโลก มีดังนี้ 1) ด้านเทคโนโลยี ควรสัมมนา/อบรม/จัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเชื่อมต่อบริบทเครือข่าย ให้ครูได้เรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างทักษะและสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีมากขึ้น ประเมินผลจากพฤติกรรมการใช้และผลงาน โดยตั้งเกณฑ์การเปรียบเทียบที่ยอมรับได้เพื่อให้ครูได้เรียนรู้ และใช้อย่างอิง เพื่อเทียบระดับ (Bench Marking) 2) ด้านสื่อ ควรจัดสรรงบประมาณกำหนดแนวทางการพัฒนา ผักผ่อนทักษะในการผลิตสื่อออกแบบและใช้สื่อได้ตรงกับตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และจัดเก็บสื่อได้อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมต่อกระบวนการเรียนรู้ ประเมินผลจากคุณภาพของสื่อ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรพิจารณาให้การสนับสนุนและส่งเสริมในด้านการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพและสามารถวัดและประเมินผลได้จริง ด้วยการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก แล้วนำผลการวัดและประเมินผลไปใช้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สืบเนื่องมาจากการวิจัย พบว่า ด้านการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุด แต่มีสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด โดยเฉพาะห้วงการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำกว่าห้วงการนำผลการวัดและประเมินผลไปใช้

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาควรให้ความสำคัญกับ การวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยุติธรรมให้เกิดประสิทธิภาพและนำไปสู่การพัฒนา

ผู้เรียนมีความเป็นพลเมืองคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัย พบว่าด้านการวัดและประเมินผลค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุด แต่มีสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เหมาะสมมาช่วยอำนวยความสะดวกให้เป็นแหล่งเชื่อมโยงความรู้ให้มียุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมโลกมารวมเป็นแหล่งเรียนรู้ร่วมกัน โดยการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำรองลงมา

1.4 ครูผู้สอนเน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดบรรยากาศทั้งในและนอกห้องเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะความเป็นพลเมืองโลกโดยการนำสื่อ เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ และปรับกระบวนการวัดและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริงให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลกประเด็นการบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุด แต่มีสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนเพื่อเอื้อต่อการพัฒนาด้านคุณภาพการบริหารงานวิชาการเป็น การส่งเสริมและสนับสนุนให้กับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลกในตัวผู้เรียนในด้านอารมณ์ – สังคม รองลงมาคือ ด้านพฤติกรรม จึงเห็นควรศึกษานวัตกรรม การวัดและประเมินผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองโลก และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองโลก

เอกสารอ้างอิง

- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2553). วิสัยทัศน์ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) พ.ศ. 2553-2556. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน).
- ทัศนีย์ วงศ์ยืน. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- เบญจรัตน์ ราชฉวาง. (2562). การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- พินสุดา สิริรังศรี. (2560, ตุลาคม – ธันวาคม). การพัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง. วารสารสุทธิปริทัศน์. 31(100), 101.
- พูนภักตรา พูลผล. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ศาลินา บุญเกื้อ. (2551). การวิเคราะห์ภาวะผู้นำในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาของ สป. ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564). กรุงเทพฯ: สำนักฯ
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). ข้อเสนอแนะตัวชี้วัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง

- โลก ตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน.
กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Annette Rome. (2020). Global Citizenship: A Moral Imperative. *CETA Australian Guide 2020*. 15.
- Berdie D.R. Anderson J.F. Niebuhr M.A. (1986). *Questionnaires: design and use*. Metuchen, NJ: Scarecrow Press.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing (5th ed.)*. New York: Harper Collins Publishers.
- Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (2007). Educational administration: Theory research and practice. *Recherche*, 67, (02).
- Kniep, Willard M. (1986). Social studies within a global education. *Social Education*. November/December.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Ministry of Education. (2014). *2014 Syllabus Character and Citizenship Education Primary*. Singapore: Ministry of Education.
- Rome. (2018, July). Role of Education for Global Citizenship in Promoting Social, Economic and Environmental Justice, Rome Conference Proceedings.
- Unesco. (2018). *Education Transforms Lives*. From <http://www.bic.moe.go.th/index.php/component/kr/itemlist?start=10>.

**ปัจจัยจิตลักษณะและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์
ของนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3**

**Psychological and Situational Factors Affecting Mathematics Learning
Behavior of Secondary School Students Expand Opportunities
under the Office of Suphanburi Primary Educational Service Area 3**

นิษรา พรสุริวงษ์ (Nisara Pornsuriwong)¹ นิตยา สุขเสรีทรัพย์ (Nittaya Sukseeresub)²

Received: June 2, 2021

Revised: June 25, 2021

Accepted: June 26, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 2) เพื่อหาสมการที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 306 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์สถิติการถดถอยพหุคูณ แบบ Stepwise

ผลการวิจัย พบว่า 1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวแปรที่นำมาศึกษาและพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์มีค่าอยู่ระหว่าง .175 ถึง .823 โดยลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (x1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (x2) ความ

เชื่ออำนาจในตน (x3) การสนับสนุนทางการเรียนจากผู้ปกครอง (x4) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูคณิตศาสตร์ (x5) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (x6) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (x7) เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ (x8) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) การวิเคราะห์สมการพยากรณ์ ที่ใช้การคัดเลือกตัวแปรด้วยวิธี Stepwise พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 5 ตัว ที่ร่วมกันทำนายตัวแปรตาม สามารถอธิบายพฤติกรรมการเรียน ได้ร้อยละ 85.80 ($R^2 = .858$) เมื่อพิจารณาเฉพาะตัวแปร พบว่าตัวแปรอิสระที่สามารถ อธิบายตัวแปรตามได้ดีที่สุดและมีนัยสำคัญคือ ความเชื่ออำนาจในตน (x3) ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (x1) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูคณิตศาสตร์ (x5) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (x2) เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ (x8) ซึ่งจากตารางข้อมูล สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ในรูปคะแนนดิบและรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.62 + .738x_3 + .762x_1 + .318x_5 + .195x_2 + .150x_8$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$ZY = .848x_3 + .764x_1 + .327x_5 + .231x_2 + .174x_8$$

¹ อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
Lecturer, School of Education, North Bangkok University

² อาจารย์สาขาวิชาภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
นอร์ทกรุงเทพ

Lecturer, Graduate School, North North Bangkok University

คำสำคัญ: ปัจจัยจิตลักษณะ, ปัจจัยสถานการณ์, พฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์

Abstract

The objectives of this research were to study psychological and situational factors that are related to mathematics learning behavior of students under the Office of Suphanburi Educational Service Area 3 and to identify equations that can predict Psychological and situational factors that are related to mathematics learning behavior of junior high school students under the Office of Suphanburi Educational Service Area 3. The samples used in this research were 306 junior high school students applying multi-step randomization. The research instruments were a questionnaires. The statistics employed in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation. Pearson correlation coefficient and Stepwise multiple regression analysis.

1. The results showed that the internal correlation coefficient of the studied variable and mathematics learning behavior was between .175 and .823. The students are future-oriented and self-control (x1), achievement -motivation (x2), self-confident (x3), other friend revealed the following (x4), student and math teacher relationship (x5), student-peer relationship (x6), democratic parenting (x7), attitude to mathematics (x8) The positive correlation with mathematics learning behavior was significant different at .01 level

2. Analysis of predictive equations with stepwisely method found that the 5 parameter variables could be learning behavior of 85.80 ($R^2 = .858$). The independent variable could best to describe the dependent variables such as self-confidence (x3) with significant self-determination and self-control (x1), student- Mathematics

teacher relationship (x5), self-control (x2), attitude to Mathematics (x8). Can be written as a forecasting equation for Math learning behavior in raw score form and standardized score as follows: The equation construction of the regressive prediction of raw and standardized scores were:

The predictive equation of raw scores were:

$$Y = .062 + .738x_3 + .762x_1 + .318x_5 + .195x_2 + .150x_8$$

The standard scores predictive equation:

$$ZY = .848x_3 + .764x_1 + .327x_5 + .231x_2 + .174x_8$$

Keywords: Situational factors, Psychological factors, Mathematics learning Behavior

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้า ทางวิทยาการด้านต่างๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้ประเทศไทยต้องมีการปรับทิศทางและปรับตัวในทุกๆ ด้าน เพื่อการขับเคลื่อนประเทศอย่างถูกทิศทาง ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศสามารถยืนหยัดอยู่รอด รู้เท่าทัน ไม่ล้าหลัง การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและถือเป็นฐานในการหมุนการเปลี่ยนแปลงด้านอื่นๆ คือการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา การศึกษาเปรียบเสมือนการสร้างฐานความรู้ให้กับประเทศ เป็นทรัพยากรที่มีมูลค่าสูง ด้วยเหตุนี้จึงมีการขับเคลื่อนให้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขึ้นมา โดยมีจุดเน้นที่สำคัญคือให้ การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม สร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ สร้างองค์ความรู้ เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ เกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตการจัดการศึกษาจะต้องพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข จุดเน้นที่กล่าวถึงถือเป็นหลักการที่ทุกฝ่ายจะต้องคำนึงถึง และ ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของการศึกษาไทยอีกครั้งหนึ่งเป็นการปฏิรูปการศึกษาที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาทั้งระบบ ทั้งด้านรูปแบบ วิธีการ และผลผลิต ที่ต้องการ (สมยศ ชิตมงคล, 2549, หน้า 149)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นและยังยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนเดิมภายใต้หลัก “คนคือศูนย์กลางการพัฒนา” ฝึกให้คนมีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ สอดแทรกการพัฒนาคนทุกช่วงวัย ด้วยกระบวนการเรียนรู้สู่วัฒนธรรมการเกื้อกูลเสริมสร้างทักษะให้คนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต การต่อยอดสู่นวัตกรรมความรู้ การฝึกฝนจนเกิดความคิดสร้างสรรค์ การเปิดใจกว้างพร้อมยอมรับทุกความคิดเห็น และการปลูกฝังจิตใจที่มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย ควบคู่กับการพัฒนาด้วยการเรียนรู้ศาสตร์วิทยาการให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับแนวโน้มการจ้างงาน และเตรียมพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, หน้า 48) สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 4) การศึกษานับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของคนในประเทศ เพราะรากฐานของชาติ คือ คน รากฐานของคน คือ การศึกษา คนที่มีคุณภาพจะช่วยสร้างความเจริญที่ยั่งยืนในอนาคตได้ การเตรียมคนที่มีคุณภาพเพื่อเป็นผู้นำด้านต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะนำพาชาติให้เจริญก้าวหน้า การปรับโครงสร้างทางการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาต้องทำอย่างจริงจังและจริงใจ ต้องร่วมมือกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางการศึกษา การฝึกฝนที่มีสติปัญญาให้ได้เป็นผู้นำในการแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์เทคโนโลยีใหม่ ๆ อันเป็นกำลังสำคัญในการบริหารและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า เป้าหมายของการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาชาติคือ การพัฒนาคนและคุณภาพของคนให้เป็นผู้ที่มีปัญญา รู้จักเหตุและผล รู้จักแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มุ่ง

พัฒนาพฤติกรรมทางสังคมที่พึงามทั้งในการทำงานและการอยู่ร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540, หน้า 1-2) การพัฒนาคนและสังคมไทยพบว่า คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แต่ผลการพัฒนาชี้ให้เห็นประเด็นสำคัญหลายประการที่ต้องเร่งแก้ไขและเสริมสร้างให้เข้มแข็ง การพัฒนาทางการศึกษายาวตัวเชิงปริมาณอย่างรวดเร็ว แต่คุณภาพการเรียนรู้เป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญสูง โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 4 วิชาหลัก คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ต่ำกว่าร้อยละ 50 มาโดยตลอด รวมทั้งยังขาดความเข้มแข็งใน ด้านความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงาน ด้านการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ คนไทยได้รับโอกาส การเรียนรู้ตลอดชีวิตมากขึ้นแต่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การใช้ประโยชน์ได้เท่าที่ควร (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 48)

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิด สร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหาและนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษา ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่นๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นจึงต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้ คือ มีความรู้ความเข้าใจในคณิตศาสตร์พื้นฐาน และมีทักษะในการคิดคำนวณรู้จักคิดอย่างมีเหตุผลและแสดงความคิดเห็นออกมาอย่างมีระเบียบชัดเจนรัดกุม รู้คุณค่าของคณิตศาสตร์ มีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ สามารถนำประสบการณ์ทางด้านความรู้ ความคิดและทักษะที่ได้จากการเรียนคณิตศาสตร์ไปใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1) คณิตศาสตร์เป็นศาสตร์และศิลป์ที่ศึกษาเกี่ยวกับแบบรูปและความสัมพันธ์ เพื่อให้ได้ข้อสรุปและนำไปใช้ประโยชน์ คณิตศาสตร์มีลักษณะเป็นภาษาสากลที่ทุกคนเข้าใจตรงกันในการสื่อสาร สื่อความหมายและถ่ายทอดความรู้ระหว่างศาสตร์ต่างๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 2) และยังช่วยฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนมีเหตุผล สามารถแก้ปัญหา

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นพื้นฐาน จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต และการเตรียมตัวเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม รู้จักวิธีการแก้ปัญหา สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพตามความถนัด ความสนใจและความสามารถของตนเองได้ (สิริพร ทิพย์คง, 2544, หน้า 13) สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 2)

การคิดวิเคราะห์เป็นวิธีการที่บุคคลใช้ประเมินตนเองและเป็นกระบวนการคิดที่เต็มไปด้วยสาระและคุณภาพการคิด ซึ่งจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งสำหรับการสร้างความเจริญแก่บุคคลและวิสาหการต่างๆ ผู้คิดวิเคราะห์เป็นจะสามารถใช้ปัญญาในชีวิตได้ทุกสถานการณ์ การคิดวิเคราะห์มีองค์ประกอบ 2 เรื่อง คือ ความสามารถในการใช้เหตุผลอย่างถูกต้อง กับเทคนิคในการตั้งคำถามเพื่อใช้ในการคิดวิเคราะห์ (วินิจ สุรารัตน์, 2547, หน้า 125) และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นการศึกษาหาระดับความสามารถในการแยกแยะส่วนย่อย ๆ ของเหตุการณ์ เรื่องราว หรือเนื้อหาต่าง ๆ ว่ามีจุดมุ่งหมายอะไร แต่ละเหตุการณ์เกี่ยวข้องอย่างไรโดยแบ่งออกตามประเภทเนื้อหาที่วัด ได้แก่ การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ (ลักขณา สรีวัฒน์, 2549, หน้า 5) การเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในปัจจุบันมีปัญหาก็เกี่ยวข้องทั้งด้านครูผู้สอนและด้านตัวนักเรียนเอง ซึ่งปัญหาดังกล่าวถ้าไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข จะทำให้นักเรียนมีพื้นฐานในการคิดคำนวณที่ไม่ดี จะทำให้เกิดปัญหาในการเรียนในระดับสูงต่อไปและจะเป็นผลเสียต่อเนื่องในการเรียนวิชาอื่นๆ ด้วยเพราะว่าวิชาคณิตศาสตร์นั้นเป็นพื้นฐานของวิชาต่างๆ หลายวิชาด้วยกัน ตลอดจนจะเป็นปัญหาแก่นักเรียนทำให้นักเรียนไม่รู้จักการใช้เหตุผลในการคิดอย่างมีระบบระเบียบ และไม่รู้จักการแก้ปัญหาต่างๆ เนื่องจากในระดับช่วงชั้นที่ 3 นั้นเป็นระดับที่นักเรียนกำลังเข้าสู่วัยรุ่น เป็นวัยที่จะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพื่อหาทางป้องกันแก้ไข ปรับปรุงและส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนโดยต้องร่วมมือกันหลายๆฝ่ายโดยเฉพาะผู้ปกครองและครู

ในฐานะที่มีบทบาทใกล้ชิดเด็กมากที่สุด (อุทัยวรรณ ปัญญาวัน, 2553)

จากปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวข้องกับครูผู้สอน และตัวผู้เรียน นักเรียนมีพื้นฐานที่ไม่ดี เกิดจากเจตคติของตัวผู้เรียนกับครูผู้สอน ซึ่งผู้เรียนบางคนจะฝังใจกับการสอนของครูผู้สอนว่าสอนไม่รู้เรื่อง สอนไม่เข้าใจ เรียนไปก็ไม่รู้จะไปทำอะไร บางคนไม่ต้องการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนไม่กล้าถามครูผู้สอน ทุกอย่างเกิดจากเจตคติที่ไม่ดี ส่งผลให้นักเรียนไม่อยากเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ในด้านการจัดการเรียนการสอนและการถ่ายทอดของครูผู้สอนยังไม่สามารถถ่ายทอดให้ผู้เรียนเข้าใจ วิเคราะห์ หรือคำนวณได้ ไม่ฝึกให้ผู้เรียนได้ลองคิด ลองวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ สอนอย่างเดียว แล้วสั่งให้ทำแบบฝึกหัด โดยการวัดและประเมินผลวัดจากความแม่นยำจริง มองตัวผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่พัฒนา โดยการสอนต้องสอนแบบ Active Learning ควรให้ผู้เรียนเป็นคนแสดงความคิด จะส่งผลให้การเรียนรู้ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ว่ามีตัวแปรใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ ตัวแปรที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ ยึดรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (ดวงเดือน พันธุมนานิน, 2544, หน้า 5-6) ซึ่งเป็นรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมมี 4 ประเภท คือ 1) สาเหตุทางด้านสถานการณ์ปัจจุบัน ที่เอื้อหรือขัดขวางพฤติกรรมที่ศึกษา 2) สาเหตุทางด้านจิตลักษณะเดิมของผู้กระทำซึ่งมักเกิดจากการได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ สะสมกันมาแต่ในอดีต และพันธุกรรม 3) ด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ คือ ลักษณะทางจิตใจที่อาจเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ปัจจุบันที่บุคคลประสบอยู่ และ 4) ด้านอิทธิพลร่วม (หรือปฏิสัมพันธ์) ระหว่างจิตลักษณะของสถานการณ์ปัจจุบันกับจิตลักษณะเดิมที่ส่งผลต่อพฤติกรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
2. เพื่อหาสมการที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์ พัฒนาผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ให้มีระดับสูงขึ้น
2. เป็นแนวทางในการบริหารของสถานศึกษาที่จะนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ พัฒนาการสอนของครู และพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ
3. เป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,294 คน (ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สังกัด สพป.สุพรรณบุรี เขต 3 สพป.3, 2562)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณตามวิธีของ Yamane (1973)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$n = \frac{1294}{1 + 1294 (0.05)^2}$$

$$= 305.54$$

$$\approx 306$$

ดังนั้น จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน

เมื่อ n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดประชากร

e คือ คลาดเคลื่อนของค่าของกลุ่ม ตัวอย่าง

เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมทั้งเขตพื้นที่และกระจายไปยังทุกขนาดโรงเรียน ผู้วิจัยจึงสุ่มประชากรจากทุกอำเภอ ทุกขนาดโรงเรียน และทุกระดับชั้น โดยการคำนวณอัตราส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อจำนวนนักเรียนในแต่ละระดับชั้นตามขนาดของโรงเรียนในแต่ละอำเภอ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 306 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้ โดยแบ่งตามการแบ่งกลุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่เปิดสอน ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก และ โรงเรียนขนาดกลาง จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างประมาณ 306 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมทั้งเขตพื้นที่การศึกษาและกระจายไปสู่ทุกกลุ่มของขนาดโรงเรียน ผู้วิจัยจึงสุ่มโรงเรียนในแต่ละอำเภอแยกตามขนาดของโรงเรียนโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ดังตาราง 1

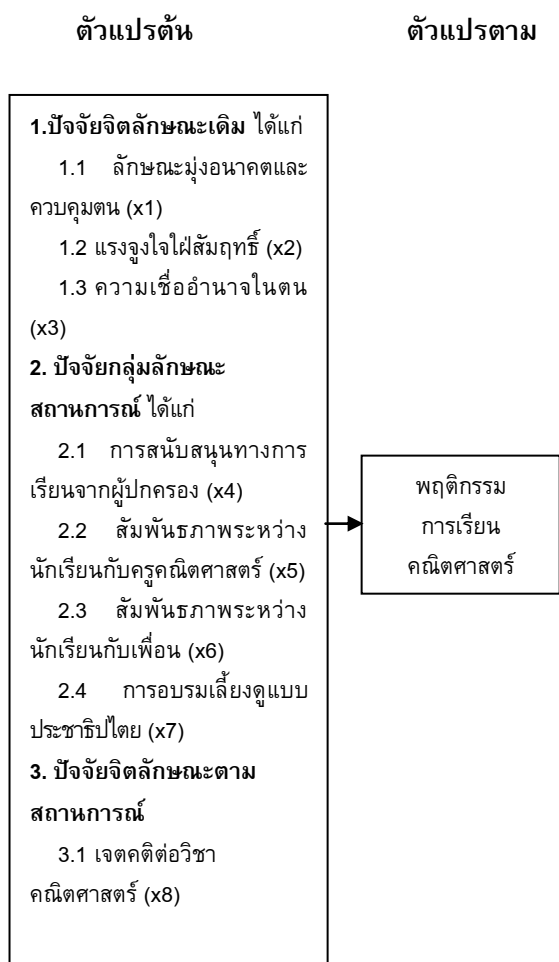
ตาราง 1 แสดงผลการสุ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ขนาดโรงเรียน

ลำดับ	ขนาดสถานศึกษา	จำนวน (แห่ง)	จำนวนนักเรียน	กลุ่มตัวอย่าง
1	ขนาดเล็ก	5	106	25
2	ขนาดกลาง	18	1,188	281
รวมทั้งสิ้น		23	1,294	306

ที่มา : ข้อมูลจำนวนนักเรียน ปีการศึกษา 2562

(ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิ.ย.2562)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม สร้างขึ้นจากการบทวน แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้ออกแบบสอบถามให้สอดคล้องกับการวิจัย โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. นำความรู้ที่ได้จากข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถาม ศึกษาการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้ครอบคลุมเนื้อหา
3. นำแบบสอบถามจากข้อ 2 เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC ได้ค่า IOC = 0.916
4. นำแบบสอบถามจากข้อ 3 มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลอง (Try-out) กับ

นักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α -Coefficient) ของ Cronbach (1990) เท่ากับ 0.889

5. นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อที่ 4 มาปรับปรุงแก้ไข และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของปัจจัยด้านสถานการณ์และจิตลักษณะเดิมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ประมาณค่า 5 ระดับ เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็นปัจจัยสถานการณ์และจิตลักษณะเดิมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 107 ข้อ แยกเป็น 1) แบบวัดการสนับสนุนทางการเรียนจากผู้ปกครอง จำนวน 11 ข้อ 2) แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูคณิตศาสตร์ จำนวน 10 ข้อ 3) แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 15 ข้อ 4) แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จำนวน 10 ข้อ 5) แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน จำนวน 12 ข้อ 6) แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 9 ข้อ 7) แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน จำนวน 15 ข้อ 8) แบบวัดเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ จำนวน 9 ข้อ 9) แบบวัดพฤติกรรมตั้งใจเรียนคณิตศาสตร์ จำนวน 16 ข้อ โดยข้อคำถามแต่ละข้อแบ่งคะแนนเป็นระดับพฤติกรรม ดังนี้

เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่ศึกษากำหนดดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับ
4.51-5.00	หมายถึง ระดับตัวแปรมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง ระดับตัวแปรมาก
2.51-3.50	หมายถึง ระดับตัวแปรปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง ระดับตัวแปรน้อย
1.00-1.50	หมายถึง ระดับตัวแปรน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามไปสอบถามข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 306 คน เก็บ 306 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและการวิเคราะห์สถิติการถดถอยพหุคูณ

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	Y
X1	1.00								
X2	.125*	1.00							
X3	.125*	1.000**	1.00						
X4	.164**	.873**	.873**	1.00					
X5	0.187	.679**	.679**	.440**	1.00				
X6	0.124	.606**	.606**	.326**	.890**	1.00			
X7	.145*	.835**	.835**	.811**	.410**	.395**	1.00		
X8	0.137	.225**	.225**	0.101	.161**	.143*	.218**	1.00	
Y	.175**	.792**	.792**	.823**	.710**	.527**	.832**	0.532**	1.00
$\bar{X}$	3.70	4.35	4.34	4.33	4.42	4.40	4.27	4.28	4.41
S.D.	1.200	0.353	.400	0.395	0.342	0.406	0.385	0.447	0.343

จากตาราง 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวแปรที่นำมาศึกษาและพฤติกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีค่าอยู่ระหว่าง .175 ถึง .823 โดยลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (x1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (x2) ความเชื่ออำนาจในตน (x3) การสนับสนุนทางการเรียนจากผู้ปกครอง (x4) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูคณิตศาสตร์ (x5) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (x6) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (x7) เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ (x8) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 3 สมการพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	.062	.106		.596**	.000
X ₃	.738	.046	.848	16.172**	.000
X ₁	.762	.052	.764	14.805**	.000
X ₅	.318	.062	.327	5.174**	.000
X ₂	.195	.043	.231	4.556**	.000
X ₈	.150	.053	.174	2.827**	.005

R = 0.927 Adjust R2 = .858 SE(est.) = .130 F = 456.116 Sig. = .000

จากตาราง 2 แสดงค่าสถิติของตัวแปรในสมการพยากรณ์ ที่ใช้การคัดเลือกตัวแปรด้วยวิธี Stepwise ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระ 4 ตัว ที่ร่วมกันทำนายตัวแปรตาม (พฤติกรรมการเรียนรู้) สามารถอธิบายตัวแปรตามได้สูงมาก ($R^2 = .858$) เมื่อพิจารณาเฉพาะตัวแปร พบว่า ตัวแปรอิสระที่สามารถอธิบายตัวแปรตามได้ดีที่สุดและมีนัยสำคัญ คือ ความเชื่ออำนาจในตน (x3) ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (x1) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูคณิตศาสตร์ (x5) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (x2) เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ (x8) ซึ่งจากตารางข้อมูล สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในรูปคะแนนดิบและรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.62 + .738x_3 + .762x_1 + .318x_5 + .195x_2 + .150x_8$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$ZY = .848x_3 + .764x_1 + .327x_5 + .231x_2 + .174x_8$$

อภิปรายผล

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวแปรที่นำมาศึกษาและพฤติกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีค่าอยู่ระหว่าง .175 ถึง .823 โดยลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (x1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (x2) ความเชื่ออำนาจในตน (x3) การสนับสนุนทางการเรียนจากผู้ปกครอง (x4) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูคณิตศาสตร์ (x5) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (x6) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (x7) เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ (x8) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับ

มัธยมศึกษาสูงเป็นผู้ที่มีความรู้พื้นฐานดี มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม อาทิเช่น การเรียนพิเศษการอ่านหนังสือเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน เป็นต้น นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษาที่สูงย่อมสามารถนำความรู้มาใช้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ๆ และมีความสำคัญอย่างมากในการเรียนระดับปริญญาตรี ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับข้อสรุปของ Halton (1964, p.20-25) ที่ว่าความตั้งใจเรียนหรือความเอาใจใส่จะทำให้บุคคลมีสมาธิ ถ้าเป็นการเรียนที่ตรงกับความสนใจและความตั้งใจของผู้เรียนแล้วผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจะสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่ไม่มีความตั้งใจของผู้เรียนหรือไม่สนใจในการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา ต้นสุวรรณนนท์ และปิยะนุช เพียรรัตน์พิมล (2552) ที่ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผลการศึกษาพบว่า เจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุทัยวรรณ ปัญญาวัน (2553) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ตัวพยากรณ์ทั้ง 8 ตัว ประกอบด้วย การสนับสนุนทางการเรียนจากผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูคณิตศาสตร์ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และความเชื่ออำนาจในตน เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับพฤติกรรมตั้งใจเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรชัย ผาตไธสง (2555) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาปัจจัยเชิงเหตุของพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักศึกษา พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สัมพันธ์กับพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียนสูงที่สุด ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์เท่ากับ .698 รองลงมาคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ค่า

สัมประสิทธิ์สหพันธ์เท่ากับ .683 และเจตคติต่อพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์เท่ากับ .255 ทั้งนี้ จิตลักษณะเดิม (ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) จิตลักษณะตามสถานการณ์ (เจตคติต่อพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน การรับรู้ความสามารถของตนเอง) และสถานการณ์ (การสนับสนุนทางสังคม) สอดคล้องผลการวิจัยของชวนชัย เชื้อสาธุชน (2552) ที่วิจัยเรื่องปัจจัยเชิงเหตุและผลที่เกี่ยวกับการใฝ่เรียนรู้คู่ความดีของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยถือว่าพฤติกรรมเคารพตนเองเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมการเป็นคนดี พบว่า ตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมเคารพตนเองคือ เจตคติที่ดีต่อการทำความดี ซึ่งเป็นตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์การเป็นคนดี เจตคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมที่แสดงถึงการเคารพนับถือในตนเอง

2. แสดงค่าสถิติของตัวแปรในสมการพยากรณ์ ที่ใช้การคัดเลือกตัวแปรด้วยวิธี Stepwise ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรอิสระ 4 ตัว ที่ร่วมกันทำนายตัวแปรตาม (พฤติกรรมการเรียน) สามารถอธิบายตัวแปรตามได้สูงมาก ($R^2 = .858$) เมื่อพิจารณาเฉพาะตัวแปร พบว่าตัวแปรอิสระที่สามารถอธิบายตัวแปรตามได้ดีที่สุดและมีนัยสำคัญ คือ ความเชื่ออำนาจในตน (x_3) ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (x_1) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูคณิตศาสตร์ (x_5) และแรงจูงใจนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ในที่สุด ซึ่งเป็นไปตามกรอบรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) ดังนั้น หากจะพัฒนาความเป็นพลเมือง จึงจำเป็นต้องพัฒนาจิตเคารพนับถือ ซึ่งเป็นจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่จะนำไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของบุคคล ทั้งนี้ ต้องให้บุคคลได้เห็นแบบอย่างพฤติกรรมเคารพนับถือของผู้สอน รวมถึง การฝึกจิตลักษณะที่เป็นปัจจัยเชิงเหตุ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เหตุผลเชิงจริยธรรม และความเชื่อ อำนาจในตน ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงเหตุของจิตเคารพนับถือ และความเป็นพลเมือง สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรชัย ผาตไธสง (2555) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมพฤติกรรมใฝ่รู้ ใฝ่เรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า จิตลักษณะเดิม (ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) จิตลักษณะตามสถานการณ์ (เจตคติต่อพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน การรับรู้ความสามารถของตนเอง) และสถานการณ์ (การสนับสนุนทางสังคม) รวม 5 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมใฝ่รู้

ไฝเรียนของนักศึกษาในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 54.80 ตัว
ทำนายที่สำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต
ควบคุมตน การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการ
สนับสนุนทางสังคม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ
อุทัยวรรณ ปัญญาวัน (2553) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
พฤติกรรมตั้งใจเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้น
ชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 5 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของพฤติกรรมตั้งใจเรียน
คณิตศาสตร์ของนักเรียนมีทั้งหมด 3 ตัวแปร เรียง
ตามลำดับความสำคัญดังนี้ ความเชื่ออำนาจในตน เจตคติ
ต่อการเรียนคณิตศาสตร์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งตัว
แปรพยากรณ์ชุดนี้ร่วมกันสามารถพยากรณ์พฤติกรรม
ตั้งใจเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนได้ร้อยละ 47.5 และ
มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ 10.533

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน
คณิตศาสตร์ของของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียน
ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 3 ประกอบด้วย ตัวแปรในกลุ่มจิต
ลักษณะเดิม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่ง
อนาคตและควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตัวแปร
ในกลุ่มลักษณะสถานการณ์ ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่าง
นักเรียนกับครูคณิตศาสตร์ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะ
ตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์
ดังนั้น ผู้บริหารและครูผู้สอน ควรใช้ข้อมูลนี้เป็นแนวทาง
ในการวางแผน ปรับปรุงแก้ไข พัฒนา และส่งเสริมให้
นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์เพื่อเพิ่ม
ผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ต่อไป

2. เนื่องจากความเชื่ออำนาจในตนเป็นตัวแปร
พยากรณ์ที่ดีที่สุดของพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์
ดังนั้น ครูและผู้ปกครองควรร่วมมือกันจัดกิจกรรมที่
ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้า
แสดงออก เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ
อย่างเต็มที่ หากิจกรรมที่นักเรียนสามารถทำแล้วประสบ
ผลสำเร็จ มีความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถทำสิ่งต่าง ๆ
สำเร็จได้เช่นกับคนอื่น ๆ การที่นักเรียนมีความเชื่ออำนาจ
ในตนจะทำให้ให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม
การเรียนรู้คณิตศาสตร์ในระดับการศึกษาอื่นๆ เช่น ระดับ
ประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาและจัด
กิจกรรมให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ ในทุกระดับการศึกษา และจะได้หาแนวทางในการแก้ไขและ
พัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ:
พรักหวานกราฟฟิค.
- _____. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ หลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จินตนา ดันสุวรรณนท์ และปิยะนุช เพียรรัตน์พิมล.
(2552). ปัจจัยทางจิตลักษณะส่วนบุคคลและ
ปัจจัยทางสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วย
การนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราช
ภัฏสวนดุสิต. รายงานการวิจัย, กรุงเทพฯ:
คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต.
- ชวนชัย เชื้อสาธุน. (2552). ปัจจัยเชิงเหตุและผลที่
เกี่ยวกับการไฝเรียนรู้ความดีของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏ. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2544). ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- พรชัย ผาดโหล. (2555). การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมพฤติกรรมไฝรู้ไฝเรียนของนักศึกษา

- มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออก. สำนัก
นายกรัฐมนตรี, บัณฑิตวิทยาลัย.
- ลักขณา สิริวัฒน์. (2549). *การคิด*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.
พรินติ้ง เฮาส์.
- วนิช สุธารัตน์. (2547). *ความคิดและความคิด
สร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมยศ ชิตมงคล. (2549). “*Brain – Based Learning
กับการจัดการเรียนการสอนยุคปฏิรูป”
นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูป
การศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ตำราและเอกสาร
ทางวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี 3 .
(2562). *ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน*, จาก [http://spb3.
go.th/spb3/bigdata/tableSchoolmis.php](http://spb3.go.th/spb3/bigdata/tableSchoolmis.php).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540).
*แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.
2540-2544)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ. (2550). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 -
2554)*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- _____. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติฉบับที่ 11 (2554 – 2559)*. กรุงเทพฯ:
สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- สิริพร ทิพย์คง. (2544). *การแก้ปัญหาคณิตศาสตร์.
(พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ.
- อุทัยวรรณ ปัญญาวัน. (2553). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
พฤติกรรมตั้งใจเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน
ระดับช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและ
ประเมินผลการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of psychological
testing*. (5th ed.). New York: Harper Collins
Publishers.
- Halton, Boyd. (1964). *Motivative and Genreal
Mathematic Students, Mathematic
Teacher*. 57, 20 – 25.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory
analysis* (3rd ed.). Singapore: Times
Printer.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความเข้มแข็งของชุมชนบ้านนาสะอูง ตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

Factors affecting Strength of Na Sa Ung Community According to Sustainable Development Goals

ปัญญวัฒน์ จุฑามาศ (Panyawat Chuthamas) *

Received: May 06, 2021

Revised: June 23, 2021

Accepted: June 26, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเข้มแข็งของชุมชนและปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน โดยศึกษาจากประชาชนที่อาศัยอยู่ใน หมู่บ้านนาสะอูง จำนวน 148 คน โดยการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านผู้นำชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน 3) ด้านการบริหารจัดการชุมชน 4) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน 5) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน และ 6) ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน โดยรวมภาพอยู่ในระดับมากและความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความเข้มแข็งของชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน และ กระบวนการจัดการชุมชน ส่งผลทางบวกต่อความเข้มแข็งของชุมชนฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยเหล่านี้

สามารถพยากรณ์ความเข้มแข็งของชุมชนฯ ได้ร้อยละ 70 ส่วนปัจจัยด้านผู้นำชุมชนที่มีความรู้ความสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชาวบ้าน และการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนไม่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน

คำสำคัญ: ความเข้มแข็งของชุมชน, หมู่บ้านนาสะอูง, การพัฒนาอย่างยั่งยืน

Abstract

This research aimed to study the strength of the community and the factors affecting the strength of the community. Studying from people living in Na Sa Ung village of 148 samples by convenience sampling method using a questionnaire. The data were analyzed by using descriptive statistics: frequency, percentage, mean, and standard deviation. Hypothesis testing by inferential statistics using Pearson's Correlation Coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The results of the study revealed that the factors affecting the strength of the community consisted: 1) the community leaders with knowledge and abilities; 2) the participation in the activities of the people; 3) the management of the community; 4) the shared learning of the community; 5) the local wisdom and community culture; and 6) support from government agencies and non-governmental organizations were at a

¹ อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

University Staff, North Bangkok University

high level. The strength of the community were at a high level. Factors affecting the strength of the community were public and private supports, local wisdom and community culture and community management process with positively affected the strength of the community with statistical significance at .01 level. These factors could predicted the strength of the community by 70 percent. The factors of the community leaders with knowledge and abilities, the participation in the activities of the people and shared learning of the community did not affect the strength of the community.

Keywords: Strength of community, NaSaUng Village, Sustainable development

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้สภาวะการแข่งขันในยุคโลกไร้พรมแดนในกระแสโลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทั่วโลกทั้งในด้านบวกและด้านลบผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นพลังขับเคลื่อนสังคม ทำให้เกิดการไหลของข้อมูลข่าวสารจากพื้นที่หนึ่งไปยังพื้นที่หนึ่งด้วยความรวดเร็ว ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงอยู่ของมนุษย์ในมิติต่าง ๆ ทั่วโลก ได้แก่ การเกิดการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางทั่วโลกและรวดเร็วจากคุณลักษณะของสื่อใหม่ที่สามารถสร้างเครือข่ายทางสังคมที่กว้างขวาง รวดเร็ว (พรรณพิลาศ กุลดิลก, 2560, หน้า 59) การครอบงำทางวัฒนธรรมและการครอบงำทางความคิด เกิดการติดต่อสื่อสารไร้พรมแดนและไม่มีขีดจำกัด ระบบเศรษฐกิจแบบใหม่อันก่อให้เกิดการกระจายอำนาจและผลกำไร การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากร การย้ายฐานการผลิตและแรงงาน และการเกิดอุปทานส่วนเกิน (สินค้าล้นตลาด) ในผลผลิตต่าง ๆ ทั่วโลก ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ต้องมีการปรับตัวเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับตนเองและประชาชนของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี และเพื่อการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศของตนโดยผ่านการสร้างความร่วมมือกันระหว่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคีและพหุ

ภาคี และการรวมกลุ่มระหว่างประเทศเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ร่วมกัน (อารีย์ นัยพินิจ, 2557, หน้า 1-12)

“ชุมชนเข้มแข็ง” คือ การที่สมาชิกหรือประชาชนในชุมชนรวมตัวกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันในการบริหารจัดการด้วยตนเอง และแก้ไขปัญหาของชุมชน ก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ ตลอดจนการเกิดเครือข่ายการเรียนรู้ มีเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาในชุมชน ผสมผสานความร่วมมือจากท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน และอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนา การดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง ได้รับการสนับสนุนจากนโยบายแห่งรัฐ ทำให้แนวทางการพัฒนาจากความพร้อมและความต้องการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อนได้ต่อเนื่อง (ทวีป บุตรโพธิ์, 2560, หน้า 67) ดังนั้นชุมชนเข้มแข็งจึงเป็นแนวคิดที่นำมาเป็นทางเลือกในการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม และได้นำไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา (ธีรพงษ์ แก้วหาญ, 2543)

ภายหลังจากการดำเนินงานขององค์การสหประชาชาติภายใต้เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals – MDGs) ซึ่งจะสิ้นสุดลงในปี พ.ศ. 2558 องค์การสหประชาชาติจึงได้ริเริ่มกระบวนการหารือเพื่อกำหนดวาระการพัฒนาภายหลังปี พ.ศ. 2558 (post-2015 development agenda) ตามกระบวนการที่ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยประเด็นสำคัญของวาระการพัฒนาภายหลังปี พ.ศ. 2558 คือ การจัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals–SDGs) จำนวน 17 เป้าหมาย ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 10 มิติ คือ มิติด้านสังคม มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสิ่งแวดล้อม มิติด้านการบริหารจัดการ มิติด้านความเป็นอยู่ มิติด้านประชากร มิติด้านการเปลี่ยนแปลงของโลก มิติด้านความเจริญรุ่งเรือง มิติด้านความยุติธรรม และมิติด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งในแต่ละมิติจะมีเป้าหมายที่ต้องดำเนินการหลากหลายออกไป

ในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้น้อมนำหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 9-11 เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืดหยุ่นอยู่ได้อย่างมั่นคงเกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน โดยได้จัดทำแผนบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ นอกจากนี้ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาค และระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนฯ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องเพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

ในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ เพื่อให้ชุมชนได้มีส่วนสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในการพัฒนาภายใต้สถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง จากการพัฒนาประเทศที่เน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ พบว่าสถานการณ์สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงเศรษฐกิจของประเทศไทยประสบวิกฤตทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการว่างงาน ปัญหาการมุ่งเอาตัวเอาเปรียบ ตลอดจนปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้แนวคิดการพัฒนาโดยสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมจากฐานล่างคือครอบครัวและชุมชน ด้วยกระบวนการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมกันแก้ไขปัญหา ซึ่งเป็นแนวคิดของเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองที่มาจากกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงที่พระราชทานเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540 โดยกระทรวงมหาดไทยได้นำแนวคิดนี้มาเป็นแนวทางในการพัฒนายุทธศาสตร์เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของ

ชุมชน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของอำเภอลำเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งมีโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงบูรณาการ โดยการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการแก้ไขปัญหา คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรมประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานได้ในทุกระดับ โดยมีการมุ่งหวังในสัมฤทธิ์ผลคือการลดค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยเคมี/ยาฆ่าแมลง เนื่องจาก ทำปุ๋ยชีวภาพและยาฆ่าแมลงซึ่งทำจากพืชใช้เอง ไม่เกิดอันตรายต่อร่างกายของตนเอง/ผู้บริโภค อย่างน้อยสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้ร้อยละ 25 ของรายจ่ายทั้งหมด การลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนที่เกิดจากการบริโภคในครัวเรือน ทำให้ครัวเรือนสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้ร้อยละ 25 ของรายจ่ายทั้งหมด การลดละเลิกอบายมุข จนหมดสิ้น การขายผลผลิตมีกำไรมากขึ้น และสามารถชำระหนี้ ธกส./หนี้นอกระบบ ได้จนหมด/ไม่สร้างหนี้/ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และเกิดจิตสำนึกและการปรับทัศนคติสู่การพึ่งตนเองในระดับครอบครัว โดยลดความต้องการ(กิเลส) และทำประโยชน์ต่อส่วนรวมมากขึ้น มีความคิดที่จะแจกจ่ายแบ่งปันไปให้ผู้อื่น โดยพื้นที่ หมู่ที่ 15 บ้านนาสะอั่ง ตำบลวังบาล อำเภอลำเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นหมู่บ้านเกิดขึ้นใหม่ในพื้นที่สูง ถิ่นทุรกันดาร ยังร่วมกันทำเกษตรกรรม ไม่มีอุตสาหกรรมในครัวเรือนเลย ประชากรส่วนใหญ่จบเพียงการศึกษาภาคบังคับ และยังประสบกับปัญหาความยากจน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตนยังอยู่ในระดับน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีรายได้ที่ยังไม่เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการใช้ของประชาชน ประชาชนยังคงมีรายได้หลักจากแหล่งเดียว และมีความไม่มั่นคงของรายได้ค่อนข้างสูง มีปัญหาเรื่องการออมทรัพย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพบว่าประชาชนมีการวางแผนในการออมทรัพย์อยู่ในระดับที่ต่ำมาก อันเนื่องมาจากรายได้ที่ครัวเรือนได้รับไม่สัมพันธ์กับรายจ่ายของครัวเรือนที่เกิดขึ้นจริง ปัจจัยสภาพเศรษฐกิจที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน คือ รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี โดยมี

ปัจจัยด้านรายจ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อปี ที่ส่งผลต่อการลงทุนประกอบอาชีพ (ปัญญาวัฒน์ จุฑามาศ, 2563: 553) การให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุนทางสังคมจะทำให้หมู่บ้านสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยองค์กรความร่วมมือเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) กล่าวว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนเป็นผลมาจากปัจจัยด้านทุนมนุษย์และทุนทางสังคมถึงร้อยละ 60 ซึ่งทุนทางสังคมถือเป็นทุนสำคัญที่เสริมสร้างวิถีชีวิตที่ดีงามของคนในสังคมและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการปกครอง เพื่อสร้างประสิทธิภาพการบริการและกระบวนการการผลิตในภาคเศรษฐกิจและบรรเทาความรุนแรงของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากวิกฤตต่าง ๆ เช่น วิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 (อินทรวิชิตตานนท์ และ เตชพล ฐิตยารักษ์, 2547, หน้า 11-18)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาระดับทุนทางสังคมที่ส่งผลต่อระดับความเข้มแข็งของชุมชนบ้านนาสะอั่ง เพื่อให้ชุมชนบ้านนาสะอั่งสามารถนำทุนทางสังคมที่มีอยู่มาพัฒนาและต่อยอดใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมแล้ว จะนำไปสู่การพัฒนาเป็นหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็งตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน และลดผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเข้มแข็งของชุมชนหมู่บ้านนาสะอั่ง ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาระดับทุนทางสังคมที่ส่งผลต่อระดับความเข้มแข็งของชุมชนหมู่บ้านนาสะอั่ง ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

สมมติฐานของการวิจัย

ระดับทุนทางสังคมส่งผลต่อระดับความเข้มแข็งของชุมชนหมู่บ้านนาสะอั่ง ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตของการวิจัย (Scope of research)

1. ขอบเขตของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายในชุมชน ประกอบด้วย ด้านความรู้

ความสามารถของผู้นำชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน ด้านการบริหารจัดการชุมชน ด้านการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน และด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน และปัจจัยภายนอกชุมชน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคเอกชน ที่ส่งผลต่อระดับความเข้มแข็งของชุมชนบ้านนาสะอั่ง ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

2. เวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจะใช้เวลาดังตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 ถึง วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564 เป็นระยะเวลา 4 เดือน

3. สถานที่เก็บข้อมูล คือ หมู่ 17 บ้านนาสะอั่ง ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาความเข้มแข็งของชุมชน สถาบันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน มหาวิทยาลัยนเรศวร (2552) ให้ความหมายว่า ชุมชน คือ กลุ่มบุคคลหลาย ๆ กลุ่มมารวมกันอยู่ในอาณาเขตหรือบริเวณเดียวกัน และภายใต้ กฎหมายหรือข้อบังคับกฎระเบียบ ข้อตกลงเดียวกัน มีการสังสรรค์กัน มีแนวคิด แนวปฏิบัติร่วมกัน มีความสนใจร่วมกัน และมีผลประโยชน์คล้าย ๆ กัน และมีแนวพฤติกรรมเป็น อย่างเดียวกัน เช่น ภาษาพูด ขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือพฤติกรรมอย่างหนึ่ง คือ มีวัฒนธรรมร่วมกัน ซึ่ง สาวีณี รอดสิน (2554) กล่าวเกี่ยวกับชุมชนเข้มแข็งไว้ว่า การที่สมาชิกในชุมชนรักและผูกพันต่อกันต่อชุมชน มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีศักยภาพที่จะพึ่งพิงตนเองแม้จะต้องพึ่งพิงภายนอกบ้าง แต่อำนาจการตัดสินใจทุกด้านยังอยู่ที่ชุมชน

ลักษณะของชุมชนเข้มแข็ง สนธยา พลศรี (2547) อธิบายว่า การที่คนในชุมชนมีจิตสำนึกร่วมกัน มารวมตัวกันในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วนกันในการกระทำบางอย่าง ด้วยความรักและความเอื้ออาทรต่อกัน ภายใต้ระบบการจัดการ ให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วม เพื่อประโยชน์สาธารณะ การรวมตัวกันอาจจะเป็น กลุ่มเล็ก ๆ กระจัดกระจายกันก็ได้ แต่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ จนกลายเป็นองค์กร (Community Organization) และมีความเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายย่อย ๆ ขึ้น (Community Network) ทำให้เกิดโครงสร้างที่มีความสัมพันธ์ใน

แนวตั้งด้วยความสมานฉันท์แล้ว ก็จะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งขึ้น (Civil Community)

จากความหมายดังกล่าวผู้วิจัยได้สรุปความหมายของความเข้มแข็งของชุมชน หมายถึง การที่สมาชิกหรือประชาชนในชุมชนรวมตัวกัน มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีการเรียนรู้ร่วมกันในการบริหารจัดการสามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ด้วยตนเอง สมาชิกมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้ชุมชนเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเอง และสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ โดยพิจารณาความเข้มแข็งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อม

ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างชุมชนเข้มแข็งของชุมชน ธีระพงษ์ แก้วหาญ (2543) ได้รวมเอาประสบการณ์และแนวคิดต่าง ๆ มาเพื่อใช้ในการนำไปสู่การปฏิบัติ ในหนังสือชื่อกระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ประชาคม ประชาสังคม ไว้ประกอบด้วยอุดมการณ์และวิสัยทัศน์ร่วม การจัดองค์กรและบริหารจัดการ การมีกิจกรรมต่อเนื่อง ทุนทั้งทางกายภาพและทางวัฒนธรรม เครือข่ายความร่วมมือ สิทธิและอำนาจต่อรองทางการเมือง และการยอมรับจากสังคมภายนอก และทำการตรวจสอบเอกสารงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ สำราญ (2557) และ วิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม (2561) สรุปเป็นปัจจัยหรือระดับทุนทางสังคมที่มีผลต่อการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนบ้านนาสะอั่ง จำนวน 6 ปัจจัย โดยเป็นปัจจัยภายในชุมชน 5 ปัจจัย ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถของผู้นำชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน ด้านการบริหารจัดการชุมชน ด้านการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน และด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน และปัจจัยภายนอกชุมชน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคเอกชน

วิธีการดำเนินการวิจัย (Methodology)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชาชนในชุมชนที่อาศัยในพื้นที่หมู่ 17 บ้านนาสะอั่ง ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 238 คน แบ่งเป็น ชาย 120 คน และ หญิง 118 คน รวมเป็นครัวเรือนทั้งสิ้น 74 ครัวเรือน (ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ปี 2562) คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973, หน้า 125) ได้กลุ่มตัวอย่าง 148 ตัวอย่าง ซึ่งใช้วิธีการเลือกตัวอย่างตามความสะดวก (Convenient Sampling) โดยผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามให้กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในบ้านนาสะอั่ง ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เป็นมาตรวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ระดับที่ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด ระดับที่ 2 เห็นด้วยน้อย ระดับที่ 3 เห็นด้วยปานกลาง ระดับที่ 4 เห็นด้วยมาก ระดับที่ 5 เห็นด้วยมากที่สุด และการทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out) กับประชาชนที่ลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ($\alpha=0.879$) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ($\alpha=0.847$) ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการของชุมชน ($\alpha=0.914$) ปัจจัยด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน ($\alpha=0.867$) ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\alpha=0.892$) และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ($\alpha=0.854$)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้มแข็งของชุมชน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ระดับที่ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด ระดับที่ 2 เห็นด้วยน้อย ระดับที่ 3 เห็นด้วยปานกลาง ระดับที่ 4 เห็นด้วยมาก ระดับที่ 5 เห็นด้วยมากที่สุด จำนวน

10 ข้อคำถาม และการทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out) กับประชาชนที่ลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง พบว่า พบว่า ความเข้มแข็งของชุมชน ($\alpha=0.874$)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมจากแหล่งที่มาของข้อมูล ดังนี้

1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อนำไปสำรวจด้วยตนเอง และรวบรวมแบบสอบถามจำนวน 148 ชุด โดยจะใช้เวลาในการจัดเก็บข้อมูล 7 วัน จากนั้นจึงจะนำแบบสอบถามกลับมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วจึงทำการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และสรุปผลการศึกษาวิจัยที่ได้

2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากแนวความคิด ทฤษฎี ข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ในการอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นทางด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน

2 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้เพื่ออธิบายค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ได้แก่ วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอน (Stepwise Method)

ผลการวิจัย

ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 65 ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุเฉลี่ย 49.2 ปี ส่วนใหญ่ไม่เคยผ่าน

การศึกษามา และมีการศึกษาในระดับประถมศึกษา รวมคิดเป็นร้อยละ 67.3 ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร ทำไร่ จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 79.7 มีจำนวนสมาชิกโดยเฉลี่ย 3.41 คนต่อครัวเรือน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.684) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.590) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.576) ด้านการบริหารจัดการชุมชน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.664) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.828) ด้านผู้นำชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.998) และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.969) ตามลำดับ

ตาราง 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนโดยรวมและรายด้านของบ้านนาสะอึ่ง ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ (n=148)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
ด้านผู้นำชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ (X1)	3.89	0.998	มาก	5
ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน (X2)	4.30	0.590	มาก	1
ด้านการบริหารจัดการชุมชน (X3)	4.17	0.664	มาก	3
ด้านการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน (X4)	4.19	0.576	มาก	2
ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน (X5)	4.03	0.828	มาก	4
ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ (X6)	3.88	0.969	มาก	6
รวม	4.07	0.684	มาก	

หมู่บ้านนาสะอึ่ง ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความเข้มแข็งของชุมชนโดยรวม (Y) อยู่ในระดับเข้มแข็งมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.649) โดยมีความเข้มแข็งด้านสังคมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.643) รองลงมาคือ ความเข้มแข็งด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.816) และ ความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจอยู่ในลำดับท้ายสุด ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.837)

ตาราง 2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับความเข้มแข็งของชุมชน บ้านนาสะอึ่ง ตำบลวังบาล อำเภอลำเลียง จังหวัดเพชรบูรณ์ (n=148)

ระดับความเข้มแข็งของชุมชน (Y)	$\bar{x}$	SD.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
ด้านเศรษฐกิจ	3.47	0.837	ปานกลาง	3
ด้านสังคม	4.19	0.643	มาก	1
ด้านสิ่งแวดล้อม	4.01	0.816	มาก	2
รวม	3.89	0.649	มาก	

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยทั้ง 6 ปัจจัย พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.491 ถึง 0.699 ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ทุกค่า โดยปัจจัยกระบวนการจัดการชุมชน (X3) กับปัจจัยการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ (X6) มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ส่วนปัจจัยการมีส่วนร่วม (X2) กับปัจจัยการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ (X6) มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสหสัมพันธ์ (r) และค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

	$\bar{x}$	X1	X2	X3	X4	X5	X6	Y
X1	3.89	1	518 ⁺	606 ⁺	652 ⁺	610 ⁺	674 ⁺	604 ⁺
X2	4.30		1	670 ⁺	630 ⁺	563 ⁺	491 ⁺	583 ⁺
X3	4.17			1	659 ⁺	657 ⁺	688 ⁺	606 ⁺
X4	4.19				1	686 ⁺	628 ⁺	642 ⁺
X5	4.03					1	680 ⁺	615 ⁺
X6	3.88						1	699 ⁺
Y	3.89							1

หมายเหตุ ** ที่ระดับนัยสำคัญ .01

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธีแบบขั้นตอน คำนวณหาความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานของ ปัจจัยการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ปัจจัยด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน ปัจจัยกระบวนการจัดการชุมชน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชน มีค่า 0.394, 0.381 และ 0.247 ตามลำดับ โดยปัจจัยด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน ส่งผลทางบวกต่อระดับความเข้มแข็งของชุมชนมากที่สุด รองลงมาคือปัจจัยการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และปัจจัยกระบวนการจัดการชุมชน ส่งผลทางบวกต่ำสุด ส่วนปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน และปัจจัยการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน ไม่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน และค่าปัจจัยทั้ง 3 ตัว

สามารถรวมกันอธิบายความเข้มแข็งของชุมชน ได้ร้อยละ 70.0 ดังตาราง 4

ตาราง 4 คำนวณหาความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนบ้านนาสะอึ่ง ตำบลวังบาล อำเภอลำเลียง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยวิธีแบบขั้นตอน (Stepwise Method)

Factors	Beta	B	p-value
Constant		0.670	.000
X5	0.381**	0.298	.000
X6	0.394**	0.263	.000
X3	0.247**	0.242	.000

R2 = .702 Adjusted R2 = .700 S.E.est = .205 F = 441.136**

หมายเหตุ ** คือ ระดับนัยสำคัญ .01

อภิปรายผล

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ประชาชนหมู่บ้านนาสะอึ่ง มีความเห็นว่า นาสะอึ่งเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งมาก ($\bar{X}$ =3.49 , S.D.= 0.649) ทั้งนี้เนื่องจากหมู่บ้านนาสะอึ่ง เป็นหมู่บ้านบนพื้นที่สูง การสัญจรเข้าออกจากหมู่บ้านมายังพื้นที่ภายนอกไม่สะดวก และมีการใช้จ่ายสูง ประกอบกับพื้นฐานทางเศรษฐกิจของชาวบ้านยังมีการพัฒนาน้อย โดยปัญญาวัฒน์ จุฑามาศ (2563) ได้แสดงให้เห็นถึงความไม่มั่นคงของรายได้จากการทำเกษตรกรรมเพียงอย่างเดียว จึงต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันสูง เกิดการรวมตัวร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่บ้าน การร่วมมือช่วยเหลือกันเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับชาวบ้านในพื้นที่ การร่วมแรงร่วมใจกันในการผลิตและเก็บเกี่ยวพืชผลทางการเกษตร การร่วมแรงร่วมใจกันในการพัฒนาเส้นทางสัญจรทั้งภายในและภายนอกหมู่บ้าน ซึ่งระดับความเข้มแข็งด้านสังคมของหมู่บ้านอยู่ในระดับสูงที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดลักษณะชุมชนเข้มแข็งของ ประเวศ วะสี (2541) ที่ว่าการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้และมีความสุข คือ การทำให้คนในชุมชนมีจิตสำนึกร่วมกัน มารวมตัวกันในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วนกันในการกระทำบางอย่าง ด้วยความรักและความเอื้ออาทรต่อกัน ภายใต้กระบวนการจัดการให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน เพื่อประโยชน์สาธารณะ ทำให้เกิดโครงสร้างแนวใหม่ที่มีสัมพันธ์กันในแนวราบที่เท่า

เทียมกัน และสอดคล้องกับแนวความคิดลักษณะของชุมชนเข้มแข็งของวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ (2553) ว่าชุมชนเข้มแข็ง หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนต่างๆ ของเมืองหรือชนบทรวมตัวกันเป็นองค์กรชุมชน โดยมีการเรียนรู้การจัดการและแก้ไขปัญหาาร่วมกันของชุมชน แล้วนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาอย่างใดก็ได้ ผลการวิจัยได้ระบุว่าความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้านนาสะอั่งอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปัญญวัฒน์ จุฑามาต (2563) ที่ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของหมู่บ้านนาสะอั่ง นั้นคือ รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี ซึ่งถือเป็นอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของหมู่บ้านนาสะอั่ง

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนสูงสุด ($\bar{X}=4.30$, $S.D.=0.590$) เนื่องจากประชาชนในหมู่บ้านนาสะอั่ง มีพื้นที่ที่ทำเกษตรกรรมปลูกข้าว และ ข้าวโพดเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ประชาชนอาศัยและดำเนินชีวิตประจำวันอยู่ในชุมชน ซึ่งทุกคนสามารถที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนได้ เมื่อมีการประชุมหมู่บ้าน ชาวบ้านแสดงความคิดเห็น เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในที่ประชุม นั้นและเมื่อมีการจัดตั้งหมู่บ้านอย่างเป็นทางการ เมื่อปี พ.ศ. 2559 ชาวบ้านจะมีการประชุมเพื่อขอความร่วมมือต่างๆ หรือร่วมกันจัดทำแผนการพัฒนาชุมชน ประชาชนก็ได้รับโอกาสในการเสนอความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของเมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมคือการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นทางตรงอันเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือทางอ้อมอันเป็นการสนับสนุนให้กิจกรรมบรรลุเป้าหมาย ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจร่วมติดตามผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญวัฒน์ จุฑามาต (2562) และพิศมัย จารุจิตติพันธ์ และเกียรติชัย วีระญาณนท์ (2559) ที่ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน ตั้งแต่กระบวนการวางแผนจนถึงกระบวนการประเมินผล ควรดำเนินการโดยให้

ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน เพื่อประสิทธิผลของการดำเนินกิจกรรมและนโยบายสาธารณะต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณด้วยวิธีแบบขั้นตอน คำนวณหาความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานของ ปัจจัยการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ปัจจัยด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน ปัจจัยกระบวนการจัดการชุมชน รวมกันแสดงอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนถึงร้อยละ 70 กล่าวคือ การเพิ่มระดับความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับหมู่บ้านนาสะอั่งนั้น ต้องอาศัยการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ปัจจัยด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน ปัจจัยกระบวนการจัดการชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ที่กำหนดขึ้นโดยองค์การสหประชาชาติ และนำมาปรับปรุงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในกลุ่ม Partnership ที่ว่าด้วยเรื่องการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และ กลุ่ม People ที่ว่าด้วยเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้คน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย พบว่า หมู่บ้านนาสะอั่ง ตำบลวังบาล อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งในระดับมาก และปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ปัจจัยด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน และปัจจัยด้านการจัดการชุมชน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรมีนโยบายที่จะให้การสนับสนุนงบประมาณองค์ความรู้ กิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยให้ความช่วยเหลือด้านบุคลากร งบประมาณ และการพิจารณาข้อกฎหมายที่เหมาะสมในการพัฒนาพื้นที่ ตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ดินทำกินที่พอเพียง และ การพัฒนาเส้นทาง

สัญญาให้มีคุณภาพที่เหมาะสม เพื่อการเดินทางเข้าออก จากหมู่บ้านเพื่อการค้า และการดำรงชีวิตประจำวัน

2. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรมี นโยบายส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหาร ชุมชนในทุกระดับ และทุกกระบวนการ และสนับสนุน ให้ชุมชนสร้างข้อตกลงร่วมกันหรือกฎกติกาเกี่ยวกับการ มีส่วนร่วมของแต่ละชุมชน โดยการกำหนด แผนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อเน้นการมีส่วนร่วม ของประชาชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางด้าน เศรษฐกิจให้กับชุมชนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขาจังหวัด เพชรบูรณ์ ควรร่วมพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิ ปัญญาท้องถิ่นให้กับชาวบ้านนาสะอึ่ง เพื่อเสริมสร้าง ให้เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน เช่น ชุดการแต่งกาย ประจำเผ่าถิ่น ประเพณีการลงแขกในการทำไร่ นำไปสู่ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อไป

2. องค์การบริหารส่วนตำบลวังบาล ควรจัด เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เข้ามาให้ความรู้ด้านการ รวมกลุ่มการพัฒนาผลิตภัณฑ์ขึ้นภายในชุมชน เพื่อ เพิ่มมูลค่าผลผลิตที่มีอยู่ในพื้นที่ นำไปสู่การพัฒนาเป็น วิสาหกิจชุมชนและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของ ชาวบ้าน ตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ทวีป บุตรโพธิ์. (2560). แนวทางการกำหนด นโยบายพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง. เอกสารวิจัย ส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
- ธีระพงษ์ แก้วหาญ. (2543). กระบวนการเสริมสร้าง ชุมชนเข้มแข็งประชาคม ประชาสังคม. ศูนย์ ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, เครือข่ายประชาคม สุขภาพในท้องถิ่น.
- ประเวศ วะสี. (2541). ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความ เข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ปาฐกถาพิเศษ ป่วย อังภากรณ์. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- ปัญญาวัฒน์ จุฑามาศ. (2562). แนวทางการพัฒนาทุน ทางสังคมเพื่อรองรับการดำเนินนโยบายเขต

พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ท กรุงเทพ.

_____.พ.ศ. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา เศรษฐกิจชุมชน เขตตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์. การประชุมวิชาการ ระดับชาติและนานาชาติ เบญจมิตรวิชาการ. ครั้งที่ 10. มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่, 8, 553-561.

ปัญญาวัฒน์ จุฑามาศ, รศ.ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์. (2563). ปัจจัยสภาพเศรษฐกิจที่มีผลต่อการ พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบ้านนาสะอึ่ง ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์. การประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ เบญจมิตรวิชาการ. ครั้งที่ 10, มหาวิทยาลัย นอร์ทเชียงใหม่.

พรรณพิสาศ กุลดิลก. (2560). การขับเคลื่อนสังคม ผ่านสื่อใหม่ในยุคโลกาภิวัตน์. วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 25(49).

พิศมัย จารุจิตติพันธ์ และเกียรติชัย วีระญาณนนท์. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ บริหารเทศบาลเมือง. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 19, 156 – 169.

เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การบริหารจัดการ การศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.

ลัดดาวัลย์ สาราญ. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความ เข้มแข็งของชุมชน กรณีศึกษา อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี. การประชุมวิชาการ ระดับชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ. ครั้งที่ 1 (The 1 629 st RUSNC), 629-637.

วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ. (2553). กระบวนการ จัดการชุมชนเข้มแข็ง: รูปแบบ ปัจจัยและ ตัวชี้วัด.วารสารรัฐประศาสนศาสตร์, 8(2), 119-158.

วิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็ง ของชุมชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

- อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี. วารสารศิลปศาสตร์ประยุกต์, 11(1), 39-50.
- สถาบันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน มหาวิทยาลัยนเรศวร, (2552). โครงการวิจัยเรื่องโครงการติดตามผลการดำเนินงานโครงการประเมินการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปีงบประมาณ 2551 /สถาบันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน. มหาวิทยาลัยนเรศวร, สถาบันอุดมศึกษาเครือข่าย.
- สนธยา พลศรี. (2547). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สาวิณี รอดสิน. (2554). ชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านปางจำปี ตำบลห้วยแก้ว อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). “เกี่ยวกับ SDGs” จาก: http://www.nesdb.go.th/download/article/article_20160323112418.pdf.
- อารีย์ นัยพินิจ. (2557). การศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการสำหรับนักศึกษาหลักสูตรธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาผู้ประกอบการ. คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อินทร วิชิตตานนท์ และ เตชพล ฐิตยารักษ์. (2547). ชุมชนเข้มแข็ง: หนทางสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. การพัฒนาชุมชน: เศรษฐกิจและสังคม, 41(1), 11-16.
- Yamane Taro. (1973). Statistics : an introductory analysis. (3rd ed.). Singapore: Times Printer.

ความเหมาะสมของมาตรการการลงโทษในความผิดฐานขับขี่รถจักรยานยนต์ เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด

The Suitability of the Punishment for the Offense of Motorcyclists Exceeds the Legal Speed Limits

พลศักดิ์ ศรีวิลัย (Phollasak Srivilai)¹ วรณวิภา เมืองถ้ำ (Wanwipa Muangtham)²

Received: April 30, 2021

Revised: May 25, 2021

Accepted: June 22, 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายโดยกำหนดมาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานขับขี่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดที่เหมาะสม

ผลการวิจัยพบว่า การขับขี่รถจักรยานยนต์เร็วในพื้นที่ชุมชนเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่ายกว่าในเขตพื้นที่อื่น การกำหนดความเร็วในเขตพื้นที่ดังกล่าวจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะลดปัจจัยความเสี่ยงดังกล่าวได้ แต่ประเทศไทยไม่ได้มีการกำหนดกรณีเช่นนี้ไว้เป็นเฉพาะแต่อย่างใด และปัจจุบันการลงโทษผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดของประเทศไทย มีอัตราโทษที่ตายตัว ไม่ได้มีการแบ่งระดับโทษตามความร้ายแรงของการกระทำความผิด จึงมีความเหมาะสมที่ไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องต่อการรับผิดชอบของผู้กระทำความผิด รวมทั้งไม่มีความเด็ดขาดเพียงพอ อันจะทำให้ผู้กระทำเลือกที่จะไม่กระทำความผิดสำหรับความผิดในฐานดังกล่าวได้ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้มีการกำหนดความเร็วในเขตพื้นที่ชุมชนและกำหนดระดับความร้ายแรงของการกระทำความผิดตามอัตราความเร็วที่มากน้อยแตกต่างกัน รวมไปถึงการ

ลงโทษที่หนักขึ้นสำหรับกรณีที่มีผู้กระทำความผิดได้กระทำความซ้ำ

คำสำคัญ: มาตรการลงโทษ, ความผิดฐานขับขี่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด

Abstract

This research aimed to study and find out recommendations to develop and improve the law by prescribing measures to punish offenders of motorcyclists exceeding the appropriate legal rate.

The findings found that the driving of speed bikes in communal areas is one of the key factors in which accidents are more prone to accidents than in other areas, so speed determination in such areas is an important tool to mitigate such risk factors. However, Thailand has not set a specific case in any way. And currently, the punishment for motorcyclists exceeding the rate specified by the law in Thailand has a fixed penalty, the penalty level is not divided according to the severity of the offense, therefore it is insufficient and inconsistent with the liability of the offender, also not being decisive enough to make the perpetrator choose not to commit an offense for such an offense. In addition, the study recommended speed limits in community areas and the degree of severity of offenses at varying speeds,

¹ นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

Law Student, Sukhothai Thammarat Open University

² อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

Advisor, Sukhothai Thammarat Open University

as well as heavier penalties for recidivism of offenders.

Keywords: Punishment measures, Offenses of motorcycling exceeding the legal speed limits

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุบัติเหตุทางถนนในประเทศไทยมีแนวโน้มที่สูงขึ้นในทุก ๆ ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี พ.ศ. 2562 ที่ได้รับแจ้งการเกิดอุบัติเหตุทั้งหมด 864,845 ครั้ง โดยมีผู้บาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุทางท้องถนน 854,421 ราย ผู้เสียชีวิตบนท้องถนน 7,805 ราย และมีผู้ต้องสูญพลภาพ 2,619 ราย (ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน, 2564)

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนมีด้วยกันหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นด้วยเหตุของความผิดพลาดของผู้ใช้ถนน ความบกพร่องของรถ ถนนและสิ่งแวดล้อม โดยอาจเกิดจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง หรืออาจเกิดจากปัจจัยร่วมประกอบกันเป็นเหตุการณ์ที่เชื่อมโยงกัน ซึ่งจากสถิติอุบัติเหตุจราจรของสำนักงานอำนวยการความปลอดภัยทางหลวง พบว่า ปัจจัยหลักของการเกิดอุบัติเหตุมาจากความบกพร่องของผู้ขับขี่โดยตรง โดยสาเหตุหลักของการเกิดอุบัติเหตุทางถนนได้แก่ การขับเร็วเกินอัตราที่กำหนด คิดเป็นอัตราร้อยละ 74.46 ของอัตราการเกิดอุบัติเหตุบนทางหลวง ซึ่งปรากฏในสถิติอุบัติเหตุในปี พ.ศ. 2562 (กรมทางหลวง, 2564)

การขับเร็วในอัตราที่เร็วขึ้นมีผลโดยตรงต่อโอกาสในการเกิดอุบัติเหตุที่สูงขึ้นเนื่องจากการลดความสามารถในการขับขี่ได้อย่างปลอดภัยรอบ ๆ แนวโค้งหรืออุปสรรคต่าง ๆ เป็นการขยายระยะห่างในการหยุดซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่งเมื่อต้องมีการเบรกอย่างกะทันหันและยังเป็นการเพิ่มความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุและการบาดเจ็บเนื่องจากรถคันอื่นและคนเดินเท้าเนื่องจากไม่สามารถคาดคะเนระยะทางของยานพาหนะได้อย่างถูกต้อง โดยการเพิ่มความเร็วเฉลี่ย 10 % จะทำให้อัตราการเกิดอุบัติเหตุจากการชนเพิ่มขึ้นประมาณ 26 % และการขับเร็วจักรยานยนต์ในอัตราที่เร็วขึ้นมีผลโดยตรงต่อความรุนแรงในการเกิดอุบัติเหตุ ดังเห็นได้จาก การเพิ่มความเร็วเฉลี่ย 10 % จะทำให้ความรุนแรงจากอุบัติเหตุที่เกิดจากการชนเพิ่มขึ้น

ประมาณ 30 % และการขับเร็วด้วยความเร็วเป็นสาเหตุประมาณ 30 % ของอุบัติเหตุในการชนที่เกิดขึ้นและก่อให้เกิดการเสียชีวิตและเป็นสาเหตุ 12 % สำหรับเหตุของการชนทั้งหมด จากสถิติที่มีผู้สัญจรทางเท้ามีส่วนเกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ โดยหากผู้ขับขี่ขับเร็วกว่าความเร็ว 32 กิโลเมตร/ชั่วโมง จะมีเพียง 1 คนใน 20 คนเท่านั้นที่เสียชีวิต ในขณะที่ขับที่ความเร็ว 48 กิโลเมตร/ชั่วโมง พบว่าเกือบ 50 % ของผู้สัญจรทางเท้าจะเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ และที่ 64 กิโลเมตร/ชั่วโมง ผู้สัญจรทางเท้าจะเสียชีวิตเกือบทั้งหมด และจากสถิติในประเทศไทยอังกฤษพบว่า หากผู้ขับขี่ขับเร็วกว่าความเร็ว 48 กิโลเมตร/ชั่วโมง ชนคนเดินเท้า โอกาสที่คนเดินเท้าจะเสียชีวิตมีเพียง 20 % ในขณะที่หากชนที่ความเร็ว 64 กิโลเมตร/ชั่วโมง จะทำให้คนเดินเท้ามีโอกาสเสียชีวิตถึง 90 % นอกจากนั้นการศึกษาในประเทศสวีเดนพบว่าในทุก ๆ ความเร็วที่เพิ่มขึ้น 10 % จะเพิ่มพลังงานในการปะทะ 21 % และเพิ่มความรุนแรงของอุบัติเหตุถึงขั้นเสียชีวิตถึง 46 % (กนกพร รัตนสุธีระกุล, 2564)

ในประเทศไทย คณะกรรมการคัดเลือกรัฐสภาเพื่อความปลอดภัยด้านการขนส่งได้เผยแพร่รายงานเรื่อง “The Ending Scandal of Complacency” ในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งเน้นว่าระดับความเสียหายเพิ่มขึ้นด้วยความเร็วที่เพิ่มขึ้นและแนะนำให้ลดขีดจำกัดความเร็วบนถนนที่มีประชากรคนเดินเท้าเป็นจำนวนมากและบนถนนในชนบทที่เป็นอันตราย รายงานเน้นว่า เมื่อรถสองคันชนกันที่ 60 ไมล์/ชั่วโมง คนขับรถมีโอกาสเสียชีวิต 90 % ซึ่งลดลงเหลือ 65 % ที่ความเร็ว 50 ไมล์/ชั่วโมง (Road Safety beyond 2010, 2021)

องค์การอนามัยโลกตีพิมพ์รายงานในปี ค.ศ. 2004 สำหรับจำนวน 22 % ของจำนวนทั้งหมดที่ได้รับบาดเจ็บการเสียชีวิตทั่วโลกมาจากการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุบนท้องถนน และปัจจัยด้านความเร็วของยานพาหนะเป็นสาเหตุหลักของอุบัติเหตุบนท้องถนนและยังเป็นสาเหตุสำคัญของการเสียชีวิตในเด็กอายุ 10 - 19 ปี (เด็กเสียชีวิต 260,000 คนต่อปี มีผู้บาดเจ็บ 10 ล้านราย) (BBC News, 2021)

ทั้งนี้ จากสถิติต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เมื่อพิจารณาถึงประเภทของยานพาหนะที่เป็นปัจจัยหลักอันดับหนึ่งของการเกิดอุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทย คือ รถจักรยานยนต์ คิดเป็นอัตราร้อยละ 32.44

ของประเภทยานพาหนะทั้งหมดจากการเกิดอุบัติเหตุ และเมื่อพิจารณาจากรายงานสถิติผู้ประสบภัยรถทั่วประเทศ ตามข้อมูลที่ได้รับแจ้งรายวัน ผลปรากฏว่า มีจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดจากการใช้รถทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้นจำนวน 336,954 ครั้ง โดยหากจำแนกจากประเภทยานพาหนะที่ใช้ในการขับขี่ พบว่า จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการใช้รถจักรยานยนต์ รวมเป็นจำนวน 175,530 ครั้ง คิดเป็นอัตราร้อยละ 52.39 ของจำนวนอุบัติเหตุที่ปรากฏตามสถิติดังกล่าว (ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน, 2564) ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่มากที่สุดสำหรับประเภทของยานพาหนะที่ประสบอุบัติเหตุ ยังเป็นการยืนยันได้ว่า อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากท้องถนนส่วนมากมักเกิดขึ้นจากการขับขี่รถจักรยานยนต์

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากสถิติของบริเวณที่เกิดอุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทยของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่า สถานที่ส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นในเขตที่มีจำนวนผู้อยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีจำนวนการเกิดอุบัติเหตุทั้งสิ้น 20,409 ครั้ง คิดเป็นอัตราร้อยละ 37 ของการเกิดอุบัติเหตุทางถนน รวมไปถึงจังหวัดที่มีผู้อยู่อาศัยเป็นจำนวนมากตามภูมิภาคต่าง เช่น จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และนครสวรรค์ สำหรับภูมิภาคเหนือ จังหวัดนครราชสีมา อุบลราชธานี สุรินทร์ และศรีสะเกษ สำหรับภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดลพบุรีและพระนครศรีอยุธยา สำหรับภูมิภาคกลาง จังหวัดสงขลา สำหรับภูมิภาคใต้ จังหวัดชลบุรี ปราจีนบุรี และระยอง สำหรับภูมิภาคตะวันออก จังหวัดเพชรบุรี กาญจนบุรี และราชบุรี สำหรับภูมิภาคตะวันตก (กรมทางหลวง, 2564) จึงเห็นได้ว่า การเกิดอุบัติเหตุทางถนนมีผลสัมพันธ์กับจำนวนความหนาแน่นของประชากรที่อาศัยอยู่ในแต่ละพื้นที่

ข้อมูลสถิติทั้งในประเทศและต่างประเทศ สามารถยืนยันได้ว่าการขับขี่รถจักรยานยนต์เร็ว รวมไปถึงบริเวณที่มีประชาชนอาศัยต่าง ๆ อันเป็นปัจจัยสำคัญของปัญหาการเกิดอุบัติเหตุทางถนนที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง เพราะเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรขับขี่ของผู้ใช้รถจักรยานยนต์โดยตรง แม้มาตรการในการแก้ไขปัญหาระบบนี้จะมีความหลากหลาย และถูกนำมาใช้ในทางปฏิบัติแล้วใน

ต่างประเทศ แต่ยังคงพบในประเทศไทยยังมีมาตรการในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในลักษณะดังกล่าวที่ล้าหลังอยู่พอสมควร จึงเป็นการสมควรที่ประเทศไทยจะเล็งเห็นถึงปัญหาและแก้ไขปัญหการขับขี่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าความเร็วที่เหมาะสมและการกำหนดความเร็วในการขับขี่ในบริเวณที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุเป็นการเร่งด่วน

บทบัญญัติของประเทศไทยในการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานขับขี่รถจักรยานยนต์เร็วเกินอัตราที่กำหนด ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ในมาตรา 152 ประกอบมาตรา 67 ที่กำหนดว่าผู้ขับขี่ต้องขับรถด้วยอัตราความเร็วตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือตามเครื่องหมายจราจรที่ได้ติดตั้งไว้ในทางเครื่องหมายจราจรที่ติดตั้งไว้ โดยหากผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามต้องถูกระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และ ในปี พ.ศ. 2562 ได้มีการกำหนดให้มีระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ เพื่อควบคุมความประพฤติของผู้ได้รับอนุญาตขับขี่ให้เกิดความปลอดภัยในการจราจร ในกรณีที่ผู้ขับขี่กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก ซึ่งระบบดังกล่าวประกอบไปด้วยการกำหนดคะแนน การตัดคะแนน และการคืนคะแนน รวมไปถึงการพักใช้และเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ตามมาตรา 142/1 ถึง 142/8 แห่งพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งเพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2562 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2563) โดยความผิดฐานขับรถจักรยานยนต์เร็วเกินอัตราที่กำหนดก็เป็นหนึ่งในฐานความผิดที่อยู่ในการควบคุมภายใต้มาตรการที่เพิ่มเติมขึ้นดังกล่าวด้วย อย่างไรก็ตามมาตรการดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับได้ก็ต่อเมื่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและอธิบดีกรมขนส่งทางบก ร่วมกันกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ปัจจุบันยังไม่ปรากฏว่าได้มีประกาศดังกล่าวออกมาเพื่อบังคับใช้แต่อย่างใด ดังนี้แล้ว เมื่อพิจารณาจากสถิติการเกิดอุบัติเหตุแล้วแสดงให้เห็นว่ามาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานขับขี่รถจักรยานยนต์เร็วเกินอัตราที่กำหนดของประเทศไทยนั้นยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะยับยั้งการกระทำความผิดได้เท่าที่ควร และไม่มีการจำแนกรายละเอียดว่าการฝ่าฝืน

ในแต่ละสถานที่หรือต่างระดับความรุนแรงกันจะต้องรับโทษต่างกันอย่างไร ทำให้ไม่เกิดความเกรงกลัวต่อการเลือกที่จะฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าว อันเป็นสาเหตุหลักแห่งการเกิดอุบัติเหตุทางถนนได้ อีกทั้ง ณ ปัจจุบัน ยังไม่ปรากฏมาตรการที่หลากหลายในการลงโทษที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำได้แต่อย่างใด

จากเหตุผลดังกล่าว จึงสมควรที่จะศึกษาและหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายโดยกำหนดมาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานขับรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดที่เหมาะสมมาใช้กับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยควรเพิ่มความรุนแรงของโทษตามระดับต่างกันไปในแต่ละสถานที่และระดับความเร็วที่ฝ่าฝืน เช่น สภาพถนนในเขตเมืองนั้นมีการใช้ร่วมกันระหว่างคนเดิน คนปั่นจักรยาน และขี่จักรยานยนต์ ซึ่งพบว่าคนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสเสียชีวิตสูง และบริเวณโรงเรียน ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการเกิดความเสียหายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินได้ง่าย ดังนั้น การฝ่าฝืนในบริเวณดังกล่าวควรมิบทกำหนดโทษที่หนักยิ่งขึ้นกว่าการกระทำความผิดในสถานที่อื่น ๆ ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุที่ต่ำกว่า ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายเนื่องจากเกรงกลัวต่อการถูกลงโทษที่หนักขึ้น และเพิ่มความหลากหลายในการลงโทษไม่ว่าจะเป็นเพิ่มอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น การพักหรือยกเลิกใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ การใช้มาตรการโทษเสริมต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งการจำคุก เป็นต้น เพื่อให้สามารถเลือกใช้มาตรการต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความปลอดภัยแก่ประชาชนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานขับรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดด้วยจรรยาบรรณกำหนด
2. ศึกษาและหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายโดยกำหนดมาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานขับรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดที่เหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบัญญัติทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานขับรถเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดของประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยจรรยาบรรณที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน โดยนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับบทบัญญัติทางกฎหมายของต่างประเทศ รวมทั้งแสวงหาแนวทางและมาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานขับรถเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดของประเทศไทยที่เด็ดขาดและมีความหลากหลาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ในการค้นคว้าหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตตลอดจนรวบรวมและบันทึกข้อมูล และการเก็บข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
2. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ (Document Research) มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และมาตรการลงโทษเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยจรรยาบรรณ
2. ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานขับรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดด้วยจรรยาบรรณกำหนด
3. ศึกษา เปรียบเทียบและวิเคราะห์มาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานขับรถจักรยานยนต์เร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดของประเทศไทยกับต่างประเทศ
4. เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายโดยกำหนดมาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานขับรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดที่เหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาและค้นหาข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ และจากเอกสารต่าง ๆ เช่น หนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัย เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา ดังนี้

1. วิเคราะห์มาตรการลงโทษตามกฎหมายของประเทศไทย
2. วิเคราะห์มาตรการลงโทษตามกฎหมายต่างประเทศ
3. วิเคราะห์ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับความเหมาะสมของมาตรการลงโทษตามกฎหมายของประเทศไทย โดยนำผลจากการวิเคราะห์ของมาตรการลงโทษตามกฎหมายของประเทศไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยมาตรการลงโทษในความผิดฐานขับขีรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กำหนดของประเทศไทย พบว่า ประเทศไทยได้กำหนดให้การขับขีรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าที่กำหนดเป็นความผิดตามกฎหมาย และกำหนดมาตรการเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดสำหรับการกระทำความผิดดังกล่าว โดยบัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 มาตรการปรับ กฎหมายได้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับความเร็วของรถโดยให้ผู้ขับขีรถจักรยานยนต์ให้ขับในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเมืองพัทยา หรือเขตเทศบาล ได้ไม่เกินชั่วโมงละ 80 กิโลเมตร หรือนอกเขตดังกล่าวให้ขับได้ไม่เกินชั่วโมงละ 90 กิโลเมตร ตามมาตรา 67 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ประกอบข้อ 1 (3) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2524) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2524) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 อีกทั้ง ในกรณีที่มีเครื่องหมายจราจรกำหนดอัตราความเร็วต่ำกว่าที่กำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้น ให้ขับได้ไม่เกินอัตราความเร็วที่กำหนดตาม

เครื่องหมายจราจร ตามมาตรา 67 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ประกอบข้อ 3 ของกฎกระทรวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2524) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดเกี่ยวกับความเร็วของรถโดยการขับขีรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กำหนดไว้ดังกล่าว ผู้นั้นมีความผิดฐานขับขีรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กำหนด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท ตามมาตรา 152 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

1.2 มาตรการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ เมื่อปี พ.ศ. 2562 ประเทศไทยได้นำมาตรการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่มาใช้บังคับเนื่องจากการเกิดอุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการที่ผู้ขับขี่ขาดวินัยในการใช้รถใช้ถนน และไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก ดังนั้น เพื่อให้เกิดความสะดวกและความปลอดภัยในการจราจรทางบก จึงได้ตราพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2562 เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก ให้มีความเหมาะสมกับสภาพในปัจจุบันมากขึ้น

ปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกได้กำหนดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดให้มีระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ ซึ่งระบบดังกล่าวอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การกำหนดคะแนน การตัดคะแนน และการคืนคะแนน โดยในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ผู้ใดกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกและถูกตัดคะแนนความประพฤติในการขับรถจนหมดคะแนนตามที่กำหนดไว้ต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่คราวละเก้าสิบวัน ตามมาตรา 142/1 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ที่เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2562 โดยหากผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ถูกสั่งให้พักใช้ใบอนุญาตขับขี่เกินสองครั้งภายในระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่ถูกลงโทษสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ครั้งแรกให้ถูกพักใช้ใบอนุญาตขับขี่เกินกว่าเก้าสิบวัน และหากผู้ถูกพักใช้ใบอนุญาตขับขี่กรณีดังกล่าวได้กระทำความผิดและถูกพักใช้ใบอนุญาตขับขี่อีกครั้งภายใน

หนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลาที่ถูกพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ อาจถูกเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ ตามมาตรา 142/6 และมาตรา 142/7 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ที่เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2562 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2563)

2. ผลการวิจัยมาตรการลงโทษในความผิดฐานขับซิ่งรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดของต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐนิวยอร์ก ฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 มาตรการในการลงโทษฐานขับรถเร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดในประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐนิวยอร์ก ในมลรัฐนิวยอร์กได้กำหนดพื้นที่เพื่อจำกัดความเร็วของการขับรถไว้ โดยพื้นที่โซนโรงเรียนมีขีดจำกัดความเร็ว 15 ถึง 30 ไมล์ต่อชั่วโมง ถนนในเขตที่อยู่อาศัยมีการจำกัดตั้งแต่ 25 ถึง 45 ไมล์ต่อชั่วโมง บางแห่งในนิวยอร์กได้กำหนดให้มี "เขตพื้นที่ช้า" มีการจำกัดความเร็ว 20 ไมล์ต่อชั่วโมง ถนนที่แบ่งบางส่วนมีขีดจำกัด ความเร็ว 45 ไมล์ต่อชั่วโมงโดยที่ 55 ไมล์ต่อชั่วโมงเป็นขีดจำกัดความเร็วเริ่มต้น ยกเว้นที่ปรากฏไว้เป็นอย่างอื่น เป็นเรื่องจำเป็นต้องปฏิบัติตามขีด จำกัดความเร็วที่ปรากฏบนถนนเสมอหรือหากไม่มีการปรากฏไว้ ไม่สามารถขับรถได้เร็วกว่า 55 ไมล์ต่อชั่วโมง บางเมืองในรัฐนิวยอร์ก มีขีดจำกัดความเร็วต่ำกว่าตัวอย่างเช่น นิวยอร์กซิตี มีขีดจำกัดความเร็ว 30 ไมล์ต่อชั่วโมง เว้นแต่ได้แจ้งไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อขับขี่ในสภาพที่ยากลำบาก เช่น หิมะหรือหมอกหนาต้องปรับความเร็วให้เหมาะสม ทั้งนี้ กฎหมายนิวยอร์กได้มีบทบัญญัติที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถอ้างอิงได้ ในกรณีการขับรถด้วยความเร็วที่ "ไม่สมควรหรือไม่รอบคอบ" แม้ว่าสัญญาณไฟจราจรจะให้ผู้ใช้ความเร็วได้ก็ตาม

นิวยอร์กมีกฎหมายเกี่ยวกับขีดจำกัดความเร็วที่แน่นอน ซึ่งหมายความว่าคนขับไม่สามารถโต้แย้งใบสั่งความเร็วนบนพื้นฐานที่ว่าพวกเขากำลังเดินทางอย่างปลอดภัย แม้จะเกินขีดจำกัดความเร็ว อย่างไรก็ตาม ผู้ขับขี่สามารถเลือกที่จะไปที่ศาลและอ้างความบริสุทธิ์ของตนได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

- กรณีมีเหตุฉุกเฉินทำให้ผู้ขับขี่จำเป็นต้องฝ่าฝืนขีดจำกัดความเร็วเพื่อป้องกันการบาดเจ็บหรือความเสียหายต่อตนเองหรือผู้อื่น

- กรณีที่มีการระบุตัวตนที่ผิดพลาด ให้การขับซิ่งเกินกว่าอัตราความเร็วที่กำหนดในแต่ละสถานที่เป็นความตอกกฎหมาย ผู้ใดฝ่าฝืนต้องถูกลงโทษ

โดยโทษของการฝ่าฝืน ได้แก่ ปรับ จำคุก และตัดคะแนนโทษในการขับขี่ ซึ่งในการลงโทษจะพิจารณาตามระดับของการกระทำความผิดในแต่ละครั้ง โดยสามารถสรุปได้ดังตาราง ดังนี้

ตาราง 1 แผนภาพแสดงการจำกัดความเร็วในรัฐนิวยอร์ก

สถานที่	ความเร็วที่กำหนด
ทางด่วน	65 ไมล์ต่อชั่วโมง
ความเร็วเริ่มต้น กรณีไม่มีการปรากฏป้ายขีดจำกัดความเร็ว	55 ไมล์ต่อชั่วโมง
รถบรรทุกบนทางหลวง New England (I-95)	50 ไมล์ต่อชั่วโมง
ถนนที่แบ่งบางส่วน	45 ไมล์ต่อชั่วโมง
พื้นที่อยู่อาศัย	25-45 ไมล์ต่อชั่วโมง
ที่อยู่อาศัยที่กำหนดไว้ "Neighborhood Slow Zones"	20 ไมล์ต่อชั่วโมง
โซนโรงเรียน	15-30 ไมล์ต่อชั่วโมง

ตาราง 2 อัตราโทษสำหรับการฝ่าฝืนอัตราเร็วที่กำหนดในแต่ละระดับ

ความเร็วที่เกินอัตราที่กำหนด	ค่าปรับขั้นต่ำ (ดอลลาร์)	ค่าปรับขั้นสูง (ดอลลาร์)	จำคุก (วัน)
10 ไมล์/ชั่วโมง	45	150	ไม่เกิน 15
ระหว่าง 10-30 ไมล์/ชั่วโมง	90	300	ไม่เกิน 30
30 ไมล์/ชั่วโมง ขึ้นไป	180	600	ไม่เกิน 30
ความเร็วที่ไม่เหมาะสม	45	150	ไม่เกิน 15
(ดุลพินิจเจ้าหน้าที่ตำรวจ)			

ตาราง 3 ตารางแสดงการตัดคะแนนโทษในรัฐนิวยอร์ก

การขับขี่ที่เกิดขีดจำกัดความเร็ว	คะแนนโทษ
ไม่ระบุ	3
1-10 ไมล์ต่อชั่วโมง	3
11-20 ไมล์ต่อชั่วโมง	4
21-30 ไมล์ต่อชั่วโมง	6
31-40 ไมล์ต่อชั่วโมง	8
มากกว่า 40 ไมล์ต่อชั่วโมง	11

(Governor's Traffic Safety Committee, 2021)

2.2 มาตรการในการลงโทษฐานขับรถเร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดในประเทศฝรั่งเศส ในประเทศฝรั่งเศสมีการจำกัดความเร็วของการขับรถที่แปรผันขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ โดยในพื้นที่แห้งแล้งสภาพถนน 2 หรือ 3 เลนจะถูกจำกัด ไว้ที่ 80 กม. / ชม. ทางด่วน 4 เลน (ในพื้นที่ชนบท) 110 กม. / ชม. และทางหลวง (ในพื้นที่ชนบทเมื่อจัดเป็นมอเตอร์เวย์) 130 กม. / ชม. เมื่อฝนตกขีดจำกัดจะลดลงไป (ตามลำดับ) 80, 100 และ 110 กม. / ชม. ขีดจำกัดความเร็วในเมืองที่ 50 กม. / ชม. เนื่องจากไม่ได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศ ขีดจำกัดความเร็วโดยทั่วไปจะลดลงเหลือ 50 กม. / ชม. บนถนนทุกแห่งในหมอกหรือในสภาวะที่มองเห็นต่ำถ้าทัศนวิสัยอยู่ต่ำกว่า 50 เมตร ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 ตารางแสดงการปรับอัตราความเร็วของประเทศฝรั่งเศส

ประเภทถนน	ความเร็วสูงสุด
มอเตอร์เวย์	130 กิโลเมตร/ชั่วโมง
ทางด่วน 4 เลน (ในพื้นที่ชนบท)	110 กิโลเมตร/ชั่วโมง
ถนน 2- หรือ 3 เลน	80 กิโลเมตร/ชั่วโมง
ในเขตเมือง	50 กิโลเมตร/ชั่วโมง

(Car Hire France, 2021)

ในปี พ.ศ. 2548 รายงานของรัฐบาลได้แนะนำให้ลดความเร็วทางหลวงให้เหลือ 115 กม. / ชม. เพื่อประหยัดเชื้อเพลิงและลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุ ตั้งแต่ปี 2545 รัฐบาลฝรั่งเศสได้ติดตั้งป้ายเรดาร์อัตโนมัติจำนวนหนึ่งใน auto routes เส้นทางนานาชาติและถนนสายหลักอื่น ๆ เหล่านี้อยู่นอกเหนือไปจากเรดาร์ที่บรรจุโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติฝรั่งเศสและทหาร เจ้าหน้าที่ฝรั่งเศส มีการให้เครดิตการเพิ่มขึ้นของการบังคับใช้การจราจรด้วยการลดจำนวนผู้เสียชีวิต 50% ในปี 2545 ถึง 2549 (ยกเว้นทางหลวงที่เสียชีวิตเพิ่มขึ้น 15% ระหว่างปี 2545 ถึง 2549) โดยอัตราโทษของการฝ่าฝืนความเร็วในประเทศฝรั่งเศสปรากฏตามภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 อัตราโทษของการฝ่าฝืนความเร็วในประเทศฝรั่งเศส

France/Monaco important numbers					
Limit - km/h	30	50	80 ¹	110 ¹	130 ²
Fine +20 km/h	€135 ³	€135 ³	€135 ³	€135 ³	€135 ³
Fine +40 km/h	€135 ³	€135 ³	€135 ³	€135 ³	€135 ³
LICENSE ⁴	61	81	111	141	161
JAIL ⁵					Repeated violations with more than +50 km/h

*ข้อสังเกต

- 1) ลดลง 10 กม. / ชม. เมื่อฝนตก
- 2) ลดลงเหลือ 110 กม. / ชม. เมื่อฝนตก
- 3) ลดลงเหลือ 90 ยูโร หากชำระเงินภายใน 15 วัน หรือ ณ สถานที่ถูกจับ
- 4) ขั้นต่ำ 6 เดือน
- 5) 3 เดือน ปรับ 3,750 ยูโร

ภาพที่ 2 อัตราโทษของการฝ่าฝืนความเร็วในประเทศฝรั่งเศส

France/Monaco in detail			
Violation	Fine	Points	
less than 20 km/h	135 ²	1	
less than 20 km/h	68 ¹	0	
+ 21-30 km / h	135 ²	2	
LICENSE ³	+ 31-40 km / h	135 ²	3
LICENSE ³	+ 41-50 km / h	135 ²	4
LICENSE ³	+ 50 km/h and more	1500	6
JAIL ⁴	+ 50 km/h and more repeated	3750	6

*ข้อสังเกต

- 1) 45 ยูโร หากชำระเงินภายใน 15 วันหรือ ณ สถานที่ถูกจับ เพิ่มเป็น 180 ยูโร หากจ่ายเงินหลังจาก 45 วัน
- 2) 90 ยูโร หากชำระเงินภายใน 15 วันหรือ ณ สถานที่ถูกจับ เพิ่มเป็น 375 ยูโร หากจ่ายเงินหลังจาก 45 วัน
- 3) ขั้นต่ำ 6 เดือน
- 4) 3 เดือน ปรับ 3,750 ยูโร

การกำหนดคะแนนความประพฤติการขับรถในประเทศฝรั่งเศส กำหนดให้มีคะแนนความประพฤติในการขับรถเริ่มต้นที่ 12 คะแนน แต่หากถูกตัดคะแนนลดลงไปจนเหลือศูนย์คะแนนจะถูกระงับใบอนุญาตขับขี่เป็นเวลาหกเดือน หากเกิดเหตุการณ์นี้สองครั้งในรอบ 5 ปี ใบอนุญาตจะถูกถอนออกไปหนึ่งปี หากเสียคะแนน 6 คะแนนขึ้นไป (แต่ไม่ใช่ทั้งหมด) สามารถเข้าร่วมหลักสูตรความปลอดภัยทางถนนเพื่อรับคะแนนกลับได้ 4 คะแนน การกระทำผิดกฎหมายที่ถูกตัดเพียงคะแนนเดียวจะได้คะแนนกลับมาภายใน 6

เดือน หากเสียคะแนนมากกว่าหนึ่งคะแนน จะได้รับคะแนนกลับมาใน 2 หรือ 3 ปี (ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของการกระทำผิดกฎหมาย) (Speeding Europe, 2021)

2.3 มาตรการในการลงโทษฐานขับรถเร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดในประเทศสหราชอาณาจักร การจำกัดความเร็วบนถนนในประเทศสหราชอาณาจักรที่ใช้เพื่อกำหนดความเร็วสูงสุดตามกฎหมายสำหรับยานพาหนะที่ใช้ถนนสาธารณะในสหราชอาณาจักรเป็นมาตรการหนึ่งที่สามารถควบคุมความเร็วได้ในขีดจำกัดความเร็วในแต่ละตำแหน่ง โดยจะระบุไว้ในเครื่องหมายจราจรที่ใกล้เคียงหรือโดยมีแสงไฟที่ถนน เครื่องหมายแสดงขีดจำกัดความเร็วเป็นไมล์ต่อชั่วโมง (mph) หรือใช้สัญลักษณ์ Clearway (หรือระดับความเร็วแห่งชาติ (NSL) ความเร็วสูงสุดของประเทศคือ 70 ไมล์ต่อชั่วโมง (112 กม. / ชม.) โดยจำกัดความเร็วบนมอเตอร์เวย์ไม่เกิน 70 ไมล์ต่อชั่วโมง (72 กม. / ชม.) ในถนนเส้นคู่ขนาน 60 ไมล์ต่อชั่วโมง (96 กม. / ชม.) ในถนนเส้นเดี่ยว และเพียง 30 ไมล์ต่อชั่วโมง (48 กิโลเมตร / ชม.) ในถนนพื้นที่ที่มีการจำกัดความเร็วโดยแสงไฟที่ถนน ข้อจำกัดเหล่านี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามป้ายถนน ปรากฏตามตารางแสดงข้อมูลดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4 ขีดจำกัดความเร็วบนถนนในสหราชอาณาจักร

National speed limits

	Built-up areas mph (km/h)	Single carriageways mph (km/h)	Dual carriageways mph (km/h)	Motorways mph (km/h)
Cars, motorcycles, car-derived vans and dual-purpose vehicles	30 (48)	60 (96)	70 (112)	70 (112)
Cars, motorcycles, car-derived vans and dual-purpose vehicles when towing caravans or trailers	30 (48)	50 (80)	60 (96)	60 (96)

(Government.UK, 2021)

ภาพที่ 4 อัตราโทษการฝ่าฝืนความเร็วในสหราชอาณาจักร

	การละเมิด ⁽¹⁾	ละเมิด ⁽²⁾ (GBP)	ละเมิด ⁽²⁾ (€15) จุด
	+ 1-24 กม. / ชม. (1-15 ไมล์ต่อชั่วโมง)	100	118 3
	+ 25-41 กม. / ชม. (16-25 ไมล์ต่อชั่วโมง)	100-1000	118-1176 4
	+ 42-48 กม. / ชม. (26-30 ไมล์ต่อชั่วโมง)	100-1000	118-1173 5-6
LICENSE (1 เดือน - 1 ปี)	+ 48 กม. / ชม. (+30 ไมล์ต่อชั่วโมง)	100-2500	128-2932 0

*ข้อสังเกต

1) มีคำแนะนำเกี่ยวกับนโยบายการบังคับใช้ความเร็วซึ่งแสดงให้เห็นว่าการบังคับใช้จะเกิดขึ้นตามปกติเมื่อผู้ขับขี่ใช้ความเร็วเกินขีดจำกัด ความเร็วโดยชอบที่เฉพาะเจาะจง ตามเป็นปกติ 10 เปอร์เซ็นต์เหนือขีด จำกัด ความเร็ว หรือบวก 2 ไมล์ต่อชั่วโมง

2) ค่าปรับยังแตกต่างกันไประหว่างบทลงโทษและการส่งต่อไปยังศาล ตรวจสอบตารางด้านล่างสำหรับข้อจำกัด สำหรับการลงโทษคงที่ค่าปรับสูงสุดคือ 100 ปอนด์ สำหรับกรณีที่อ้างถึงศาลสูงสุด คือ 1,000 ปอนด์ ยกเว้นความผิดเกี่ยวกับทางด่วนซึ่งสูงสุดคือ 2,500 ปอนด์ ตรวจสอบการเรอรัดค่าปรับสำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้ โดยหากมีการเรียกตัวไปศาล ผู้ขับขี่มักจะถูกห้ามขับรถทันทีโดยประมาณ 7 ถึง 56 วัน แล้วแต่ละกรณี ศาลจะพิจารณาในแต่ละกรณีเพื่อประเมินปัจจัยต่าง ๆ เช่น เวลากลางวัน กลางคืน ประเภทของถนนและสภาพอากาศ ฯลฯ โดยการปรับการประเมินค่าใช้จ่ายยังขึ้นอยู่กับสถานการณ์ทางการเงินของผู้กระทำความผิดซึ่งนำไปสู่การชำระเงินภายใน 12 เดือน และอาจถูกตัดสิทธิจากการขับรถ ถ้าผู้ขับขี่สะสมคะแนนโทษ 12 คะแนนขึ้นไปภายในระยะเวลา 3 ปี สำหรับผู้ขับขี่ใหม่ (ยังคงใช้ภายใน 2 ปีหลังจากผ่านการทดสอบการขับขี่) ใบอนุญาตจะถูกเพิกถอนเมื่อสะสมถึง 6 คะแนน

ตาราง 5 ตารางแสดงความเร็วที่มีการส่งต่อไปยังศาล/การห้ามขับรถทันที

จำกัดความเร็วสูงสุด	ความเร็วที่กระทำผิด
20 ไมล์/ชั่วโมง	35 ไมล์/ชั่วโมง
30 ไมล์/ชั่วโมง	50 ไมล์/ชั่วโมง
40 ไมล์/ชั่วโมง	66 ไมล์/ชั่วโมง
50 ไมล์/ชั่วโมง	76 ไมล์/ชั่วโมง
60 ไมล์/ชั่วโมง	86 ไมล์/ชั่วโมง
70 ไมล์/ชั่วโมง	96 ไมล์/ชั่วโมง

(Speeding Europe, 2021)

อีกทั้ง ยังได้มีการกำหนดคะแนนโทษและการตัดสิทธิ ไว้ใน Road Traffic Offenders Act 1988 (RTOA) ของประเทศสหราชอาณาจักรได้กำหนดให้คนขับหรือผู้ขับขี่รถที่สะสม 12 คะแนนขึ้นไป ภายในระยะเวลา 3 ปี จะต้องถูกตัดสิทธิในการถือใบอนุญาตขับ

ซึ่ง โดยระยะเวลาในการถูกตัดสิทธิ์ดังกล่าวต้องเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน หรือมากกว่านั้น ในกรณีที่ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ถูกตัดสิทธิ์ก่อนหน้านี้ (มาตรา 44, 45) โดยสำหรับความผิดที่ศาลสามารถกำหนดคะแนนลงโทษ ศาลมีอำนาจพิจารณาสั่งให้ผู้ถือใบอนุญาตขับขี่ที่ถูกตัดสิทธิ์ อาจเป็นช่วงระยะเวลาที่ศาลคิดว่าเหมาะสม แต่โดยทั่วไปจะอยู่ระหว่างสัปดาห์หรือเพียงไม่กี่เดือน (มาตรา 35) ในกรณีของความผิดร้ายแรง เช่น การขับขี่และการขับขี่ที่เป็นอันตราย ศาลต้องสั่งให้ตัดสิทธิ์ใบอนุญาตขับขี่ ระยะเวลาต่ำสุด คือ 12 เดือน แต่สำหรับผู้กระทำผิดที่ซ้ำซ้ำ เช่นความผิดที่เกิดจากครั้งที่สองในระยะเวลา 10 ปีจะส่งผลให้มีการตัดสิทธิ์การใช้ใบอนุญาตขับขี่อย่างน้อย 3 ปี (มาตรา 34) และในกรณีที่ศาลตัดสินให้ผู้ถูกลงโทษในข้อหากระทำความผิดข้อใดข้อหนึ่งเหล่านี้ ศาลยังมีดุลยพินิจในการสั่งการสอบสวนอีกครั้งสำหรับการกระทำผิดอื่น ๆ ที่มีโทษปรับเป็นลายลักษณ์อักษร (มาตรา 36) (Government, 2021)

ตาราง 6 ตารางแสดงบทกำหนดโทษของการกระทำผิดฐานขับขี่เร็วกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด

การกระทำผิดกฎหมาย	โทษสูงสุด	คะแนนลงโทษ
การขับขี่เร็วกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด	การปรับ 1,000 ปอนด์ (2,500 ปอนด์สำหรับความผิดทางมอเตอร์เวย์) / การตัดสิทธิ์การคัดเลือก	3 ถึง 6 หรือ 3 (ค่าปรับคงที่)

(Drivinged, 2021)

สรุปผลการวิจัย

1. มาตรการลงโทษในความผิดฐานขับขี่รถจักรยานยนต์เร็วกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดของประเทศไทย ได้กำหนดมาตรการลงโทษไว้ 2 มาตรการ ได้แก่ มาตรการปรับและมาตรการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ ซึ่งปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกของประเทศไทยมีมาตรการลงโทษการขับขี่รถจักรยานยนต์เร็วกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดที่มีผลบังคับใช้อยู่เพียงมาตรการเดียว คือ โทษปรับ ไม่เกินหนึ่งพันบาท ตาม

มาตรา 152 แห่งพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และถึงแม้ว่าเมื่อปี พ.ศ. 2562 ได้มีการกำหนดมาตรการลงโทษเพิ่มเติมสำหรับผู้กระทำความผิดในลักษณะดังกล่าว โดยกำหนดให้มีระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ ซึ่งระบบดังกล่าวประกอบไปด้วยการกำหนดคะแนน การตัดคะแนน และการคืนคะแนน อันจะส่งผลให้เกิดมาตรการพักใช้และเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ตามมาตรา 142/1 ถึง 142/8 แห่งพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งเพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2562 แต่มาตรการดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับได้ก็ต่อเมื่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและอธิบดีกรมขนส่งทางบก ร่วมกันกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งปัจจุบันยังไม่ปรากฏว่าได้มีประกาศดังกล่าวออกมาเพื่อบังคับใช้แต่อย่างใด อีกทั้งแนวโน้มของการใช้มาตรการการตัดคะแนนสำหรับการขับขี่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดที่ปรากฏออกมาตามสื่อสังคมออนไลน์และสื่อสารมวลชนโดยทั่วไป มีเพียงการตัด 1 คะแนน ต่อการกระทำความผิดหนึ่งครั้งเท่านั้น

2. มาตรการลงโทษในความผิดฐานขับขี่รถจักรยานยนต์เร็วกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดของต่างประเทศ จากการวิจัยไม่ว่าจะเป็นประเทศสหรัฐอเมริกา (มลรัฐนิวยอร์ก) ฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักร พบว่า มีการกำหนดระดับความเร็วและสถานที่ที่ใช้ความเร็วในระดับที่แตกต่างกัน และมีการกำหนดระดับความร้ายแรงของการกระทำความผิดตามสถานที่กระทำความผิดหรือตามอัตราเร็วที่มากน้อยแตกต่างกัน โดยการนำมาตรการลงโทษที่หลากหลายมาบังคับใช้ ทั้งโทษปรับ จำคุก และระบบบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับขี่ รวมไปถึงการลงโทษที่หนักขึ้นสำหรับกรณีที่มีผู้กระทำความผิดได้กระทำความซ้ำ อีกทั้ง ยังได้มีการกำหนดความเร็วในสถานที่ที่แตกต่างกันออกไป เช่น มอเตอร์เวย์ ทางด่วน ถนนในพื้นที่ชนบท ถนนในพื้นที่เขตเมือง และพื้นที่ที่อยู่อาศัยหรือเขตเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดให้มีการจำกัดความเร็วต่ำในสถานที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า สำหรับประเทศไทยการแก้ไขปัญหการขบขี่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดถือว่าเป็นกรณีที่มีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นปัญหาที่มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขโดยเร็ว แม้ว่าบุคคลในสังคมทั่วไปจะมองว่าการขบขี่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดไม่ใช่เรื่องที่ร้ายแรงอันจะต้องถูกลงโทษด้วยความรุนแรงแต่อย่างใด แต่จากสถิติการเกิดอุบัติเหตุที่ผ่านมาของประเทศไทยปัญหาดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่าง ๆ มากมายตามมา ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน โดยการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมีความจำเป็นที่จะต้องใช้มาตรการการลงโทษเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหา ซึ่งประเทศไทยได้เริ่มมีการใช้มาตรการการลงโทษที่หลากหลายมากขึ้นนอกเหนือจากมาตรการปรับตังเช่นในอดีต เพียงแต่การใช้มาตรการใด ๆ ในการลงโทษผู้กระทำความผิดจำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงระดับความรุนแรงของโทษว่าเพียงพอและมีความเหมาะสมต่อการข่มขู่ ยับยั้ง หรือป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดได้น้อยเพียงใด ในกรณีนี้ ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ปัญหาของการบังคับใช้มาตรการการลงโทษตามกฎหมายสำหรับความผิดฐานขบขี่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด โดยสรุปได้ดังนี้

1. การกำหนดระดับความผิดและระดับโทษ พบว่า เมื่อมีการขบขี่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดนั้นโดยปกติแล้วหากพฤติการณ์แห่งคดีปรากฏว่าการกระทำความผิดยังไม่เป็นผลอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น โดยทั่วไปในสังคมมักจะมองว่าการกระทำความผิดดังกล่าวไม่ใช่การกระทำความผิดที่เป็นสิ่งชั่วร้ายและเป็นภัยต่อสังคม ไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อศีลธรรมของคนในสังคม การกระทำความผิดดังกล่าวจึงไม่ใช่ความผิดประเภทความผิดในตัวเอง (mala in se) แต่จากสถิติที่ผ่านมาของการกระทำความผิดฐานขบขี่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราความเร็วกฎหมายกำหนดทำให้สามารถบ่งชี้ได้ว่า การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน กฎหมายจึงได้บัญญัติให้การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิด เพื่อป้องกันความเสียหายดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นต่อสังคม การขบขี่

รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดจึงเป็นความผิดเพราะกฎหมายห้าม (mala Prohibita) อย่างไรก็ดี การขบขี่รถจักรยานยนต์เร็วในบริเวณต่าง ๆ เช่น เขตชุมชน โรงเรียน หรือโรงพยาบาล เป็นต้น เป็นสถานที่ที่เป็นจุดเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายได้ง่ายกว่าบริเวณถนนหลักทั่วไป ดังนั้น จึงเป็นการสมควรที่จะต้องนำทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญามาประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดระดับของความผิดและระดับของโทษที่เกิดจากการกระทำความผิดฐานขบขี่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด ทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดระดับของความผิดและระดับของโทษ ได้แก่ (Stanley, 1971, pp.5-10)

1.1 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน แม้ว่ารูปแบบของการลงโทษตามกฎหมายจะมีลักษณะที่รุนแรงก็ตาม แต่วัตถุประสงค์ในการลงโทษที่สำคัญของทฤษฎีนี้ คือ การลงโทษผู้กระทำความผิดจะต้องสาสมกับการกระทำความผิดที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำไว้ ดังนั้น กรณีของการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานขบขี่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด จึงต้องพิจารณาระดับของการกระทำความผิดเพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษอย่างสาสมจากความผิดที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำด้วย

1.2 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง เป็นทฤษฎีที่มุ่งประสงค์ในการยับยั้งมิให้ผู้กระทำความผิดกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก เพราะเกรงกลัวที่จะถูกลงโทษอีก และยับยั้งมิให้บุคคลอื่นกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวอีก เพราะเกรงกลัวต่อโทษที่จะได้รับ จึงทำให้การลงโทษที่จะสามารถข่มขู่ยับยั้งผู้กระทำความผิดได้นั้นจะต้องเป็นการลงโทษที่มีลักษณะที่รวดเร็ว แน่นนอน เสมอภาค เคร่งครัด และรุนแรงเพียงพอ รวมทั้งต้องมีความเหมาะสม อันจะเป็นผลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมในด้านการลดอาชญากรรมและส่งเสริมให้คนทั่วไปต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายที่บังคับใช้ ดังนั้น กรณีของการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานขบขี่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดจึงต้องลักษณะที่รวดเร็ว แน่นนอน เสมอภาค เคร่งครัด และรุนแรงเพียงพอที่จะข่มขู่ยับยั้งมิให้บุคคลใดกระทำความผิดดังกล่าว อีกทั้ง การกำหนดโทษยังต้องมีความเหมาะสมกับการกระทำความผิดด้วย เพื่อให้

สังคมเห็นถึงความยุติธรรมที่มุ่งจะลงโทษต่อผู้กระทำความผิด อันจะก่อให้เกิดความเคารพต่อบทบัญญัติดังกล่าวและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวด้วย (Christians, 1967, p.69)

1.3 ทฤษฎีเพื่อแก้ไขฟื้นฟู เป็นทฤษฎีที่มุ่งไปที่ตัวของผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับตัวกลับใจ มิให้กระทำความผิดซ้ำอีก และสามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติสุข โดยมองว่าผู้กระทำความผิดเป็นผู้ป่วย ทำให้ในการลงโทษผู้กระทำความผิดมีหลายขั้นตอน คือ (1) ตรวจสอบสาเหตุของการกระทำความผิด ว่าผู้กระทำความผิดมีสาเหตุเป็นเช่นใดถึงได้ตัดสินใจที่จะลงมือกระทำความผิดขึ้น (2) วิเคราะห์สาเหตุของการกระทำความผิดว่าสาเหตุที่เกิดขึ้นมีปัจจัยและสภาวะแวดล้อมเป็นอย่างไร เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยเหตุต่าง ๆ ที่ครอบคลุมถึงสาเหตุของการกระทำความผิด อันจะส่งผลให้สามารถเลือกวิธีการรักษาหรือแก้ไขผู้กระทำความผิดได้อย่างถูกต้องและถูกวิธี (3) รักษาและแก้ไขที่สาเหตุของการกระทำความผิดนั้น ดังนั้น การที่จะกำหนดบทลงโทษกรณีขี้นขีรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดให้มีประสิทธิภาพ จึงสมควรที่จะศึกษาตั้งแต่สาเหตุของการกระทำความผิด ว่าเหตุใดผู้กระทำความผิดถึงเลือกที่จะกระทำความผิด ซึ่งในกรณีความผิดดังกล่าวสาเหตุอาจเกิดขึ้นเพราะผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อโทษที่ได้รับ และวิเคราะห์ถึงสาเหตุดังกล่าว เพื่อที่จะกำหนดโทษได้อย่างเหมาะสมต่อตัวของผู้กระทำความผิดในแต่ละราย

ดังนี้แล้ว จากการศึกษาและวิเคราะห์ทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญาดังกล่าวข้างต้น พบว่า ไม่สามารถที่จะนำแต่เพียงหลักการและแนวคิดของทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาคารขี้นขีรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดได้ เนื่องจากแต่ละทฤษฎีการลงโทษมีแนวคิดที่หลากหลาย มีความเหมือนและแตกต่างกันออกไปจึงต้องนำทฤษฎีการลงโทษต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการลงโทษในกรณีนี้ได้ หลักการของการลงโทษผู้กระทำความผิดต้องมีรูปแบบที่ชัดเจนและได้สัดส่วนที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ที่มุ่งจะลงโทษ แต่ในกรณีที่ความประสงค์ของการลงโทษขัดแย้งกันต้องนำ

จุดประสงค์ของการลงโทษมาซึ่งน้ำหนักเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมที่จะเลือกใช้ทฤษฎีใดจึงจะเหมาะสมที่สุด การลงโทษผู้กระทำความผิดจึงต้องพิจารณาทั้งสองมิติประกอบกัน ทั้งการกำหนดโทษให้มีความเหมาะสมกับการกระทำความผิด และยังต้องพิจารณาถึงการกำหนดโทษให้มีความเหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิดด้วย โดยต้องอาศัยทั้งข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แห่งคดี เช่น ความรุนแรงในการกระทำ สถานที่ที่กระทำความผิด เป็นต้น และต้องพิจารณาประกอบกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติภูมิหลังของตัวผู้กระทำความผิดด้วย เช่น การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดครั้งแรกหรือเป็นการกระทำความผิดซ้ำ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประกอบกับการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษสำหรับความผิดนั้นด้วย

ในทางนิติบัญญัติ การกำหนดโทษมักจะมีประเด็นคำถามประการหนึ่งเกิดขึ้นเสมอว่า ควรใช้โทษใดเพื่อลงโทษกับการกระทำความผิดและโทษนั้น ๆ ควรกำหนดไว้เท่าใด ซึ่งวิธีการที่เป็นที่ยอมรับและปฏิบัติกันต่อมา คือ การเทียบเคียงกับกฎหมายต่างประเทศในความผิดเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน โดยหลักการกำหนดความผิดและโทษสามารถช่วยในการกำหนดประเภทของโทษและความหนักเบาของโทษได้

จึงเห็นได้ว่าการกำหนดระดับความผิดและระดับโทษมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และมีนัยสำคัญประการหนึ่ง คือ เป็นเครื่องมือที่จะช่วยแสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของอาชญากรรมที่รัฐและสังคมให้ความสำคัญ อาชญากรรมที่รุนแรงมากที่สุดต้องถูกลงโทษในขั้นสูงสุด อาชญากรรมที่รุนแรงในระดับใกล้เคียงกันหรือระดับเดียวกัน ควรที่จะได้รับโทษในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตามต้องมีความยืดหยุ่นต่อการนำไปปรับใช้ด้วย เพื่อให้เหมาะสมกับความเสียหายและพฤติการณ์ด้วย

เมื่อเปรียบเทียบมาตรการและบทลงโทษสำหรับความผิดฐานขี้นขีรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดของประเทศไทยกับต่างประเทศ จึงพบว่า มาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดที่ใช้บังคับในประเทศไทยมีบทลงโทษที่น้อยมากเมื่อเทียบกับต่างประเทศ ทั้งนี้ ประเทศไทยมีความสูญเสียที่เกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของการเกิดอุบัติเหตุจากการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ยัง

ไม่มีการแบ่งระดับของโทษตามการเพิ่มขึ้นของความเสียหายจากการขับซึ่รถจักรยานยนต์ในอัตราที่เร็วขึ้นหรือในสถานที่ที่มีความเสี่ยงมากขึ้นอีกด้วย

2. ความเหมาะสมของมาตรการลงโทษ พบว่า ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ การสร้างความสงบสุขให้เกิดขึ้นในสังคมโดยการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม การคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การแก้ไขข้อพิพาทและความขัดแย้ง และการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชนภายใต้หลักนิติธรรม โดยมุ่งถึงความสัมฤทธิ์ผลของความยุติธรรมบนพื้นฐานของมนุษยธรรมและการคุ้มครองสิทธิโดยเท่าเทียมกัน ซึ่งเครื่องมือที่สามารถทำให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้ คือ มาตรการการลงโทษ ดังนั้น มาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องถูกกำหนดให้สามารถบังคับใช้ได้เหมาะสม ซึ่งความเหมาะสมของมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดจึงต้องพิจารณาถึงการกระทำความผิดและโทษให้มีความเหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิด

มาตรการการลงโทษผู้ขับซึ่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดในประเทศไทย ได้มีการกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก ได้แก่ มาตรการปรับ และมาตรการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ ซึ่งแม้ว่าจะมีเพียงมาตรการปรับเท่านั้นที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากมาตรการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่จะมีผลใช้บังคับได้ต่อเมื่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติและอธิบดีกรมขนส่งทางบกร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินมาตรการดังกล่าวโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งปัจจุบันได้มีร่างหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้มาตรการดังกล่าวบางประการออกมาแล้ว แต่ประเทศไทยก็ยังคงจำเป็นที่จะต้องพิจารณามาตรการทั้งสองให้มีความเหมาะสมกับบริบทในสังคมไทยต่อไป เมื่อพิจารณาจากสถิติการเกิดอุบัติเหตุแล้วแสดงให้เห็นภาพสะท้อนว่ามาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานขับซึ่รถจักรยานยนต์เร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดของประเทศไทยนั้นยังไม่มีประสิทธิภาพและความเหมาะสมที่เพียงพอในการยับยั้งการกระทำความผิดได้เท่าที่ควร อีกทั้งไม่มีการจำแนกรายละเอียดว่าการฝ่าฝืนในแต่ละสถานที่หรือต่างระดับ

ความรุนแรงกันจะต้องรับโทษต่างกันอย่างไร ทำให้ไม่เกิดความเกรงกลัวต่อการเลือกที่จะฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าว อันเป็นสาเหตุหลักแห่งการเกิดอุบัติเหตุทางถนนได้

ดังนั้น เพื่อให้วัตถุประสงค์ในการลงโทษบรรลุผล จึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของมาตรการในการลงโทษผู้ขับซึ่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด โดยเปรียบเทียบกับมาตรการการลงโทษของต่างประเทศ เพื่อให้มาตรการลงโทษเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมสำหรับประเทศไทยต่อไป ซึ่งมาตรการในการลงโทษที่นำมาบังคับใช้แก่ผู้กระทำความผิดฐานขับซึ่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดเป็นการทั่วไป ได้แก่ มาตรการปรับ มาตรการจำคุก และมาตรการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ โดยมีรายละเอียดจะกล่าวได้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2563)

2.1 มาตรการปรับ

โทษปรับเป็นหนึ่งในโทษทางอาญาที่ใช้บังคับลงโทษต่อทรัพย์สินของผู้ที่กระทำความผิดทางอาญาที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา โดยทั่วไปในทางปฏิบัติการลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมายจราจรในหลายๆ ประเทศจะเป็นโทษปรับเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุที่ว่าในสังคมทั่วไปยอมรับว่าการกระทำความผิดในลักษณะของการฝ่าฝืนกฎหมายจราจรเป็นความผิดทางอาญาเพียงเล็กน้อยที่ผู้กระทำความผิดไม่จำเป็นต้องรับโทษถึงขนาดจำคุก และโทษปรับเป็นมาตรการลงโทษในทางทรัพย์สินที่ดีที่สุดทางหนึ่ง แต่มาตรการปรับสำหรับผู้ขับซึ่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดในประเทศไทยมีอัตราการลงโทษที่ตายตัวสำหรับความผิดแต่ละครั้ง โดยการลงโทษในลักษณะเช่นนี้เมื่อพิจารณาแล้วอาจจะเห็นได้ว่ามีความเป็นธรรม เนื่องจากการลงโทษอย่างเสมอภาคกัน แต่อาจก่อให้เกิดปัญหาว่าการลงโทษที่มีอัตราการลงโทษที่ตายตัวดังกล่าวจะสามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ในการลงโทษได้มากนักเพียงใด

จึงเห็นได้ว่า ในปัจจุบันการลงโทษผู้ขับซึ่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดของประเทศไทย ที่มีโทษปรับเป็นเงินไม่เกิน 1,000 บาท ต่อการกระทำความผิดหนึ่งครั้ง มีความเหมาะสมที่ไม่

เพียงพอ ไม่สอดคล้องต่อการรับผิดชอบของผู้กระทำ ความผิด และไม่มีความเด็ดขาดเพียงพอ อันจะทำให้ ผู้กระทำเลือกที่จะไม่กระทำความผิดสำหรับความผิดในฐานดังกล่าวได้

2.2 มาตรการจำคุก

การลงโทษจำคุกเป็นมาตรการการลงโทษที่ทำให้ผู้รับโทษขาดเสรีภาพ ซึ่งเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในประเทศ การลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อให้ผู้ต้องโทษสำนึกในความผิดที่ตนได้กระทำลง สำหรับการลงโทษผู้ขับขีรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดในปัจจุบันของประเทศไทยไม่ได้กำหนดโทษจำคุกไว้ โดยกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก กำหนดโทษจำคุกไว้แต่เพียงความผิดบางกรณีเท่านั้น เช่น กรณีเมาแล้วขับ เป็นต้น ทั้งที่ความผิดฐานขับขีรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดได้ก่อให้เกิดความเสียหายที่ร้ายแรงเทียบเท่ากับกรณีเมาแล้วขับ แต่เนื่องด้วยลักษณะของการขับขีรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดโดยลำพังความรู้สึกของคนส่วนใหญ่ในสังคมจะมองว่าไม่ใช่ความผิดที่ร้ายแรงถึงขั้นที่ต้องนำโทษจำคุกมาบังคับใช้

อย่างไรก็ดี ในประเทศไทยการนำโทษจำคุกมาบังคับใช้เพื่อเป็นมาตรการในการลงโทษต่อผู้ขับขีรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดยังไม่มีผลจำเป็นที่จะต้องนำมาใช้ในปัจจุบัน เพราะถึงแม้จากสถิติที่ผ่านผลลัพธ์จากการกระทำความผิดดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความเสียหายไม่ว่าจะเป็นแก่ชีวิตร่างกาย และทรัพย์สินก็ดี แต่ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดโทษจำคุกเพื่อรองรับความเสียหายทั้งหลายดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้นได้อยู่แล้ว เช่น ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายหรือได้รับบาดเจ็บ ความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่น และความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ เป็นต้น

2.3 มาตรการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับ

ระบบบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับซึ่งเป็นมาตรการที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่าเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพและสามารถช่วยลดหรือป้องกันปัญหาการกระทำความผิดจราจรได้อีกทางหนึ่งนอกเหนือจากการลงโทษจำคุกหรือปรับ โดยนอกจากจะสามารถทำให้ผู้ขับขีรถเกิดความเกรง

กลัวต่อการกระทำความผิดได้ ยังสามารถที่จะทำให้ทราบถึงข้อมูลประวัติการกระทำผิดกฎจราจรของผู้กระทำความผิดได้ในทันทีที่มีการกระทำความผิด ซึ่งอาจนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้เพื่อประกอบการลงโทษผู้กระทำความผิดได้อีกด้วย

การนำระบบบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับมาใช้ในประเทศไทย นอกจากจะเกิดผลดีต่อการแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดให้เกิดความเคารพในกฎจราจรแล้ว ยังก่อให้เกิดความผิดเกิดความเกรงกลัวในการที่จะไปกระทำความผิดซ้ำได้อีก เพียงแต่อาจจะต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้ระบบดังกล่าวให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมต่อไป

3. การกำหนดความเร็วในพื้นที่ชุมชน ในประเทศสหรัฐอเมริกา (มลรัฐนิวยอร์ก) ฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักร ได้มีการกำหนดความเร็วในสถานที่ที่แตกต่างกันออกไป เช่น มอเตอร์เวย์ ทางด่วน ถนนในพื้นที่ชนบท ถนนในพื้นที่เขตเมือง และพื้นที่ที่อยู่อาศัยหรือเขตเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดให้มีการจำกัดความเร็วที่ต่ำในสถานที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก คือ พื้นที่ที่อยู่อาศัยหรือเขตเมือง เนื่องจากสถิติการเกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นในเขตพื้นที่ดังกล่าว และยังคงก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตร่างกาย และทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก การกำหนดความเร็วในเขตพื้นที่ดังกล่าวจึงเป็นไปเพื่อเป็นการลดปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุอันจะเป็นผลให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ซึ่งประเทศไทยมิได้มีการจำกัดความเร็วในเขตพื้นที่ดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะดังเช่นในต่างประเทศแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เมื่อพิจารณาและศึกษาความเหมาะสมของมาตรการลงโทษในความผิดฐานขับขีรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดของประเทศไทยแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่า มาตรการลงโทษในฐานความผิดฐานดังกล่าว มีประเด็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขด้วยกัน 2 ประเด็น ดังนี้

1.1 การกำหนดความเร็วในเขตพื้นที่ชุมชน

เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากสถิติการเกิดอุบัติเหตุทางถนน

โดยส่วนใหญ่ของประเทศไทยจะเห็นได้ว่า มักเกิดขึ้นในเขตพื้นที่ที่มีจำนวนผู้อยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก เช่น กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และจังหวัดที่มีผู้อยู่อาศัยเป็นจำนวนมากตามภูมิภาคต่าง ๆ จึงเห็นได้ว่าการเกิดอุบัติเหตุทางถนนมีผลสัมพันธ์กับจำนวนความหนาแน่นของการจราจรที่อาศัยอยู่ในแต่ละพื้นที่ เนื่องจากการขับขี่รถจักรยานยนต์เร็วในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งถือได้ว่าเป็นเขตพื้นที่ชุมชน เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล หรือเขตที่อยู่อาศัย เป็นต้น เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่ายกว่าในเขตพื้นที่อื่น ซึ่งในหลาย ๆ ประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศสหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักร ต่างก็ได้กำหนดให้การขับขี่ยานพาหนะในเขตพื้นที่ดังกล่าวผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วกว่าพื้นที่อื่น ๆ แต่ประเทศไทยไม่ได้มีการกำหนดกรณีเช่นนี้ไว้เป็นพิเศษ ดังนั้นแล้ว จึงขอเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก ดังนี้

1) ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (41) ของมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

“(41) “พื้นที่ชุมชน” หมายความว่า พื้นที่บริเวณ หรือสถานที่ ดังต่อไปนี้

(ก) บริเวณที่มีบ้านเรือน อาคาร และการพัฒนาของพื้นที่ข้างเขตทาง หรือสถาบันการศึกษาหรือสถานพยาบาล

(ข) พื้นที่ที่มีการสัญจรของประชาชน เช่น การเข้าออกจากตรอก ซอก ซอย หรือทางเชื่อม การข้ามทาง การจอดรถ การใช้จักรยานโดยที่ไม่มีพื้นที่หรืออุปกรณ์กัน

(ค) พื้นที่ที่มีกิจกรรมที่ทำให้ประชาชนมาชุมนุมกันเป็นจำนวนมากข้างเขตทาง เช่น ตลาดนัด หรือตลาดชุมชนท้องถิ่น และย่านการค้า เป็นต้น

(ง) พื้นที่ บริเวณ หรือสถานที่อื่น ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ”

2) ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสอง ของข้อ 1 ของกฎกระทรวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2522) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

“การขับรถในพื้นที่ชุมชนให้ขับไม่เกิน ชั่วโมงละ 30 กิโลเมตร”

1.2 การกำหนดระดับโทษตามมาตรการปรับเนื่องจากในปัจจุบันการลงโทษผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กำหนดของประเทศไทย ได้

บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ตามมาตรา 152 มีเพียง “โทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท” เท่านั้น ต่อการกระทำความผิดหนึ่งครั้ง ซึ่งเป็นอัตราโทษที่ตายตัว ไม่ได้มีการแบ่งระดับโทษตามความร้ายแรงของการกระทำความผิด จึงมีความเหมาะสมที่ไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องต่อการรับผิดชอบของผู้กระทำความผิด รวมทั้งไม่มีความเด็ดขาดเพียงพอ อันจะทำให้ผู้กระทำความผิดที่ไม่กระทำความผิดสำหรับความผิดในฐานดังกล่าวได้ จึงขอเสนอให้มีการบังคับใช้มาตรการโทษปรับ ดังนี้

1) ให้ยกเลิกความในมาตรา 152 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 152 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 7 มาตรา 10 ทวิ มาตรา 13 วรรคหนึ่ง มาตรา 15 วรรคหนึ่ง มาตรา 16 มาตรา 21 วรรคหนึ่ง มาตรา 22 มาตรา 23 (1) มาตรา 24 มาตรา 25 มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 31/1 มาตรา 49 มาตรา 50 มาตรา 56 มาตรา 64 มาตรา 73 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม มาตรา 77 วรรคหนึ่ง มาตรา 85 มาตรา 86 มาตรา 89 วรรคหนึ่ง มาตรา 90 มาตรา 91 มาตรา 92 มาตรา 93 มาตรา 94 วรรคหนึ่ง มาตรา 95 มาตรา 99 มาตรา 127 มาตรา 128 หรือ มาตรา 130 หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดตามมาตรา 15 วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 77 วรรคสอง หรือมาตรา 96 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท”

2) ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 160 เบญจ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

“มาตรา 160 เบญจ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษตามกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) ขับรถโดยใช้ความเร็วเกินกว่าอัตราที่กำหนด ตั้งแต่หนึ่งถึงยี่สิบสี่กิโลเมตรต่อชั่วโมง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

(2) ขับรถโดยใช้ความเร็วเกินกว่าอัตราที่กำหนด ตั้งแต่ยี่สิบห้าถึงสี่สิบเอ็ดกิโลเมตรต่อชั่วโมง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

(3) ขับรถโดยใช้ความเร็วเกินกว่าอัตราที่กำหนด ตั้งแต่สี่สิบสองถึงสี่สิบแปดกิโลเมตรต่อชั่วโมง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่พันบาท

(4) ขับรถโดยใช้ความเร็วเกินกว่าอัตราที่กำหนด เกินกว่าสี่สิบแปดกิโลเมตรต่อชั่วโมง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินแปดพันบาท

กรณีกระทำการตาม (4) เกินสองครั้ง ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กระทำการครั้งแรก ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นหกพันบาท

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการบังคับที่คณะกรรมการความปลอดภัยในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ ภายหลังที่มาตราการดังกล่าวมีผลบังคับใช้ต่อไป

2.2 ควรมีการทบทวนมาตรการลงโทษในความผิดฐานขับขีรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดทุก ๆ 5 ปี

เอกสารอ้างอิง

กนกพร รัตนสุธีระกุล. (2564). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการความเร็วบนถนนในชนบท. จาก http://trrsafety.blogspot.com/p/blog-page_28.html.

กรมทางหลวง. (2564). อุบัติเหตุจราจรบนทางหลวงแผ่นดิน ปี 2562. จาก https://bhs.doh.go.th/files/accident/62/report_accident_2562.pdf.

_____. (2564). อุบัติเหตุจราจรบนทางหลวงแผ่นดิน ปี 2563. จาก http://bhs.doh.go.th/files/accident/63/report_accident_2563.pdf

ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน. (2564). สถิติและข้อมูลการเกิดเหตุจากผู้ประสบภัยที่เกิดเหตุจากรถทั่วประเทศ. จาก <http://www.thairsc.com/>.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2563). พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522. จาก <https://www.krisdika.go.th/librarian/get?sysid=570840&ext=pdf>.

BBC News. (2021). *UN raises child accidents alarm*. Retrieved from http://news.bbc.co.uk/2/hi/in_depth/7776127.stm/.

Car Hire. France (2021). *Car Hire France*. Retrieved from <https://www.rhinocarhire.com/France.aspx>

Christians, K.D. (1974). *Resource Material, series no.7*. Fuchu, Tokyo: West.

Drivinged (2021). *Penalty Table. In The Highway Code*. Retrieved from <http://www.highwaycodeuk.co.uk/uploads/3/2/9/2/3292309/the-official-highway-code-with-annexes-uk-en-12-04.pdf>.

Governor's Traffic Safety Committee. (2021). *Speed Limits*. Retrieved from <https://trafficsafety.ny.gov/penalties-speeding>.

Government. (2021). *United Kingdom/ Speed Limited*. Retrieved from <https://www.gov.uk/speed-limits>.

Road Safety beyond 2010: Further Government Response to the Committee's Eleventh Report of Session 2007–08. (2021). *The Ending the Scandal of Complacency*. Retrived from <https://publications.parliament.uk/pa/cm200809/cmselect/cmtran/422/422.pdf>. Bernard J. Jr. McCarthy. Matthew C. Leone and Belinda Rodgers McCarthy. Community-Based Corrections. Wadsworth, 2000.

Speeding Europe. (2021). *Speeding Europe France*. Retrieved from <https://speedingeurope.com/france/>.

Speeding Europe. (2021). *Speeding Europe United Kingdom*. Retrieved from <http://www.speedingeurope.com/united-kingdom/>.

Stanley, E. G. (1971). *Theories of Punishment*. Bloomington: Indiana University Press.

คุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ที่มีผลต่อการพิจารณาคัดเลือกรับนักบัญชีใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Qualifications of New Age Accountants Affecting on Accountants Recruitment in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

พิชญุตม์ ภาศักดิ์ (Pichayut Phasakdee)¹ กุสุมา คำพิทักษ์ (Kusuma Dampitakse)²

Received: March 9, 2021

Revised: May 16, 2021

Accepted: June 20, 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีรายด้านที่มีผลต่อการพิจารณาเลือกรับนักบัญชีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการ ผู้จัดการสาขา หัวหน้าฝ่ายการเงินและการบัญชี ของสถานประกอบการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 291 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่าระหว่าง 0.885-0.966 และมีค่าความเชื่อถือ เท่ากับ 0.963 โดยใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก แบบหมุนฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax Method) และการทดสอบอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อการพิจารณาคัดเลือกรับนักบัญชีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้หลักสถิติถดถอย คือ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่าคุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ 2) จรรยาบรรณทางวิชาชีพ 3) ความสามารถในการใช้ความรู้ทางบัญชี 4) ความสามารถ

ในการใช้เทคโนโลยีในการบัญชี 5) ความสามารถใช้โปรแกรมภายในองค์กร (ERP) และเครื่องมือจัดทำรายงาน และ 6) ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและบัญชีภาษี ซึ่งสามารถอธิบายคุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ ได้ร้อยละ 55.912 และอิทธิพลของคุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ 2) จรรยาบรรณทางวิชาชีพ 3) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบัญชี 4) ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและบัญชีภาษี ส่งผลต่อระดับการพิจารณาในการคัดเลือกนักบัญชี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คำสำคัญ: คุณสมบัติของนักบัญชี, นักบัญชียุคใหม่, การคัดเลือกนักบัญชี

Abstract

This research aims to investigate the qualifications of individual accountant affecting the recruitment of accountants in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The samples used in this study were entrepreneurs, branch managers and head of finance and accounting in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, totally 291 people. The questionnaire was used as a tool for data collection. Each item has a discretionary power between 0.885-0.966 and a reliable value of 0.963. The statistics used Exploratory Factor Analysis (EFA) and multiple regression analysis.

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
Master of Business Administration (Accounting), Student,
Rajamangala University of Technology Thanyaburi

² อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
Advisor, Rajamangala University of Technology
Thanyaburi

The results revealed that the characteristics of the modern accountant analysis by factor analysis divided to 6 elements: 1) English language proficiency, 2) professional ethics 3) ability to use accounting knowledge, 4) ability to use technology in accounting, 5) ability to use in-house program (ERP) and reporting tools, and 6) ability to perform accounting and tax accounting work. These elements could explain the qualifications of a modern accountant 55.912 percent. The 4 elements of qualifications of the modern accountant; 1) English language proficiency, professional ethics, ability to use technology in accounting, and ability to perform accounting and tax accounting affected the level of consideration to recruit accountants at .05 level of significance.

Keywords: Accountancy qualifications, New age accountant, Accountant recruitment

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุคประชาคมอาเซียนหรือยุค AEC ทำให้การค้าเสรีมากขึ้น ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักและเป็นภาษาที่มีอิทธิพลอย่างมากในการทำงานหรือการเรียน ซึ่งเป็นภาษาสากลที่มีการยอมรับกันทั่วโลก ด้วยความหลากหลายของธุรกิจจึงทำให้มีชาวต่างชาติหลากหลายทวีปเข้ามาลงทุนหรือก่อตั้งบริษัทในประเทศไทย ดังนั้นการสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่วจึงช่วยต่อยอดธุรกิจอีกทั้งยังเป็นการเพิ่มทักษะนอกเหนือจากความสามารถความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านให้กับนักบัญชีอีกด้วย นักบัญชีต้องใช้ภาษาอังกฤษในการนำเสนองบการเงิน ตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับงบการเงินต่อผู้บริหารทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และต้องมีการสนทนาในการติดต่อกับสำนักงานใหญ่หรือสาขาที่ต่างประเทศ ในการทำงานไม่ว่าจะเป็นโปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft office และอื่น ๆ ก็จะมีฟังก์ชันหรือเมนูเป็นภาษาอังกฤษ จึงเป็นสาเหตุว่าทำไมนักบัญชีจึงต้องมีความรู้ทางด้านทักษะภาษาอังกฤษ และ

เรื่อง วัฒนธรรมภายในสถานประกอบการเป็นสิ่งสำคัญ นักบัญชีที่ทำงานในประชาคมอาเซียนต้องศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมภายในสถานประกอบการ เพื่อปรับตัวอยู่นั้นสถานประกอบการนั้น (Selvina, 2016)

คุณสมบัติของนักบัญชี ด้านทักษะทางด้านวิชาชีพบัญชี คือ ความรู้ ความเข้าใจ และการประยุกต์เพื่อประกอบอาชีพทางบัญชี ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางบัญชี วิชาชีพบัญชีจะประกอบด้วย 1) ด้านการจัดทำบัญชี 2) ด้านการบัญชีบริหาร 3) ด้านระบบบัญชีและการวางแผนบัญชี 4) ด้านภาษีอากร 5) ด้านเทคโนโลยีการบัญชี (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) การพัฒนาทักษะการสื่อสารที่ต้องการในการประกอบวิชาชีพ ได้ค้นพบว่า ทักษะการสื่อสาร เป็นสิ่งสำคัญที่สุดของสำหรับทุกอาชีพ การระบุประเภทการสื่อสารประกอบด้วยการพูดและการเขียนเป็นสิ่งที่จำเป็น การพัฒนาและการศึกษาทักษะการสื่อสารส่วนใหญ่ไม่ได้ให้รายละเอียดพื้นฐานเกี่ยวกับการพูดและการเขียนในสถาบันการศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการประกอบวิชาชีพ การระบุช่องว่างความรู้เกี่ยวข้องกับทักษะการสื่อสารที่ได้รับพิจารณาให้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับอาชีพการทำงานที่แตกต่างกันและระยะเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ (Siriwardane & Durden, 2014) ศักยภาพในการทำงานให้เป็นอัตโนมัติและการทำให้นักบัญชีมีเวลาว่างมากขึ้น คือ การใช้ไอทีรวบรวมป้อนข้อมูลและจัดทำรายงานต่าง ๆ นักบัญชีจะต้องมีความรู้และนำไปใช้ในเรื่องของเทคโนโลยีเพราะเป็นระบบอัตโนมัติ และยังรวมถึงความจำเป็นในการทำงานสำหรับบทบาทใหม่ของนักบัญชี ระบบสารสนเทศสามารถประมวลผลในอุปกรณ์เคลื่อนที่ได้โดยอัตโนมัติลดความขัดแย้งขององค์กรได้และใช้เวลาเพียงไม่นานเพื่อประมวลผล (Becker & Heinzlmann, 2017) ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี ในการตรวจสอบภาษีอากร ผู้สอบบัญชีภาษีอากร จะต้องทำรายงานการตรวจสอบเพื่อรับรองบัญชี ดังนั้น รายงานของผู้ตรวจสอบภาษีจะดีและมีคุณภาพได้นั้น ผู้สอบภาษีจะต้องมีทักษะของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ทักษะด้านบัญชี ทักษะด้านการสอบบัญชี และด้านกฎหมาย ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ผู้สอบภาษีอากรยังต้องปฏิบัติตามที่กรมสรรพากรกำหนดอีกด้วย (นพพร ชูเปี้ยเต็ง และ วิฑิตาภรณ์ สินเจริญ

ศักดิ์, 2559) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พุทธศักราช 2547 (มาตรา 47) ข้อกำหนดเรื่องจรรยาบรรณตามพระราชบัญญัติ ประกอบด้วยเรื่อง ดังนี้ 1) ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน 3) ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและรักษาความลับ 4) ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือบุคคลหรือนิติบุคคล ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2561) จากการเปลี่ยนแปลงสภาวะเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ที่เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีรายด้านที่มีผลต่อการพิจารณาเลือกรับนักบัญชีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ มีผลต่อการพิจารณาคัดเลือกรับนักบัญชี

สมมติฐานที่ 2 จรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีผลต่อการพิจารณาคัดเลือกรับนักบัญชี

สมมติฐานที่ 3 ความสามารถในการใช้ความรู้ทางบัญชี มีผลต่อการพิจารณาคัดเลือกรับนักบัญชี

สมมติฐานที่ 4 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบัญชี มีผลต่อการพิจารณาคัดเลือกรับนักบัญชี

สมมติฐานที่ 5 ความสามารถใช้โปรแกรมภายในองค์กร และเครื่องมือจัดทำรายงาน มีผลต่อการพิจารณาคัดเลือกรับนักบัญชี

สมมติฐานที่ 6 ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและบัญชีภาษี มีผลต่อการพิจารณาคัดเลือกรับนักบัญชี

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบการ ผู้จัดการสาขา หัวหน้าฝ่ายการเงินและการบัญชี ของสถานประกอบการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วนจำนวนสถานประกอบการใน 16 อำเภอ ใช้วิธีคำนวณของ Yamane (1967) ได้จำนวน 330 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์ การทบทวนวรรณกรรม และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น ซึ่งมีมาตราแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 31 ข้อคำถามตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และนำแบบสอบถามไปทดสอบ จำนวน 30 ชุด เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha) พบว่า ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่าระหว่าง 0.885-0.966 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.963

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ในส่วนที่ 1 ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับสถานประกอบการของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ในส่วนที่ 2 และ ส่วนที่ 3 เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ประกอบของคุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ตามวัตถุประสงค์การวิจัยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) และคำนวณน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรคุณสมบัติของนักบัญชี ภายหลังจากการหมุนแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax Method)

การทดสอบอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อการพิจารณาคัดเลือกรับนักบัญชีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้หลักสถิติอนุมาน คือ การวิเคราะห์การถดถอยเชิง

พหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยมีข้อสมมติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลสำรวจผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด 330 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกรอกข้อมูลไม่สมบูรณ์จำนวน 39 คน จึงคงเหลือแบบสอบถาม จำนวน 291 ชุด ตรวจสอบข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับสถานประกอบการของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทำแบบสอบถาม

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1.ด้านวุฒิการศึกษา		
-ต่ำกว่าปริญญาตรี	61	21
-ปริญญาตรี	190	65
-สูงกว่าปริญญาตรี	40	14
รวม	291	100
2.ด้านประสบการณ์การทำงานด้านบัญชี		
-อายุงานต่ำกว่า 10 ปี	136	47
-อายุงาน 10-20 ปี	83	28
-อายุงาน 20 ปีขึ้นไป	72	25
รวม	291	100
3.ตำแหน่งงานปัจจุบัน		
-หัวหน้าแผนกบัญชีและการเงิน	188	65
-ผู้จัดการ	73	25
-ผู้บริหาร	30	10
รวม	291	100
4.เพศ		
-ชาย	57	24
-หญิง	164	76
รวม	291	100

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 65 มีประสบการณ์การทำงานด้านบัญชี อายุงานต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 47 ตำแหน่งงานปัจจุบันในระดับหัวหน้าฝ่ายการเงินและการบัญชี คิดเป็นร้อยละ 65 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 76

ตาราง 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานประกอบการของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ลักษณะของสถานประกอบการ		
องค์กรธุรกิจ		
-บุคคลคนเดียวเป็นเจ้าของ	47	16
-ห้างหุ้นส่วนสามัญ	70	24
-บริษัทจำกัด	141	49
-บริษัทมหาชนจำกัด	33	11
รวม	291	100
2.ขนาดสถานประกอบการ		
-ธุรกิจขนาดเล็ก ไม่เกิน 50 คน ไม่เกิน 20 ล้าน	140	48
-ธุรกิจขนาดกลาง ระหว่าง 50-200 คน ระหว่าง 20 – 200 ล้าน	99	34
-ธุรกิจขนาดใหญ่ 200 คน ขึ้นไป ทุนจดทะเบียน 200 ล้านขึ้นไป	52	18
รวม	291	100
3.โครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรม		
-เกษตรและอุตสาหกรรม		
อาหาร	27	9
-สินค้าอุปโภคบริโภค	78	27
-ธุรกิจการเงิน	29	10
-สินค้าอุตสาหกรรม	55	19
-อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	8	3
-ทรัพยากร	7	2
-บริการ	35	12
-เทคโนโลยี	52	18
รวม	291	100

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีลักษณะของสถานประกอบการเป็นบริษัทจำกัด คิดเป็นร้อยละ 49 ขนาดสถานประกอบการ เป็นธุรกิจขนาดเล็ก ไม่เกิน 50 คน ไม่เกิน 20 ล้าน คิดเป็นร้อยละ 48 และโครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นสินค้าอุปโภคบริโภค คิดเป็นร้อยละ 27

ตาราง 3 แสดงค่า KMO and Bartlett's Test
คุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.846
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	2.619E3
	df	465
	Sig.	.000

จากตาราง 3 แสดงค่าเท่ากับ 0.846 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 สามารถสรุปได้ว่าคุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ที่มีผลต่อการพิจารณาคัดเลือกรับนักบัญชีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นั้น มีความเหมาะสมและสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจได้ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ค่า Significant เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 สรุปว่า ตัวแปรคุณสมบัติต่างๆ ทั้ง 31 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน โดยสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจได้ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

ตาราง 4 แสดงค่า Total Variance Explained ของตัวแปรคุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่

	Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	6.738	21.734	21.734	3.314	10.691	10.691
2	3.260	10.517	32.251	2.906	9.375	20.066
3	1.428	4.607	36.858	2.881	9.293	29.359
4	1.507	4.862	41.720	2.397	7.732	37.091
5	1.224	3.950	45.670	1.790	5.775	42.866
6	1.087	3.507	49.177	1.437	4.637	47.503
7	1.068	3.445	52.622	1.329	4.286	51.789
8	1.020	3.290	55.912	1.278	4.123	55.912

จากตาราง 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ และองค์ประกอบทั้ง 8 องค์ประกอบสามารถเป็นองค์ประกอบของคุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ ได้ร้อยละ 55.912

ตาราง 5 คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบที่ 1 ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ

ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
องค์ประกอบที่ 1 ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ	
สามารถตรวจทานบทความภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว	.761
สามารถสนทนาภาษาอังกฤษได้อย่างชำนาญ	.757
มีความเชี่ยวชาญในการจัดทำบัญชีและรายงานการเงินเป็นภาษาอังกฤษ	.684
สามารถฟังจับใจความภาษาอังกฤษได้อย่างครบถ้วนถูกต้อง	.644
สามารถเขียนสื่อความหมายข้อความภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องตาม	.616
ค่าไอเกน (Eigenvalues)	3.314
ค่าร้อยละของความแปรปรวน	10.691
องค์ประกอบที่ 2 จรรยาบรรณทางวิชาชีพ	
การรักษาความลับ	.710
ความเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ	.698
ความซื่อสัตย์สุจริต	.664
ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ทางวิชาชีพและการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงานครบถ้วนถูกต้อง	.628
ความโปร่งใส	.553
ค่าไอเกน (Eigenvalues)	2.906
ค่าร้อยละของความแปรปรวน	9.375
องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถในการใช้ความรู้ทางบัญชี	
ความรู้ด้านการจัดทำงบการเงิน	.673
ความสามารถในการจัดการและใช้กลยุทธ์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับบัญชี	.663
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชีและวิชาชีพบัญชี	.584
ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีภาษีนิติบุคคล	.582
ความเอาใจใส่วิชาชีพทางบัญชี	.518

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
ค่าไอเกน (Eigenvalues)	2.881
ค่าร้อยละของความแปรปรวน	9.293
องค์ประกอบที่ 4 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบัญชี	
ทักษะการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ	.650
โปรแกรมทางบัญชีเฉพาะที่สถานประกอบการสร้างขึ้น	.633
สามารถใช้โปรแกรม Application ในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลได้ เช่น Line, Facebook, E-mail	.604
สามารถใช้โปรแกรม Microsoft office ได้ เช่น Word, Excel, Power point	.536
ค่าไอเกน (Eigenvalues)	2.397
ค่าร้อยละของความแปรปรวน	7.732
องค์ประกอบที่ 5 ความสามารถใช้โปรแกรมภายในองค์กร	
โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ ทางบัญชี เช่น Express, Microsoft Dynamics AX เป็นต้น	.666
สามารถสร้างข้อมูลบัญชีบริหารให้ผู้ประกอบการ โดยใช้ Power BI, กราฟ	.568
ค่าไอเกน (Eigenvalues)	1.790
ค่าร้อยละของความแปรปรวน	5.775

ตาราง 6 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ 6, 7 และ 8 ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและบัญชีภาษี

ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ	ค่าไอเกน (Eigen- values)	ค่าร้อยละ ของความ แปรปรวน
ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่ม	.789	1.437	4.637
ความรู้ด้านการจัดทำบัญชี	.843	1.329	4.286
ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	.728	1.278	4.123

จากตาราง 5 ถึงตาราง 6 พบว่าปัจจัยที่ 1, 2 และ 3 มีจำนวนตัวแปรสูงสุด จำนวน 5 ตัวแปร และ

ปัจจัยที่ 6, 7 และ 8 มีจำนวนตัวแปรน้อยที่สุดปัจจัยละ 1 ตัวแปร

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบ 6, 7 และ 8 ซึ่งมีองค์ประกอบละหนึ่งตัวแปรมารวมเป็นองค์ประกอบเดียวซึ่งสามารถจัดองค์ประกอบใหม่ 6 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบ 1 ได้แก่ ข้อคำถามรวม 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.616 – 0.761 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ”

องค์ประกอบ 2 ได้แก่ ข้อคำถามรวม 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.553 – 0.710 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “จรรยาบรรณทางวิชาชีพ”

องค์ประกอบ 3 ได้แก่ ข้อคำถามรวม 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.518 - 0.673 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความสามารถในการใช้ความรู้ทางบัญชี”

องค์ประกอบ 4 ได้แก่ ข้อคำถามรวม 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.536 – 0.650 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบัญชี”

องค์ประกอบ 5 ได้แก่ ข้อคำถามรวม 2 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.568 และ 0.666 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความสามารถใช้โปรแกรมภายในองค์กร (ERP) และเครื่องมือจัดทำรายงาน”

องค์ประกอบ 6, 7 และ 8 ได้แก่ ข้อคำถามรวม 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.728 – 0.843 ได้รวมทั้ง 3 ตัวแปรเป็นองค์ประกอบเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและบัญชีภาษี”

ตาราง 7 องค์ประกอบของคุณสมบัติของนักบัญชีที่
เรียงลำดับขั้นตอนของค่าไอเกน (Eigenvalues)

องค์ประกอบ	ค่าไอเกน (Eigenvalues)	ลำดับ ความสำคัญ
ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ	3.314	1
จรรยาบรรณทางวิชาชีพ	2.906	2
ความสามารถในการใช้ความรู้ทาง บัญชี	2.881	3
ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีใน การบัญชี	2.397	4
ความสามารถใช้โปรแกรมภายใน องค์กร และเครื่องมือจัดทำรายงาน	1.790	5
ความสามารถในการปฏิบัติงานด้าน บัญชีและบัญชีภาษี	1.437, 1.329, 1.278	6

ตาราง 8 แสดงการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณของ
องค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ ที่มีผลการพิจารณา
คัดเลือกรับนักบัญชีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

องค์ประกอบ	1. ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ	2. จรรยาบรรณทางวิชาชีพ	3. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบัญชี	4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบัญชี	5. ความสามารถในการใช้โปรแกรมภายในองค์กร และเครื่องมือจัดทำรายงาน	6. ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและบัญชีภาษี
1. ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ	1					
2. จรรยาบรรณทางวิชาชีพ	-0.050	1				
3. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบัญชี	.475**	.232**	1			
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบัญชี	.170**	.303**	.293**	1		
5. ความสามารถในการใช้โปรแกรมภายในองค์กร และเครื่องมือจัดทำรายงาน	.308**	.224**	.442**	.396**	1	
6. ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและบัญชีภาษี	.301**	.221**	.445**	.351**	.362**	1

หมายเหตุ *sig=.05 **sig=.01

จากตาราง 8 ผลการทดสอบความความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรองค์ประกอบความสัมพันธ์กันเองหรือไม่ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน (Product-Moment Correlation Coefficient) พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ระหว่าง -0.050 ถึง 0.475 ซึ่งไม่เกิน 0.80 ($r < 0.80$) (Best, 1977) สามารถนำตัวแปรอิสระมาวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อใช้ในสมมติฐานได้

การทดสอบอิทธิพลของคุณคุณสมบัติต่าง ๆ ที่มีผลการพิจารณาคัดเลือกรับนักบัญชีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้หลักผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ ด้วยวิธี Stepwise

ตาราง 9 การวิเคราะห์คุณสมบัติของนักบัญชีที่ส่งผล
ต่อระดับการพิจารณาปัจจัยในการคัดเลือกรับนัก
บัญชีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

	Unstandardized Coefficients B	Std. Error	Standardized Coefficients Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.388	.400		3.467**	.001
1. ความสามารถทาง ทางด้าน ภาษาอังกฤษ	.121	.060	.155	2.010*	.045
2. จรรยาบรรณทาง วิชาชีพ	.273	.071	.222	3.832**	.000
4. ความสามารถในการ ใช้เทคโนโลยีใน การบัญชี	.173	.074	.140	2.334*	.020
6. ความสามารถในการ ปฏิบัติงานด้าน บัญชีและบัญชีภาษี	.145	.060	.147	2.423*	.016

R = .405 R square = .164 Adjusted R square = .153

F = 14.053 Sig = .000 Durbin Watson = 2.066

หมายเหตุ *sig=.05 **sig=.01

จากตาราง 9 เมื่อวิเคราะห์ตัวแปรแต่ละด้าน ด้วย
การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ ด้วยวิธี Step wise
ซึ่งได้ตัดตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์จำนวน 2 ตัวแปร คือ
องค์ประกอบที่ 3 และ 5 ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์
พบว่า องค์ประกอบที่ 1 ความสามารถทางด้าน
ภาษาอังกฤษ องค์ประกอบที่ 2 จรรยาบรรณทางวิชาชีพ
องค์ประกอบที่ 4 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการ
บัญชี และองค์ประกอบที่ 6 ความสามารถในการ

ปฏิบัติงานด้านบัญชีและบัญชีภาษี มีอิทธิพลต่อการพิจารณาคัดเลือกแก่นักบัญชีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

คุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ 2) จรรยาบรรณทางวิชาชีพ 3) ความสามารถในการใช้ความรู้ทางบัญชี 4) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบัญชี 5) ความสามารถใช้โปรแกรมภายในองค์กร และเครื่องมือจัดทำรายงาน และ 6) ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและบัญชีภาษี ซึ่งสามารถอธิบายคุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ ได้ร้อยละ 16.4 การวิเคราะห์คุณสมบัติของนักบัญชีทั้ง 6 องค์ประกอบ พบว่า สมมติฐานที่ 1, สมมติฐานที่ 2 สมมติฐานที่ 4 และสมมติฐานที่ 6 มีอิทธิพลต่อการพิจารณาคัดเลือกแก่นักบัญชีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หรือองค์ประกอบที่ 1 ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ องค์ประกอบที่ 2 จรรยาบรรณทางวิชาชีพ องค์ประกอบที่ 4 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบัญชี และองค์ประกอบที่ 6 ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและบัญชีภาษี มีอิทธิพลต่อการพิจารณาคัดเลือกแก่นักบัญชีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

องค์ประกอบที่ 1 ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ เป็นความรู้ความสามารถและความชำนาญ ประกอบด้วย ทักษะการพูด การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ เพื่อปฏิบัติงานในสถานประกอบการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี หรืองานวิจัยของ สรรพ ชูบุญ และไพฑูริย์ อินตะขัน (2559) ที่พบคุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ต้องมีด้านทักษะทางภาษาอังกฤษ

องค์ประกอบที่ 2 จรรยาบรรณทางวิชาชีพ ขอบบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วย จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ หัทยาภรณ์ สมน้อย (2560) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพิจารณาเลือกแก่นักบัญชีของ

สำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ ต้องมีด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ พบว่า คุณสมบัติของนักบัญชีภาคใต้ต้องมีทักษะทางด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้วิจัยได้สังเกตสถานประกอบการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้จัดการหรือหัวหน้าแผนกการเงินและบัญชีจะพิจารณาด้านจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นพิเศษ เพราะพื้นฐานของนักบัญชีต้องมีเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพ เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต และการรักษาความลับ เพราะถ้าไม่มีความซื่อสัตย์สุจริต และการรักษาความลับของลูกค้า ตัวอย่าง ธุรกิจทางการเงิน พนักงานนำยอดเงินรวมของลูกค้าไปพูดให้คนอื่นฟัง ซึ่งไม่เป็นผลดีกับลูกค้าที่ทำธุรกรรม ทำให้ธุรกิจมีความเสียหาย

องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถในการใช้ความรู้ทางบัญชี การนำความรู้ทางบัญชี ทักษะ คำนิยม ทศนคติและแนวคิดทางวิชาชีพไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมทาง วิชาชีพบัญชี นักบัญชีจำเป็นต้องมีทักษะจำนวนหนึ่งรวมทั้งทักษะเฉพาะด้านและทักษะในการทำงานเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หัทยาภรณ์ สมน้อย (2560) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพิจารณาเลือกแก่นักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ คุณสมบัติของนักบัญชีภาคใต้ต้องมีทักษะทางด้านวิชาชีพบัญชี และมีความสามารถและสมรรถนะในการใช้ความสามารถมาปรับใช้ นำความรู้ที่เรียนมาจากวิชาที่ศึกษามาใช้แก้ปัญหาที่มีหลายด้านและซับซ้อน ดังนั้นวิชาชีพบัญชีจึงเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดในการประกอบวิชาชีพทางบัญชี ทั้งนี้อาจเนื่องจากความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีเป็นคุณสมบัติพื้นฐานซึ่งไม่แตกต่างกันระหว่างนักบัญชีที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

องค์ประกอบที่ 4 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบัญชี ความรู้ในการรวบรวมข้อมูล จัดระบบ และนำเสนอสารสนเทศทางการบัญชีที่ช่วยในการตัดสินใจแก่ผู้ใช้สารสนเทศทั้งภายในและภายนอกสถานประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรจิก อุทาสกุล, มัทธิดา กรงเด็น และ ปาริชาติ ขำเรือง (2562) ที่ศึกษาผลกระทบด้านเทคโนโลยีจากนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติงานวิชาชีพบัญชี ระบบบัญชีต้องมีทักษะทางด้านสารสนเทศทางบัญชี เพื่อช่วยให้

สามารถใช้งานระบบบัญชีออนไลน์ในการตรวจสอบบัญชีและระบบควบคุม

องค์ประกอบที่ 5 ความสามารถใช้โปรแกรมภายในองค์กร และเครื่องมือจัดทำรายงาน ทักษะในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แทปเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน หรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลภู สันตะจักร และ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธุ์ (2562) ที่พบว่า คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่มีผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการในประเทศไทย ต้องมีด้านทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อบรรลุเป้าหมายความสำเร็จของหน่วยงานราชการในประเทศไทย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเข้าไปปฏิบัติงานในองค์กรย่อมต้องมีการฝึกอบรมให้แก่พนักงานทุกคนไม่ว่าจะมาจากสถาบันใด

องค์ประกอบที่ 6 ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและบัญชีภาษี ความสามารถและความชำนาญประเภทต่าง ๆ ที่จำเป็น ต่อการนำความรู้ทางในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและบัญชีภาษี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวพร ชูเปียแต่ง และ จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์ (2559) ที่ศึกษาพบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุของทักษะและจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานมีต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย ในทักษะด้านบัญชี ทักษะด้านการสอบบัญชี และด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปปฏิบัติ

1. การนำผลการวิจัยเกี่ยวกับทักษะต่างๆ ทั้ง 6 องค์ประกอบ เพื่อให้ผู้ประกอบการตัดสินใจคัดเลือกรับนักบัญชี ผู้ประกอบการควรเลือกรับนักบัญชีที่มีคุณสมบัติที่มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะทางวิชาชีพที่จะพัฒนาให้สถานประกอบการมียิ่งขึ้น

2. การนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาทักษะของตนเองเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการในการพิจารณาหรือว่าจ้าง

3. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีนิติบุคคล เพื่อวางแผนภาษีให้กับสถานประกอบการ เพื่อลดภาษีให้น้อยที่สุด

4. ควรศึกษารายงานทางการเงินเป็นประจำ เพราะรายงานทางการเงินอาจจะปรับปรุงทุกปี เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

5. ควรศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์กับบุคคล เพราะในยุคที่มีโรคระบาด ธุรกิจอาจจะต้อง Work from Home มาช่วยในการปฏิบัติงาน แทนที่จะทำงานในสถานที่
ข้อเสนอแนะเพื่อทำการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรเก็บกลุ่มตัวอย่างประชากรข้อมูลทั้งรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และ เอกชน เพื่อศึกษาความต้องการของสถานประกอบการนั้นๆ

2. ควรเก็บกลุ่มตัวอย่างประชากรข้อมูลเพิ่มมากขึ้นในระดับภาค หรือระดับประเทศ เพื่อให้ผลการศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. เครื่องมือที่ใช้ควรมีหลายๆ ด้าน เพื่อวัดค่าความต้องการของผู้ประกอบการในการพิจารณาหรือว่าจ้าง

เอกสารอ้างอิง

กมลภู สันตะจักร และ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธุ์. (2562). ปัจจัยของนักบัญชีดิจิทัลที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการในประเทศไทย, *วารสารหาดใหญ่วิชาการ*. 17(1), 17-31.

นวพร ชูเปียแต่ง และ จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์. (2559). ปัจจัยเชิงสาเหตุของทักษะและจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานที่มีต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย *วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร*. 13(2), 100-116.

วีรกิจ อุหารสกุล, มัตติมา กรงเด็น และ ปาริชาติ ขำเรือง. (2562). ผลกระทบด้านเทคโนโลยีจากนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติงานวิชาชีพบัญชี, *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*. 6(2), 215-224.

- สภาวิชาชีพในพระบรมราชูปถัมภ์. (2561). *นักบัญชี*
จาก <http://www.tfac.or.th/Home/Main>
- สร้อยช นุญวุฒิ และไพฑูรย์ อินตะชน. (2559).
การศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะของนักบัญชี
ยุคใหม่ ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน,
วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่. 9(1), 167-
177.
- หทัยภรณ์ สมน้อย. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการ
พิจารณาเลือกรับนักบัญชีของสำนักงานบัญชีใน
เขตภาคใต้, การค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชี
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.*
- Becker, A., & Heinzelmman, R. (2017). *IT and the
management*. Accountant-book chapter.
- Best, J. W. (1977). *Research in Education*. (3rd.
ed.). New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Selvina, M. (2015). *Indonesian accountant vs
foreign accountant in Indonesian job
competition as an effect of Asean Economic
Community*. University of Indonesia,
Indonesia Published online: February, 29
2016.
- Siriwardane, H. P., & Durden, C. H. (2014). The
communication technology of accountants:
what we know the gaps in our knowledge.
Accounting Education, 23(2.) pp. 119-1343.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics: An Introductory
Analysis, 2nd Edition*. New York: Harper
and Row.

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพทีมงานกับการ
เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
Relationships between Transformational leadership and Teamwork Efficiency
with Learning Organization of The Permanent Secretary
Ministry of Finance

ยุติธรรม มีสามเสน (Yutitham Meesamsen)¹, กนกพร ชัยประสิทธิ์ (Kanokporn Chaiprasit)²

Received: February 7, 2021

Revised: March 29, 2021

Accepted: March 30, 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพทีมงานกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ บุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง จำนวน 212 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Pearson Correlation Analysis

ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีลำดับความสัมพันธ์จากสูงที่สุดไปหาต่ำสุด คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือภาวะผู้นำเชิงবারมี ($r = 0.783$) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($r = 0.781$) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($r = 0.777$) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($r = 0.767$) และประสิทธิภาพ

ทีมงาน ด้านการกำหนดภารกิจ และเป้าหมายของทีมงาน ($r = 0.802$) ด้านการสื่อสารกันอย่างเปิดเผย ($r = 0.771$) ด้านการตัดสินใจร่วมกัน ($r = 0.720$) ด้านการกระจายความเป็นผู้นำ ($r = 0.710$) ด้านการมอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่ ($r = 0.650$) มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ประสิทธิภาพทีมงาน, องค์กรแห่งการเรียนรู้

Abstract

The purpose of this research was to study the relation of transformational leadership and teamwork efficiency with learning organization of the Permanent Secretary, Ministry of Finance. The samples of this study were 212 government officers of the Permanent Secretary, Ministry of Finance. Data were analyzed by percentage, frequency, mean, standard deviation, and Pearson product-moment correlation coefficient.

The results conclude that the transformational leadership relation from highest to lowest in the following order; by Charismatic – Inspirational leadership ($r = 0.783$), Inspiration motivation ($r = 0.781$), Intellectual stimulation ($r = 0.777$),

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

MBA. Student, Rajamangala University of Technology
Thanyaburi

² อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Advisor, Rajamangala University of Technology
Thanyaburi

Individualized consideration ($r = 0.767$) and teamwork efficiency by setting up teamwork's mission and goal ($r = 0.802$), communicating openly ($r = 0.771$), making decisions together ($r = 0.720$), shared leadership ($r = 0.710$), assigning duties according to the role and responsibilities ($r = 0.650$) related with learning organization was statistically significant at .05 level

Keywords: transformational leadership, teamwork efficiency, learning organization

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของโลกเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่เชื่อมโยงทุกสิ่งทุกอย่างเข้าด้วยกันอย่างไร้พรมแดน อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม โรคที่อุบัติใหม่ พฤติกรรม การดำเนินชีวิตของบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ การดำเนินงานในปัจจุบันขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจึงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้องค์กรทุกองค์กรจะต้องปรับเปลี่ยนตัวเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งต้องพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องเพื่อความอยู่รอด ดังนั้น องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจึงให้ความสนใจกับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารจัดการภายในองค์กรของตนมากขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงโดยการพัฒนาทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารโดยผู้นำจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญ อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงขององค์กรจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ พฤติกรรมของคนในองค์กร และสิ่งที่ทำให้พฤติกรรมของคนในองค์กรเปลี่ยนแปลง ก็คือ การเรียนรู้ของคนในองค์กรนั่นเอง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรจึงต้องมุ่งเน้นที่จะส่งเสริมให้ทุกระดับได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีโอกาสพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จะทำให้บุคลากรในองค์กร

นั้นเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าช่วยยกระดับคุณภาพและเสริมศักยภาพในการแข่งขันอย่างยั่งยืน (วราภรณ์ แสงตรง, 2557)

ผู้นำองค์กรที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความสำคัญต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ขององค์กร กล่าวคือ สามารถทำให้ประสิทธิผลของงานและองค์กรสูงขึ้นแม้ว่าสภาพการณ์ขององค์กรจะเปลี่ยนแปลงหรือมีข้อจำกัดเพียงใด (คำนึ่ง ผุดผ่อง, 2547, หน้า. 87-89) ดังนั้นการที่จะพัฒนาองค์กรให้ก้าวสู่ “องค์กรแห่งการเรียนรู้” ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมี “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง” เพื่อสร้างความสามารถในการปรับเปลี่ยน และพัฒนาองค์กรให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา (ทิพาภรณ์ วรรณพฤษ, 2554, หน้า 4)

ประสิทธิภาพที่ทีมงานต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาทีมงานสม่ำเสมอเพื่อให้สามารถทำงานภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ผู้นำที่ให้ความสำคัญกับการสร้างค่านิยมในการทำงานเป็นทีมให้มีประสิทธิภาพและภาวะผู้นำที่ส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรประสบความสำเร็จจะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2545) นอกจากนี้แล้วกระแสแนวคิดเกี่ยวกับ “องค์กรแห่งการเรียนรู้” สามารถจะประยุกต์ใช้ร่วมกันกับภาวะการณ์ทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาองค์กรให้บรรลุผลสำเร็จ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำและประสิทธิภาพของทีมงานในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งที่ใกล้ชิดกันอย่างยิ่ง ซึ่งถือเป็นภารกิจที่ท้าทายและมีความสำคัญต่อองค์กรในปัจจุบันโดยเฉพาะหน่วยงานราชการที่เป็นองค์กรกำหนดนโยบายสาธารณะสู่ประชาชนต่างพยายามแสวงหาแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้พร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้คาดคิด เพื่อนำนโยบายของรัฐบาลตอบสนองความพึงพอใจของประชาชน รวมทั้งต้องจัดเก็บองค์ความรู้แนวทางการแก้ไขปัญหาไว้ให้บุคลากรรุ่นต่อไปได้ศึกษาเป็นแบบอย่างจากบทเรียนในอดีต ซึ่งสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานราชการที่สังกัดกระทรวงการคลัง ที่เป็นศูนย์กลางในการบริหารงานและพัฒนาบุคลากรในสังกัดกระทรวงการคลัง มีอำนาจ

หน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวง รวมทั้งควบคุม กำกับติดตาม และเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวงให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง แผนการปฏิบัติราชการ ของกระทรวง (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน, 2534) ซึ่งปัจจุบันสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังอยู่ในชั้นของการจัดการความรู้ (Knowledge Management) โดยได้ดำเนินการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการความรู้ภายในองค์กร ในการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากสภาพปัญหาและความสำคัญที่กล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพทีมงาน กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูล ในการวิเคราะห์ปรับปรุงและวางแผนพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพทีมงาน และระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพทีมงานกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

ขอบเขตของการวิจัย (Scope of research)

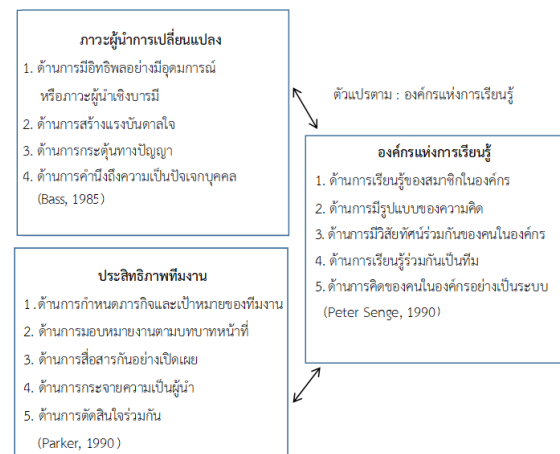
1. ขอบเขตของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนโดยประมาณทั้งหมด 449 ราย คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973 หน้า 125) ได้กลุ่มตัวอย่าง 212 ตัวอย่าง

2. เวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจะใช้เวลาดังตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2563 ถึงเดือน 31 มกราคม 2564 เป็นระยะเวลา 6 เดือน

3. สถานที่เก็บข้อมูล คือ สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

สมมติฐานของการวิจัย (Hypothesis)

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์ต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
2. ประสิทธิภาพทีมงานมีความสัมพันธ์ต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

วิธีการดำเนินการวิจัย (Methodology)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed-ended Questionnaire) ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ด้วยคำถามจำนวน 6 ข้อ คำถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ประเภทบุคลากร และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตามแนวคิดทฤษฎีของ Bass (1985) ประกอบด้วยคำถาม 4 ด้าน ด้านละ 3 ข้อ รวมทั้งสิ้น 12 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับ 1) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมี

อุดมการณ์หรือภาวะผู้นำเชิงบริหารมี 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพทีมงาน ตามแนวคิดทฤษฎีของ Parker (1990) ประกอบด้วยคำถาม 5 ด้าน ด้านละ 3 ข้อ รวมทั้งสิ้น 15 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับ 1) ด้านการกำหนดภารกิจและเป้าหมายของทีมงาน 2) ด้านการมอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่ 3) ด้านการสื่อสารกันอย่างเปิดเผย 4) ด้านการกระจายความเป็นผู้นำ 5) ด้านการตัดสินใจร่วมกัน

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีของ Senge (1990) ประกอบด้วยคำถาม 5 ด้าน ด้านละ 3 ข้อ รวมทั้งสิ้น 15 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับ 1) ด้านการเรียนรู้ของสมาชิกในองค์กร 2) ด้านความมีรูปแบบความคิด 3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของคนในองค์กร 4) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 5) ด้านการคิดของคนในองค์กรอย่างเป็นระบบ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสาร บทความ ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ และรายงานผลการวิจัย เพื่อมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่ศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพทีมงาน กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงมากขึ้น

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการในช่วงวันที่ 1 สิงหาคม 2563 ถึงเดือน 31 มกราคม 2564 โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง จำนวน 212 ชุด ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เพื่อแสดงถึงลักษณะของข้อมูล ทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

2. การหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2-4 เพื่อแสดงถึงลักษณะของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐานหาความสัมพันธ์

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพของทีมงาน กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง โดยใช้สถิติหาค่าสหสัมพันธ์ Pearson Correlation Analysis

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้แบบสอบถามกลับคืนแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูล เพื่อดูความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำแบบสอบถาม มาทำการลงรหัส และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยสามารถนำเสนอได้ดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive method) เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลที่เก็บมาได้ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน การแจกแจง หรืออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูล สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่

(Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมานหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้วิธีการวัดโดยมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Five Rating Scale) ในการหาความสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Analysis) ว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพของทีมงานกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

ผลการวิจัย (Result)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 212 คน ซึ่งจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และรายได้ มีรายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	55	25.9
- หญิง	157	74.1
รวม	212	100
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 20 ปี	0	0.0
- 20 – 29 ปี	86	40.6
- 30 – 39 ปี	87	41.0
- 40 – 49 ปี	25	11.8
- 50 – 59 ปี	14	6.6
- 60 ปีขึ้นไป	0	0.0
รวม	212	100
3. สถานภาพ		
- โสด	177	83.5
- สมรส	31	14.6
- หย่า	4	1.9
รวม	212	100
4. ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	16	7.5
- ปริญญาตรี	138	65.1
- ปริญญาโท	58	27.4
- ปริญญาเอก	0	0.0
รวม	212	100

5. ประเภทบุคลากร

- ข้าราชการ	102	48.1
- ลูกจ้างประจำ	8	3.8
- พนักงานราชการ	30	14.2
- ลูกจ้างชั่วคราว	72	34.0
รวม	172	100

5. ประสบการณ์

- ต่ำกว่า 3 ปี	88	41.5
- 4 – 6 ปี	19	9.0
- 7- 9 ปี	48	22.6
- 10 – 12 ปี	22	10.4
- 13 – 15 ปี	15	7.1
- 16 – 18 ปี	4	1.9
- 19- 21 ปี	4	1.9
- 22 – 24 ปี	4	1.9
- 25 ปีขึ้นไป	8	3.8
รวม	212	100

จากตาราง 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 212 คน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 74.1 และเพศชาย จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9

อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 20 – 29 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 ส่วนอายุที่น้อยที่สุดมีอายุระหว่าง 50 – 59 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6 และไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และมีอายุ 60 ปีขึ้นไป

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 83.5 มีสถานภาพสมรส จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 และมีสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 65.1 รองลงมาคือมีระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5

ประเภทบุคลากรของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1 รองลงมาเป็นลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 และเป็นพนักงานราชการ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 และผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ เป็นลูกจ้างประจำ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 รองลงมามีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 7 – 9 ปี จำนวน 48 คน และอันดับสุดท้ายมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 16 - 18 ปี และ 19 - 21 ปี และ 22 - 24 ปี มีจำนวนเท่ากัน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9

รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมามีรายได้ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 39 คน อันดับสุดท้ายมีรายได้ 30,001 – 35,000 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 และไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท

ตาราง 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือภาวะผู้นำเชิงبارมี	3.81	0.725	มาก	(1)
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	3.74	0.789	มาก	(3)
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	3.81	0.794	มาก	(1)
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	3.75	0.834	มาก	(2)
รวม	3.78	0.725	มาก	

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.78, S.D. = 0.725) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือภาวะผู้นำเชิงبارมี ($\bar{X}$ = 3.81, S.D. = 0.725) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{X}$ = 3.81, S.D. = 0.794)

รองลงมาคือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{X}$ = 3.75, S.D. = 0.834) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X}$ = 3.74, S.D. = 0.789)

ตาราง 3 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพทีมงาน

ประสิทธิภาพทีมงาน	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. การกำหนดเป้าหมายและภารกิจของทีมงาน	3.87	0.714	มาก	(5)
2. การมอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่	4.11	0.599	มาก	(1)
3. การสื่อสารกันอย่างเปิดเผย	4.03	0.751	มาก	(2)
4. การกระจายความเป็นผู้นำ	3.93	0.732	มาก	(4)
5. การตัดสินใจร่วมกัน	3.95	0.667	มาก	(3)
รวม	3.98	0.616	มาก	

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพทีมงานของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.98, S.D. = 0.616) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่ ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = 0.599) รองลงมาคือ ด้านการสื่อสารกันอย่างเปิดเผย ($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = 0.751) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำหนดเป้าหมายและภารกิจของทีมงาน ($\bar{X}$ = 3.87, S.D. = 0.714)

ตาราง 4 ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้

ประสิทธิภาพทีมงาน	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการเรียนรู้ของสมาชิกในองค์กร	3.81	0.725	มาก	(1)
2. ด้านการมีรูปแบบของความคิด	3.66	0.873	มาก	(4)
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของคนในองค์กร	3.74	0.789	มาก	(3)
4. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	3.81	0.794	มาก	(1)
5. ด้านการคิดของคนในองค์กรอย่างเป็นระบบ	3.75	0.834	มาก	(2)
รวม	3.78	0.725	มาก	

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.78, S.D. = 0.725) และเมื่อพิจารณารายด้าน

พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันคือ ด้านการเรียนรู้ของสมาชิกในองค์กร ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.725) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.794) รองลงมาคือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.834) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีรูปแบบของความคิด ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.873)

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตาราง 5 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1

ระดับความคิดเห็นการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้				
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	r (Pearson Correlation)	Sig. (2-tailed)	ระดับ ความสัมพันธ์	ทิศทาง
1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือภาวะผู้นำเชิงบวก	0.783	.000*	สูง	เดียวกัน
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	0.781	.000*	สูง	เดียวกัน
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	0.777	.000*	สูง	เดียวกัน
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	0.767	.000*	สูง	เดียวกัน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้านมีความสัมพันธ์ทางบวก กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) มีลำดับความสัมพันธ์จากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือภาวะผู้นำเชิงบวก ($r = 0.783$) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($r = 0.781$) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($r = 0.777$) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($r = 0.767$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับสูง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

ตาราง 6 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2

ระดับความคิดเห็นการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้				
ประสิทธิภาพ ทีมงาน	R (Pearson Correlation)	Sig. (2-tailed)	ระดับ ความสัมพันธ์	ทิศทาง
1. ด้านการกำหนดภารกิจและเป้าหมายของทีมงาน	0.802	.000*	สูง	เดียวกัน
2. ด้านการมอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่	0.650	.000*	สูง	เดียวกัน
3. ด้านการสื่อสารกันอย่างเปิดเผย	0.771	.000*	สูง	เดียวกัน
4. ด้านการกระจายความเป็นผู้นำ	0.710	.000*	สูง	เดียวกัน
5. ด้านการตัดสินใจร่วมกัน	0.720	.000*	สูง	เดียวกัน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประสิทธิภาพทีมงานทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) มีลำดับความสัมพันธ์จากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดภารกิจและเป้าหมายของทีมงาน ($r = 0.802$) ด้านการสื่อสารกันอย่างเปิดเผย ($r = 0.771$) ด้านการตัดสินใจร่วมกัน ($r = 0.720$) ด้านการกระจายความเป็นผู้นำ ($r = 0.710$) ด้านการมอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่ ($r = 0.650$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับสูง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพทีมงาน กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

จากผลการทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือภาวะผู้นำเชิงบวก ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และประสิทธิภาพทีมงาน ด้านการกำหนดภารกิจและเป้าหมายของทีมงาน ด้านการมอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการสื่อสารกันอย่างเปิดเผย และด้านการตัดสินใจร่วมกันมีความสัมพันธ์ต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล (Discussion)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือภาวะผู้นำเชิงبارมี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เนื่องจากการวิเคราะห์ผลทางสถิติมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันอยู่ในระดับสูงทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของรุชดี สันนะกิจ (2559) ที่ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา และสอดคล้องกับแนวคิดของ Bass & Avolio (1994) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานและผู้ตาม โดยเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานและผู้ตามพัฒนาความสามารถให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในการกิจและวิสัยทัศน์ของกลุ่มและขององค์กรจูงใจให้ผู้ร่วมงานและผู้ตามมองให้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาไปสู่ประโยชน์ของกลุ่มขององค์กรและสังคม

ประสิทธิภาพที่ทีมงาน ด้านการกำหนดภารกิจ และเป้าหมายของทีมงาน ด้านการมอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการสื่อสารกันอย่างเปิดเผย ด้านการกระจายความเป็นผู้นำ และด้านการตัดสินใจร่วมกัน มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เนื่องจากการวิเคราะห์ผลทางสถิติมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันอยู่ในระดับสูงทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสนับสนุนผลการวิจัยของ สุกัญญา มีสมบัติ (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำและประสิทธิภาพที่ทีมงานที่มีอิทธิพลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้: กรณีศึกษากรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข สอดคล้องกับแนวคิดของ เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2550, หน้า 14) ที่กล่าวว่า ลักษณะของทีมงานที่มี

ประสิทธิภาพจะต้องมีระบบการทำงานร่วมกันที่ดี สนับสนุนงานวิจัยของมุจลินท์ จรมา และกนกพร ชัยประสิทธิ์ (2558, หน้า 79-100) ที่พบว่า การส่งเสริมให้จัดกระบวนการจัดการความรู้ สร้างความเข้าใจข้อมูลของการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรในทุก ๆ ระดับอย่างทั่วถึงทำให้บุคลากรได้รู้จักจัดการความรู้ สามารถเผยแพร่ความรู้ที่ตนมีมาแบ่งปันให้กับเพื่อนร่วมงาน และ Marquardt & Reynolds (1994) อ้างถึงใน พิชิต เทพวรรณ, (2547) กล่าวว่า การพัฒนาขององค์กรให้ไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จะต้องให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม เนื่องจากจะช่วยให้บุคลากรได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ทำให้กลายเป็นพลังร่วมที่จะสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังควรสนับสนุนให้มีผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล เนื่องจากมีค่าความสัมพันธ์ต่ำกว่าด้านอื่นๆ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรดูแลเอาใจใส่ผู้ตามเป็นรายบุคคลเป็นพิเศษ และทำให้ผู้ตามรู้สึกมีคุณค่าและมีความสำคัญ โดยการให้โอกาสให้ใช้ความสามารถพิเศษอย่างเต็มที่ และให้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สร้างบรรยากาศของการให้การสนับสนุนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ซึ่งจะส่งผลให้สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างยิ่ง

1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรมีการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านการมอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่ โดยมอบหมายงานตามที่ได้อธิบายไว้ในลักษณะงาน เพื่อพัฒนาองค์กรสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

1.3 งานวิจัยที่ได้มีการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในเรื่องของการจะสร้างองค์กรภาครัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้นั้น ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กัน ก็คือภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพที่ทีมงาน ดังนั้น องค์กรจึงควรสนับสนุนปัจจัยทั้งสองดังกล่าว โดยเฉพาะการสร้างผู้นำให้มีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือภาวะผู้นำเชิงบาร์มี และประสิทธิภาพที่ทีมงาน ด้าน

การกำหนดภารกิจและเป้าหมายของทีมงาน จะทำให้เป็นองค์กรภาครัฐเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้อย่างยั่งยืนได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำในรูปแบบอื่นเปรียบเทียบกัน ในหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการสืบทอดตำแหน่งและการพัฒนาบุคลากรต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

คำเนิ่ง ผุดผ่อง. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก. กรุงเทพฯ:ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.

ทิพาภรณ์ วรรณพฤกษ์. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. จาก <http://ir.swu.ac.th/jspui/handle/123456789/99175>

เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2550). การจัดการสำนักงาน. พิมพ์ครั้งที่ 10 ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส, 2550

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 108 ตอนที่ 156 ฉบับพิเศษ หน้า 1 ลงวันที่ 4 กันยายน 2534)

มุจลินท์ จรมา และกนกพร ชัยประสิทธิ์ (2558) พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานภายในองค์กร: กรณีศึกษา บริษัท โฮมโปรดักส์ เซ็นเตอร์

จำกัด (มหาชน). วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ. 6(2), 79-100.

รุชดี สันตะกิจ. (2559). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ลลิต ถนอมสิงห์. (2557). หลักการทรงงานและองค์กรแห่งการเรียนรู้นำไปสู่องค์กรแห่งความยั่งยืน. วารสารวิชาการคณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 9(1), 1-22.

วรารณณ์ แสงตรง. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และวัฒนธรรมองค์กรกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ บริษัท เอ.เอ็ม.พี. คอนสตรัคชั่น 299. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.

สุกัญญา มีสมบัติ. (2557). ภาวะผู้ตาม และประสิทธิภาพที่งานที่มีอิทธิพลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้: กรณีศึกษา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2545). ภาวะผู้นำ ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บุ๊คลิ้งค์.

แห่งการเรียนรู้นำไปสู่องค์กรแห่งความยั่งยืน. วารสารวิชาการคณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 9(1), 1-22.

Bass, B. M., & Avolio, B.J. (1985). *Leadership and Performance beyond Expectation*. New York: Free Press.

_____. (1994). *Improving organization effectiveness through transformational leadership*. Thousand Oaks: Sage.

- Marquardt, M. J., & Reynolds, A. (1994). *The Global Learning Organization*. New York: IRWIN
- Parker, G, M. (1990). *Team Players and Teamwork : The New Competitive Business Strategy*. San Francisco, Calif.: Jossey-Bass.
- Senge, P.M. (1990). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization*. New York: Doubleday.
- Yamane, T. (1973). *Statistics an introduction analysis*. (2nd ed.). New York: Harper & Row.

**การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษาโรงเรียนภูวิทยา
จังหวัดนครราชสีมา**

**The Administration According to the Good Governance of School
Administrators under the Jurisdiction of Secondary Educational
Service Area Office 31: A Case Study of Phuvidhaya School,
Nakhon Ratchasima**

วิภาส ทองสุทธิ์ (Vipas Thongsuddhi)¹ วิวัฒน์ ตูจำนงค์ (Wiwat Toochnong)²

Received: May 22, 2021

Revised: June 8, 2021

Accepted: June 20, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมผสาน ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและศึกษาแนวทางการพัฒนางานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษา โรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน จำนวน 47 คน มีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและไม่เป็นทางการ มีความตรงเชิงเนื้อหาของค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80-1 และค่าความเชื่อมั่น 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก หลักการกระจายอำนาจ และหลักความเสมอภาคอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางที่

ต้องการพัฒนามากที่สุด คือ ครูและบุคลากรในโรงเรียนได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่แบ่งแยกและไม่เลือกปฏิบัติ บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ

คำสำคัญ: การบริหาร หลักธรรมาภิบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

Abstract

The purposes of this mixed-method research were to study the state of administration according to the good governance and to find out the administrative guidelines for the school administrators in Phuvidhaya School, Nakhon Ratchasima. The target group was a number of 47 teachers and educational personnel and 5 experts. The instruments used for collecting the data were a 5-rating scale questionnaire and the semi-structured informal interview form, with the content validity of the index of congruency (IOC) between 0.80 - 1, and a reliability of 0.92. The statistics used for analyzing the data were percentage, mean, and Standard Deviation; and the qualitative data were analyzed by the content analysis.

¹ อธิการบดี วิทยาลัยนครราชสีมา

President, Nakhon Ratchasima College

² อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Lecturer, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima College

The research findings were summarized that the real state of administration at present was at a high level, and the decentralization and equality were at a moderate level. The administrative guidelines that needed the urgent development at the highest level are the teachers and educational personnel should be equally treated, without desegregation and preference; and educational personnel should be allowed to take part in sharing ideas and making decisions.

Keywords: Administration, Good governance, Secondary Educational Service Area Office 31

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุคศตวรรษที่ 21 หลักการบริหารจัดการที่ดีนั้น ควรยึดหลักการบริหารโดยใช้หลัก ธรรมาภิบาลในการบริหารเป็นหลักการปฏิบัติงานที่ได้ประกาศไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2544) หลักธรรมาภิบาลนี้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งมุ่งเน้นความพอเพียง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ด้วยแนวคิดของหลักธรรมาภิบาลนี้เองจึงทำให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554) เป็นแนวคิดหลักของแผนพัฒนาฉบับที่ 11 ที่มีความต่อเนื่องซึ่งพิจารณาถึงบริบทการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และทุกภาคส่วนในสังคมไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 41 และมาตรา 42 ได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของชาติได้มุ่งให้การจัดระบบการบริหารและการจัดการศึกษาของประเทศกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่ ให้สถานศึกษาจัดการศึกษามาตรา 22 กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดจนถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุดโดยเน้นกระบวนการจัดการศึกษาที่ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนจัดการบริหารการศึกษาผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษาและ

คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการเพื่อให้ภารกิจของโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการบริหารอย่างจริงจังโดยมีองค์กรอิสระทั้งภาครัฐและเอกชนตลอดจนผู้ปกครองและชุมชน คอยตรวจสอบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาซึ่งหมายถึงการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาด้วย การกระจายอำนาจดังกล่าว จะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักการของการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management: SBM) ให้สอดคล้องกับเป็นโรงเรียน “นิติบุคคล” เพื่อให้การบริหารจัดการการศึกษาเกิดความคล่องตัวและผู้มารับบริการเกิดความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูประบบราชการ จัดว่าเป็นสิ่งใหม่ในระบบราชการไทย เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ จึงออกกระเปียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และได้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 คือ ธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล (Good governance) คือ หลักในการบริหารจัดการการควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้หน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดคือ ผู้บริหาร ซึ่งนับได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญในการจัดระบบบริหารทั้งในงานวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไปให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือธรรมาภิบาลที่ยึดหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใสและหลักความคุ้มค่า เป็นเครื่องมือในการนำวิสัยทัศน์ และนโยบายสู่การปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความสามารถในการบริหารงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจสั่งการ ซึ่งเป็นเครื่องชี้หรือกำหนดทิศทางการทำงานของบุคลากรในการทำงาน การตัดสินใจใดๆ ย่อมมีผลกระทบต่อหน่วยงานซึ่งอาจทำให้เกิดประสิทธิภาพหรือเกิดความล้มเหลวในหน่วยงานได้ หลักธรรมาภิบาล

หรือ Good governance จึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่ดี เพื่อเป็นหลักประกันว่า ในองค์กรไม่มีการฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ด้อยประสิทธิภาพ (เกษม วัฒนชัย, 2546) ในการบริหารงาน ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กร นอกจากจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานได้ ยังเป็นกลไกในการควบคุมติดตามและตรวจสอบโดยมีประชาชนหรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วม เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่การบริหารองค์กร (กรมชลประทาน, 2556) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จึงเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ต้องดำเนินการ สามารถช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ ความขัดแย้ง และสร้างความเป็นธรรมในสังคม รวมทั้งทำให้การบริหารงานตอบสนองความต้องการของบุคลากรในองค์กร ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ และเกิดภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่ยอมรับของสังคมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาประเทศสามารถบรรลุได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเน้นหลักของความรับผิดชอบต่อโปร่งใส และประชาชนมีส่วนร่วม และดำเนินการให้มีการตรวจสอบได้เพื่อป้องกันการทุจริตประทุติมิชอบ ตลอดจนช่วยกำกับทิศทางการพัฒนาให้อึดป้อมโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และนอกจากนี้ยังเป็นหลักการบริหารที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ ความขัดแย้ง และสร้างความเป็นธรรมในสังคม รวมทั้งทำให้การบริหารงานตอบสนองความต้องการของประชาชน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและเกิดภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่ยอมรับของสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555)

การบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเรียกว่า “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคลด้วย หลักการดังกล่าว ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม

หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) สำนักงานข้าราชการพลเรือน (ก.พ.ร.) ได้ทบทวนและวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของสถาบันต่างๆ ในระดับสากลจึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลในกลยุทธ์ที่ 5 เรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ซึ่งได้มีการกำหนดจุดเน้นในการดำเนินงานคือ 1) สถานศึกษาบริหารจัดการโดยมีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน เพื่อประโยชน์สูงสุดของนักเรียนและผ่านการรับรองคุณภาพภายนอก 2) องค์กรบุคคลระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพระดับนานาชาติ จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับเรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษา และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ตามหลักธรรมาภิบาล

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษาโรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจความเสมอภาค หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารและนำไปเป็นข้อมูลในการพิจารณาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

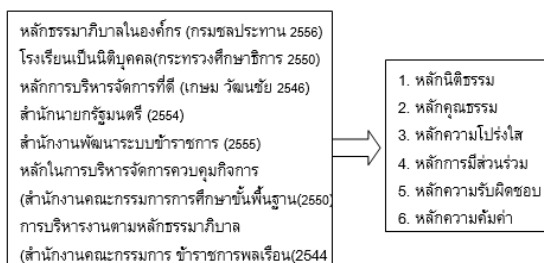
1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษาโรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษาโรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษาโรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา
2. ได้แนวทางการพัฒนางานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษาโรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา
3. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษาโรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษาโรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษาโรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) โดยเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์เอกสาร ศึกษา วิเคราะห์สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา

การสร้างเครื่องมือ วิเคราะห์เอกสารจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดำเนินการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis) ดำเนินการดังนี้

1. กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกเอกสาร
2. วางเค้าโครงการวิเคราะห์โดยคำนึงถึงการจำแนกความสอดคล้องกับปัญหาวัตถุประสงค์การวิจัยและจำแนกความครอบคลุม
3. จัดทำแบบวิเคราะห์เอกสารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เอกสารใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา

ประชากร ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 47 คน (โรงเรียนภูวิทยา, 2563)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 47 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เพราะเป็นกรณีศึกษาเฉพาะโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เพื่อสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู และบุคลากรทางการศึกษา มีระดับดังนี้

ระดับค่าคะแนน 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ระดับค่าคะแนน 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก

ระดับค่าคะแนน 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง

ระดับค่าคะแนน 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย

ระดับค่าคะแนน 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ น้อยที่สุด

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษาโรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา

- คุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถาม ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พิจารณา ความสอดคล้อง ความครอบคลุมข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย นิยามศัพท์ ความเหมาะสมทางด้านภาษา

- ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index) โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ถ้าข้อคำถามใดไม่แน่ใจว่า มีความสอดคล้อง ผู้วิจัยจะพิจารณาปรับข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และพัฒนาเครื่องมือให้เหมาะสมในการใช้ เข้าใจง่าย และสะดวกในการตอบ ได้ค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1 ถือว่าข้อคำถามนั้นมีคุณภาพตามเกณฑ์

- คุณภาพด้านความเที่ยง (Reliability) แบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ Cronbach (1970: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

- ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ที่ผ่านกระบวนการดังกล่าวฉบับสมบูรณ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณา

ให้ข้อเสนอแนะแล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในประเด็น การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษาโรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

- ผู้วิจัยทำแบบสัมภาษณ์ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนภูวิทยาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกโดยมีประเด็นสัมภาษณ์ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส และหลักความคุ้มค่า

- ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านกระบวนการดังกล่าว เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ความเห็นชอบแล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและความรู้พื้นฐานในการสร้างความเข้าใจเบื้องต้นและการต่อยอดทางความคิด โดยประมวลและสังเคราะห์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาของงานวิจัยนี้ จากแหล่งข้อมูลทางวิชาการต่างๆ อาทิ การดาวน์โหลดแอปพลิเคชันจากแหล่งที่เชื่อถือได้ จากเอกสารวิชาการ งานวิจัย บทความ ฯลฯ

2. ผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อขออนุญาตไปถึงผู้บริหารโรงเรียนภูวิทยา ขอความร่วมมือแจกแบบสอบถามให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน

3. ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามและรับกลับด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนภูวิทยาเพื่อสัมภาษณ์ครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยแบบสัมภาษณ์และกำหนดวันที่จะไปสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์ให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาล่วงหน้า 5 วัน ก่อนวันสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างจำนวน 15 คน

การสัมภาษณ์ ครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 15 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง หนึ่งในสามของครูและบุคลากรทางการศึกษา จากจำนวน 47 คน ตามเกณฑ์ดังนี้

1. เป็นครูและบุคลากรทางการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

2. เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรมาภิบาล หรือเคยประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรมาภิบาล เป็นบางหัวข้อมาแล้ว

การสร้างเครื่องมือ เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกข้อมูล ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview)

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อประสานขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์และจัดส่งเอกสารให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จะถูกสัมภาษณ์ล่วงหน้า 5 วัน เพื่อศึกษารายละเอียดข้อมูล

2. นัดหมายวันเวลา สถานที่ที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ ตามที่แต่ละคนพร้อมให้สัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) สรุปสาระสำคัญของผู้สัมภาษณ์แต่ละรายการ

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแนวทางในการศึกษา

การบริหารงานตามหลักสูตรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษาโรงเรียนภูวิทยาสังคฆารราชสีมา

ระยะที่ 1 การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) รายละเอียดดังนี้

1. จัดทำเอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

2. เลือกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน แบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ

2.1 เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรมาภิบาล เป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือศึกษานิเทศก์มาไม่น้อยกว่า 2 ปี

2.2 สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือปริญญาเอก

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญ 5 คน นำไปให้ด้วยตนเอง เพื่อเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มโดยการวิเคราะห์เนื้อหาตามองค์ประกอบ

ตัวแปรที่ศึกษา คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้แล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นรวบรวมข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล จากการร่วมสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ ตามแนวคิดของ Best (1990) ดังนี้

การแปลความหมาย

4.21 – 5.00 การบริหารโรงเรียนตามหลักสูตรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด

3.41- 4.20 การบริหารโรงเรียนตามหลักสูตรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

2.61-3.40 การบริหารโรงเรียนตามหลัก
ธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง

1.81-2.60 การบริหารโรงเรียนตามหลัก
ธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.80 การบริหารโรงเรียนตามหลัก
ธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินแนวทางการพัฒนารูปแบบ
การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

ขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการประเมินแนวทางการพัฒนารูปแบบการ
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษาโรงเรียนกุวิวิทยา
จังหวัดนครราชสีมา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 7

การสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัยครั้งนี้ เป็น สัมภาษณ์และแบบสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวม
ข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่
ได้แล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการสนทนา
กลุ่มและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและ
สังเคราะห์เนื้อหา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การ
วิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมา
ภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษาโรงเรียนกุ
วิวิทยา จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ผลสรุปดังนี้

1. สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของโรงเรียนกุวิวิทยา จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ได้ผลดังนี้
1) หลักนิติธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายการที่มี
ค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย ได้แก่ การกำหนดหน้าที่ความ
รับผิดชอบ เป็นไปตามความรู้ความสามารถด้วยความ
เหมาะสม 2) หลักคุณธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
รายการที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย ได้แก่ การประเมินผล
การปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาด้วยความเป็น

ธรรม ควรเปิดโอกาสให้ผู้รับการประเมินมีโอกาสได้
ชี้แจงผลการปฏิบัติงานของตนเอง 3) หลักความโปร่งใส
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยอันดับ
สุดท้าย มีการติดตาม/ตรวจสอบ/รายงานผลการใช้
งบประมาณอย่างเป็นระบบ มีหลักฐาน สามารถ
ตรวจสอบได้ 4) หลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง รายการที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย ได้แก่
การเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วน
ร่วมแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในการวางแผน
พัฒนาสถานศึกษา 5) หลักความรับผิดชอบโดยภาพ
รวมอยู่ในระดับปานกลาง รายการที่มีค่าเฉลี่ยอันดับ
สุดท้าย ได้แก่ ครูและบุคลากรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่า
เทียมกัน ไม่แบ่งแยกและเลือกปฏิบัติ โดยคำนึงถึง
ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับครูและบุคลากรเป็นสำคัญ
6) หลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
รายการที่มี ค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย ได้แก่ การส่งเสริมการ
ใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหาร

2. แนวทางการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารโรงเรียนกุวิวิทยา จังหวัดนครราชสีมา มีดังนี้

การประเมินผลการปฏิบัติงานควรเปิดโอกาสให้
ผู้รับการประเมินมีโอกาสได้ชี้แจงผลการปฏิบัติงานของ
ตนเองอย่างเท่าเทียมกันไม่เลือกปฏิบัติ มีการติดตาม/
ตรวจสอบ/รายงานผลการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบ
มีหลักฐาน ตรวจสอบได้ ครู บุคลากรและคณะกรรมการ
สถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา
สถานศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการเสนอ
ข้อคิดเห็นและตัดสินใจ

อภิปรายผล

สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล
ของผู้บริหาร โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก
ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการนำ
หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน ส่งผลให้ครูและ
บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความเลื่อมใสศรัทธา ตระหนัก
ถึงสิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบ มีขวัญกำลังใจในการ
ปฏิบัติงาน จนบรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบ
บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ที่
กำหนดให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการถือ

ปฏิบัติ เพราะเป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้หน่วยงานต่าง ๆ ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1) หลักนิติธรรม มีสภาพทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีสภาพการบริหารอันดีสุดท้าย คือ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ เป็นไปตามความรู้ความสามารถด้วยความเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากในการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาได้พิจารณามอบหมายงานโดยยึดถือความเหมาะสม ให้เป็นที่ยอมรับของครูและบุคลากร ซึ่งสอดคล้องผลงานวิจัยของ กนกพร จินมพันธ์ (2555, อ้างถึงใน วิไลรัตน์ ฝ่ายดี, 2559) ที่พบว่า แนวทางการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ด้านหลักนิติธรรม คือ การบริหารโรงเรียนโดยยึดระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับต่าง ๆ ให้เป็นที่ยอมรับของบุคลากรและสังคม และส่งเสริมให้บุคลากรมีการกำหนด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขึ้นภายในสถานศึกษา โดยให้ข้าราชการครูสร้างความเป็นระเบียบวินัย ได้มีส่วนร่วมกำหนด เพื่อเป็นแนวทางให้ข้าราชการครูได้ปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2) หลักคุณธรรม มีสภาพทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีสภาพการบริหารอันดีสุดท้าย ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาด้วยความเป็นธรรม ทั้งนี้เนื่องจาก ความยุติธรรมถือเป็นหลักจริยธรรมพื้นฐานในการบริหาร ซึ่งในการบริหารจะต้องมีพรหมวิหาร 4 มีความเท่าเทียมกัน ผู้บริหารควรดูแลบุคลากรทุกคนอย่างยุติธรรม มีการส่งเสริมสร้างความคิด อีกทั้ง ผู้บริหารมีคุณธรรมในตัวเอง ตระหนักถึงความยุติธรรมความเสมอภาคในการบริหารจัดการ ไม่เลือกปฏิบัติ สามารถบริหารองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีศักยภาพ และประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง

3) ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมมีอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีสภาพการบริหารอันดีสุดท้าย คือการประชุมวางแผนงบประมาณในแต่ละฝ่ายอย่างเป็นระบบ ในสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากในการบริหารงานที่เปิดเผย มีระบบ มีการประชุมวางแผนงบประมาณในแต่ละฝ่ายอย่างเป็นระบบ ตรงไปตรงมา

ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและสามารถตรวจสอบได้ มีระบบการตรวจสอบที่มี ประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสทุกขั้นตอน ทั้งระบบข้อมูลสารสนเทศ ส่งผลให้กระบวนการบริหารมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บำรุง นุชประมูล (2556, อ้างถึงใน กิตติภูมิ สมศรี, 2560) ที่พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงาน ในการบริหารงานทุกด้าน และสถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้

4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดีสุดท้าย คือ การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรและกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสวงหาความร่วมมือจากทุกฝ่าย การบริหารที่เปิดโอกาสให้เสนอแนวความคิดเห็น โดยการประชุมปรึกษาหารือกัน ในลักษณะร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวิจารณ์และร่วมรับผิดชอบ อันเกิดจากงานที่ทำ มีขวัญกำลังใจดีขึ้น

5) หลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดีสุดท้าย คือ การปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารมีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติของครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญที่ต้องกำหนดแบบแผน วิธีการ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บำรุง นุชประมูล (2556, อ้างถึงใน กิตติภูมิ สมศรี, 2560) พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านหลักความรับผิดชอบ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและบุคลากร มีความตระหนัก และรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ สถานศึกษามีนโยบาย วิสัยทัศน์ และแผนงานที่ชัดเจน

6) ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายการอันดีสุดท้าย คือการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารจะต้องดำเนินงานบริหารจัดการภายใน

สถานศึกษาและการใช้ทรัพยากร ภายใต้การขาดแคลนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร ผู้บริหารจึงต้องมีบทบาทสำคัญในการวางแผน การจัดการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการบริหารข้อมูลระบบสารสนเทศต่าง ๆ ให้เกิดความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม อันจะส่งผลให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา จากการสัมภาษณ์ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ครูและบุคลากรในโรงเรียนควรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่แบ่งแยกและไม่เลือกปฏิบัติ ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ เปิดโอกาสให้ครู บุคลากรและกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายวางแผนพัฒนาสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษา ควรแต่งตั้งผู้มีส่วนได้เสียจากชุมชนหรือหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการศึกษา

1.2 สถานศึกษา ควรฝึกอบรมให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา เรื่องการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสร้างความตระหนักในการทำงาน

1.3 สถานศึกษาควรวางแผนด้านงบประมาณจัดหาและใช้วัสดุครุภัณฑ์ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่า

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาทุกระดับ

2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

กรมชลประทาน. (2556). *ธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการน้ำชลประทานในมุมมองของผู้รับบริการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556*. กรุงเทพฯ: กลุ่ม

งานวิเคราะห์นโยบายกองแผนงาน กรมชลประทาน.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาให้สำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักการและวิธีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กิตติภูมิ สมศรี. (2560). *แนวทางการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุทัยธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

เกษม วัฒนชัย. (2546). *ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. (2542, สิงหาคม 10). *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 116 ตอนที่ 63 ง.

โรงเรียนภูวิทยา. (2563). *การบริหารงานบุคคล*. โรงเรียนภูวิทยา.

วิไลรัตน์ ฝ่ายดี. (2559). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางในอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *การกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น*

- พื้นฐาน พ.ศ. 2550. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2544).
คู่มือการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง
และสังคมที่ดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารจัดการบ้านเมือง
และสังคมที่ดี. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2555).
หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้าน
เมืองที่ดี (Good governance). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรี.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-
5559. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิช
ซิง.
- Best, John W. (1990). *Research in Education*.
Englewood Cliff, New Jersey: Prentice-
Hall.
- Cronbach, Lee Joseph. (1970). *Essentials of
psychological testing*. (3rd ed.). New York:
Harper and Row.

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดตามสัญญาในความเสียหายต่อเนื่อง อันเกิดจากความชำรุดบกพร่องของผู้ประกอบธุรกิจอาคารชุด

Legal Measures Regarding the Liability According to the Contract as to the Defects of the Condominium Entrepreneur

ศิริเพ็ญ จันทรนิยม (Siripen Junniyom) *

Received: May 15, 2021

Revised: June 5, 2021

Accepted: June 13, 2021

บทคัดย่อ

ตามสัญญาซื้อขายผู้ขายมีหน้าที่และความรับผิดในความชำรุดบกพร่องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 472 มุ่งคุ้มครองเฉพาะความเสียหายที่เกิดจากความชำรุดบกพร่อง กรณีทรัพย์สินที่ส่งมอบมีความชำรุดบกพร่องซึ่งกำหนดเพียงให้ผู้ขายมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบแต่ไม่ได้กำหนดว่าต้องรับผิดชอบอย่างไรจึงต้องไปอาศัยการพิจารณาจากกฎหมายลักษณะหนี้ที่มีการกำหนดถึงการส่งมอบทรัพย์สินที่ชำรุดบกพร่องถือว่าเป็นการชำระหนี้ที่ไม่ถูกต้องตามสัญญาอันเป็นวัตถุประสงค์หลักของมูลหนี้ ซึ่งหากลูกหนี้เกิดความเสียหายต่อเนื่องจากความชำรุดบกพร่อง เช่น ความเสียหายต่อร่างกายหรือทรัพย์สินอื่นของผู้ซื้อแล้วผู้ขายจะต้องรับผิดชอบอย่างไรเพราะในกฎหมายไทยไม่มีคำนิยามในเรื่องนี้ไว้ ส่งผลให้ผู้ประกอบธุรกิจอาคารชุดมุ่งหาผลประโยชน์จากช่องว่างนี้ในการกำหนดสัญญาขึ้นมา ดังนั้นงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาที่มาของความเสียหายต่อเนื่องที่เกิดจากการซื้อขายอาคารชุดโดยวิเคราะห์หลักกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศที่มีการกล่าวถึงหลักความเสียหายลักษณะนี้ไว้ซึ่งประเทศที่มีการกล่าวถึง คือ ประเทศเยอรมันและประเทศอังกฤษเพื่อนำมาประกอบเป็นแนวทางการเสนอแนะในการใช้และการตีความของกฎหมายไทยในการกำหนดขอบเขตความรับผิดของคู่สัญญาในการซื้อขายอาคารชุดซึ่งเป็นอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ต่อไป

จากการศึกษาพบว่าประเทศไทยมีพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 แต่ก็ยังมีการเอาเปรียบผู้บริโภคและไม่มีกฎหมายกำหนดความรับผิดชอบและการบังคับใช้อย่างชัดเจน เมื่อศึกษากฎหมายของประเทศเยอรมันวางแนวทางว่าผู้ซื้อที่มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนกรณีไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามสัญญา หากมีความเสียหายอันเกิดจากความชำรุดบกพร่องโดยตรงรวมถึงความเสียหายต่อเนื่องที่เกิดจากความชำรุดบกพร่องในตัวทรัพย์สินซึ่งเป็นความเสียหายในทางอ้อมที่ผู้ขายต้องรับผิดชอบด้วยในฐานะที่เป็นผู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ให้ถูกต้องตามความประสงค์อันแท้จริงของมูลหนี้ได้ ทางด้านกฎหมายของประเทศอังกฤษได้มีแนวคำพิพากษากฎีกาอธิบายถึงความเสียหายต่อเนื่องว่าเป็นความเสียหายที่มาจากการไม่ชำระหนี้ โดยลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบเมื่อลูกหนี้สามารถคาดการณ์ถึงความเสียหายได้ ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายไทยจะเห็นได้ว่า ความรับผิดในความชำรุดบกพร่องไม่มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนจึงต้องนำหลักเรื่องการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์แห่งมูลหนี้มาใช้โดยนำมาตรา 215 คือผู้ซื้อที่มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหาย และมาตรา 222 วรรคสองเป็นการเรียกค่าเสียหายในพฤติการณ์พิเศษที่ครอบคลุมความเสียหายที่สามารถคาดเห็นพฤติการณ์ได้ซึ่งรวมถึงความเสียหายต่อเนื่องด้วย แต่ใน พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ไม่ได้มีการกำหนดความหมายเรื่องความชำรุด

* อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Lecturer at Faculty of Law, Bangkokthonburi University.

บกพร่องว่าผู้ขายมีความรับผิดชอบในความเสียหายอย่างไรผู้เขียนมีข้อเสนอ ดังนี้

1. มีการกำหนดความหมายเรื่องของความชำรุดบกพร่องของผู้ประกอบธุรกิจอาคารชุดให้ชัดเจนว่าต้องรับผิดชอบอย่างไรในกฎหมายกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค 2522

2. สิทธิเรียกในการเรียกค่าสินไหมทดแทนจากความชำรุดบกพร่องที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกายและทรัพย์สินอื่นของผู้ซื้อตามสัญญา

3. ความรับผิดชอบในความเสียหายที่ผู้ขายอันเกิดจากพฤติการณ์พิเศษที่ผู้ขายอาคารชุดต้องรับผิดชอบและเป็นความเสียหายที่กฎหมายคุ้มครอง

คำสำคัญ: ความรับผิดชอบตามสัญญา, ความเสียหาย
ต่อเนื่องจากการชำรุดบกพร่อง, ผู้ประกอบธุรกิจ
อาคารชุด

Abstract

The study was designed to investigate the damages caused by the purchase of condominiums in the context of Thai laws and foreign laws. The German and British laws clearly explain the damages arising from the purchase of condominiums. Based on the laws of these countries, the researcher attempted to interpret Thai law and to compare Thai law with the laws of Germany and United Kingdom with regard to the damages springing from the purchase of condominium. Based on the investigation of the researcher, it was found that in Thailand there exist the Condominium Act B.E.2522 and the Consumer Protection Act B.E.2522. Even so, the exploitation of the condominium purchasers is still prevalent and no legal action can be taken against the exploiter. In the case of the German law, the law provides guidelines for the purchaser to call for compensation due to some damages caused by the purchase of the condominium. In other words, if any damages in the condominium per se occurs, the condominium entrepreneur is

obligated to pay the compensation to the condominium purchaser. In the United Kingdom, the ruling of the court states that the damage has something to do with debt default. The debtor is liable for the damage on the condition that he or she could foresee the likely damage. Unlike the British law, the Thai law fails to clearly stipulate the nature of liability in the case of damages caused by the purchase of the condominium. In the case of Thailand, Article 215 is put to use: the purchaser has the right to claim compensation for the damage, and according to Article 222, clause 2, the purchaser has the right to claim compensation for the damage under a special circumstance. That is, the damage that actually crops up. According to the Condominium Act B.E.2522 and the Consumer Protections Act B.E.2522, the nature of damage is not clearly specified and the liability of the seller is not clearly stipulated either. In view of the fact that these laws have some defects, the investigator wants to offer the following recommendations:

1. The nature of the damage caused by the entrepreneur must be clearly defined also, the liability of the entrepreneur must be clarified in the Consumer Protection Act B.E.2522.

2. The right to claim compensation due to the defects of body and property must be clearly stipulated in the laws concerned.

3. The liability of condominium entrepreneur for the damage caused by a special circumstance as well as the damage stipulated in the Consumer Protection Law must be clearly articulated.

Keywords: liability according to the contract, damage regarding defects, condominium entrepreneur

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญเติบโตของชุมชนและการเพิ่มจำนวนของประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ประเภทอาคารชุดได้รับความนิยมจากผู้บริโภคทำให้กลุ่มธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เจริญเติบโตและมีการแข่งขันทางการตลาดอย่างมากเนื่องจากราคาไม่สูงเมื่อเทียบกับราคาร้านเมื่อประชาชนมีความต้องการในที่อยู่อาศัยสูงจึงส่งผลให้ธุรกิจอาคารชุดที่แบ่งกรรมสิทธิ์เป็นห้องเพื่อขายจึงเกิดขึ้นมาเป็นจำนวนมากเพราะมีความสะดวกสบายในด้านการคมนาคมและอยู่ในที่ชุมชนใจกลางเมือง จากปัจจัยดังกล่าวทำให้ภาคเอกชนที่เป็นนักพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เข้ามาลงทุนประกอบธุรกิจอาคารชุดจำนวนมากทำให้การลงทุนประเภทอาคารชุดจึงมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว จึงส่งผลกระทบต่อผู้ซื้อหรือผู้บริโภคที่ถูกเอารัดเอาเปรียบไม่ว่าจะเป็นเรื่องการออกแบบสัญญาซื้อขายอาคารชุด การไม่รับประกันในความชำรุดบกพร่อง จึงทำให้ผู้ซื้อหรือผู้บริโภคซึ่งมีฐานะด้อยกว่าเพราะไม่มีความชำนาญในการตรวจสอบทรัพย์สินที่ซื้อเป็นเหตุให้ได้ทรัพย์สินที่ไม่มีคุณภาพ แต่ด้วยความต้องการของผู้ซื้อบางครั้งต้องไปขอสินเชื่อจากธนาคารเพื่อมาซื้อและเมื่อซื้อทรัพย์สินแล้วก็มีความต้องการที่จะได้ทรัพย์สินโดยปราศจากความชำรุดบกพร่องหากได้รับทรัพย์สินที่ชำรุดบกพร่องมาเท่ากับเป็นการซ้ำเติมผู้ซื้อทรัพย์สินนั้นให้ได้รับความเดือดร้อนที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมทั้งที่ได้ชำระเงินเป็นจำนวนมากในการอาคารชุดแล้วก็ตาม บางครั้งมีการผ่อนชำระกับธนาคารแต่ไม่สามารถได้ใช้ประโยชน์ในตัวทรัพย์สินได้อย่างปกติ

แต่ปัจจุบันการก่อสร้างอาคารชุดผู้ประกอบการธุรกิจบางรายต้องการลดต้นทุนในการก่อสร้างเพื่อประโยชน์ธุรกิจของตนเอง และกระบวนการผลิตมีความสลับซับซ้อนจนยากที่คนทั่วไปจะมองเห็นและสามารถตรวจสอบถึงความชำรุดบกพร่องนั้นได้ ซึ่งในทางปฏิบัติในการทำสัญญาซื้อขายผู้ซื้อย่อมมีความไว้วางใจในตัวผู้ขายว่าจะส่งมอบทรัพย์สินที่สามารถใช้สอยได้เป็นปกติและมีความปลอดภัยแก่ผู้ซื้อ เมื่อทรัพย์สินที่ซื้อขายชำรุดบกพร่องผู้ขายควรจะต้องมีความรับผิดชอบเนื่องจากตามหลักสัญญาซื้อขายเป็นสัญญาที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมีความคาดหวังในเรื่อง

ของหลักสุจริต แต่ในบางกรณีผู้ขายซึ่งเป็นเจ้าของไม่ได้ลงมาดูขั้นตอนในการผลิตทุกขั้นตอนจึงทำให้ผู้ขายไม่ทราบถึงความชำรุดบกพร่องในทรัพย์สินจึงส่งมอบทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ซื้อ แต่ไม่อาจรู้ได้ว่าความชำรุดบกพร่องนั้นจะส่งผลกระทบต่อผู้ซื้อหรือบุคคลอื่นที่ใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินดังกล่าวนอกจากความเสียหายที่เกิดขึ้นจากตัวทรัพย์สินที่ชำรุดบกพร่องแล้ว บางครั้งอาจส่งผลกระทบต่อชีวิต ร่างกายหรือทรัพย์สินของผู้ซื้อได้

เมื่อมีการตกลงทำสัญญาซื้อขายจึงทำให้เกิดหน้าที่ของผู้ขายประการหนึ่ง คือ การส่งมอบทรัพย์สินที่ถือว่าเป็นการชำระหนี้ลักษณะหนึ่งตามกฎหมาย เมื่อลูกหนี้ไม่ส่งมอบทรัพย์สินที่ชำรุดบกพร่องอันเป็นเหตุให้เจ้าหนี้ไม่สามารถใช้ประโยชน์ในตัวทรัพย์สินได้ตามความประสงค์ของสัญญา ถือว่าลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามประสงค์อันแท้จริงแห่งมูลหนี้ ดังนั้นผู้ซื้อหรือผู้บริโภคมีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนในความเสียหายอันเกิดจากที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามความประสงค์ของมูลหนี้ ตามมาตรา 215 และในการเรียกค่าสินไหมทดแทนในความเสียหายก็ตามหลักมาตรา 222 สอดคล้องกับโสภณ รัตนกร (2553) ดังนั้น ผู้ซื้อที่มีสิทธิประการหนึ่งในการเรียกค่าสินไหมทดแทนที่เกิดจากความเสียหายนั้น ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นจากความชำรุดบกพร่องในทรัพย์สินที่ขายนั้นอาจไม่ใช่เกิดจากตัวทรัพย์สินนั้นโดยตรงแต่ยังอาจส่งผลกระทบต่อทรัพย์สินอื่นซึ่งเป็นความต่อเนื่อง เช่น ความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินอื่นของผู้ซื้อหรือบุคคลอื่น

จากกรณีดังกล่าวรัฐได้มองเห็นถึงปัญหาดังกล่าว จึงมีมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภคจากการซื้อห้องชุดจากผู้ประกอบการธุรกิจอาคารชุด โดยออกประกาศควบคุมแบบสัญญา เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคผู้ประกอบการชุดมิให้อาศัยความชำนาญและเชี่ยวชาญเอาเปรียบผู้ซื้อหรือผู้บริโภคในการร่างสัญญา ดังนั้นสัญญาซื้อขายอาคารชุดต้องอยู่ภายใต้รูปแบบสัญญาที่รัฐกำหนด ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดแบบสัญญาจะซื้อจะขายและสัญญาซื้อขายอาคารชุดตาม พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ.2522 แม้ว่ารัฐจะกำหนดรูปแบบเพื่อควบคุมสัญญาของผู้ประกอบการอาคารชุดแต่ก็ยังมิได้คุ้มครองผู้บริโภค

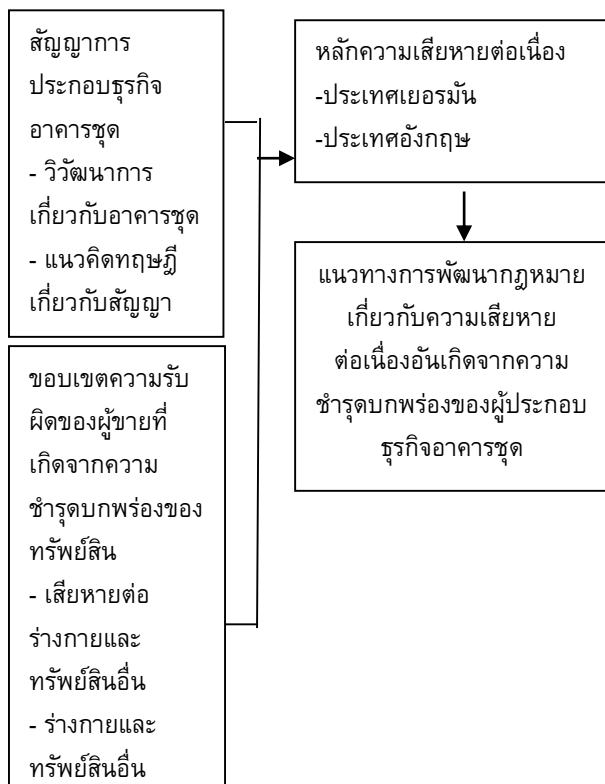
ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในสัญญาจึงเกิดการเรียกร้องเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องทั้งส่วนควบและโครงสร้างจำนวนมาก สอดคล้องกับระบบร้องทุกข์ผู้บริโภค. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, (http://coms.ocpb.go.th/Dashboard/D_Period.asp) และเมื่อมีความชำรุดบกพร่องผู้ซื้อจะเรียกให้ผู้ขายรับผิดชอบได้หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีในการทำสัญญาการประกอบธุรกิจอาคารชุด
2. เพื่อศึกษาขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ขายในความเสียหายที่เกิดจากความชำรุดบกพร่องของทรัพย์สินต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินอื่นของผู้ซื้อ
3. เพื่อศึกษาหลักความเสียหายต่อเนื่องของไทยกับต่างประเทศ

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้ผู้วิจัยการสังเคราะห์ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมตามวัตถุประสงค์การวิจัย และนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ด้วยวิธีวิจัยเอกสาร (Documentary research) เป็นข้อมูลทุติยภูมิโดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการทบทวนวรรณกรรมทั้งในประเทศและในต่างประเทศ ผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

จากการเพิ่มจำนวนของประชากรทำให้ขาดแคลนที่ดินในการสร้างที่อยู่อาศัยและการจะซื้อที่อยู่อาศัยเป็นบ้านก็มีราคาแพงและถ้าต้องการซื้อในราคาถูกก็ต้องออกไปนอกเมืองทำให้ไม่สะดวกในการเดินทาง ดังนั้นอาคารชุดหรือคอนโดมิเนียมจึงเป็นทางเลือกหนึ่งของที่พักอาศัยที่มีราคาถูกกว่าบ้านและการเดินทางที่สะดวกและอยู่ในเมือง แต่อาคารชุดหรือคอนโดมิเนียมเป็นรูปแบบการอยู่อาศัยที่มีอาณาบริเวณและอาคารเดียวกันเพียงแต่แยกกรรมสิทธิ์การถือครองโดยมีการแบ่งกรรมสิทธิ์เป็นส่วนบุคคลคือกรรมสิทธิ์ในห้องชุดหรือที่ดินที่อาจจัดไว้เป็นห้องๆ และการถือครองร่วมกันระหว่างเจ้าของชุดที่เรียกว่าทรัพย์สินส่วนกลางที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันสำหรับเจ้าของร่วมกันและมีบริการด้านสาธารณูปโภคเท่าเทียมกันจึงจำเป็นต้องมีการออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิของเจ้าของห้องชุดแต่ละห้องที่อาศัยอยู่อาคารเดียวกันและกฎหมายที่ใช้ในปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติอาคารชุดหรือที่เรียกกันว่ากฎหมายอาคารชุดหรือกฎหมายคอนโดมิเนียมได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประเทศไทยมาก เนื่องจากประเพณีและวัฒนธรรมของไทยมีความเคยชินและความเป็นอยู่ที่ยึดติดกับสังคัมบ้านและการอยู่กับหมู่บ้านจัดสรรไม่ว่าจะเป็นทาวน์เฮ้าส์หรือแฟลต แต่เมื่อสังคัมมีวิวัฒนาการที่ก้าวหน้าไปอย่างมากทำให้คนในสังคัมต้องมีการตื่นตัวและกระตือรือร้นในการเข้ามาทำงานในเมืองส่งผลให้อาคารชุดมีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของคนสังคัมเมืองทำให้โครงการก่อสร้างอาคารเกิดขึ้นมาร้อยโครงการ และมีบุคคลเข้ามาพักอาศัยจำนวนมาก ดังนั้น พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ.2522 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 สอดคล้องกับกฎ ทาแก้ว(2522) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อตัวผู้ประกอบการและผู้อยู่อาศัย ดังนั้นทุกคนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงต้องทำความเข้าใจใน

สิทธิและหน้าที่ของตนเพื่อให้เกิดความสงบสุขในการอยู่อาศัยในอาคารเดียวกัน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสัญญาย่อมยึดถือเรื่องความเท่าเทียมกันของทุกคนเนื่องจากทุกคนมีเสรีภาพและความอิสระในการทำสัญญาอย่างเท่าเทียมกันตามกฎหมาย สอดคล้องกับ บันโน สุขทรศนีย์ (2517) การที่คู่สัญญาได้ตกลงกันในอย่างใดอย่างหนึ่งและอีกฝ่ายไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ย่อมตกเป็นฝ่ายผิดสัญญา และนอกจากความเท่าเทียมกันของคู่สัญญาแล้วต้องอาศัยความแน่นอนของกฎหมายเพื่อใช้ในการรองรับการแสดงเจตนาของกฎหมายและเพื่อความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายต้องไม่มีการแทรกแซงเสรีภาพของคู่สัญญาเพื่อความเป็นธรรมหากกฎหมายมีความแน่นอน แต่หากไม่มีความเท่าเทียมกันและความแน่นอนทางกฎหมายย่อมส่งผลกระทบถึงความไม่เป็นธรรมของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งที่ต้องแบกรับภาระอันเกินสมควรและหากฝ่ายที่ผิดสัญญาเป็นฝ่ายผู้ขายก็ต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของทรัพย์สินที่ขาย

ความชำรุดบกพร่องตามกฎหมายนั้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 472 หมายถึงผู้ขายต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดจากความชำรุดบกพร่อง แต่กฎหมายไม่ได้กำหนดความหมายของความชำรุดบกพร่องไว้อย่างชัดเจนจึงต้องศึกษาจากตำราต่าง ๆ ที่นักกฎหมายได้อธิบายความหมายของคำว่าชำรุดบกพร่องไว้สอดคล้องกับปัญหา ด้านพัฒนามงคล (2537)

ความชำรุดบกพร่องในความหมายทางตำราหมายถึงความเสื่อมเสียหรือความเสียหายที่มีสภาพของทรัพย์สินที่แตกต่างไปจากสภาพที่ตกลงกันตามความมุ่งหมายของสัญญาสอดคล้องกับวิชฌุ เครืองาม (2551) เนื่องจากทรัพย์สินไม่ได้ “มาตรฐาน” ตามคุณสมบัติที่กำหนดในสัญญา

ความชำรุดบกพร่องตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาหมายถึง ความเสียหายที่เกิดจากทรัพย์สินที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสัญญา

จากการศึกษาความหมายของการชำรุดบกพร่องทั้งในทางตำราและแนวคำพิพากษาศาลฎีกานั้นผู้เขียนเห็นว่า ความชำรุดบกพร่องนั้นหมายถึง

ทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้นไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์

ดังนั้น ความชำรุดบกพร่องของทรัพย์สินที่เสียหายย่อมก่อให้เกิดความเสียหายต่อเนื่องกับทรัพย์สินของผู้ซื้อทั้งด้านร่างกายหรือทรัพย์สินอันเป็นผลต่อเนื่องจากการผิดสัญญาของผู้ขาย (Consequential) ซึ่งผู้ซื้ออาจเรียกร้องได้ ดังเช่น การส่งมอบห้องชุดหรืออาคารชุดที่มีคุณภาพไม่สมประโยชน์อันส่งผลให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือทรัพย์สินของผู้ซื้ออันเป็นผลต่อเนื่องมาจากความเสียหายโดยตรงถือว่าเกิดจากเหตุพิเศษซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเสียหายตามพฤติการณ์พิเศษตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สอดคล้องกับ โสภณ รัตนกร (2553) เช่น หลัการรั่ว น้ำไหลทำให้น้ำขังในห้องนอน พื้นไม้หรือตู้เสื้อผ้า วอลเปเปอร์ได้รับความเสียหาย ซึ่งนับว่าเป็นความเสียหายต่อเนื่องที่ผู้ขายต้องรับผิดชอบตามมาตรา 222 วรรคแรก สอดคล้องกับร่ำไผ่ วงศ์สุชาติ (2550) และเมื่อผู้ขายชำระหนี้บกพร่องเป็นเหตุให้ผู้ซื้อขาดประโยชน์ ผู้ซื้อก็ย่อมได้รับความเสียหายตลอดถึงอาจส่งผลค่าใช้จ่ายที่ผู้ซื้อต้องรับผิดชอบต่อเนื่องตามมาอีกเป็นต้น

ความเสียหายต่อเนื่องตามระบบกฎหมายไทยนั้นไม่มีกำหนดไว้แต่กฎหมายเยอรมัน สอดคล้องกับสุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์ (2552) ถือว่าความเสียหายต่อเนื่องนั้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากการชำระหนี้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของสัญญาหรือผู้ซื้อไม่สามารถใช้ประโยชน์จากตัวทรัพย์สินได้ซึ่งความเสียหายในลักษณะนี้สามารถบังคับได้ตามมาตรา 280 วรรคแรก (BGB 2002) ของกฎหมายเยอรมันซึ่งความเสียหายดังกล่าวเป็นความเสียหายที่นอกเหนือ จากความคาดหมายที่กำหนดในสัญญา ซึ่งจะได้รับการคุ้มครองเพราะถือว่าเป็นกรณีของผลประโยชน์ตามนิติสัมพันธ์โดยกฎหมายเยอรมันเรียกความเสียหายประเภทนี้ว่า “Integritätsinteresse” ซึ่งเป็นความเสียหายที่ต่อเนื่องจากสัญญาระหว่างคู่สัญญา โดยความเสียหายลักษณะนี้จะได้รับการเยียวยาเช่นเดียวกับความเสียหายตามธรรมดา

ความเสียหายต่อเนื่องจากตามระบบกฎหมายของประเทศอังกฤษสอดคล้องกับโกศล โสภาควิจิตร (2517) ที่ได้ใช้หลักนี้ว่า “หลักผู้ซื้อพึงระมัดระวัง”

(Caveat Emptor) เนื่องจากการผลิตสินค้านั้น มีลักษณะที่ซับซ้อนทำให้ผู้ซื้อไม่สามารถตรวจดูทรัพย์สินได้อย่างละเอียดก่อนจะมีการตัดสินใจซื้อ หากทรัพย์สินมีความชำรุดบกพร่องผู้ซื้อก็ไม่สามารถรับรู้ได้เลยแม้ผู้ซื้อจะมีความชำนาญในเรื่องนั้นแต่บางกรณีก็เป็นสิ่งที่เหนือความคาดหมายที่ผู้ซื้อจะระมัดระวังได้ เว้นเสียแต่ว่าผู้ขายจะให้หลักประกันไว้อย่างแน่ชัดในสัญญาเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าว่า หากสินค้าที่ส่งมอบไม่ตรงกับที่ระบุไว้ในสัญญาผู้ขายจะต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่อง

จากการพิจารณาตามกฎหมายไทยไม่มีการกำหนดเรื่องการชำรุดบกพร่องไว้อย่างชัดเจน มีเพียงแต่แนวคำพิพากษาฎีกาที่วางหลักเรื่องความชำรุดบกพร่อง คือ ความเสียหายหรือความเสื่อมเสียในทรัพย์สินที่ทำการซื้อขายโดยพิจารณาจากทางหายภาพว่ามีความเสียหายต่อทรัพย์สินมากน้อยแค่ไหนโดยไม่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของสัญญาและอีกประการคือการที่ทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้นขาดคุณสมบัติอันเป็นสาระสำคัญของสัญญา ดังนั้นเมื่อผู้ซื้อทราบทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้นมีความชำรุดบกพร่องเมื่อพิจารณาตามกฎหมายของประเทศไทยวางหลักเกณฑ์ว่า เมื่อทรัพย์สินเกิดความชำรุดบกพร่องอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์อันมุ่งจะใช้ได้ตามปกติของตัวทรัพย์สินไม่ว่าผู้ขายจะทราบถึงเหตุแห่งการชำรุดบกพร่องนั้นหรือไม่ซึ่งตามกฎหมายไทยมีเพียงมาตรา 472 สอดคล้องกับไฟทซิด เอกจริยกร (2556) และกิตติงามศิลปเสถียร (2548) ที่กำหนดว่าผู้ขายต้องรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องแต่ไม่ได้กำหนดว่าจะต้องรับผิดชอบแค่ไหน อย่างไร ซึ่งต่างจากกฎหมายของประเทศเยอรมันและประเทศอังกฤษที่มีการกำหนดสิทธิของผู้ซื้อไว้อย่างชัดเจน

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าจากเอกสารและสารสนเทศ นำมาวิเคราะห์ ประมวลผล จัดลำดับความสำคัญและคุณลักษณะของข้อมูลเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของข้อมูลโดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในมุมมองตามข้อเท็จจริงเชิงเหตุและผลร่วมกันอย่างเป็นระบบแสดงความสำคัญของข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Document analysis) ทำการตรวจสอบผลการ

วิจัยและแสดงผลข้อมูลในด้วยวิธีวิจัยเชิงพรรณนาแบบความเรียง

ความเสียหายต่อเนื่องจากการชำรุดบกพร่องจากการซื้ออาคารชุดที่กฎหมายไทยยังไม่มีกำหนดไว้

ผลการวิจัย

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบสัญญาในความเสียหายต่อเนื่องอันเกิดจากความชำรุดบกพร่องของผู้ประกอบธุรกิจอาคารชุดสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สัญญาการประกอบธุรกิจอาคารชุด

1.1 วิวัฒนาการเกี่ยวกับอาคารชุด

การเพิ่มจำนวนของประชากรส่งผลให้ราคาที่ดินและบ้าน จัดสรรมีราคาสูงจึงมีความจำเป็นที่ต้องสร้างที่อยู่อาศัยเพื่อรองรับประชากรที่เพิ่มขึ้นในขณะเดียวกันการใช้พื้นที่ในการก่อสร้างไม่มากและราคาก็สามารถเข้าถึงได้ ส่งผลให้อาคารชุดหรือคอนโดมิเนียมเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วเพราะเป็นรูปแบบการอยู่อาศัยที่มีอาณาบริเวณและอาคารเดียวกันเพียงแต่แยกกรรมสิทธิ์การถือครองเป็นส่วนบุคคลแต่ถือครองร่วมกันในทรัพย์สินส่วนกลางและสิ่งสาธารณูปโภคที่เท่าเทียมกันจึงทำให้เป็นที่นิยมกันมากในกลุ่มคนสังคมเมืองผู้ประกอบธุรกิจจึงมีช่องทางหากำไรโดยออกแบบสัญญาซื้อขายที่เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภค

1.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสัญญา

ความเป็นธรรมหากกฎหมายไม่มีความเท่าเทียมกันจะส่งผลให้อีกฝ่ายมีการแบกรับภาระอันเกินสมควรหากฝ่ายที่ผิดสัญญาเป็นผู้ขายก็ต้องรับผิดชอบในสัญญานั้น

2. ขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ขาย

2.1 ความชำรุดบกพร่อง

ตามกฎหมายไทยมีการกำหนดเรื่องความชำรุดบกพร่องไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 472 ซึ่งกำหนดเพียงผู้ขายให้มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในทรัพย์สินที่เสียหายแต่ไม่ได้กำหนดความรับผิดชอบของคำว่าความชำรุดบกพร่องแต่เมื่อศึกษาจากตำราและแนวคำพิพากษาฎีกาสามารถสรุปได้ว่าความชำรุดบกพร่องนั้นคือทรัพย์สินที่ซื้อขายไม่สามารถใช้

ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ของสัญญาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินอันเป็นคุณสมบัติของทรัพย์สิน

2.2 ความเสียหายต่อร่างกายและทรัพย์สินอื่น การที่ผู้ขายส่งมอบทรัพย์สินที่ชำรุดบกพร่องไม่สมประโยชน์แก่ตัวทรัพย์สินส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกายหรือทรัพย์สินอื่นของผู้ซื้อ

3. ความเสียหายต่อเนื่อง

เกิดจากการที่ผู้ขายส่งมอบตัวทรัพย์สินที่ชำรุดบกพร่องโดยที่ผู้ซื้อไม่มีโอกาสได้ตรวจดูทรัพย์สิน เพราะผู้ซื้ออาจไม่มีความชำนาญจึงต้องรับทรัพย์สินที่มีความชำรุดบกพร่องแต่

3.1 ประเทศเยอรมัน

1. ความเสียหายต่อเนื่องมาจากการที่คู่สัญญาไม่ชำระหนี้ตามวัตถุประสงค์ของสัญญาหรือลูกหนี้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินได้

2. เป็นความเสียหายที่นอกเหนือจากความคาดหมายได้ตามปกติของสัญญา

3. ลูกหนี้จะได้รับความคุ้มครองเนื่องจากการเป็นผลต่อเนื่องจากนิติสัมพันธ์ของคู่สัญญา

3.2 ประเทศอังกฤษ

1. ความเสียหายที่ผู้ซื้อไม่สามารถใช้ความระมัดระวังและตรวจสอบทรัพย์สินได้เนื่องจากเป็นสิ่งที่อยู่เหนือความคาดหมายของผู้ซื้อแม้บางครั้งผู้ซื้อจะมีความชำนาญก็ตาม

2. มีหลักประกันให้กับผู้ซื้ออย่างแน่ชัดในสัญญาเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ในสัญญา

3. ผู้ขายต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่อง

3.3 ประเทศไทย

มีการกำหนดแนวทางความรับผิดชอบในความเสียหายต่อเนื่องจากการชำรุดบกพร่องในทรัพย์สินมีแต่แนวคำพิพากษาฎีกาที่กำหนดว่าผู้ขายจะต้องรับผิดชอบความเสียหายต่อทรัพย์สินไว้เท่านั้น

อภิปรายผล

จากจำนวนประชากรที่มากขึ้นส่งผลให้ที่อยู่อาศัยมีราคาสูงขึ้นแต่ถ้าต้องการได้บ้านและที่ดินที่มีราคาถูกก็จะอยู่ห่างไกลจากตัวเมืองซึ่งจะทำให้การเดินทางลำบากและในสังคมยุคดิจิทัลบุคคลส่วนใหญ่ต้องการความรวดเร็วและลดเวลาในการเดินทางจึงทำ

ให้เกิดธุรกิจอาคารชุดเกิดขึ้นจำนวนมากในย่านตัวเมืองและราคาไม่สูงจึงส่งผลให้ธุรกิจอาคารชุดเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและในการเจริญเติบโตของธุรกิจอาคารชุดอาจมาจากรูปแบบการอยู่ร่วมกันและสิ่งสาธารณูปโภคที่มีความเท่าเทียมกันของผู้อยู่อาศัยจึงเป็นที่นิยมในกลุ่มสังคมเมืองยุคดิจิทัลและจากค่านิยมจึงทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจอาคารชุดมุ่งแสวงหาผลกำไรมากกว่าคุณภาพของทรัพย์สินและความรับผิดชอบเมื่อเกิดความชำรุดของผู้ประกอบการธุรกิจอาคารชุดที่จะเอาผิดเอาเปรียบผู้บริโภคโดยการออกสัญญาเพื่อประโยชน์ของตนเองดังนั้นสัญญาที่ผู้ประกอบการกำหนดขึ้นขาดความเท่าเทียมกันในกลุ่มสัญญาส่งผลให้คู่สัญญาอีกฝ่ายต้องแบกรับภาระที่มากขึ้น ซึ่งเมื่อพิจารณาตามกฎหมายของประเทศไทยมีเพียงการกำหนดความชำรุดบกพร่องไว้ในมาตรา 472 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดเพียงหน้าที่ของผู้ขายในการรับผิดชอบกรณีที่ทรัพย์สินที่เสียหายก่อนการส่งมอบทรัพย์สินและขณะส่งมอบทรัพย์สินที่ไม่ได้มีการกำหนดถึงความรับผิดชอบต่อเนื่องหลังจากที่ทรัพย์สินนั้นเกิดความชำรุดบกพร่องที่ต่อเนื่องมาเนื่องจากขณะส่งมอบทรัพย์สินผู้ซื้อไม่มีการมีการตรวจดูทรัพย์สินที่เป็นองค์ประกอบภายในสำรวจแต่ภาพที่เห็นภายนอกเพราะผู้ซื้อไม่มีความชำนาญและอีกประการคือความเชื่อใจที่ผู้ซื้อที่มีต่อผู้ขายว่าต้องส่งมอบทรัพย์สินที่มีคุณภาพขณะทำการซื้อขายแต่ในทางกลับกับผู้ซื้อไม่ได้คำนึงถึงคุณภาพของทรัพย์สินจึงทำให้ผู้ซื้อต้องรับทรัพย์สินที่มีความชำรุดบกพร่องซึ่งถือว่าไม่เป็นธรรมแก่คู่สัญญาที่เป็นผู้ซื้อเมื่อเทียบกับกฎหมายของประเทศอังกฤษและเยอรมันที่มีบทคุ้มครองต่อเนื่องให้กับผู้ซื้อโดยกฎหมายของประเทศเยอรมันกำหนดว่าถ้าผู้ซื้อไม่สามารถใช้ทรัพย์สินได้ตามวัตถุประสงค์ของทรัพย์สินและความเสียหายนั้นอยู่เหนือความคาดหมายได้ตามปกติลูกหนี้จะได้รับความคุ้มครองจากนิติกรรมสัญญาที่ทำนั้นและกฎหมายของประเทศอังกฤษก็ให้ความคุ้มครองแก่ผู้ซื้อเช่นกันโดยกำหนดหากผู้ซื้อซื้อทรัพย์สินไปแล้วเกิดความเสียหายต่อเนื่องจากการซื้อเพราะผู้ซื้อไม่สามารถสามารถใช้ความระมัดระวังและตรวจสอบทรัพย์สินได้เนื่องจากอยู่เหนือความคาดหมายที่ผู้ซื้อจะใช้ความระมัดระวังและกฎหมายกำหนดให้ผู้ขายต้องมีหลักประกันความเสียหายหากผู้ซื้อได้รับสินค้าไปแล้วไม่ตรงกับวัตถุประสงค์หรือใช้

ทรัพย์สินไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ ผู้ขายต้องรับผิดชอบในความชำรุดนั้น ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า วิธีการให้ความคุ้มครองกับผู้ซื้อในความเสียหายต่อเนื่องที่เกิดจากความชำรุดบกพร่องของผู้ประกอบธุรกิจอาคารชุดนั้นประเทศอังกฤษและประเทศเยอรมันมีหลักเกณฑ์และวิธีการไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประเทศเยอรมันและประเทศอังกฤษมุ่งคุ้มครองผู้ซื้อที่จะถูกเอารัดเอาเปรียบจากคู่กรณีอีกฝ่าย อย่างไรก็ตามผู้วิจัยยังตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทยไม่มีการกำหนดความรับผิดชอบต่อเนื่องอันเกิดจากความชำรุดบกพร่องของผู้ประกอบธุรกิจอาคารชุดไว้อย่างชัดเจนซึ่งมีเพียงอาศัยคำวินิจฉัยของศาลพิพากษากฎีกาเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. มีการกำหนดความหมายเรื่องของความชำรุดบกพร่องของผู้ประกอบธุรกิจอาคารชุดให้ชัดเจนว่าต้องรับผิดชอบอย่างไรในกฎหมายแพ่งและในกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค 2522 ซึ่งความชำรุดบกพร่องนั้นอาจเกิดภายหลังการรับโอนกรรมสิทธิ์และเป็นการยากที่ผู้บริโภค(ผู้ซื้อ)จะพิสูจน์ถึงความชำรุดบกพร่องนั้นได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากกฎหมายประเทศเยอรมันนั้นน่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค
2. สิทธิเรียกในการเรียกค่าสินไหมทดแทนจากความชำรุดบกพร่องที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกายและทรัพย์สินอื่นของผู้ซื้อตามสัญญาซึ่งผู้เขียนเห็นว่าควรมีการกำหนดขอบเขตความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลที่เกิดขึ้นแม้จะเป็นความเสียหายที่ยังมาไม่ถึงและห่างไกลแต่เป็นความเสียหายที่อาจพึงคาดหมายได้ว่าจะเกิดจากผู้ขาย
3. ความรับผิดชอบในความเสียหายที่ผู้ขายอันเกิดจากพฤติการณ์พิเศษที่ผู้ขายอาคารชุดต้องรับผิดชอบและเป็นความเสียหายที่กฎหมายคุ้มครอง

เอกสารอ้างอิง

กรุณา ทาแก้ว. (2552) ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจอาคารชุด: ศึกษากฎหมายพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. 2551. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

กิตติ งามศิลปเสถียร. (2548). *เกณฑ์ในการกำหนดค่าเสียหายจากการผิดสัญญาซื้อขายสินค้า*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กุศล บุญยืน. (2539). *คำอธิบายสรุปประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย ขายฝาก เช่าทรัพย์ เช่าซื้อ ประกันภัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ.

โกศล โสภาคย์วิจิตร. (2517). การเปรียบเทียบกฎหมายโรมันและอังกฤษว่าด้วยลักษณะซื้อขาย. *วารสารกฎหมาย*. 1(1), 170-192.

ปัญญา ตำนพัฒนามงคล. (2537). *กฎความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องในสัญญาซื้อขาย*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บันโน สุขทรศนีย์. (2517). *ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมสัญญา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 15.

ผไทชิต เอกจริยกร. (2556). *คำอธิบายซื้อขาย แลกเปลี่ยนให้*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

ไพจิตร ปุญญพันธ์และประพนธ์ ศาตะมาน. (2551). *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะซื้อขาย* (พิมพ์ครั้งที่ 15). แก๊ซเพิ่มเติม, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณการ.

ระบบร้องทุกข์ผู้บริโภคสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. (มปป.) จาก http://ccms.ocpb.go.th/Dashboard/D_Period.aspx.

ราไพ วงศ์สุชาติ. (2550). *ความชำรุดบกพร่องในทรัพย์สินที่ซื้อขาย*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิษณุ เครืองาม. (2549). *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซื้อขาย ให้ แลกเปลี่ยน*, พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณการ, 221.

สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์. (2552). พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัยตามกฎหมายเยอรมัน"ดุลพาหะ. 56(1), 181-213.

โสภณ รัตนกร. (2553). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ว่าด้วยหนี้ บทเบ็ดเสร็จทั่วไป.
(พิมพ์ครั้งที่ 10), กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณการ,
167-169 และ 181.

การเสริมสร้างการตระหนักรู้ของผู้มีปัญหาความรัก โดยการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์

The Enhancement of Awareness of Love Problem Individuals through Gestalt Counseling

สัตกร วงศ์สงคราม (Sattakorn Wongsongkram) *

Received: February 22, 2021

Revised: May15, 2021

Accepted: June 20, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลในการเสริมสร้างการตระหนักรู้ตามทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์แก่ผู้มีปัญหาในด้านความรักด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 8 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ การให้คำปรึกษารายบุคคล และแบบสังเกตพฤติกรรมเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการให้คำปรึกษาร่วมกับการสังเกตพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและอภิปรายผลเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่าผู้รับคำปรึกษาเกิดการตระหนักรู้ 4 ข้อ คือ 1) เกิดการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเองในปัจจุบัน 2) เกิดการตระหนักรู้ในการกล้าเผชิญกับความรู้สึก 3) เกิดการตระหนักรู้ถึงวิธีแก้ปัญหาหรือหาทางออกให้กับวิกฤตความรักได้อย่างมีประสิทธิภาพและ 4) เกิดการตระหนักรู้ถึงคำแนะนำของผู้ให้คำปรึกษาได้อย่างลึกซึ้ง ตามลำดับ

คำสำคัญ: การให้คำปรึกษา ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ ความรัก

Abstract

This research aimed to study the effect of individuals counseling on enhancement awareness by Gestalt Counseling theory and techniques for people with love problems through a qualitative research methodology. Eight key informants were purposively selected. The research instruments were interview form, individual counseling, and observation form. The data were collected from counseling and observation. The content analysis was used to analyze data with the descriptive discussion. The results revealed that people with love problems were enhanced their awareness into 4 aspects: 1) their awareness of emotion, 2) their awareness of an emotional encounter, 3) their awareness to effectively solve love crises, and 4) their awareness of an appreciative advice of the counselor, respectively.

Keyword: Counseling, Gestalt Counseling Theory, Love

บทนำ

ความรักในแบบคู่รัก (Romantic Love) เกิดขึ้นจากการพัฒนาประสบการณ์ของคนสองคน จากแรงดึงดูด

*คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

Faculty of Education, North Bangkok University

เริ่มต้นที่ประทับใจกัน (Initial Attraction) นักจิตวิทยาคลินิกและพฤติกรรมศาสตร์อธิบายว่า นี่คือช่วงเวลาที่ยิ่งใหญ่เมื่อคนหนึ่งคนได้พบกับอีกคนหนึ่งที่ทำให้หัวใจเต้นแรง สารเคมีออกซิโทซิน (Oxytocin) ฟีนีลเอทิลามีน (Phenethylamine) และโดปามีน (Dopamine) มีบทบาทต่อประสบการณ์และพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับความรัก สารเคมีเหล่านี้ทำงานคล้ายกับแอมเฟตามีน (Amphetamine) ทำให้มนุษย์ตื่นตัวตื่นเต้นและต้องการผูกพัน (Bond) กับคน ๆ นั้น (The Psychology Behind Love and Romance. 2016) แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไป การใช้ชีวิตคู่อาจประสบปัญหาจนนำไปสู่ความขัดแย้ง บาดหมางใจกัน คนจำนวนมากไม่ได้มองความรักในภาพรวมและมองเพียงด้านเดียว เช่น ฝ่ายหญิงรู้สึกน้อยใจคิดว่าฝ่ายชายไม่รักเพียงเพราะจำวันครบรอบแต่งงานไม่ได้ หรือการไม่แสดงออกทางพฤติกรรม เพียงแค่บอกรักแต่ไม่ได้แสดงออกให้เห็นว่ารักอย่างไร จึงทำให้รักนั้นไม่มีการกระทำเป็นเครื่องสนับสนุนและทำให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้สึกไม่มั่นคง (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2545)

เมื่อคู่รักประสบปัญหาในด้านการใช้ชีวิตคู่ จึงพยายามที่จะหาทางออก คือ การปรับตัวเข้าหากัน ไปจนถึงการเลิกหรือหย่าร้างกันไป นพวรรณ ตันศิริมาศ จิตแพทย์และประธานอนุกรรมการการพัฒนาระบบฟื้นฟูผู้ป่วยเพื่อการฟื้นคืนสุขภาวะ ประจำโรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมา กล่าวว่า ปัญหาอกหักถูกคนรักนอกใจ เป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นได้ในชีวิต เมื่อเผชิญปัญหาแล้ว สิ่งสำคัญที่สุด คือ จะต้องรู้จักวิธีการเยียวยาฟื้นฟูจิตใจตัวเองให้แผลใจหายเร็วที่สุด (กรมสุขภาพจิต, 2562)

การใช้กระบวนการให้คำปรึกษา (Counseling) เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยในการเยียวยาและฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ประสบปัญหา (Corey, 2013) ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ (Gestalt Counseling) มีเป้าหมายให้บุคคลบรรลุและเกิดความเจริญงอกงาม (Growth) รับผิดชอบตนเอง (Self-responsibility) สามารถพึ่งพาตนเองได้ (Depend on themselves) จนเกิดการตระหนักรู้ (Self-awareness) และมีความเป็นตัวของตัวเอง (Self-actualization) เพื่อที่จะก้าวข้ามปัญหาในด้านความรักได้สำเร็จ (Sharf, 2012)

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นนักจิตวิทยาให้คำปรึกษา (Counselor) ได้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ผู้รับคำปรึกษา (Counselee) ต่อปัญหาในด้านความรักอยู่บ่อยครั้ง และพบว่ากระบวนการให้คำปรึกษานั้นสามารถเสริมสร้างการตระหนักรู้ให้แก่ผู้รับคำปรึกษาจนก้าวข้ามความทุกข์ได้ ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีสามเหลี่ยมความรัก (Triangular Theory of Love) ของ Sternberg (1986, 1988) เป็นพื้นฐานอธิบายถึงความรักระหว่างบุคคล ใช้แนวคิดและเทคนิคจากทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ที่เน้นการเสริมสร้างการตระหนักรู้ต่อการแก้ปัญหาในความรักมาเป็นแกนกลางในการให้คำปรึกษาแก่ผู้ประสบปัญหาในด้านความรัก

การทบทวนวรรณกรรม

1. ทฤษฎีความรัก

ธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ คือ ความต้องการได้รับความรักจากคนข้างกาย ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เกิดความมีชีวิตชีวา ยืนยันความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) เอาชนะความอับอายในข้อสงสัยถึงความสามารถที่จะรักของตนและบรรเทาความเหงาให้จางหาย ถึงแม้บางครั้งความรักจะทำให้เกิดความเจ็บปวดทรมานใจ แต่เมื่อใดที่มนุษย์เกิดความผูกพันแล้วจึงเป็นการยากที่จะยุติความสัมพันธ์ลงได้อย่างง่ายดาย (Lancer, 2018) ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) ที่อธิบายถึงแรงขับและสัญชาตญาณ (Drives and Instinct) ของมนุษย์ที่บ่อยครั้งสัญชาตญาณแห่งการมีชีวิต (Life Instinct) ก็มีความขัดแย้งกับสัญชาตญาณแห่งความตาย (Death Instinct) ได้แก่ ความรักที่อาจมาพร้อมกับความเกลียด ทำให้เกิดความโกรธและต้องการทำลายในที่สุด (Sharf, 2012) เนื่องจากความรักเป็นลักษณะทางอารมณ์แบบหนึ่งของมนุษย์ แปรเปลี่ยนได้จากระดับปกติไปจนถึงขั้นรุนแรง เกิดแรงดึงดูดที่ยากจะอธิบาย จึงถูกนำมาอธิบายผ่านทางศาสตร์ทางจิตวิทยา (Fisher, 2006)

Sternberg (1988) ได้นำเสนอทฤษฎีสามเหลี่ยมความรักว่า ความรักเกิดจากอารมณ์ความรู้สึก 3 แบบที่ผสมผสานกัน ได้แก่ 1) ความใกล้ชิดสนิทสนม (Intimacy) หมายถึงการแสดงความรักห่วงใยซึ่งกันและ

กันของคู่รัก รู้สึกอบอุ่นใจเมื่อใช้ชีวิตร่วมกัน ฟังพาอาศัยกันได้ ให้กำลังใจกัน สื่อสารกันอย่างเข้าอกเข้าใจ มองเห็นคุณค่าในตัวของคนรักและไว้วางใจซึ่งกันและกัน 2) ความเสน่หา (Passion) หมายถึง แรงดึงดูดเข้าหากัน ทั้งความต้องการสัมผัสทางกาย มีความสุขที่ได้อยู่ร่วมกัน คิดถึงกัน อยากใกล้ชิดกับคนรักมากกว่าคนอื่น และ 3) ความผูกพัน (Commitment) หมายถึง ความปรารถนาที่จะให้ความรักระหว่างสองคนยั่งยืน สามารถอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างชีวิตคู่ รับผิดชอบชีวิตซึ่งกันและกัน มีความมั่นคงจนยากที่จะมีสิ่งใดมาทำให้ต้องเลิกร้างกันได้ อารมณ์ทั้ง 3 แบบนี้จะแปรเปลี่ยนไปตามกาลเวลา และความเข้มข้นของสัมพันธ์ภาพมากบ้างน้อยบ้าง หรืออาจหายไปได้ในที่สุด และหลงเหลือไว้ซึ่งประสบการณ์ความรักที่อาจเกิดขึ้นต่อไปกับคนใหม่ได้ในอนาคต (Sternberg, 1986)

สภาพปัญหาของความรัก คู่รักอาจขัดแย้งกันเนื่องด้วยปัจจัยในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งทางด้านความคิด อารมณ์ พฤติกรรม เหตุอาจมาจากการหล่อหลอมประสบการณ์ในสภาพครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน รวมไปถึงถึงบุคลิกภาพเฉพาะตัว เมื่อคู่รักไม่สามารถจัดการความแตกต่างได้จึงทำให้เกิดความขัดแย้งซึ่งมีทั้งหมด 3 ระดับ คือ 1) ระดับภายนอก ที่อาจเกิดจากการปฏิบัติตัวของคู่รักที่มีความแตกต่างกัน 2) ระดับจิตสำนึก เป็นความขัดแย้งที่ทั้งสองฝ่ายต่างรู้ตัวว่ามีปัญหากันด้วยเรื่องใด ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการที่ฝ่ายหนึ่งไม่สามารถทำตามความคาดหวังของอีกฝ่ายหนึ่งได้ 3) ระดับจิตใต้สำนึก เป็นความขัดแย้งในระดับลึกที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์แห่งตน (Self-image) โดยทั้งสองฝ่ายไม่ตระหนักถึงเหตุผลที่แท้จริงว่าขัดแย้งกันด้วยเหตุใด (อุมาพร ตรังคมบัติ, 2545)

เมื่อคู่รักประสบปัญหาจึงหาทางออกด้วยวิธีการต่าง ๆ หนึ่งในนั้นคือการเข้ารับการศึกษาโดยนักจิตวิทยาให้คำปรึกษาจะมีเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการตระหนักรู้และหาทางออกของปัญหานั้นได้

2. ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์

ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ของผลรวมมากกว่าการมองเป็นส่วนย่อย ให้คุณค่าในภาพรวมของบุคคลมากกว่าการมองแค่ส่วนใดส่วนหนึ่ง (Holism) (Corey, 2013) มุ่งประเด็นไปที่การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างตนเองที่มีต่อคนอื่นทั้งในรูปแบบของวจนภาษาและอวจนภาษา (Verbal and Nonverbal) หรือตนเองกับสิ่งแวดล้อม เกิดการตระหนักรู้ (Awareness) ถึงการรู้สึกสัมผัสทางกายและอารมณ์ของตนเองกับผู้อื่นที่เกิดขึ้น ณ ปัจจุบัน มากกว่าเรื่องราวที่ผ่านมาแล้ว หรือยังไม่เกิดขึ้น (Sharf, 2012)

การให้ คำปรึกษาแบบ เกสตัลท์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาตระหนักรู้ในการแก้ปัญหา มองเห็นศักยภาพในตนเองที่จะเผชิญกับการถูกปฏิเสธและยอมรับได้ รับผิดชอบกับสิ่งที่เกิดขึ้น เลือกรับรู้การแก้ปัญหาได้อย่างมีวิจารณญาณ แยกแยะและลงมือปฏิบัติได้ (Corey, 2013) ซินเกอร์ (Zinker, 1978; cited in Corey, 2013) อธิบายว่า ผู้รับคำปรึกษาจะตระหนักถึงสิ่งที่ตนเองคิด อารมณ์และความรู้สึกมากยิ่งขึ้น จนกลายเป็นการพัฒนาทักษะ คำนิยม ในที่สุดจะเกิดความพึงพอใจ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตน ซึ่งสอดคล้องกับมุมมองในธรรมชาติของมนุษย์ตามหลักเกสตัลท์คือ มนุษย์มีศักยภาพที่จะรู้ว่าจะอะไรเกิดขึ้นกับตนเอง สามารถจัดการกับปัญหาชีวิตได้ดี มีเสรีภาพในการตัดสินใจด้วยตนเอง (Corey, 2013)

ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์จึงเป็นอีกหนึ่งทฤษฎีที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้กับผู้รับคำปรึกษาที่มีปัญหาในด้านความรัก เพราะจะช่วยให้เขาพยายามแก้ปัญหาได้อย่างมีวิจารณญาณ โดยการติดต่อสัมพันธ์กับคนรักผ่านความรู้สึกสัมผัสทั้งทางกายและอารมณ์ ซึ่งผู้ให้คำปรึกษาได้นำเทคนิคต่าง ๆ ของทฤษฎีมาใช้ดังต่อไปนี้

2.1 การนำให้เกิดการตระหนักรู้ (Directed Awareness) ผู้ให้คำปรึกษาใช้คำถามนำผู้รับคำปรึกษาเพื่อให้เกิดการตระหนักรู้ในปัจจุบันขณะ (Here and Now) เช่น ในขณะที่ผู้รับคำปรึกษากำลังร้องไห้ ผู้ให้คำปรึกษาอาจถามว่า “ในขณะที่ร้องไห้

คุณรู้สึกอย่างไร” การกระตุ้นให้เกิดการตระหนักรู้บ่อยครั้ง ผู้รับคำปรึกษาจะเกิดความชำนาญสังเกตเห็นอารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองได้ นำไปสู่ความเข้าใจ และควบคุมตนเองได้ในที่สุด (ลิขิต กาญจนภรณ์, 2551)

2.2 การอยู่กับความรู้สึก (Staying with the feeling) เป็นการกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาแสดงความรู้สึกต่อสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ ความหวาดกลัว ความเจ็บปวด หรือสิ่งที่ต้องการหลีกเลี่ยงที่เก็บกดเอาไว้ในใจออกมา แล้วส่งเสริมให้ก้าวไปสู่สิ่งนั้นอย่างลึกซึ้ง กล้าเผชิญกับสิ่งเหล่านั้นอย่างเด็ดเดี่ยว โดยการสังเกตความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง (Corey, 2013)

2.3 การทดลอง (Experiment) ผู้ให้คำปรึกษาจะกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาได้ทดลองเผชิญหน้ากับเหตุการณ์บางอย่างซึ่งอาจเป็นเหตุการณ์ในอดีตที่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ เพื่อเป้าหมายให้เกิดการเรียนรู้แบบใหม่จากประสบการณ์เดิมที่เคยพบเป็นทางตันหรือความยากลำบากจนสามารถบรรลุการตระหนักรู้ได้ในที่สุด ทำได้ตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น หรือใช้การฝึกบทสนทนา (The internal dialogue exercise) ระหว่างผู้รับคำปรึกษากับบุคคลในชีวิตจริงที่มีอิทธิพลต่อความคิดและความรู้สึกโดยการจินตนาการว่า “หากเขาอยู่ตรงหน้า จะสื่อสารกับเขาอย่างไร” การใช้บทบาทสมมติ โดยผู้ให้คำปรึกษาสังเกตได้จากภาษาพูดและภาษากาย (Verbal or Nonverbal) (Sharf, 2012; Corey, 2013)

2.4 การนำทาง (Directive) ผู้ให้คำปรึกษาจะใช้วิธีนี้ในการชี้แจงผู้รับคำปรึกษาว่าควรจะทำอะไรบ้าง โดยการพูดเตือนสติ กระตุ้นให้รู้จักคิดไตร่ตรองให้รอบคอบ อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ พูดออกมาอย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาตระหนักรู้ในอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง หรือการกระทำที่เขาพยายามหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธ เป้าหมายเพื่อตั้งให้ผู้รับคำปรึกษาหันมาใส่ใจสภาวะปัจจุบันของตนเอง เช่นพูดว่า “คุณต้องนั่งเงียบ ๆ แล้วไตร่ตรองว่าขณะนี้เกิดอะไรขึ้นกับตัวคุณ” โดยผู้ให้คำปรึกษาอาจใช้การตีความ (Interpretation) ตลอดจนให้ผลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้รับคำปรึกษา (วัชร ทรัพย์มี.2556, ลิขิต กาญจนภรณ์, 2551)

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลในการเสริมสร้างการตระหนักรู้ตามทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์แก่ผู้มีปัญหาในด้านความรัก

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลในการเสริมสร้างการตระหนักรู้ตามทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์แก่ผู้มีปัญหาในด้านความรัก

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

ผู้วิจัยคัดเลือกผู้เข้ารับคำปรึกษาแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ที่มีคุณลักษณะคือ เป็นผู้มีปัญหาในด้านความรัก มีความทุกข์และเป็นอุปสรรคต่อการใช้ชีวิตประจำวัน และพร้อมที่จะเข้ารับการให้คำปรึกษาด้วยความสมัครใจตามระยะเวลาที่กำหนด จำนวน 8 คนอายุระหว่าง 23 – 55 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการคัดกรองคุณลักษณะผู้มีปัญหาในด้านความรัก มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อสอบถามถึงปัญหาความรักในปัจจุบัน สภาพความทุกข์และผลกระทบที่มีต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

2. การให้คำปรึกษารายบุคคล (Individual Counseling) เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ของผู้มีปัญหาความรักโดยการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ เป็นการให้คำปรึกษาแบบพบหน้า (Face-to-face) จำนวน 5 ครั้ง ครั้งละ 1 – 1.30 ชั่วโมง

3. แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เข้ารับการให้คำปรึกษาเพื่อสังเกตบุคลิกลักษณะและการแสดงออกทั้งทางวจนภาษา และอวัจนภาษา ในขณะที่เข้ารับการให้คำปรึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการให้คำปรึกษาตั้งแต่เริ่มต้นโดยการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษา การนำเทคนิคและทฤษฎีเกสตัลท์มาใช้ในการให้คำปรึกษาจนถึงขั้นยุติการให้คำปรึกษา (ประดินันท์ อุปรมัย และ

สมร ทองดี, 2551) ร่วมกับการสังเกตพฤติกรรมผู้รับคำปรึกษา จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และอภิปรายผลโดยนำเสนอเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การให้คำปรึกษารายบุคคล ทำให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการตระหนักรู้ดังต่อไปนี้

1. เกิดการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเองในปัจจุบันขณะ

ผู้รับคำปรึกษารับรู้ถึงอารมณ์ของตนเอง ในขณะที่เข้ารับการให้คำปรึกษา ซึ่งในชีวิตประจำวัน ไม่ได้ใส่ใจอารมณ์และความรู้สึกเหล่านี้ ปลอมให้ตนเองมีความสุขไปกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในการเล่าเรื่องซึ่งเป็นการระบายสิ่งที่ค้างคาใจออกมา ทำให้ผู้เข้ารับคำปรึกษาแสดงออกถึงอารมณ์ในขณะนั้นอย่างชัดเจน โดยแบ่งพฤติกรรมออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1.1 พฤติกรรมที่มาจากอารมณ์เศร้า ผิดหวัง เสียใจ เป็นทุกข์ ได้แก่ ร้องไห้ ใช้สองมือกุมหน้าค้อมตัวลงจรดหัวเข่าต่ำทอ กล่าวโทษตัวเอง กล่าวโทษคนรัก กล่าวถึงคนรักใหม่ของคนรัก แสดงความห่วงใยลูก นิ่งไม่ยอมกล่าวข้อความใด ๆ ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง น้ำเสียงสั่นเครือ

1.2 พฤติกรรมที่มาจากอารมณ์สุข ได้แก่ ยิ้ม หัวเราะ เล่าเรื่องด้วยสีหน้าแจ่มใส เป็นการแสดงอารมณ์ ณ ปัจจุบันเมื่อได้แสดงออกเรื่องราวที่เป็นความสุขในอดีต หรือเรื่องที่เป็นความหวังในอนาคต

1.3 พฤติกรรมที่แสดงออกในทางตรงกันข้ามกับอารมณ์และความรู้สึก ได้แก่ ยิ้ม หัวเราะ ในขณะที่พูดถึงเรื่องเศร้าหรือสิ่งที่เป็นปัญหา พบว่าการแสดงออกในทางตรงกันข้ามเป็นการแสดงอารมณ์เฉพาะตนของผู้รับคำปรึกษา 2 คน ที่บอกว่า เวลาที่ทุกข์หรือมีเรื่องเศร้ามากจะทบทวนจิตใจจะหัวเราะหรือยิ้ม

ผู้ให้คำปรึกษาได้ใช้เทคนิคการนำให้เกิดการตระหนักรู้ และย้ำบ่อยครั้งเมื่อผู้รับคำปรึกษาแสดงพฤติกรรมเหล่านี้ออกมา จากครั้งแรกของกระบวนการให้คำปรึกษาจนถึงครั้งสุดท้าย พบว่า ผู้รับคำปรึกษารับรู้อารมณ์ของตนเองในปัจจุบันขณะเพิ่มขึ้น ยอมรับและเข้าใจถึงอารมณ์นั้น ๆ ในชีวิตประจำวัน รู้สึกสบายใจมากขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงก่อนเข้าสู่

กระบวนการให้คำปรึกษา ซึ่งได้ข้อมูลมาจากการบอกเล่าของผู้รับคำปรึกษาทุกคน และการสังเกตพฤติกรรมในขณะที่อยู่ในกระบวนการให้คำปรึกษา

2. เกิดการตระหนักรู้ในการกล้าเผชิญกับความรู้สึก

ผู้รับคำปรึกษากล้าเผชิญกับความรู้สึกที่เจ็บปวดที่เก็บกดเอาไว้ในใจ รวมไปถึงสิ่งกระตุ้นต่างๆ ที่ทำให้เกิดความกลัว ความรู้สึกที่อยากหลีกเลี่ยงไปจากสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ทั้งหลายได้ดีขึ้นโดยจากการเล่าเรื่องราวในอดีตอันขมขื่นที่เมื่อเริ่มต้นให้คำปรึกษาจะถูกปิดบังซ่อนเร้น ไม่กล้าเปิดเผย เมื่อเข้าสู่การให้คำปรึกษาในครั้งที่ 2 หรือ 3 เป็นต้นไป จึงกล้าที่จะถ่ายทอดออกมา พร้อมกับพฤติกรรมต่าง ๆ ที่สังเกตได้ ได้แก่ การร้องไห้ การเล่าพร้อมน้ำตา การแสดงอารมณ์โกรธ เกลียด เมื่อผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาสังเกตอารมณ์และความรู้สึกของตนเมื่อต้องพบเหตุการณ์เหล่านี้ เป็นการดึงชวนให้เกิดผลกระทบทางจิตใจ (Trigger) ออกมา ทำให้ผู้รับคำปรึกษารู้สึกเศร้าและเจ็บปวดมากยิ่งขึ้น และเมื่อเวลาผ่านไปสักระยะหนึ่ง ผู้รับคำปรึกษารู้สึกดีขึ้น โส่ใจ สิ่งที่ดีค้างอยู่ในใจได้ถูกระบายออกกับผู้พร้อมจะรับฟังปัญหาอย่างเข้าอกเข้าใจ (Empathy) การถูกถามว่า หากเกิดเหตุการณ์หรือความรู้สึกเช่นนี้อีกในชีวิตประจำวัน จะสามารถเผชิญกับความรู้สึกเหล่านี้ได้หรือไม่ ได้คำตอบว่า “สามารถที่จะอยู่กับความรู้สึกเหล่านี้ได้” และทำได้ดีกว่าเดิมก่อนเข้าสู่กระบวนการให้คำปรึกษา

นอกจากความรู้สึกโศกเศร้าเสียใจแล้ว ความรู้สึกมีความสุขก็เกิดขึ้นได้ในการให้คำปรึกษา เมื่อผู้เข้ารับคำปรึกษาเล่าเรื่องราวในด้านบวก ช่วงเวลาที่มีความสุขกับคนรักที่แม้จะเป็นอดีตไปแล้ว แต่ผู้รับคำปรึกษาสามารถเล่าได้อย่างมีความสุข สังเกตได้จากรอยยิ้มที่เกิดขึ้นขณะเล่า สีหน้า แววตาที่เปลี่ยนไปจากช่วงที่เล่าเกี่ยวกับปัญหาหรือความขัดแย้งกับคนรัก ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาอยู่กับความรู้สึกนี้ ให้จดจำเรื่องราวดี ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต ผลจากการให้คำปรึกษาครั้งแรกไปจนถึงครั้งสุดท้าย ผู้รับคำปรึกษาสามารถเผชิญกับความรู้สึกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ดียิ่งขึ้น

3. เกิดการตระหนักรู้ถึงวิธีแก้ปัญหาหรือหาทางออกให้กับวิกฤตความรักได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้รับคำปรึกษามีการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นโดยการตั้งประสบการณ์เดิมมาเป็นกรณีศึกษา ในขณะที่เข้ารับการให้คำปรึกษา จากเดิมที่เมื่อเกิดปัญหาแล้วจะเกิดภาวะเครียด ทุกข์ และหาทางออกไม่ได้ เมื่อเข้ารับการให้คำปรึกษาจะถูกให้ยกตัวอย่างปัญหานั้น ๆ แล้วถูกกระตุ้นให้ลองแก้ปัญหาใหม่อีกครั้งแม้เหตุการณ์จะผ่านไปแล้ว อย่างเช่นคำพูดหนึ่งที่ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นว่า “ถ้าเหตุการณ์ในวันนั้นเกิดขึ้นในขณะนี้ คุณจะแก้ปัญหายังไง” “ถ้าแฟนของคุณอยู่ตรงหน้าคุณในขณะนี้ คุณจะบอกเขาว่าอย่างไร” “วันนั้น เขาตำหนิดด้วยถ้อยคำที่รุนแรงจนคุณรับไม่ไหว ถ้าหากคุณมีโอกาสได้กลับไปอยู่ในสถานการณ์เดิมในครั้งนั้น คุณจะตอบกลับเขาไปอย่างไร”

ผลที่ได้รับจากการทดลอง ทำให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดประสบการณ์ใหม่ พบวิธีการที่พึงประสงค์นำไปใช้แก้ปัญหากหากเกิดเหตุการณ์ในลักษณะเดิมขึ้นอีก เนื่องจากผู้รับคำปรึกษาบางคนไม่กล้าที่จะตอบโต้หรือแสดงออกใด ๆ เพียงเพราะคิดว่าจะทำให้ความขัดแย้งบานปลาย แต่การแก้ปัญหายังสร้างสรรค์ ด้วยคำพูดที่ช้าลง น้ำเสียงที่นุ่มนวลขึ้น ร่วมกับสีหน้าท่าทางที่แสดงถึงความต้องการที่จะแก้ไขปัญหาร่วมกัน ทำให้คนรักมีท่าทีที่อ่อนลง รับฟังปัญหาและพร้อมที่จะหาทางออกร่วมกัน เพราะการทดลองที่เกิดขึ้นในขณะที่ให้คำปรึกษาได้ถูกนำไปใช้จริง และเห็นผลในเชิงบวก

ผลในเชิงบวกข้างต้นเกิดขึ้นกับผู้รับคำปรึกษา จำนวน 5 คน อีก 2 คน ยังรู้สึกว่าการทดลองนำไปปฏิบัติไม่ได้ผล หรืออาจจะต้องนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ส่วนอีก 1 คน ไม่ได้นำวิธีการนี้ไปใช้

4. เกิดการตระหนักรู้ถึงคำแนะนำของผู้ให้คำปรึกษาได้อย่างลึกซึ้ง

บ่อยครั้งที่ผู้รับคำปรึกษาไม่สามารถสงบสติอารมณ์ของตนเองได้จากการถูกกระตุ้นให้เล่าถึงเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนจิตใจผู้ให้คำปรึกษาจึงใช้วิธีการนำทางเพื่อให้รู้ถึงวิธีควบคุมอารมณ์ในขณะนั้น ซึ่งผลจากการใช้เทคนิคนี้ ทำให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถ

นำเอาไปใช้ในชีวิตจริงได้ดีในขณะที่เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง การถกเถียง ความรู้สึกไม่ได้รับการใส่ใจจากคนรัก การแสดงความเกรี้ยวกราดต่อคนรัก หรือคนรักกำลังแสดงความเกรี้ยวกราดต่อตน ผู้รับคำปรึกษาสามารถสงบนิ่งเพื่อให้ความรุนแรงเกิดขึ้นจากฝ่ายตรงกันข้ามเพียงฝ่ายเดียว และเมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง จะทำให้อารมณ์ของตนหรือคนรักเย็นลง จึงสามารถพูดคุยกันได้ดีและมีเหตุผลมากยิ่งขึ้น การที่ผู้ให้คำปรึกษาออกคำสั่งให้ผู้รับคำปรึกษาทำอะไรสิ่งหนึ่งที่ต้องฝืนตัวเองในขณะนั้น ระยะแรกมีผู้รับคำปรึกษา 2 คนที่ไม่ยอมรับเทคนิคนี้ และมีการโต้แย้งว่า เหตุใดถึงต้องออกคำสั่ง ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงเหตุผลว่า เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาปรับตัว หรือรับรู้อารมณ์ของตนเองในขณะนั้น หลังจากนั้น ในการเข้ารับการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป ผู้รับคำปรึกษา 2 คนนี้ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และเกิดผลในเชิงบวกคือ สามารถระงับอารมณ์ของตนได้ดีขึ้นเมื่อเกิดเหตุการณ์จริงในชีวิตประจำวัน

จากผลการวิจัยในข้อ 3 และข้อ 4 มีความขัดแย้งกันในเชิงเทคนิค โดยเทคนิคจากข้อ 3 ที่เน้นให้ผู้รับคำปรึกษาตอบโต้กับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง และข้อ 4 ที่คำสั่งบางคำสั่งที่เน้นให้ผู้รับคำปรึกษาหนึ่ง และใช้สติไตร่ตรอง แต่ผลที่ได้รับกลับเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ผู้เข้ารับคำปรึกษาพึงพอใจในทั้ง 2 เทคนิค เพียงแต่สามารถนำมาใช้ในช่วงเวลาที่แตกต่างกันไปตามแต่ละบริบท

อภิปรายผล

การเสริมสร้างการตระหนักรู้ของผู้มีปัญหาความรักโดยการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ ผู้วิจัยได้ยึดแนวคิดทฤษฎีสามเหลี่ยมความรักของสเตอร์นเบิร์กที่สามารถอธิบายรูปแบบความรักได้อย่างชัดเจนมาเป็นกรอบความคิดเพื่อนำไปสู่กระบวนการให้คำปรึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของโอโนจิโกเฟีย (Onojigohfia, 2020) ที่อภิปรายผลการวิจัยด้วยโมเดลความรัก (New Theory (The Quadruple Framework)) ว่าความรักมีวงจร (Love Cycle) จากรักกันมากจนถึงเลิกรักหรือหมัดรัก ในขณะที่ผลการวิจัยของแอดเคอร์และเดวิส (Acker & Davis, 1992) แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์รักแบบจริงจัง เช่น แต่งงานกันแล้วทำให้

มีความผูกพัน (Commitment) ที่สูง แม้ความเสน่หา (Passion) จะลดลง แต่ความใกล้ชิด (Intimacy) ยังคงเดิม และการศึกษาของพินดาพร จงราเชนทร์ (2559) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรูปแบบความรักตามทฤษฎีสามเหลี่ยมความรักที่ไม่แตกต่างกัน

การนำทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ 4 เทคนิคมาใช้ในการเสริมสร้างการตระหนักรู้ของผู้มีปัญหาความรักได้ผลคือ ผู้รับคำปรึกษาเกิดการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเองในขณะที่เข้าสู่กระบวนการให้คำปรึกษา ทั้งอารมณ์ทุกข์เศร้า อารมณ์สุข ที่แสดงออกด้วยพฤติกรรมที่ตรงตามอารมณ์ ในขณะที่เดียวกันก็มีการแสดงพฤติกรรมในทางตรงกันข้ามกับอารมณ์ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตนผู้รับคำปรึกษาล้าเฉียดกับความรู้สึกเจ็บปวดที่เก็บกดเอาไว้ในใจ แม้ความรู้สึกเหล่านี้จะเป็นความรู้สึกที่ไม่พึงปรารถนา แต่เข้าใจและยอมรับได้ พร้อมทั้งจะอยู่กับอารมณ์ความรู้สึกนั้นจนในที่สุดสามารถก้าวข้ามและรู้สึกว่าเป็นเรื่องปกติในชีวิตคู่หากต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ อีกทั้งการอยู่กับความรู้สึกที่มีความสุข หรือภาพจำที่งดงามในอดีตของความรัก จะช่วยเสริมสร้างความสุขในขณะปัจจุบันได้ นอกจากนี้ผู้รับคำปรึกษายังเกิดการตระหนักรู้ถึงวิธีแก้ปัญหาหรือหาทางออกให้กับวิกฤตความรักได้ ด้วยการยกตัวอย่างเหตุการณ์ในอดีตมาเป็นกรณีศึกษาแล้วหาทางแก้ไขใหม่ในขณะที่อยู่ในกระบวนการให้คำปรึกษา หลังจากนั้นนำไปปฏิบัติจริง ผลที่ได้คือ ผู้รับคำปรึกษาเกิดประสบการณ์ใหม่ พบวิธีที่จะนำไปใช้กับปัญหาอันอาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคตอีกทั้งเทคนิคการนำทางทำให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการตระหนักรู้ถึงคำแนะนำจากผู้ให้คำปรึกษา ทำให้เกิดการยั้งคิด สงบสติอารมณ์ และนำไปใช้ในชีวิตจริงได้เป็นอย่างดี

การให้คำปรึกษาตามแนวทฤษฎีเกสตัลท์ที่เน้นการเห็นผลในด้านการตระหนักรู้สอดคล้องกับการศึกษาของอังคณา หมอนทอง (2558) ที่ใช้เกมการสนทนาในการช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการตระหนักรู้ในด้านความคิด การกระทำ หรือคำพูดที่แสดงออกมาโดยการแสดงบทบาททางอารมณ์ที่ผู้รับคำปรึกษาได้เผชิญกับความจริงที่เกิดขึ้น เกิดความเข้าใจถึงการยืดหยุ่นในการใช้ชีวิตและยังเป็นไปตามงานเขียนของ Schulz (2018) ที่รวบรวมผลของการศึกษาการบำบัด

คู่รักด้วยทฤษฎีเกสตัลท์ (Gestalt Couples Therapy) ว่า การให้คำปรึกษาทำให้คู่รักสามารถหาทางออกได้ด้วยตนเองการเล่าประสบการณ์ในอดีตช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้ฝึกฝนรูปแบบใหม่ในการตอบโต้กับคู่รัก การจำลองสถานการณ์ด้วยบทบาทสมมติในการตอบโต้ซึ่งกันและกันช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้เรียนรู้ที่จะแก้ไขปัญหาจากการสื่อสารด้วยคำพูดช่วยฟื้นฟูเจตคติเชิงการโต้ตอบที่ขาดหายไปจากชีวิตคู่ การใช้เทคนิคในการทดลองต้องมีความเหมาะสมกับสถานการณ์และต้องได้รับการออกแบบมาเพื่อใช้ในการให้คำปรึกษาแต่ละครั้งถึงจะส่งผลดีต่อผู้รับคำปรึกษาส่วนการศึกษาของโอลิเวรี Olivieri & Fiebert (2013) ที่ใช้เทคนิคการทดลองโดยการจินตนาการถึงแม่ของผู้รับคำปรึกษากำลังนั่งอยู่ที่เก้าอี้ว่างตัวหนึ่ง (Empty Chair) สนทนากับตนเกี่ยวกับการแต่งงานและครอบครัว และยังใช้เทคนิคการแสดงท่าทางและบทสนทนาที่มาจากประสบการณ์ความขัดแย้ง 2 ทิศทางผ่านคำขวัญ (Motto) คือ ทิศทางที่เป็นความกลัว (Fearful) ข้อความว่า “อย่าทำร้ายฉัน” และทิศทางที่เป็นความกล้าหาญ (Brave) ข้อความว่า “ฉันไม่กลัวคุณ” ผลจากการทดลองทำให้ผู้รับคำปรึกษาเห็นว่าด้านที่หวาดกลัวนั้นเชื่อมโยงเข้ากับความรักที่มีต่อครอบครัวของตนเองและด้านที่กล้าหาญได้ให้กำลังใจและศรัทธาในการฟื้นฟูความรัก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการใช้เทคนิคทั้ง 4 เทคนิคของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ได้ผลค่อนข้างเป็นที่น่าพอใจ มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการให้คำปรึกษาที่เน้นการเสริมสร้างการตระหนักรู้ของผู้รับคำปรึกษาที่ประสบปัญหาในด้านความรัก แต่ต้องเลือกเทคนิคที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบท ลักษณะปัญหาและนิสัยของผู้รับคำปรึกษาที่มีความแตกต่างหลากหลาย ซึ่งผู้ให้คำปรึกษาสามารถคัดกรองได้ก่อนจากขั้นตอนแรกของการให้คำปรึกษานั้นคือขั้นการสร้างสัมพันธภาพยึดหรือลดเวลาในแต่ละครั้ง เพิ่มหรือลดจำนวนครั้งได้ตามความเหมาะสม จนเข้าสู่การยุติการให้คำปรึกษาได้ในที่สุด

นอกจากนั้นผลการวิจัยยังเป็นประโยชน์ต่อผู้มีปัญหาความรักเพื่อการเข้าพบนักจิตวิทยาให้คำปรึกษา โดยมองเห็นว่าการเข้าสู่กระบวนการให้คำปรึกษาสร้างประโยชน์ในการจัดการปัญหาได้และไม่ใช้เรื่องผิดปกตินานาอับอายแต่ประการใด อีกทั้งผู้สนใจศึกษาในด้านจิตวิทยาได้เห็นมุมมองของการให้คำปรึกษาด้วยทฤษฎีเกสตัลท์เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับตนเองในชีวิตประจำวัน ทั้งปัญหาในด้านความรักและปัญหาอื่น ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาเพียงทฤษฎีเดียว คือ ทฤษฎีเกสตัลท์ และเลือกใช้เทคนิคเพียง 4 เทคนิค หากผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาอื่นร่วมด้วย หรือเลือกที่จะบูรณาการเทคนิคต่าง ๆ จากหลากหลายทฤษฎี จะทำให้ผู้วิจัยมีตัวเลือกเพิ่มขึ้นในการนำมาสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัย หรือโปรแกรมการให้คำปรึกษาเพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้รับคำปรึกษากลุ่มเป้าหมาย และการเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาชัดเจนเพียงด้านใดด้านหนึ่ง เช่น การหย่าร้าง การนอกใจ การหึงหวง การแสดงออกที่รุนแรงต่อคู่รัก การเฉยชา การไม่ให้ความสำคัญในบทบาทของการเป็นสามีหรือภรรยาที่ดี เป็นต้น จะทำให้การศึกษาในครั้งต่อไปได้ปัญหาที่ชัดเจนในประเด็นนั้น ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปสู่การแก้ปัญหาสังคมที่มาจากคู่รัก และกลุ่มสังคมที่เล็กที่สุดแต่มีคุณค่าที่สุดนั่นคือ “ครอบครัว”

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต. (2562). 7 วิธีเยียวยาหลังแฟนเท.จาก <https://www.dmh.go.th/news-mh/view.asp?id=29870>

ประดิษฐ์ อรุณย์ และ สมร ทองดี. (2551). แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้การปรึกษา. ในทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้การปรึกษา หน่วยที่ 1-8. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

พนิตาพร จงราเชนทร์. (2559). รูปแบบความรักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารศิลปศาสตร์ประยุกต์. 9(2), 29-33.

ลิขิต กาญจนภรณ์. (2551). ทฤษฎีและแนวทางการปฏิบัติในการให้การปรึกษาแบบเกสตัลท์ในทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้การปรึกษา หน่วยที่ 1-8. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

วัชร ทรัพย์มี. (2556). ทฤษฎีให้บริการปรึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อังคณา หมอนทอง. (2558). ผลการศึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยบูรพา.

อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2545). จิตวิทยาชีวิตคู่และการบำบัดคู่สมรส. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.

Acker, M. & Davis, M. H. (1992). Intimacy, Passion and Commitment in Adult Romantic Relationships: A Test of the Triangular Theory of Love. *Journal of Social and Personal Relationships*. 9(1), 21-50.

Corey, G. (2013). *Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy*. 9th ed. California: Brooks/Cole.

Fisher, H. (2006). The Drive to Love: The Neural Mechanism for Mate Selection. In R. J. Sternberg & K. Weis (Eds.), *The New Psychology of Love*, 87–115. London: Yale University Press.

Lancer, D. (2018, Jan 22). The Psychology of Romantic Love. In *Psych Central*. Retrieved 5 October 2020, from <https://psychcentral.com/lib/the-psychology-of-romantic-love/>

- Olivieri, M & Fiebert, M. (2013). Integrating couple polarities through Gestalt Counseling. *International Review of Social Sciences and Humanities*. 5(1), 164-174.
- Onojighofia, T. (2020, May 19). Towards a Comprehensive Theory of Love: The Quadruple Theory. *Hypothesis and Theory Article*. Retrieved from <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2020.00862/full>
- Schulz, F. (2018). Gestalt Couples Therapy. *British Gestalt Journal*. 27(1), 21-30.
- Sharf, R. S. (2012). *Theories of Psychotherapy and Counseling Concepts and Cases*. 5thed. Canada: Nelson Education, Ltd.
- Sternberg, R. J. (1986). A triangular theory of love. *Psychological Review*, 93, 119-135.
- _____. (1988). Triangulating love. In R. J. Sternberg & M. L. Barnes (Eds.), *The Psychology of Love*. 119-138. New Haven, CT: Yale University Press.
- The Psychology behind Love and Romance. (2016). *Counseling and Psychology*. Georgia: South University. Retrieved from <https://www.southuniversity.edu/news-and-blogs/2016/08/the-psychology-behind-love-and-romance-70700>

**ทัศนคติ ความไว้วางใจ และส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่ส่งผลต่อการ
ตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊กของบุคคลกลุ่มเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์ในเขต
กรุงเทพมหานคร**

**The Effects of Attitude, Trust and Online Marketing Mix Factors on Purchase
Decisions Made by Generation X Consumers in Bangkok to Buy
Products through Facebook**

สุภารัตน์ ศรีสว่าง (Suparat Srisawang)¹ ถนอมพงษ์ พานิช (Thanompong Panich)²

Received: April 22, 2021

Revised: June 25, 2021

Accepted: June 26, 2021

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสำคัญและอิทธิพลของทัศนคติ ความไว้วางใจและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊กของบุคคลกลุ่มเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริโภคที่เคยซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊กที่มีอายุในช่วงระหว่าง 41-55 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าที่แบบ Independent การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติ ความไว้วางใจ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การรักษาความเป็นส่วนตัว และการให้บริการส่วนบุคคลมีความสำคัญระดับมากต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก

ส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ด้านการส่งเสริมทางการตลาดมีความสำคัญระดับปานกลางต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก และพบว่าทัศนคติด้านอารมณ์ด้านพฤติกรรม และด้านความรู้ความเข้าใจ ความไว้วางใจด้านความเชื่อถือ ด้านความเชื่อมั่น และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ด้านราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การรักษาความเป็นส่วนตัว และการให้บริการส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊กของบุคคลกลุ่มเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์ในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์, ทัศนคติ, ความไว้วางใจ, การตัดสินใจซื้อ

Abstract

The objectives of this independent study were to examine the importance of attitude, trust and online marketing mix factors to purchasing decisions made by generation X consumers (Gen X) to buy products through the Facebook channel and specifically, to investigate the effects of attitude, trust and online marketing mix factors on Facebook purchasing decisions made by Gen X in Bangkok. The samples used in the study comprised 400 consumers in Bangkok who had

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาด
M.B.A. Student, Marketing.

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
Advisor, Rajamangala University of Technology
Thanyaburi

experience in online shopping through Facebook and were aged between 41 and 55 years old. They were selected by using the convenience sampling method. The instrument used to collect data was a questionnaire. Statistical methods used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, independent samples t-test, one-way ANOVA, and multiple regression.

The study results indicated that attitude, trust and online marketing mix components: product, price, place, privacy and personalization were sufficiently important enough to affect these consumers Facebook purchasing decisions while the promotion component of online marketing mix factors was of moderate importance in affecting the purchasing decision. Furthermore, it was found that the affective, behavioral and cognitive components of attitude, dimensions of trust: reliability and confidence, and online marketing mix components comprising price, place, personalization, and privacy demonstrated effects on the Facebook purchasing decisions made by Gen X in Bangkok at a statistically significant level of .05.

Keywords: online marketing mix, attitude, trust, purchasing decision

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวโน้มของเทคโนโลยีและอุปกรณ์การสื่อสารที่พัฒนาอย่างรวดเร็วส่งผลให้การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนเปลี่ยนไปตามยุคสมัย มนุษย์มีการพึ่งพาเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น พฤติกรรมของผู้บริโภคจึงเปลี่ยนแปลง ปัจจุบันช่องทางการสื่อสารที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก คือ ช่องทางออนไลน์ ธุรกิจเองก็มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการทำ โดยธุรกิจหันมาใช้ช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการผ่าน Social Media ผ่าน Application ต่างๆ เช่น Facebook Integral ฯลฯ โดยเฉพาะอย่าง

ย่ง เฟซบุ๊ก (Facebook) ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้หลากหลายกลุ่ม รวมไปถึงสามารถเข้าถึงเป้าหมายได้รวดเร็ว ตลอด 24 ชั่วโมง ที่มี IOT Facebook จึงเป็นตัวเลือกที่ได้รับความนิยมสำหรับลูกค้าหลากหลายกลุ่มที่ไม่มีเวลาในการซื้อหาสินค้าต่างๆ ผ่านทางช่องทางห้างสรรพสินค้าหรือร้านค้า และยังเป็นทางเลือกระยะเวลาในการหาสินค้า Application Facebook ที่เป็นที่นิยมเป็นอย่างมากของผู้ใช้งานหลายกลุ่ม ทำให้เป็นที่ดึงดูดของผู้ประกอบการ เพราะเฟซบุ๊ก (Facebook) มีการโปรโมทการขายสินค้าผ่านการยิงแอดที่ทำให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้ากลุ่มเป้าหมายที่ผู้ขายต้องการได้อย่างแม่นยำ ตรงกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด ทำให้ธุรกิจขายสินค้าออนไลน์ผ่านทางช่องทาง เฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นที่นิยมเป็นอย่างมาก ในปี ค.ศ. 2019 เฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นหนึ่งในแพลตฟอร์มที่มีผู้ใช้งานจำนวนมากจากสถิติโลก Facebook อยู่ในอันดับ 1 จากการสำรวจของ WeAreSocial และ Hootsuite และประเทศไทยมีผู้ใช้งาน Facebook มากที่สุดเป็นอันดับ 8 ของโลก อยู่ที่ 47 ล้านบัญชี โดยจากสถิติ Social Media ที่ได้รับความนิยมในการใช้งานมากที่สุดในปี ค.ศ. 2019 อันดับ 1 คือ Facebook พฤติกรรมการซื้อสินค้าและบริการผ่าน Social Media เฟซบุ๊ก (Facebook) ของแต่ละ GEN มีแนวโน้มที่ความสนใจในส่วน Social Media เฟซบุ๊ก (Facebook) ที่เพิ่มขึ้น โดยประชากรไทย 67 ล้านคน จะพบว่าสัดส่วนโครงสร้างประชากรจะแบ่งเป็นกลุ่ม Greatest Gen (3 แสนคน) Silent Gen (5.4 ล้านคน) Baby Boomer (15 ล้านคน) Gen X (16.6 ล้านคน) Gen Millennials Y (19 ล้านคน) และ Gen Z (10.6 ล้านคน) GEN X เป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยสนใจเนื่องจากด้วยลักษณะอาชีพและอายุของบุคคลกลุ่ม GEN X มีอำนาจการซื้อค่อนข้างสูงเนื่องจากมีลักษณะอาชีพและรายได้ที่มั่นคง รวมไปถึงมีขนาดกลุ่มที่ใหญ่แต่ยังคงมีอุปสรรคในการทำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์อยู่หลากหลายประเด็นที่ผู้บริโภคกังวลเพราะผู้ซื้อและผู้ขายออนไลน์อยู่คนละที่ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบสินค้าและบริการได้ รวมไปถึงปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ด้านทัศนคติ ด้านความไว้วางใจ และด้านส่วนประสมทางการตลาด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจซื้อผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
2. เพื่อศึกษาทัศนคติที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อผ่าน เฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความไว้วางใจที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุตั้งแต่ 41-55 ปี เนื่องจากเป็นช่วงอายุของ GEN X ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการวิจัย ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนโดยประมาณทั้งหมด 385 ราย คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973 p. 125) ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง
2. เวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจะใช้เวลาตั้งแต่เริ่มตั้งแต่ 1 ธันวาคม พุทธศักราช 2563 ถึง 30 ธันวาคม พุทธศักราช 2563
3. สถานที่เก็บข้อมูล คือ ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
4. สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน
2. ทัศนคติที่ต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน
3. ความไว้วางใจที่ต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน

4. ส่วนประสมทางการตลาด มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม เรื่อง ทัศนคติ ความไว้วางใจ และส่วนประสมทางการตลาด มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มีการศึกษาค้นคว้างานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้จัดทำแบบสอบถามขึ้นมาใหม่ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) แบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ซึ่งลักษณะของคำถามจะมีคำตอบหลายตัวเลือกและเป็นแบบสอบถามคำถามปลายปิด 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามด้านทัศนคติ ประกอบด้วยคำถาม 3 ด้าน รวม 9 ข้อ ลักษณะเป็นคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ 2) ด้านอารมณ์ 3) ด้านพฤติกรรม

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามด้านความไว้วางใจ ประกอบด้วย คำถาม 3 ด้าน รวม 10 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับ 1) ด้านความเชื่อถือ 2) ความเชื่อมั่น 3) ด้านความซื่อสัตย์

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามด้านส่วนประสมทางการตลาด ประกอบด้วย คำถาม 6 ด้าน รวม 21 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับ 1) ด้านผลิตภัณฑ์ 2) ด้านราคา 3) ด้านช่องทางจัดจำหน่าย 4) ด้านการส่งเสริมการตลาด 5) ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว 6) ด้านการให้บริการส่วนบุคคล

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามด้านการตัดสินใจ ประกอบด้วย คำถาม 5 ขั้นตอน รวมทั้งสิ้น 5 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับ 1)

ขั้นตอนการรับรู้ถึงปัญหา 2) ขั้นตอนการค้นหาข้อมูล
3) ขั้นตอนการประเมินทางเลือก 4) ขั้นตอนการตัดสินใจซื้อ 5) ขั้นตอนพฤติกรรมหลังการซื้อ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระตามหัวข้องานวิจัย

2. ออกแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามแจกตามจำนวนที่กำหนดเมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมาแล้ว นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความครบถ้วนเพื่อนำไปศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการในช่วงตั้งแต่ 1 ธันวาคม ถึง 30 ธันวาคม พุทธศักราช 2563 โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริโภคที่เคยซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊กและมีอายุในช่วงระหว่าง 41-55 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ชุด ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องทัศนคติ ความไว้วางใจ และส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่มผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติสำเร็จรูปดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลทัศนคติความไว้วางใจส่วนผสมทางการตลาดออนไลน์และกระบวนการตัดสินใจซื้อวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การทดสอบสมมติฐานที่ 1 วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test, One-way ANOVA และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe

4. การทดสอบสมมติฐานที่ 2-4 วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประชากรศาสตร์

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ได้ดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 64.25 และเป็นเพศชาย จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 35.75 ตามลำดับ

จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 46-49 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 รองลงมาอายุ 41 - 43 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.75 อายุ 44 - 45 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 23.75 มีอายุ 50 - 53 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.50 และอายุ 54-55 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.75 ตามลำดับ

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 30.75 รองลงมา เป็นระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.75 ระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ระดับการศึกษานุปริญญา/ปวส. จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 ระดับการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5 และระดับการศึกษามากกว่าปริญญาโท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 ตามลำดับ

จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุมีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 รองลงมาอาชีพพนักงานบริษัท/องค์กรเอกชน จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.75 มีอาชีพรับราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 อาชีพอื่น ๆ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 และมีอาชีพ

เกษตรกร/ชาวสวน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.25 ตามลำดับ

จำแนกตามความถี่ในการซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความถี่ในการซื้อ 2 ครั้งต่อเดือน จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 รองลงมามีความถี่ในการซื้อ 1 ครั้งต่อเดือน จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 มีความถี่ในการซื้อ 3 ครั้งต่อเดือน จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 19.75 ความถี่ในการซื้อ มากกว่า 4 ครั้งต่อเดือน จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50 และมีความถี่ในการซื้อ 4 ครั้งต่อเดือน จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.25 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ

กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับความสำเร็จของด้านทัศนคติที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อันดับแรก คือ ด้านความรู้และความเข้าใจ ในส่วนของการรู้จักการซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นอย่างดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 อันดับที่ 2 รองลงมา คือ ด้านอารมณ์ในการซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นสิ่งที่ง่ายดาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 อันดับที่ 3 ด้านการเข้าใจกระบวนการซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 อันดับที่ 4 ด้านพฤติกรรมในการซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ด้วยตัวเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 อันดับที่ 5 ด้านอารมณ์ในเรื่องของความประทับใจในการซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 อันดับที่ 6 ด้านอารมณ์ในส่วนความชื่นชอบในการซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 อันดับที่ 7 ด้านความรู้และความเข้าใจ ในส่วนของการแนะนำให้บุคคลอื่นๆ ให้ซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 อันดับที่ 8 ด้านพฤติกรรม ในส่วนของ ความสนใจเกี่ยวกับการซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และอันดับที่ 9 ด้านพฤติกรรม ในส่วนของการซื้อ

สินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ให้บุคคลอื่นๆ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.44 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความไว้วางใจ

กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับความสำเร็จของด้านความไว้วางใจที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อันดับแรก คือ ด้านความเชื่อถือ ในส่วนของกระบวนการซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 อันดับที่ 2 รองลงมาด้านความซื่อสัตย์และโปร่งใสในส่วนของบริษัท เฟซบุ๊ก (Facebook) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 อันดับที่ 3 ด้านความเชื่อถือในส่วนของสินค้าและบริการที่ซื้อผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 อันดับที่ 4 ด้านความน่าเชื่อถือในส่วนของความน่าเชื่อถือคำแนะนำหรือโฆษณาสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 อันดับที่ 5 ด้านความเชื่อมั่นในส่วนของความเชื่อมั่นและมั่นใจในสินค้าและบริการที่ซื้อผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 อันดับที่ 6 ด้านความเชื่อมั่นในส่วนของความเชื่อมั่นต่อชื่อเสียงของเฟซบุ๊ก (Facebook) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 อันดับที่ 7 ด้านความซื่อสัตย์ในส่วนของการแสดงข้อมูลชัดเจนด้วยความซื่อสัตย์ของสินค้าและบริการที่จัดจำหน่ายเฟซบุ๊ก (Facebook) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 อันดับที่ 8 ด้านความเชื่อมั่น ในส่วนของความเชื่อมั่นในกระบวนการชำระเงินสินค้าที่ซื้อผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 อันดับที่ 9 ด้านความซื่อสัตย์ในส่วนของความตรงไปตรงมาของข้อมูลสินค้าที่จำหน่ายผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 และ อันดับที่ 10 ด้านความซื่อสัตย์ในส่วนของความซื่อสัตย์ไม่ฉ้อโกง ลูกค้านของผู้ขายสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับส่วน ประสมทางการตลาด (6P's)

กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วน
ประสมทางการตลาด (6Ps) ที่ผลต่อการตัดสินใจซื้อ
สินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ใน
เขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อันดับแรก คือ
ด้านด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 รองลงมา
คือ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
3.61 ด้านด้านราคา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ด้านการ
รักษาความเป็นส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ด้าน
การให้บริการส่วนบุคคลค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 และด้าน
ด้านการส่งเสริมทางการตลาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35
ตามลำดับ

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการ ตัดสินใจ

ผลจากการศึกษาปัจจัยด้านการตัดสินใจ ที่ผล
ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) มี
ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับ
มาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจ
ที่ผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook)
ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร อันดับแรก
คือ สินค้าและบริการที่เฟซบุ๊ก (Facebook) มีการ
แนะนำและโฆษณากระตุ้นให้มีความต้องการซื้อสินค้า
และบริการมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 รองลงมา
คือ สามารถแสวงหาข้อมูลสินค้าและบริการผ่าน
เฟซบุ๊ก (Facebook) ได้อย่างง่ายดาย มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.70 สามารถเปรียบเทียบราคาและค้นหา
สินค้าได้ด้วยตัวเองทำให้สามารถตัดสินใจซื้อสินค้า
ผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ได้ง่ายขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
3.60 การแนะนำการซื้อสินค้าและบริการผ่านเฟซบุ๊ก
(Facebook) ให้กับคนในครอบครัวหรือผู้ที่รู้จักใช้
บริการต่อไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 และการตัดสินใจ
ซื้อสินค้าและบริการผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) เสมอๆ
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ตามลำดับ

ส่วนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมี
ผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook)
ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร

ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม
ตัวอย่าง (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง
เดียว (One - way ANOVA) ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล
กับกระบวนการตัดสินใจซื้อ พบว่า ด้านปัจจัยด้านอายุ
ด้านระดับการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านความถี่ในการ
ซื้อที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่าน
เฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพ-
มหานคร ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านทัศนคติที่แตกต่างกัน
ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook)
ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่าง
กันทดสอบความแตกต่างวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ
(Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Enter
ระหว่างปัจจัยด้านทัศนคติกับกระบวนการตัดสินใจซื้อ
พบว่า ทัศนคติในส่วนของด้านความรู้ความเข้าใจ
ขั้นตอนการรับรู้ปัญหา มีค่า Sig .01 และขั้นตอนการ
ตัดสินใจซื้อ มีค่า Sig .01 ด้านอารมณ์ ในขั้นตอนการ
รับรู้ปัญหา มีค่า Sig .01 ขั้นตอนการค้นหาข้อมูล มีค่า
Sig .00 ขั้นตอนการประเมินทางเลือก มีค่า Sig .01
ขั้นตอนการตัดสินใจซื้อ มีค่า Sig .05 ขั้นตอนพฤติกรรม
หลังการซื้อ มีค่า Sig .00 และด้านพฤติกรรม พบว่า-
ขั้นตอนการรับรู้ปัญหา ขั้นตอนการค้นหาข้อมูล ขั้นตอน
การประเมินทางเลือก ขั้นตอนการตัดสินใจซื้อขั้นตอน
พฤติกรรมหลังการซื้อ มีค่า Sig .00

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยความไว้วางใจที่แตกต่างกัน
ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก
(Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร
ที่แตกต่างกันทดสอบความแตกต่างวิเคราะห์ถดถอย
เชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี
Enter ระหว่างปัจจัยด้านความไว้วางใจกับกระบวนการ
ตัดสินใจซื้อ พบว่า ความไว้วางใจในด้านความ
น่าเชื่อถือ ขั้นตอนการรับรู้ปัญหา มีค่า Sig .00
ขั้นตอนการตัดสินใจซื้อ มีค่า Sig .05 และขั้นตอน
พฤติกรรมหลังการซื้อ มีค่า Sig .05 ด้านความเชื่อมั่น

ขั้นตอนการการรับรู้ปัญหา Sig .01 ขั้นตอนการค้นหาข้อมูล ขั้นตอนการประเมินทางเลือก ขั้นตอนการตัดสินใจซื้อ ขั้นตอนพฤติกรรมหลังการซื้อ มีค่า Sig .00 และด้านความซื่อสัตย์ ขั้นตอนการรับรู้ปัญหามีค่า Sig .00 และ ขั้นตอนการค้นหาข้อมูลมีค่า Sig .05

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยความไว้วางใจที่แตกต่างกัน ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกันการทดสอบความแตกต่างวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Enter ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับกระบวนการตัดสินใจซื้อพบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนการรับรู้ปัญหา ขั้นตอนการค้นหาข้อมูล ขั้นตอนพฤติกรรมหลังการซื้อ มีค่า Sig .00 ขั้นตอนการประเมินทางเลือกมีค่า Sig .01 ด้านราคา ขั้นตอนการรับรู้ปัญหามีค่า Sig .00 ขั้นตอนการตัดสินใจซื้อ มีค่า Sig .05 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ขั้นตอนการรับรู้ปัญหา ขั้นตอนการค้นหาข้อมูล ขั้นตอนการประเมินทางเลือก ขั้นตอนการตัดสินใจซื้อ มีค่า Sig .00 ขั้นตอนพฤติกรรมหลังการซื้อ มีค่า Sig .01 ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว ขั้นตอนการรับรู้ปัญหา ขั้นตอนการประเมินทางเลือก มีค่า Sig .00 ขั้นตอนการตัดสินใจซื้อ มีค่า Sig .01 ด้านการให้บริการส่วนบุคคล ขั้นตอนการรับรู้ปัญหา ขั้นตอนการตัดสินใจซื้อ ขั้นตอนพฤติกรรมหลังการซื้อ มีค่า Sig .00 และ ขั้นตอนการประเมินทางเลือกมีค่า Sig .05

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่มีความสำคัญที่เป็นประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกันพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และความถี่ในการซื้อส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตพิสุทธิ์ รัตนพงศ์ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้บริการ และส่วนประสมทางการตลาด

ต่อการใช้บริการธุรกิจโรงแรมระดับ 4 ดาวของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในเขตอำเภอหาดใหญ่ พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีระดับความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาดต่อการเลือกใช้บริการโรงแรมระดับ 4 ดาวในเขตอำเภอหาดใหญ่ ต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 25-35 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001 – 35,000 บาท

ปัจจัยด้านทัศนคติที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน ในภาพรวมอยู่ในระดับความสำคัญระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มากที่สุด คือ ด้านความรู้และความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมริษา พรหมพิทาทร (2563) ที่ศึกษาเรื่อง ทัศนคติและกลยุทธ์การใช้พนักงานขายตรงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรขายตรง (ประเภทปุย) ของผู้บริโภคในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี พ.ศ. 2563 ที่พบว่าทัศนคติของผู้บริโภคมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าเกษตรขายตรง (ประเภทปุย) ของผู้บริโภคในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สมการถดถอยของทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าเกษตรขายตรง = $0.739 + 0.197$ (ด้านความรู้ความเข้าใจ) + 0.227 (ด้านความรู้สึก) + 0.390 (ด้านพฤติกรรม) แสดงว่าทัศนคติด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรม มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าเกษตรขายตรง (ประเภทปุย) ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปัจจัยด้านความไว้วางใจที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน ในภาพรวมอยู่ในระดับความสำคัญระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อันดับแรก คือ ด้านความเชื่อถือซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยความไว้วางใจเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการขายผ่านทางเฟซบุ๊ก ดังแนวคิดของ วสันต์ ขวลิตรกุล (2559) ที่ได้กล่าวถึงความไว้วางใจว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน และการรักษาความไว้วางใจสามารถที่จะรักษฐานลูกค้าที่มีอยู่ไว้ได้เป็น

อย่างดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจารณ์ มโนปราโมทย์ (2556) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านสังคมออนไลน์ (อินสตาแกรม) ของประชากรในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านความไว้วางใจ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านสังคมออนไลน์ของประชากรในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจิตาภา ทัดหอม (2558) ที่ทำการศึกษาการตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ความไว้วางใจและคุณภาพของระบบสารสนเทศที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านช่องทางการถ่ายทอดสดเฟซบุ๊กไลฟ์ (Facebook Live) ของผู้บริโภคออนไลน์ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยความไว้วางใจมีอิทธิพลสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านช่องทางการถ่ายทอดสดเฟซบุ๊กไลฟ์ของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร

ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด (6Ps) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่ม GEN X ในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน ในภาพรวมอยู่ในระดับความสำคัญระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงตาม พบว่า อันดับแรก คือ ด้านความเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ สมานพิทักษ์วงศ์ และคณะ (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคในเขตจังหวัดสงขลา พบว่าการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคในเขตจังหวัดสงขลาให้ความสำคัญต่อส่วนประสมการตลาดทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญด้านผลิตภัณฑ์มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านราคา ส่วนด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว ผู้บริโภคให้ความสำคัญน้อยที่สุด นอกจากนี้ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภค ด้านอายุ รายได้ และการศึกษาที่แตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อส่วนประสมการตลาดโดยรวมด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการให้บริการแบบเจาะจง และด้านการรักษาความเป็นส่วนตัวแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิริเพ็ญ มโนศิลปกร (2551) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริโภคในจังหวัดขอนแก่น และ ทณทิมา เชื้อเขียว (2550) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมในการซื้อสินค้าและบริการผ่านเว็บไซต์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ

ผู้บริโภคในจังหวัดเชียงใหม่ โดยผลการวิจัยของทั้งสองพบว่า ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเลือกซื้อสินค้าและบริการมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความถี่ในการซื้อ 2 ครั้งต่อเดือน รองลงมา มีความถี่ในการซื้อ 1 ครั้งต่อเดือน ผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลในส่วนนี้ทำการพยากรณ์ยอดขาย และทำให้การสต็อกสินค้ามีประสิทธิภาพ

2. จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ในส่วนของข้อมูลในด้านนี้ ทางผู้ประกอบการสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการยิงแอดโฆษณา และในส่วนของบริษัท เฟซบุ๊ก (Facebook) สามารถนำไปกำหนดประกอบการทำกลยุทธ์ทางการตลาด

3. จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ในกลุ่ม Gen X อยู่ในช่วงอายุ 46-49 ปี เป็นกลุ่มเป้าหมายที่น่าสนใจหากผู้ประกอบการต้องการทำการตลาดกลุ่มนี้ต้องทำการสร้างเครื่องมือทางการตลาดที่เหมาะสม

4. จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค มีนัยสำคัญในปัจจัยด้านทัศนคติ ความไว้วางใจ และส่วนประสมทางการตลาด ดังนั้นผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับปัจจัยเหล่านี้

5. จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่ม GenX ที่มีการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี ดังนั้น ผู้ประกอบการต้องทำการตลาดที่ครอบคลุมช่องทางการเข้าถึงชีวิตประจำวันของกลุ่มนี้

6. จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่ม GenX ที่มีการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ส่วนใหญ่มีรายได้ 20,001 – 30,000 บาท ทำให้แสดงให้เห็นถึงอำนาจของการซื้อ ดังนั้น จึงเป็นโอกาสของผู้ประกอบการ

7. จากการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ด้านทัศนคติ ในส่วนด้านพฤติกรรม ในส่วนของการซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ให้บุคคลอื่นๆ ยังมีระดับความสำคัญที่น้อย ทางบริษัทเฟซบุ๊ก(Facebook) ควรส่งเสริมทางด้านการตลาดเพื่อกระตุ้นพฤติกรรม การซื้อสินค้าให้บุคคลอื่นๆ เพื่อสนับสนุนการขายให้ผู้ประกอบการที่ใช้บริการยิงแอดผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook)

8. จากการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความไว้วางใจ ด้านความซื่อสัตย์ ในส่วนของความซื่อสัตย์ไม่ฉ้อโกง ลูกค้าของผู้ขายสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ยังถูกว่า อยู่ในเกณฑ์ที่น้อยที่สุด ดังนั้น บริษัทเฟซบุ๊ก (Facebook) ควรมีมาตรการในการป้องกันการฉ้อโกงที่สูงขึ้น

9. จากการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ในส่วนของ 6P's ด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญคือ ด้านผลิตภัณฑ์ แต่ลูกค้ายังคงให้ความเห็นในส่วนของการซื้อสินค้าที่ขายผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) มีการรับประกันสินค้ายังอยู่เกณฑ์ที่น้อย ดังนั้น บริษัท เฟซบุ๊ก (Facebook) ควรมีการเพิ่มทางเลือกการรับประกันสินค้าและบริการโดยสามารถรับหรือไม่รับการประกัน เพื่อเป็นทางเลือกเสริมให้ลูกค้า

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่เคยใช้บริการซื้อสินค้าผ่าน เฟซบุ๊ก (Facebook) แต่ปัจจุบัน การใช้งานของบริโภคก่อนข้างจะมีความหลากหลายไม่ว่าจะเป็น Instagram หรือ line เป็นต้น

2. ควรให้ทำการศึกษากับกลุ่มประชากร/กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มอื่น ๆ ในสถานที่ที่แตกต่างกัน เช่น อาชีพ เจาะลงไปในแต่ละอาชีพ และศึกษาที่จังหวัดอื่นๆ เพื่อนำมาศึกษาว่ามีความแตกต่างจากที่นำเสนอในงานวิจัยฉบับนี้หรือไม่

เอกสารอ้างอิง

จิตภา ทัดหอม . (2558). การตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ความไว้วางใจและคุณภาพของระบบสารสนเทศที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านช่องทาง การถ่ายทอดสด

เฟซบุ๊กไลฟ์ (Facebook Live) ของผู้บริโภคออนไลน์ในกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

จิตพิสุทธิ์ รัตนพงศ์. (2561). พฤติกรรมการใช้บริการและส่วนประสมทางการตลาดต่อการใช้บริการธุรกิจโรงแรมระดับ 4 ดาว ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตอำเภอหาดใหญ่. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ทัศนิตา เชื้อเขียว. (2550). พฤติกรรมในการซื้อสินค้าและบริการผ่านเว็บไซต์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริโภคในจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มริษา พรหมมิตาทร. (2563). ทศนคติและกลยุทธ์การใช้พนักงานขายตรงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรขายตรง (ประเภทปุ๋ย) ของผู้บริโภคในจังหวัดสุราษฎร์ธานี วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

วสันต์ ขวลิตวรกุล. (2559). ความไว้วางใจเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนและการรักษาความไว้วางใจสามารถที่จะ รักษาฐานลูกค้าที่มีอยู่ไว้ได้ เป็นอย่างดี. จาก Center@dir.co.th.

วิภาวรรณ มโนปารโมทย์. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า ผ่านสังคมออนไลน์ (อินสตาแกรม) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ศิริเพ็ญ มโนศิลป์กร . (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริโภคในจังหวัดขอนแก่น. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สถิติลักษณะการใช้งาน Social Media แต่ละGeneration ปี 2019 ในประเทศไทย (2019). จาก <https://www.bullvpn.com>.

- เสาวลักษณ์ สมานพิทักษ์วงศ์ และคณะ. (2559). ส่วน
ประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อ
สินค้าผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคใน
เขตจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- Engel, J., Kollat, D., & Blackwell, R. (1968). *Consumer
behavior*. New York: Holt, Rinehart and
Winston.
- Kotler, P., & Keller, K. (2012). *Marketing Management.
Global Edition 14e*. London: Pearson
Education, Limited.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory
Analysis*. Tokyo: Harper.

**แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา**
**Motivation Affecting the Decision to Work in Rojana Industrial Park 1,
PhraNakhon Si Ayutthaya Province of Cambodian, Laos,
and Myanmar Daily Worker**

อภิชา นิเวศน์ (Apichaya Niwet) *

Received: April 4, 2021

Revised: June 20, 2021

Accepted: June 21, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานของคนงานรายวันจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สัญชาติ การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อวัน และระยะเวลาการทำงาน และ 2) ศึกษาแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จำนวน 20 คน ตามสัดส่วนของโรงงานในแต่ละเฟสในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 4 แห่ง โดยทำการเก็บตัวอย่างแต่ละ 5 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม 325 คน ด้วยการเลือกตัวอย่างตามสะดวก นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย t-test และ One-way ANOVA และการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า คนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา ให้ความสำคัญต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และ

เมียนมา ในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในระดับมาก โดยด้านค่าตอบแทนในการทำงานมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านสวัสดิการ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ด้านโอกาสในการเจริญก้าวหน้าในอนาคต ด้านการสำเร็จในงานปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ไม่มีผลต่อการตัดสินใจและปัจจัยจูงใจทั้ง 8 ด้านของการตัดสินใจเลือกทำงานของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา พบว่า มี 5 ด้านที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านค่าตอบแทนที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านสวัสดิการ ด้านลักษณะงาน ด้านการยอมรับนับถือ และด้านโอกาสในการเจริญก้าวหน้า

คำสำคัญ: แรงจูงใจ, การตัดสินใจ, คนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา

Abstract

The objectives of this research are 1) to compare the working decision of daily workers, classified by personal factors: gender, age, status, nationality, education, average daily income, and duration of work, and 2) to study of motivation influencing the decision to choose to work in Rojana Industrial Estate 1 in PhraNakhon Si Ayutthaya province, of the Cambodian, Lao, and

* อาจารย์ประจำสาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชมนังคศิลาธรรมภูมิ

* Lecturer in Management, Rajamangala University
of Technology Suvannabhumi

Myanmar daily workers. The data were collected from interviews of 20 people according to the proportion of factories in each phase in the Rojana Industrial Estate 1, PhraNakhon Si Ayutthaya province which were totaling 4 places and 5 people per place together with data collecting from questionnaires of 325 people with convenient sample selection. The obtain data were statistically analyzed by Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test, One-way ANOVA, and Multiple Regression Analysis.

The results of the research found that: Cambodian, Lao, and Myanmar daily workers focused on the motivations of the Cambodian, Lao, and Myanmar daily workers in Rojana Industrial Estate 1, PhraNakhon Si Ayutthaya province at a high level. The work compensation is the most important motivation, followed by the welfare, the job description, the respectfulness, safety in work, job advancement, the opportunities for future growth, and the job success, respectively. Demographic factors had no effect on decision-making and the eight motivating factors of deciding to choose daily work among Cambodian, Lao and Myanmar daily workers were found that there were 5 areas with statistical significance at .05 level: compensation that had the most influence on decision making, followed by welfare, job description, respectfulness, and opportunities for advancement, respectively.

Keywords: motivation, decision-making, Cambodian, Laotian and Myanmar daily workers

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นปัจจัยภายในที่สำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ บุคลากรในองค์กรจึงมีบทบาทสำคัญทั้งการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ที่จะนำไปสู่การบรรลุ

เป้าหมายขององค์กร ดังนั้น ในปัจจุบันองค์กรแต่ละแห่งจึงหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาและจัดการทรัพยากรมนุษย์กันมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การที่องค์กรจะมีบุคลากรที่มีความสามารถในการขับเคลื่อนองค์กรไปได้นั้น องค์กรจะต้องมีกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ทั้งด้านการคัดเลือกบุคลากรที่มีทักษะ ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ส่งเสริมกับตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับ (Carrell, Kuzmits, & Elberts, 1992) และพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในขณะเดียวกัน องค์กรก็ต้องสร้างความพึงพอใจในรูปแบบสวัสดิการต่างๆ ที่ดีให้กับบุคลากรของตนเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้เต็มกำลังความสามารถเพื่อที่จะช่วยนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อองค์กรสามารถสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถแล้วนั้น ต้องสามารถจัดวางตำแหน่งหน้าที่งานให้เหมาะสมกับงาน (Crouch & Jamison, 1995)

การสรรหาบุคลากรคือจุดเริ่มต้นของการสร้างคุณภาพให้กับองค์กรในระยะยาวเพราะหากองค์กรสามารถจูงใจให้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติต่างๆ ที่เหมาะสมกับตำแหน่งมาสมัครเพื่อรับการคัดเลือกนั้น องค์กรก็จะมีโอกาสในการที่จะได้พนักงานที่มีคุณภาพมาร่วมงานสูงและบุคคลเหล่านั้นก็จะเป็นกำลังในการพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต แต่ในทางตรงกันข้ามหากองค์กรไม่ได้คนที่มีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมมาสมัครงานไม่ว่าองค์กรนั้นจะมีความพร้อมในด้านต่างๆ เพียงใด องค์กรนั้นอาจจะต้องเผชิญปัญหาที่กระทบจากปัญหาความไม่เหมาะสมกับตำแหน่งงานของบุคลากรดังกล่าว ดังนั้น องค์กรหลายองค์กรที่ตระหนักถึงความสำคัญของการได้มาของทรัพยากรบุคคลที่จะมีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กรจึงยินดีจัดสรรงบประมาณเพื่อการสรรหาบุคลากรที่เหมาะสมมาร่วมงาน (สุนันทาเลาห์นันท์, 2542)

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดที่มีนิคมอุตสาหกรรมมากแห่งหนึ่งของประเทศไทย นอกจากเป็นแหล่งการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แล้วยังเป็นศูนย์กลางการซื้อขายชิ้นส่วนอะไหล่ที่สำคัญของประเทสรวมถึงเป็นแหล่งอุตสาหกรรมการแปรรูปสินค้าจากโลหะต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่คนจำนวนมากในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นอกจากนี้ยัง

สร้างรายได้ให้กับแรงงานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อีกด้วย

นิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 เป็นนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2553 พบธุรกิจจำนวนมากในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน จึงทำให้ผู้ประกอบการต่างประสบกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานโดยเฉพาะแรงงานที่มีฝีมือ ต่อมาในปีพ.ศ.2561 ในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 ซึ่งมีจำนวนบริษัท 118 บริษัท ที่รับจ้างแรงงานต่างแดนเข้ามาทำงาน แรงงานต่างแดนเหล่านี้ล้วนแล้วได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในนิคมอย่างถูกกฎหมาย ซึ่งแรงงานมีมากถึง 6,532 คน ดังนั้น ต้องรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรบุคคลที่ดีและมีคุณภาพโดยอาศัยแรงจูงใจที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของพนักงานและต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรไปพร้อมๆ กัน

จากผลการสำรวจ Global Talent Management and Rewards Study (2014) พบว่าปัจจัยที่ดึงดูดพนักงานเข้าทำงานกับองค์กรภายใต้มุมมองของนายจ้างและลูกจ้างประจำปี 2557 มีความคล้ายคลึงกัน แตกต่างกันที่ลำดับความสำคัญ กล่าวคือ นายจ้างมีมุมมองของความก้าวหน้าในอาชีพ อัตราเงินเดือน และความท้าทายของงาน ในขณะที่มุมมองของลูกจ้างให้ความสำคัญกับอัตราเงินเดือน ความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา ในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นนิคมอุตสาหกรรมที่กำลังได้รับความสนใจจากนักลงทุนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อทราบถึงแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยให้ผู้บริหารทราบถึงแรงจูงใจในการตัดสินใจสมัครเข้าทำงานของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา และนำไปใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารแรงงานต่างกลุ่มดังกล่าวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพต่อการประกอบการของธุรกิจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และ

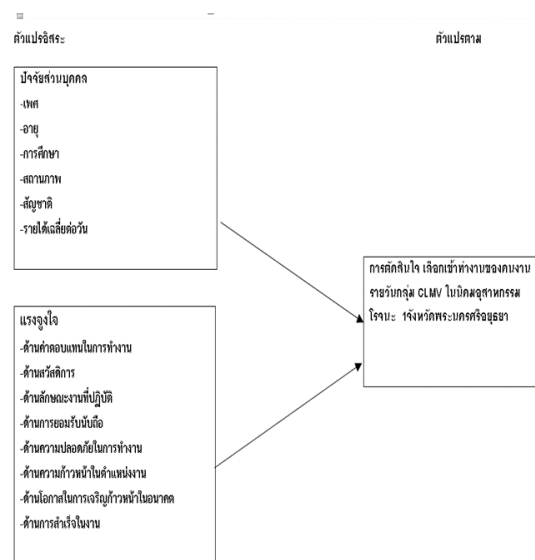
เมียนมาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สัญชาติ การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อวัน และระยะเวลาการทำงาน

2. เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงาน ในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา

งานวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา ในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยตัวแปรตามกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมาในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่อนุญาตให้เข้าไปเก็บข้อมูลได้ 4 บริษัท โดยดำเนินการดังนี้

1. งานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการสัมภาษณ์ผู้นำและหัวหน้างาน จำนวน 4 บริษัทๆ ละ 5 คน รวม 20 คน

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ

เฟสในนิคมโรจนะ 1 จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	จำนวน โรงงาน อุตสาหกรรม (โรงงาน)	จำนวน โรงงานที่สุ่ม ตัวอย่าง (โรงงาน)	จำนวน ตัวอย่าง (คน)
เฟส 1	41	1	5
เฟส 2	27	1	5
เฟส 4	7	1	5
เฟส 6	6	1	5
รวม	81	4	20

2. งานวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา 1,682 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 325 คน ตามเกณฑ์กำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ

เฟสในนิคมโรจนะ 1 จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	ชื่อโรงงาน	จำนวน ตัวอย่าง (คน)
เฟส 1	บริษัท ไทยนิปปอนฟู้ด จำกัดผลิตเกี่ยวกับอาหาร ญี่ปุ่น แรงงานกลุ่ม ชาวกัมพูชา	62
เฟส 2	บริษัท เพย์ดี (ประเทศ ไทย) จำกัด ผลิตเกี่ยวกับ อุปกรณ์ลำโพง ไมค์ เทป	13
เฟส 4	บริษัท ฟุจิคุระ อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศ ไทย) จำกัด ผลิตเกี่ยวกับ แผงวงจรไฟฟ้า แรงงาน กลุ่ม ชาวพม่า	127
เฟส 6	บริษัท ชันแฟลค (ประเทศ ไทย) จำกัด ผลิตเกี่ยวกับ ใยผ้า เย็บผ้า	123
รวม	4	325

ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาในการทำวิจัยระหว่างมิถุนายน ถึง ธันวาคม 2562 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2562

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมาในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร บริษัทนำไปใช้ในวางแผนกลยุทธ์ในการสรรหาแรงงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา ให้มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ระหว่างงานวิจัยเชิงคุณภาพ และงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลงานวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ปลายเปิดเน้นการเจาะลึก ดำเนินการควบคู่กับการสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้งมากขึ้นผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อทำการสัมภาษณ์ผู้นำและหัวหน้างาน ชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา จำนวน 20 คน ตามขั้นตอน ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์จากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำแนวคิดที่ได้มาสร้างแบบสัมภาษณ์ พร้อมทั้งเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลงานวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมาในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 325 ชุด แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน: ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจและการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมาในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้โอกาสผู้ตอบได้เสนอความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับแรงจูงใจและการตัดสินใจเลือกทำงานของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว

และเมียนมาในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน คือ 1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ 3) นำแบบสอบถามให้ทางบริษัทที่จะเข้าสัมภาษณ์พิจารณาข้อคำถาม 4) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม 5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตรงตามเนื้อหาของข้อคำถามโดยคัดเลือกไว้เฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 - 1) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วจำนวน 30 ชุด มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.797) จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ใช้สถิติความถี่ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ใช้สถิติความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) สำหรับปัจจัยแรงจูงใจ และการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งนี้การวัดระดับการให้ความสำคัญของแต่ละด้านในมาตราวิธี Likert's Scales (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550, หน้า 77) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน และเกณฑ์การจัดระดับค่าเฉลี่ยดังนี้

ระดับความสำคัญ	คะแนน
สำคัญมากที่สุด	5
สำคัญมาก	4
สำคัญปานกลาง	3
สำคัญน้อย	2
สำคัญน้อยที่สุด	1

ค่าเฉลี่ยที่ได้นำมาแปลผลดังนี้

ระดับความสำคัญมากที่สุด	ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00
ระดับความสำคัญมาก	ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50
ระดับความสำคัญปานกลาง	ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50
ระดับความสำคัญน้อย	ค่าเฉลี่ย 1.51- 2.50
ระดับความสำคัญน้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50

สำหรับการวิเคราะห์สมมติฐานในการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานของคนงานรายวัน ชาว

กัมพูชา ลาว และเมียนมาในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ใช้สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) โดยการทดสอบที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์แรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมาในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่ง 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมาในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้นำและหัวหน้าคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา จำนวน 20 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ที่มีอายุระหว่าง 27 - 40 ปี การศึกษาสูงสุดคือชั้นมัธยมศึกษา มีระยะเวลาการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมปัจจุบันตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 4 ปี ผลจากการสัมภาษณ์สามารถอธิบายโดยสรุปได้ว่า ผู้นำและหัวหน้าคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา ให้ความสนใจแรงจูงใจเกี่ยวกับผลตอบแทนที่นายจ้างได้นำเสนอให้ รวมทั้งการตอบแทนพิเศษที่มักมีอยู่บ่อยครั้ง เช่น ค่าล่วงเวลา เบี้ยขยัน สวัสดิการในการทำงาน รวมทั้งการทำงานที่ปราศจากความเสี่ยง ปราศจากอันตราย การมีที่พักอาศัยที่ดีราคาถูก ซึ่งการตัดสินใจเข้ามาทำงาน เรียงตามลำดับแรงจูงใจได้ดังนี้

1. ด้านค่าตอบแทนในการทำงาน
2. ด้านสวัสดิการ
3. ด้านลักษณะงาน
4. ด้านการยอมรับนับถือ
5. ด้านความปลอดภัยในการทำงาน
6. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน
7. ด้านโอกาสในการเจริญก้าวหน้าในอนาคต
8. ด้านการสำเร็จในงาน

ตาราง 3 แสดงข้อมูลความถี่จากการสัมภาษณ์ผู้นำและหัวหน้างานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา

แรงจูงใจในการทำงานของคณาจารย์ในกลุ่ม CLMV	ชาวกัมพูชา	ชาวลาว	ชาวเมียนมา	ชาวเวียดนาม	คะแนน
1. ด้านค่าตอบแทนในการทำงาน	5	5	5	0	15
2. ด้านสวัสดิการ	5	5	5	0	15
3. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	5	4	4	0	13
4. ด้านการยอมรับนับถือ	4	4	5	0	13
5. ด้านความปลอดภัยในการทำงาน	4	4	4	0	12
6. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน	2	1	1	0	4
7. ด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าในอนาคต	2	1	1	0	4
8. ด้านความสำเร็จในงาน	1	0	0	0	1

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 89.0 มีอายุระหว่าง 27-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 67.5 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 79.8 ส่วนใหญ่ระดับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพคิดเป็นร้อยละ 1.0 ระดับมัธยมปลายคิดเป็นร้อยละ 11.0 ระดับมัธยมต้น คิดเป็นร้อยละ 88.0 และมีรายได้เฉลี่ยต่อวันตั้งแต่ 300-350 บาท มีระยะเวลาการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมปัจจุบันมากกว่า 3 ปีส่วนใหญ่มีสัญชาติกัมพูชาร้อยละ 87.3 รองลงมาสัญชาติเมียนมาร้อยละ 10.4 สัญชาติลาวร้อยละ 2.3 ตามลำดับ

2. ปัจจัยจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานของคณาจารย์รายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมาในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากการศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานของคณาจารย์รายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมาในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการสุ่มคณาจารย์จำนวน 325 คนพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญต่อแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม มีค่าเฉลี่ย 4.13 และเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้

1. ด้านค่าตอบแทนในการทำงานค่าเฉลี่ย 4.36
2. ด้านสวัสดิการค่าเฉลี่ย 4.34
3. ด้านลักษณะงานค่าเฉลี่ย 4.28
4. ด้านการยอมรับนับถือค่าเฉลี่ย 4.21
5. ด้านความปลอดภัยในการทำงานค่าเฉลี่ย 4.01
6. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงานค่าเฉลี่ย 4.00

7. ด้านโอกาสในการเจริญก้าวหน้าในอนาคตค่าเฉลี่ย 3.95

8. ด้านการสำเร็จในงานมีค่าเฉลี่ย 3.88 ดังตาราง 4

ตาราง 4 ปัจจัยจูงใจในการทำงานของแรงงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมาในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1

แรงจูงใจในการทำงานของคณาจารย์รายวันในกลุ่ม CLMV	ระดับความสำคัญ					ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	ลำดับที่
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านค่าตอบแทนในการทำงาน	จำนวน 173 ร้อยละ (53.23)	จำนวน 106 ร้อยละ (32.62)	จำนวน 37 ร้อยละ (11.38)	จำนวน 8 ร้อยละ (2.46)	จำนวน 1 ร้อยละ (0.31)	4.36 (สำคัญมาก)	1
2. ด้านสวัสดิการ	177 (54.46)	90 (27.69)	50 (15.38)	62 (18.86)	2 (0.62)	4.34 (สำคัญมาก)	2
3. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	159 (48.92)	109 (33.54)	45 (13.85)	11 (3.38)	1 (0.31)	4.28 (สำคัญมาก)	3
4. ด้านการยอมรับนับถือ	153 (47.08)	109 (33.54)	42 (12.92)	19 (5.86)	2 (0.62)	4.21 (สำคัญมาก)	4
5. ด้านความปลอดภัยในการทำงาน	118 (36.31)	124 (38.15)	56 (16.92)	24 (7.38)	4 (1.23)	4.01 (สำคัญมาก)	5
6. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน	119 (36.62)	124 (38.15)	48 (14.77)	26 (8.00)	8 (2.46)	4.00 (สำคัญมาก)	6
7. ด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าในอนาคต	87 (26.77)	155 (47.69)	66 (20.31)	13 (4.00)	1 (0.31)	3.95 (สำคัญมาก)	7
8. ด้านความสำเร็จในงาน	75 (23.08)	144 (44.31)	99 (30.46)	4 (1.23)	3 (0.92)	3.88 (สำคัญมาก)	8
ระดับความสำคัญรวม						4.13	

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกทำงานในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาของคณาจารย์รายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมาจำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ ด้านเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ สัญชาติ และ รายได้ต่อเดือนของครอบครัวที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานของคณาจารย์รายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา ในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน

3.2 ผลการทดสอบอิทธิพลของแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานของคณาจารย์รายวัน ชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา ในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของแรงจูงใจทั้ง 8 ปัจจัยมาทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม เพื่อพิจารณาว่าตัวแปรอิสระไม่ได้มีความสัมพันธ์ระหว่างกันมากเกินไป จนทำให้มีผลกระทบต่องิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม ซึ่งผลที่ได้จากการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัว

ซึ่งการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยวิธี Enter ได้ผลดังนี้

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardize d Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
Constant	.730	.196		3.721	.179
ด้านค่าตอบแทน	.063	.011	.236	5.8168*	.000
ด้านสวัสดิการ	.054	.023	.199	4.149*	.000
ด้านลักษณะงาน	.048	.017	.177	2.845*	.005
ด้านการยอมรับนับถือ	.056	.025	.113	2.179*	.013
ด้านความปลอดภัย	.024	.011	.025	2.015	.056
ด้านความก้าวหน้า	.035	.022	.081	1.596	.111
ด้านโอกาสในการเจริญก้าวหน้า	.036	.018	.118	2.041*	.045
ด้านการสำเร็จในงาน	.045	.019	.024	1.951	.056
Adjusted R ² = 0.591 F = 144.609 SEE = 0.41455 Sig. = .000** α = .05					

* ระดับนัยสำคัญ = .05

จากตาราง 5 พบว่า ตัวแปรอิสระร่วมกันอธิบายตัวแปรตามได้ ร้อยละ 59.1 โดยพิจารณาจาก Adjusted R² เท่ากับ 0.591 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานของแรงงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา ในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านค่าตอบแทนที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมากที่สุด (B = .063, Sig = .000)

รองลงมาคือด้านสวัสดิการ (B = .054, Sig = .000) ด้านลักษณะงาน (B = .048, Sig = .005) ด้านการยอมรับนับถือ (B = .056, Sig = .013) และด้านโอกาสในการเจริญก้าวหน้า (B = .036, Sig = .045)

อภิปรายผล

1. ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา ในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ พบว่า คนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา ในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ สัมชาติ และ รายได้ต่อเดือนของครอบครัวที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกทำงานในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแรงงานแต่ละคนมีความเข้าใจการสื่อสารในแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการสื่อสารทางภาษา สอดคล้องกับทัศนีย์ เอี่ยมสะอาด (2553) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมผลไม้มะปรางสยาม (1998) จำกัด ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทวี เกื่อนคำแสน และบุญรัตน์ สัมพันธ์วัฒน์ (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการในนิคมอุตสาหกรรมเหมราช อีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับรายได้ สถานภาพ สมรส และอายุการทำงาน ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ ในนิคมอุตสาหกรรมเหมราช อีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง แตกต่างกันไปเพียงด้านระดับการศึกษา

2. ผลการทดสอบแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา โดยผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ให้ความสำคัญกับปัจจัยจูงใจ 3 อันดับแรกในระดับมาก ได้แก่ ด้านค่าตอบแทนในการทำงาน ด้านสวัสดิการ และด้านลักษณะงาน สำหรับด้านค่าตอบแทนในการทำงาน สอดคล้องกับทวิ ทองอยู่ (2556) ที่วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน กรณีศึกษา บริษัท เคชอีเลคโทรนิคส์ จำกัด (มหาชน) ที่นิคม

อุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพฯ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างแรงจูงใจของพนักงานมีระดับของแรงจูงใจภาพรวมสำหรับแรงจูงใจ และปัจจัยคำจูงในระดับมาก เมื่อจำแนกรายปัจจัยจะเห็นว่าปัจจัยคำจูงที่อยู่ในระดับมากที่สุดในด้านเงินเดือน ด้านนโยบายและการบริหารด้านสภาพของงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับเสกสรรค์ ตินปิยมงคล (2551) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตนาฬิกาและชิ้นส่วนในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง พบว่า ระดับของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตนาฬิกาและชิ้นส่วนในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง ตามปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณา 7 ด้าน พบว่ามีปัจจัยอยู่ 6 ด้าน คือ ด้านการทำงานที่ทันสมัยด้านอุปกรณ์ที่ดีสำหรับการทำงานด้านค่าจ้างเงินเดือน ด้านสภาพการทำงานที่ดี ด้านสวัสดิการอื่นๆ และด้านนายจ้างมีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลางยกเว้น ด้านโอกาสความก้าวหน้าในการทำงาน ที่มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัจจัยการตัดสินใจในด้านต่างๆ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านอุปกรณ์ที่ดี การทำงาน ด้านค่าจ้างเงินเดือน ด้านนายจ้าง ด้านสถานภาพการทำงานที่ดี ด้านสวัสดิการอื่นๆ ด้านการทำงานที่ตนเองสนใจ และด้านโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน และการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ ในอุตสาหกรรมการผลิตนาฬิกาและชิ้นส่วน ในนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พนักงานระดับปฏิบัติการ ในนิคมอุตสาหกรรมผลิตนาฬิกาและชิ้นส่วนที่มีเพศ อายุ และระยะเวลาในการทำงานแตกต่างกัน มีระดับการตัดสินใจเข้าทำงานไม่แตกต่างกัน ส่วนพนักงาน ที่มีระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และแผนกที่สังกัดแตกต่างกัน มีระดับการตัดสินใจเข้าทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนสถานภาพของพนักงานแตกต่างกัน มีระดับการตัดสินใจเข้าทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านแรงจูงใจ ผลตอบแทนและสวัสดิการสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ชื่นอารมณ. (2559) ที่วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกสมัครงานกับบริษัท ปูนในเขตตัวหนา กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยแรงจูงใจ ได้แก่ ลักษณะงาน โอกาสเรียนรู้และพัฒนาตนเอง โอกาสเจริญก้าวหน้าในงาน ความมั่นคงในงาน ผลตอบแทนและสวัสดิการ ชื่อเสียงองค์กร และค่านิยม ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมัครงานกับบริษัท ปูน การวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ปัจจัยด้านโอกาสเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ความมั่นคงในงาน ผลตอบแทน และสวัสดิการ ชื่อเสียงองค์กร และ ค่านิยม มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมัครงานกับบริษัท ปูน อยู่ในระดับมาก

จากการทดสอบสมมติฐานของปัจจัยจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของแรงงานรายวันชาวกัมพูชาลาว และเมียนมา ในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยด้านค่าตอบแทนและด้านสวัสดิการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสูงสุดเป็น 2 ปัจจัยแรก ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีของอุปทานแรงงาน (Supply of Labor) (ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์, 2558, หน้า 55) กล่าวคือ แรงงานจะมีชั่วโมงการทำงานหรือการตัดสินใจทำงานที่ผันแปรผกผันตามอัตราค่าจ้าง กล่าวคือ ถ้าอัตราค่าจ้างยิ่งสูงขึ้นจะส่งผลให้แรงงานยินดีเพิ่มชั่วโมงการทำงานให้มากขึ้น นอกจากนี้แรงงานที่ทำงานในที่ที่มีค่าจ้างต่ำ ก็มีโอกาที่จะย้ายมาทำงานที่มีอัตราค่าจ้างที่สูงกว่าได้ ซึ่งองค์กรต้องพิจารณาควบคู่กับอุปสงค์แรงงาน (Demand for Labor) เพราะการเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าตอบแทนจะมีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตขององค์กร

จากการทดสอบสมมติฐานของปัจจัยจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของแรงงานรายวันชาวกัมพูชาลาว และเมียนมา ในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ความปลอดภัยในการทำงาน ไม่เป็นปัจจัยจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของแรงงานรายวันชาวกัมพูชาลาว และเมียนมา ในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้จากผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า เป็นเพราะแรงงานรายวันมีความรู้สึกถึงความปลอดภัยในการทำงาน เป็นพื้นฐานของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 ทำให้แรงงานไม่รู้สึกให้ความสนใจในความปลอดภัยในสถานที่ทำงานมากนัก ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับทัศนีย์ เอี่ยมสะอาด (2553) ในการศึกษาแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม

ผลไม้กระป๋องสยาม (1998) จำกัด อย่างไรก็ตามก็ดีผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นของความ ต้องการของมาสโลว์ ที่ว่า ความต้องการความปลอดภัย (Security Needs) เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นหลังจาก ความต้องการทางกายภาพได้รับการตอบสนอง ความ ต้องการความปลอดภัยเป็นความต้องการทาง สภาพแวดล้อมที่มั่นคงปลอดภัยเป็นอิสระจากภัย คุกคามทางกายภาพหรืออันตรายต่อจิตใจ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับผลตอบแทนและ สวัสดิการ เนื่องจากเป็นปัจจัยที่จูงใจที่สำคัญให้ ตัดสินใจเข้าทำงานของแรงงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา ในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัด พระนครศรีอยุธยา และการให้สวัสดิการที่พนักงาน สามารถเลือกได้เองเพื่อให้ตรงกับความต้องการ โดยที่ บริษัทแบ่งออกเป็นหมวดหมู่ อาทิค่าใช้จ่ายเพื่อ บุคลิกภาพ ค่าใช้จ่ายเพื่อสันทนาการ ซึ่งพนักงานยินดี ที่ได้รับสวัสดิการที่ได้ใช้จริง

2. ควรให้ความสำคัญกับการเติบโตและเจริญ ก้าวหน้าในอาชีพโดยให้ผลตอบแทนที่จูงใจหากทำ สำเร็จ แทนการลงโทษให้พนักงานเกิดการต่อต้าน อาทิเช่น การจัดที่พักและดูแลวิถีความเป็นอยู่อย่าง เหมาะสม และรู้สึกปลอดภัย มีความมั่นใจ ทำให้ แรงงานสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพตามความ ต้องการขององค์กร

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงแรงงาน.(2563). การตัดสินใจเลือกอาชีพ. จาก http://lb.mol.go.th/ewt_news.php?nid=13
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.(2551). การคิดและ การตัดสินใจ (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
ชวาล นิมพิจารณ์. (2548). แรงจูงใจในการทำงานของ พนักงาน บริษัท องค์กรห้องเย็น จำกัด. การ ค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
เต็มศักดิ์ คทวนิช. (2546). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดเคชั่น.

ทวี ทองอยู่. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการ ปฏิบัติงานของพนักงาน : กรณีศึกษา บริษัท เค ซีอี อีเล็คโทรนิคส์ จำกัด (มหาชน). วารสาร การเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ 3(4), 48-62.

ทวีศักดิ์ นาคม่วง. (2558). กระบวนการในการ ตัดสินใจ. จาก http://www.sirikitdam.egat.com/WEB_MIS/107/main4.html

ทัศนีย์ เอี่ยมสะอาด. (2553). แรงจูงใจในการทำงาน ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมผลไม้ กระป๋องสยาม (1998) จำกัด. การสัมมนาปัญหา ทางธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย ศิลปากร.

ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์. (2558). เศรษฐศาสตร์แรงงาน. คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล ทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ: วี อินเตอร์ พรินท์

นิตยา ชื่นอารมณ. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจ ในการตัดสินใจเลือกสมัครงานกับบริษัทญี่ปุ่น ในเขตพัฒนากรุงเทพมหานคร. วารสารบริหาร ธุรกิจมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร.

ปฏิภาณ เหวระกุล และรศ.ดร.ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. (2561). การวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการ ปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ใน กรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัย นอร์ทกรุงเทพ. 7(1), 132-139.

พรทวี เกื่อนคำแสน และบุญรัตน์ สัมพันธ์วัฒน์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการ ตัดสินใจเลือกทำงานของพนักงานระดับ ปฏิบัติการในนิคมอุตสาหกรรมเหมราช อีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง. วารสาร บริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหา นคร. 13(1), 1-23.

รังสรรค์ อ่วมมี. (2550). คุณลักษณะงานที่มี ความสัมพันธ์ต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของ พนักงานบริษัท กท.18 วิศวกรรม. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนคร.

- รุจาร์นิทร์ จิตดีแก้ว. (2555). อิทธิพลด้านวัฒนธรรมองค์กรที่มีผลต่อการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของภาคเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานแรงงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2560). สถานการณ์แรงงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. จาก <http://ayutthaya.mol.go.th>
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ข้อมูลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. จาก www.industry.go.th/ayutthaya/index.php/contact
- สุนันทา เลहनันท์. (2542). การพัฒนาองค์การ, กรุงเทพฯ: โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป, คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- เสกสรร วสินปิยมงคล. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตนาฬิกาและชิ้นส่วนในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง. วิทยานิพนธ์วิทยาการจัดการอุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- Carrell, Micheal R., Kuzmits, Frank E., & Elberts, Norbert F. (1992). *Personnel/HumanResource Management*. (4th ed.). New York: Mcmillan Publishing Company.
- Crouch, W., & Jamison, J. N. (1955). *The Work of Civil ServiceCommission*. Chicago: Civil Service Assembly.
- Global Talent Management and Rewards Study. (2014, October). *Global trends in employee attraction, retention and engagement*. From <https://www.willistowerswatson.com/>
- Yamane, T. (1973). *Statistics and Introduction Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper & Row.

คำแนะนำสำหรับการส่งบทความตีพิมพ์

นโยบายและวัตถุประสงค์

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพเป็นวารสารที่พิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการของคณาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งในและนอกสถาบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีเผยแพร่งานวิจัย และบทความทางวิชาการของนักศึกษา คณาจารย์ และนักวิจัย รวมทั้งกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน ให้นักศึกษา อาจารย์ และนักวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ในสาขาต่างๆ อีกทั้งยังเป็นสื่อกลางในการศึกษา ค้นคว้า และเป็นแหล่งวิทยาการความรู้ด้านต่างๆ อันเป็นการเปิดโลกกว้างทางการเรียนรู้ โดยกำหนดเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม – มิถุนายน

(วันสุดท้ายของการรับบทความ วันที่ 31 ตุลาคม ของทุกปี)

ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม – ธันวาคม

(วันสุดท้ายของการรับบทความ วันที่ 30 เมษายน ของทุกปี)

บทความที่ส่งมาเผยแพร่ ต้องเป็นบทความใหม่ ไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร รายงาน หรือสิ่งพิมพ์อื่นใดมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น ทุกบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับบทความที่ได้รับการตีพิมพ์

ประเภทผลงานที่ตีพิมพ์

1. งานวิจัย (Research Papers) เป็นผลงานจากการค้นคว้าทดลองหรือวิจัยทางวิชาการที่ผู้เขียนหรือกลุ่มผู้เขียนได้ค้นคว้าวิจัยด้วยตัวเอง
2. บทความวิชาการ (Articles) ซึ่งอาจแยกเป็นบทความปริทัศน์ (Review Articles) และบทความเทคนิค (Technical Articles) ซึ่งเรียบเรียงจากการตรวจเอกสารวิชาการในสาขานั้นๆ
3. บทความอื่นๆ ที่คณะผู้จัดทำเห็นสมควร เช่นงานแปล รวมถึงจดหมายถึงบรรณาธิการ (Letters to Editor)

การเตรียมต้นฉบับ

ผลงานวิชาการที่รับพิจารณาตีพิมพ์ ต้องพิมพ์บนกระดาษขนาด A4 พิมพ์หน้าเดียว เว้นขอบซ้าย 1.25 นิ้วและขอบขวา 1 นิ้ว ความยาวไม่เกิน 15 หน้า ตัวอักษร BrowalliaUPC หรือ Browallia New ขนาด 14 point จำนวน 1 ชุด และควรแนบไฟล์ข้อมูลที่บันทึกลงแผ่นซีดี (CD-ROM) พิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft Word หรือโปรแกรมที่นิยมใช้กันโดยทั่วไป โดยมีส่วนประกอบ ดังนี้

1. ใบสมัครขอส่งบทความลงตีพิมพ์ จำนวน 1 ชุด

2. บทความที่เป็นบทความวิจัย ต้องมีองค์ประกอบเรียงตามลำดับ ดังนี้

2.1 บทคัดย่อ (Abstract) ให้เขียนนำหน้าตัวเรื่อง เป็นการสรุปสาระสำคัญของเรื่อง โดยเฉพาะวัตถุประสงค์ วิธีการและผลสรุป ไม่ควรเกิน 250 คำ หรือร้อยละ 3 ของตัวเรื่อง และให้ระบุคำสำคัญ (Key word) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษท้ายบทคัดย่อ จำนวนไม่เกิน 3 คำ และไม่ควรใช้คำย่อในบทคัดย่อสำหรับบทความที่ต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษ ต้องส่งบทคัดย่อภาษาไทยด้วย

2.2 บทนำ ครอบคลุมความสำคัญ และที่มาของปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการดำเนินการทดลอง

2.4 สรุปและอภิปรายผล

2.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.6 กรณีมีรูปภาพ และกราฟ กรุณาแยกออกจากเนื้อเรื่อง บันทึกเป็นไฟล์ที่มีนามสกุล JPEGs หรือ Tiffs เท่านั้น ถ้าเป็นภาพถ่ายกรุณาส่งภาพต้นฉบับ จะไม่รับภาพประกอบบทความที่เป็นการถ่ายสำเนาจากต้นฉบับและภาพสแกน เนื่องจากจะมีผลต่อคุณภาพในการพิมพ์ และจะลงภาพสีเมื่อจำเป็น เช่น แสดงสีของดอกไม้ เป็นต้น ในกรณีที่เปลี่ยนรูปถ่ายให้วาดโดยใช้หมึกสีดำที่มีเส้นคมชัด หมายเลขรูปภาพ และกราฟ ให้เป็นเลขอารบิก คำบรรยายและรายละเอียดต่างๆ ให้ใช้ตัวอักษร BrowalliaUPC หรือ Browallia New ขนาด 14 point ตัวบาง และอยู่ด้านล่างกึ่งกลางของรูปภาพและกราฟ

2.7 การพิมพ์ตาราง กรุณาแยกออกจากเนื้อเรื่อง หมายเลขตารางให้เป็นเลขอารบิก คำบรรยายรายละเอียดต่างๆ ให้ใช้ตัวอักษร BrowalliaUPC หรือ Browallia New ขนาด 14 point ตัวบาง อยู่ด้านบนชิดซ้ายของตาราง

2.8 การอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลในเนื้อเรื่อง ให้อ้างอิงในส่วนเนื้อเรื่องแบบนาม-ปี (Author – date on text citation) โดยระบุชื่อผู้แต่ง และปีที่พิมพ์ไว้ข้างหลังข้อความที่ต้องการอ้างอิง รวมทั้งให้มีการอ้างอิงท้ายเล่ม (Reference citation) โดยรวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนอ้างอิงที่ปรากฏเฉพาะในบทความเท่านั้น และจัดเรียงตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง

หมายเหตุ: นักศึกษาที่ส่งบทความวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ หรือสารนิพนธ์ จะต้องมีคำรับรองจากประธาน หรือ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์หลักให้พิจารณาผลงานพิมพ์เผยแพร่

การติดต่อในการจัดส่งบทความ

1. ทางไปรษณีย์: บรรณธิการ วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ 6/999 ซ.พหลโยธิน 52 ถ.พหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม กทม.10220
2. ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: nbu.journal@northbkk.ac.th หรือ nbu.journal@gmail.com
3. ทางโทรศัพท์ สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย 0-2972-7200 ต่อ 202
4. ผู้สนใจส่งบทความให้ดาวน์โหลดแบบฟอร์ม และใบสมัครได้ที่ <http://www.northbkk.ac.th/journal/>
5. การชำระค่าพิจารณาบทความ ให้โอนเงินเข้าบัญชี ออมทรัพย์ ธนาคารกรุงเทพ สาขาสะพานใหม่-ดอนเมือง เลขที่ 134-5567-992 ชื่อบัญชี “มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ 2”

ใบสมัครส่งบทความลงตีพิมพ์ วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
(การกรอกใบสมัครโปรดใช้วิธีการพิมพ์)

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย):

.....

.....

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ):

.....

.....

ผู้เขียน (ชื่อที่ 1)

ชื่อ- สกุล:

ตำแหน่งและที่อยู่ของหน่วยงาน:

.....

โทรศัพท์ โทรสาร E-mail

ผู้เขียน (ชื่อที่ 2)

ชื่อ- สกุล:

ตำแหน่งและที่อยู่ของหน่วยงาน:

.....

โทรศัพท์ โทรสาร E-mail

ผู้เขียน (ชื่อที่ 3)

ชื่อ- สกุล:

ตำแหน่งและที่อยู่ของหน่วยงาน:

.....

โทรศัพท์ โทรสาร E-mail

ประเภทบทความที่นำเสนอ

- ☐ บทความวิชาการ (Academic article)
- ☐ บทความวิจัย (Research article)
- ☐ บทวิจารณ์หนังสือ (Book review)
- ☐ บทความปริทัศน์ (Review article)

คำรับรองจากผู้เขียน

“ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม (ถ้ามี) ขอรับรองว่า บทความที่เสนอมานี้ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์และไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์อื่นใด ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ ทั้งยินยอมให้กองบรรณาธิการมีสิทธิ์พิจารณาและตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ กรณีมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และ/หรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ให้เป็นความรับผิดชอบของข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมแต่เพียงฝ่ายเดียว”

.....ลายมือชื่อ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

แบบรับรองการพิจารณาบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

วันที่

เรียน บรรณาธิการวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ตามที่ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว
นักศึกษาระดับ หลักสูตร
ขอส่งบทความวิจัยเรื่อง.....
.....
.....

โดยมี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก มาเพื่อขอ
พิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าไม่ได้ ส่งบทความวิจัยเรื่อง
เดียวกันนี้ไปลงตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ
(.....)
นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักของนักศึกษาตามรายชื่อข้างต้นจริง และได้
พิจารณาบทความดังกล่าวแล้ว เห็นสมควรให้ลงพิมพ์ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ได้

ลงชื่อ
(.....)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

วันที่ เดือน พ.ศ.

■ Contents

บทความวิชาการ

- 1 • วิจัยวิทยการวิจัยขั้นสูงกับการทำคุณนินิพนธ์สาขาบริหารการศึกษา

- ปัญญา สิริวิทยเลิศ
■ มินมาส พรานป่า

บทความวิจัย

- 9 • Global Leadership Competency and Personality Traits: A Study in Thai Context

- Sarit Petcharat
■ Sucharat Rimkeeratikul

- 25 • อิทธิพลของคุณภาพการให้บริการและส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่ง เจแอนดท์ เอ็กซ์เพรส จำกัด ของผู้บริโภคในจังหวัดปทุมธานี

- กมลชนก หมีปาน
■ กนกพร ชัยประสิทธิ์

- 34 • ผลการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่องการบวก ลบ คูณ หาร พหุนาม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

- จันทร ดิยะวงศ์

- 41 • ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักโรงแรมในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา

- ขวฤทธิ์ โยศรีคุณ

- 55 • การศึกษาเพื่อสืบทอดเพลงพื้นเมืองฉินอาน เขตฉินอาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

- ชู หลิน

- 67 • การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัด กรุงเทพมหานคร

- ปัญญา รุ่งเรือง

- 77 • การรับรู้ถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีผลต่อการพบปะการดำเนินงานควบคุมโรคฯ

- ทิวาวรรณ สุวานิช

- 88 • การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา

- ณัฐวัฒน์ สิริพวงดี

ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก

- นันทนา ชมชื่น

- แอนจิรา ศิริภิมย์

- สืบสกุล นรินทร์างกูร ณ อยุธยา

- 100 • ปัจจัยจิตลักษณะและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

- นิษรา พงศ์วิชัย

- นิตยา สุขเสริทรัพย์

- 110 • ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความเข้มแข็งของชุมชนบ้านนาสะอั่งตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- ปัญญาวัฒน์ จุฑามาศ

- 120 • ความเหมาะสมของมาตรการการลงโทษในความผิดฐานขับขีรถจักรยานยนต์เร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด

- พลศักดิ์ ศรีวิสัย

- วรณวิภา เมืองเก่า

- 135 • คุณสมบัตินักบัญชียุคใหม่ที่มีผลต่อการพิจารณาคัดเลือกรับนักบัญชีใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- พิษณุตม์ ภาคดี

- กุสุมา คำพิทักษ์

- 145 • ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพที่งานกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

- ยุติธรรม มีสามเสน

- กนกพร ชัยประสิทธิ์

- 155 • การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษาโรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา

- วิภาส ทองสุทธิ

- วิวัฒน์ ตู้งามงค์

- 165 • มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบตามกฎหมายในความเสียหายต่อเนื่องอันเกิดจากความชำรุดบกพร่องของผู้ประกอบธุรกิจอาคารชุด

- ศิริเพ็ญ จันทน์นิยม

- 174 • การสร้างการตระหนักรู้ของผู้มีปัญหาคาใจด้วยการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์

- ถัดกร วงศ์สงคราม

- 183 • ทศนคติ ความไว้วางใจ และส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก ของบุคคลกลุ่มเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์ ในเขตกรุงเทพมหานคร

- สุภารัตน์ ศรีสว่าง

- ฌอนมพงษ์ พานิช

- 193 • แรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงาน ในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของคนงานรายวันชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา

- อภิขยา นิเวศน์

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
NORTH BANGKOK UNIVERSITY

■ วิทยาเขตสะพานใหม่ 6/999 ซ.พหลโยธิน 52 ถ.พหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพฯ 10220 Tel. 0-2972-7200 Fax. 0-2972-7751

■ วิทยาเขตรังสิต 59 ถ.รังสิต-นครนายก (คลอง 3) อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12130 Tel. 0-2533-1000 Fax. 0-2533-1020

■ ศูนย์การศึกษานนทบุรี 49/178 หมู่ 8 ถ.รัตนธิเบศร์ ต.บางกระสอ อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี 11000 Tel. 0-2589-1133 ต่อ 534 Fax. 0-2589-5808

